

แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์สำหรับผู้
เข้าชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

THE GUIDELINE STUDY IN UERS EXPERIENCE DESIGN FOR MUSEUM
EXHIBITION:
BAN KUDI-CHINE COMMUNITY MUSEUM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2565
KMITL-2022-AR-M-003-028

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE GUIDELINE STUDY IN UERS EXPERIENCE DESIGN FOR MUSEUM
EXHIBITION:
BAN KUDI-CHINE COMMUNITY MUSEUM

A THESIS PROPOSAL SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE PROGRAM IN INTERIOR ARCHITECTURE
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2022
KMITL-2022-AR-M-003-028

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2022

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบ
	ประสบการณ์สำหรับผู้เข้าชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน
นักศึกษา	นางสาวธนภรณ์ พาพาน
รหัสประจำตัว	63602033
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2565
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์ รักวงศ์วาน

บทคัดย่อ

ปัญหาของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่ถูกปิดตัวลงมีสภาพปัญหาส่วนใหญ่มาจากคนไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมเข้าพิพิธภัณฑ์ เพราะการเข้าไปชมพิพิธภัณฑ์เพียงครั้งเดียวแล้วไม่เกิดความประทับใจไม่มีความน่าสนใจ (สายันต์ ไพเราะฉายจิตร. 2547 : 12-13) พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกุฎิจีนนำเสนอนิทรรศการเพียงประวัติความเป็นมา และแสดงข้าวของเครื่องใช้ของคนในชุมชนสมัยก่อน ยังไม่มีสื่อนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมกับนิทรรศการ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎิจีน 2) เพื่อศึกษาความต้องการสื่อนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และนักท่องเที่ยวภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎิจีน 3) เพื่อเสนอแนวทางการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ในการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎิจีนที่สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม 4) เพื่อนำเสนอผลการประเมินแนวทางการจัดนิทรรศการชุมชนกุฎิจีนให้สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

ระเบียบวิธีวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลด้วยการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ผู้เข้าชม ผู้เชี่ยวชาญ และสอบถามผู้เข้าชม ข้อมูลเชิงคุณภาพถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สรุป จัดกลุ่ม และจัดลำดับความสำคัญ ข้อมูลเชิงปริมาณถูกนำมาวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เทคนิคจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ยังไม่มีสื่อประเภทมัลติมีเดียและสื่อปฏิสัมพันธ์มีเพียงบอร์ดสกรีนตัวอักษรและรูปภาพการ จัดแสดงเพียงวัตถุโบราณเท่านั้น เครื่องเรือนมีทั้งตู้กระจกขนาดเล็กสำหรับหุ่นจำลองย่อส่วน ตู้กระจกไม้ขนาดใหญ่ทรงโบราณสำหรับจัดแสดงวัตถุการจัดวางวัตถุเนื่องจากเครื่องเรือนไม่เพียงพอต่อวัตถุจัดแสดงทำให้บางส่วนถูกวางไว้บนพื้นไม่ได้รับ

การติดป้ายบรรยายวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ภาพถ่ายในห้องจัดแสดงภาพถ่ายถูกวางเรียงบนพื้นในแนวตรง ไม่อยู่ในระดับสายตา ลักษณะป้ายบรรยายมีตัวหนังสือขนาดเล็กและมีจำนวนมาก ระยะการติดตั้งป้ายบรรยายไม่อยู่ในระดับสายตา ลักษณะแสงสว่าง ห้องจัดแสดงชั้นที่ 2 ใช้แสงประดิษฐ์ทั้งหมดเนื่องจากเป็นห้องที่ปิดทึบแต่ยังมีแสงธรรมชาติที่ส่องลงมาจากห้องจัดแสดงวัตถุชั้นที่ 3 ที่ใช้แสงธรรมชาติในการนำเสนอวัตถุโดยส่วนมาก แต่ยังมีการติดไฟส่องวัตถุเพื่อส่องสว่างวัตถุบางส่วนที่ทำการจัดแสดง ผู้เกี่ยวข้องกัพิพิธภัณฑ์ต้องการให้มีการเพิ่มสื่อแบบมัลติมีเดีย ผู้เข้าชมต้องการให้เพิ่มการนำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก และสื่อการนำเสนอนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์

คำสำคัญ: ประเมินอาคารหลังการเข้าใช้, นิทรรศการ, นิทรรศการปฏิสัมพันธ์, พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

Thesis	The Guideline Student in Uers Expreience Design for Musuem Exhibition: Ban Kudi-Chine Community Musuem
Student	Miss Tanaporn Papan
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2022
Thesis Advisor	Assistant Professor Yanin Rugwongwan, Ph.D.

ABSTRACT

There is a problem with the local museum being shut down. Most of the problems come from most Thai people who don't like to go to museums. Because when visiting the museum for the first time, it was not impressed and not interesting anymore (Sayan Praichanjit, 2004 : 12-13). The Ban Kudi-Chine Local Museum presents only the history and the belongings of the people of the community in the past. There is no interactive exhibition that promotes interaction between visitors and the exhibition. The objectives of this research is 1) to assess the physical environment of media and the organization of media exhibited in the local museum of Ban Kudi-Chine community 2) to study the need for interactive exhibition media of museum associates and tourists within the local museum of Ban Kudi-Chine community 3) To propose guidelines for the use of interactive media in presenting exhibitions within the Ban Kudi-Chine Community Museum in accordance with the visitor experience design. 4) To present the results of the assessment of the Ban Kudi-Chine community exhibition guidelines in accordance with the visitor experience design.

The research method uses an integrated research model. Data were collected through the physical environment survey of the museum, interviews with people involved in the Ban Kudi-Chine Museum, visitors and experts, and visitor inquiry. Qualitative data were analyzed by content analysis, summarization, grouping and prioritization methods. Quantitative data were analyzed for frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that the techniques used for exhibiting in the museum did not have multimedia and interactive media. There were only screen-printed letters and pictures that show ancient artifacts. Furnishings include a small glass cabinet for miniatures and a large antique wooden glass cabinet for displaying objects. As for the placement of the objects, due to the insufficient furnishings for the exhibits, some parts were placed on the floor and were not labeled to describe the objects. Installation of photographs, photographs in the photo gallery are placed on the floor in a straight line, which are not at eye level. Characteristics of the labels have small and large number of letters. The installation distance of the labels is not at eye level. Lighting, the 2nd floor exhibition room uses all artificial light because it is a dark room but there is still natural light coming from the 3rd floor exhibition room that uses natural light to present most of the objects but still has artificial lightning to illuminate some of the objects on display. Those involved in the museum wanted the addition of multimedia. Visitors wanted to increase the presentation of information through infographic placards and interactive exhibition materials.

Keywords: Post Occupancy Evaluation, Exhibition, Interactive Exhibition, Local museum

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์ รักรวงศ์วาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาเพื่อแนะนำแนวทาง ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการแก้ไข ตรวจสอบ จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สามารถดำเนินการเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณประธานและกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ที่ได้ให้คำแนะนำ และให้แนวทางในการปรับปรุง รวมไปถึงความรู้จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้ ดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ให้คำแนะนำในการติดต่อ และดำเนินการด้านเอกสารทุกฉบับ

ขอขอบพระคุณ คุณนาวิณี พงศ์ไทย ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานกูฎิจินที่อนุเคราะห์ข้อมูล ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ รวมไปถึงผู้เข้าชมทุกท่านที่ให้ข้อมูลจนทำให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่สมบูรณ์

ขอขอบคุณนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายในทั้งรุ่นพี่และกลุ่มเพื่อนที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทั้งการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่และคุณพ่อของผู้วิจัย ที่สนับสนุนทั้งร่างกายแรงใจ ผู้ให้แรงบันดาลใจ คอยสนับสนุนผู้วิจัยทุกย่างก้าวเพื่อให้ไปสู่จุดสูงสุดในชีวิต

ธนาภรณ์ พาพาน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	XII
สารบัญภาพ.....	XIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตงานวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	3
1.5 ขั้นตอนการวิจัย.....	4
1.6 ข้อยกเว้นของการศึกษา.....	4
1.7 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 พิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน.....	8
2.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพพิพิธภัณฑท์ชุมชนกุฎีจีน.....	8
2.1.2 ปัญหาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงพิพิธภัณฑท์ชุมชนกุฎีจีน.....	10
2.1.3 การมีส่วนร่วมของพิพิธภัณฑท์กับชุมชนกุฎีจีน.....	10
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพิพิธภัณฑท์และพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่น.....	11
2.2.1 ความหมายของพิพิธภัณฑท์ และพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่น.....	11
2.2.2 ประเภทของพิพิธภัณฑท์.....	13
2.2.3 หน้าที่ของพิพิธภัณฑท์.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบนิทรรศการ.....	17
2.3.1 ความหมายของนิทรรศการ.....	17
2.3.2 ประเภทของนิทรรศการ.....	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.3 หลักในการออกแบบนิทรรศการ	20
2.3.4 สื่อนิทรรศการ	20
2.3.5 ความต้องการสื่อนิทรรศการของผู้เข้าชม	23
2.4 มาตรฐานการนำเสนอ นิทรรศการของพิพิธภัณฑ์.....	23
2.4.1 สภาพแวดล้อมโดยรอบพิพิธภัณฑ์.....	23
2.4.2 ลักษณะของแสง.....	24
2.4.3 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ.....	25
2.4.4 เครื่องเรือน.....	27
2.4.5 การจัดวางวัตถุ.....	27
2.4.6 การติดตั้งภาพถ่าย.....	28
2.4.7 ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุและตำแหน่งที่ตั้ง.....	29
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม	29
2.5.1 สื่อปฏิสัมพันธ์.....	31
2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบปฏิสัมพันธ์	32
2.5.3 การกำหนดวิธีปฏิสัมพันธ์ให้ผู้เข้าชม.....	33
2.5.4 กรณีศึกษาตัวอย่างสื่อปฏิสัมพันธ์ในพิพิธภัณฑ์.....	34
2.6 การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้.....	36
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
2.7.1 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดนิทรรศการ.....	37
2.7.2 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบประสบการณ์.....	38
2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้.....	41
2.8 การเลือกเครื่องมือวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล.....	48
2.8.1 การเลือกเครื่องมือวิจัย.....	48
2.8.2 วิธีวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและประเด็นที่ศึกษา.....	51
2.8.3 การตรวจสอบข้อมูล.....	53
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	55
3.1 วิธีการศึกษาค้นคว้า.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 วิธีที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	55
3.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	57
3.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช่วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ	57
3.3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช่วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ	57
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	58
3.4.1 แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ และส่วนจัดแสดงวัตถุ	58
3.4.2 แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	59
3.4.3 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	59
3.4.4 แบบสอบถามผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	60
3.4.5 แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนโดยใช้แนวคิด การออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม	61
3.4.6 แบบประเมินแนวทางการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	61
3.4.7 สไลด์นำเสนอผลการออกแบบประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการ ออกแบบ	61
3.5 วิธีการเก็บข้อมูล	62
3.5.1 สังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการและ ส่วนจัดแสดงวัตถุ	62
3.5.2 สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	64
3.5.3 สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	64
3.5.4 แจกแบบสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	64
3.5.5 สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน	64
3.5.6 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	64
3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	65
3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	65
3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	66
3.7 วิธีการพัฒนาแบบ	67

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.7.1 การประเมินแบบร่างโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง.....	67
บทที่ 4 ผลการวิจัย	68
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	68
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	68
4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินจากแบบสอบถาม.....	69
4.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน.....	70
4.2.1 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ.....	70
4.2.2 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ	73
4.3 ความต้องการสื่อนิทรรศการแบบมีปฏิสัมพันธ์และคำสำคัญ (Keyword).....	79
4.3.1 ความคิดเห็นประเด็นความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ และผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์.....	79
4.3.2 ความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการจากการสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์...82	
บทที่ 5 สรุปผลและแนวทางการออกแบบ	85
5.1 สรุปแนวทางการออกแบบจากผลการศึกษา.....	85
5.1.1 สภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ	85
5.1.2 ผลความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน.....	86
5.1.3 แนวทางในการออกแบบนิทรรศการ	86
5.2 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน	87
5.2.1 การจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอย.....	87
5.2.2 การกำหนดแก่นเรื่องราว.....	88
5.3 ผลงานการออกแบบแนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม	93
5.3.1 ห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน.....	93
5.3.2 ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นกุฎิเงิน	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3.3 ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง.....	97
5.3.4 ห้องที่ 4 ยุคสมัยก่อน.....	99
5.3.5 ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร.....	100
5.3.6 ห้องที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน.....	101
5.3.7 ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา.....	102
5.3.8 ห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส.....	104
5.4 ผลงานการออกแบบแนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก.....	106
5.4.1 ห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน.....	106
5.4.2 ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นกู๊จีจิ้น.....	108
5.4.3 ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง.....	109
5.4.4 ห้องที่ 4 สยามยุคศิริไลซ์.....	111
5.4.5 ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร.....	113
5.4.6 ห้องที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน.....	114
5.4.7 ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา.....	115
5.4.8 ห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส.....	116
5.5 ผลการประเมินแนวทางการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกู๊จีจิ้น.....	122
5.5.1 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกู๊จีจิ้น.....	126
5.5.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ.....	126
5.6 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	130
5.6.1 อภิปรายผลการวิจัย.....	130
5.7 ข้อเสนอแนะ.....	133
5.7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	134
5.7.2 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	135
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก.....	142

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข.....	148
ภาคผนวก ค.....	151
ภาคผนวก ง.....	154
ภาคผนวก จ.....	158
ภาคผนวก ฉ.....	162
ภาคผนวก ช.....	164
ภาคผนวก ซ.....	168
ภาคผนวก ฌ.....	174
ภาคผนวก ญ.....	177
ภาคผนวก ฎ.....	188
ภาคผนวก ฏ.....	199
ภาคผนวก ฑ.....	213
ภาคผนวก ฒ.....	217
ประวัติผู้เขียน.....	218

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ลักษณะการจัดวางวัตถุ	27
2.2 ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบนิทรรศการ	44
2.3 ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบประสบการณ์.....	45
2.4 ตารางเปรียบเทียบบทความ งานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการประเมินอาคาร หลังการเข้าใช้	47
2.5 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม	49
2.6 การทบทวนวรรณกรรมเพื่อเลือกวิธีวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	51
3.1 ลำดับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
4.1 วัตถุประสงค์ในการเข้าชม เพศ อาชีพ สุขภาพด้านสายตา.....	69
4.2 อายุ ระยะเวลาที่เข้าชม.....	70
4.3 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ.....	71
4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละและค่าความถี่ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคจัดแสดง.....	72
4.5 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการและข้อเสนอแนะ.....	74
4.6 การติดตั้งภาพถ่าย.....	75
4.7 การจัดวางวัตถุ	76
4.8 ลักษณะเครื่องเรือน (ตู้จัดแสดง).....	77
4.9 ลักษณะแสงสว่าง	77
4.10 ความคิดเห็นต่อความต้องการเพิ่มสื่อแนะนำเสนอนิทรรศการ.....	79
4.11 ความต้องการสื่อแนะนำเสนอนิทรรศการจากการสัมภาษณ์.....	81
4.12 ความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการจากการสอบถามผู้เข้าชม	83
5.1 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 2 แนวทาง.....	118
5.2 ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน.....	118
5.3 ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ.....	126

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตำแหน่งที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานชุมชนกุฎีจีน	8
2.2 รูปด้านหน้าพิพิธภัณฑสถานชุมชนกุฎีจีน	9
2.3 แพลนพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ	9
2.4 แพลนพื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุ	10
2.5 ภาพองค์ประกอบศิลปะด้วยสีอะครีลิกเพื่อองค์ประกอบด้านเรื่องราว.....	21
2.6 ลักษณะการใช้สื่อในนิทรรศการ	28
2.7 สรีระการมองเห็น	28
2.8 ด้านในนิทรรศการพิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์อเมริกา.....	34
2.9 ด้านในนิทรรศการพิพิธภัณฑสถาน.....	35
2.10 การใช้เทคโนโลยีภาพเสมือนจริงสามมิติในพิพิธภัณฑสถานUffizi	35
2.11 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
3.1 ภาพจากการสำรวจสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	62
3.2 ภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	63
3.3 ภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	63
3.4 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน.....	64
3.5 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ.....	64
5.1 การจัดพื้นที่ใช้สอยนิทรรศการ “สื่อดีตสยามโปรตุเกส”	88
5.2 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 1 วิธีปัจจุบัน	89
5.3 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 2 ก่อนจะเป็นกุฎีจีน	89
5.4 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลง.....	90
5.5 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 4 สยามยุคชิวิไลซ์.....	90
5.6 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 5 ฟรานซิสจิตร์	91
5.7 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน	91
5.8 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา	92
5.9 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส	92
5.10 ทักษะภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน (มุมที่ 1).....	94
5.11 ทักษะภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน (มุมที่ 2).....	94
5.12 ทักษะภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 ยุคสมัยก่อน	96
5.13 ทักษะภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นกุฎีจีน (มุมที่ 1).....	96

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.14 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นภูมิจีน (มุมที่ 2).....	97
5.15 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 1).....	98
5.16 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 2).....	98
5.17 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 สยามยุคซีวี่ไลซ์.....	98
5.18 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์.....	100
5.19 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึทกของเอ็ดมัน (มุมที่ 1).....	101
5.20 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึทกของเอ็ดมัน (มุมที่ 2).....	102
5.21 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (มุมที่ 1).....	103
5.22 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (มุมที่ 2).....	104
5.23 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 1).....	105
5.24 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 2).....	105
5.25 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน (มุมที่ 1).....	107
5.26 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน (มุมที่ 2).....	108
5.27 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นภูมิจีน.....	109
5.28 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 1).....	110
5.29 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 2).....	110
5.30 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 สยามยุคซีวี่ไลซ์ (มุมที่ 1).....	112
5.31 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 สยามยุคซีวี่ไลซ์ (มุมที่ 2).....	112
5.32 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์.....	113
5.33 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึทกของเอ็ดมัน (มุมที่ 1).....	115
5.34 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึทกของเอ็ดมัน (มุมที่ 2).....	115
5.35 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา.....	115
5.36 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 1).....	117
5.37 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 2).....	117

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนกุฎีจีน ตั้งอยู่บริเวณย่านกุฎีจีน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ถือเป็นชุมชนชาวตะวันตกเชื้อสายโปรตุเกสเพียงชุมชนเดียวที่ยังคงสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ประกอบไปด้วยเชื้อชาติโปรตุเกส สยาม เขมร จีนและญวน ที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมอย่างมากแต่หล่อหลอมรวมกันด้วยคริสต์ศาสนากลายเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน กลุ่มคนที่นับถือศาสนาคริสต์ในชุมชนกุฎีจีนยังคงยึดถือความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนา คนในชุมชนไม่เคยลดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ไม่ละเลยขนบธรรมเนียมที่มีมาแต่อดีตของชุมชน ยังคงรักษาวัฒนธรรมไว้ทำให้มรดกทางภูมิปัญญาของชุมชนกุฎีจีนยังคงอยู่คู่ชุมชน อย่างเช่น พิธีกรรมทางศาสนาเช่นประเพณีทอดพระในวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวโปรตุเกส ซึ่งปัจจุบันมีเพียงวัดข้างตาคูร์สและวัดคอนเซ็ปชันที่ยังคงทำพิธีนี้อยู่

ปัจจุบันชุมชนกุฎีจีนมีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงความเป็นมาประวัติศาสตร์ของชุมชนและเก็บรวบรวมวัตถุ สิ่งของ เครื่องใช้ที่มีบทบาทต่อคนในชุมชนสมัยก่อน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นก่อตั้งโดยบริษัทเอกชนซึ่งเป็นของคนในชุมชนเอง ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ในการถ่ายทอดความเป็นมาจนถึงสำคัญของชุมชน ถ่ายทอดคุณค่าของชุมชนและเพื่อประชาสัมพันธ์เรื่องราวของชุมชนต่อคนรุ่นหลังและสาธารณชน

จากปัญหาของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่ถูกปิดตัวลงมีสภาพปัญหาส่วนใหญ่มาจากการบริหารจัดการจัดการของพิพิธภัณฑ์และปัญหาทางด้านงบประมาณในการดูแล เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมเข้าพิพิธภัณฑ์ เพราะการเข้าไปชมพิพิธภัณฑ์เพียงครั้งเดียวแล้วไม่เกิดความประทับใจไม่มีความน่าสนใจและด้วยยุคสมัยที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อการใช้ชีวิตของคนไทยในปัจจุบันทำให้ทัศนคติของคนไทยสมัยใหม่ไม่เห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์หรือท้องถิ่นของตนเอง (สายันต์ ไพเราะชาติจิตร. 2547 : 12-13) การวิจัยนี้จึงเห็นถึงความสอดคล้องกับงานสังเคราะห์และเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์สังคม วัฒนธรรมและพิพิธภัณฑ์วิทยาสู่สาธารณะ ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนानวัตกรรมมารการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองสู่การเรียนรู้สมัยใหม่ได้ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. 2565) และด้วยปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีส่วนในการพัฒนาประเทศ งานวิจัยนี้จึงยังสอดคล้องกับนโยบายรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรมที่ต้องการรักษาและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น (กระทรวงวัฒนธรรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2563) ดังนั้นการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ถือเป็นความจำเป็น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจึงต้องมีการปรับตัวโดยใช้ประโยชน์จากการนำเสนอ นิทรรศการแบบใหม่มาพัฒนาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งทางด้านสื่อการนำเสนอ รวมทั้งการนำเสนอวัฒนธรรมเพื่อ กระตุ้นให้คนในชุมชนรวมถึงบุคคลภายนอกต้องการที่จะเข้ามาใช้บริการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

จากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามชุมชนกุฎีจีนพบว่า ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกุฎีจีนเป็นบ้านเก่าของคนในชุมชน ภายหลังได้นำมาดัดแปลงและตกแต่งให้เป็นพิพิธภัณฑ์ชุมชน แต่มีการนำเสนอเพียงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน และจัดแสดงเพียงแค่ข้าวของเครื่องใช้ของคนในชุมชน สมัยก่อน จึงถูกมองเป็นเพียงสถานที่ที่ใช้เก็บของเก่าเท่านั้น ยังไม่มีสื่อการนำเสนอ นิทรรศการแบบ การใช้สื่อปฏิสัมพันธ์และข้อมูลเนื้อหาที่ถูกนำเสนอภายในพิพิธภัณฑ์ไม่ได้รับการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้เกิดการหยุดนิ่งอยู่กับที่ของพิพิธภัณฑ์ชุมชน ในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วพิพิธภัณฑ์ จะต้องมีการตระหนักอยู่เสมอถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในปัจจุบันมีการใช้สื่อ นิทรรศการหลาย รูปแบบแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิพิธภัณฑ์ทั่วไปที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนทุกเพศทุกวัย จึงมีความจำเป็นต้องสร้างประสบการณ์ ความทรงจำ และดึงเอาความคิดสร้างสรรค์ออกมาจากผู้เข้าชมให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เข้าชมมีความประทับใจและอยากกลับมาเข้าชมอีกครั้ง โดยการใช้สื่อ นิทรรศการใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอเรื่องราวภายในพิพิธภัณฑ์ ผู้วิจัยจึง มีแนวคิดที่จะพัฒนาสื่อ นิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดในการ ออกแบบประสบการณ์ โดยการจัดทำนิทรรศการขึ้นโดยการสร้างสื่อ นิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ โดย เนื้อหาจะมีความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีและวัฒนธรรมของ ชุมชน โดยใช้เนื้อหาจัดแสดงมาผสมผสานกับเทคนิคจัดแสดงให้เกิดการพัฒนา ประยุกต์ใช้กับการ จัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นสามารถดำเนินงานต่อไปได้ใน ยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน โดยมุ่งเน้นศึกษาเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ เครื่องเรือน การจัดวางวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะแสงสว่าง

1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการสื่อ นิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ และ ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ในการนำเสนอ นิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีนที่สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

1.2.4 เพื่อนำเสนอผลการประเมินแนวทางการจัดนิทรรศการชุมชนกุฎีจีนให้สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อออกแบบและพัฒนาารูปแบบนิทรรศการภายในเฉพาะพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีนในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2564 - เดือนสิงหาคม พ.ศ.2565

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาแนวทางการออกแบบนิทรรศการในชุมชนกุฎีจีน ซึ่งตั้งอยู่ในย่านกุฎีจีน ถนนเทศบาลสาย 1 แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน ใน 3 หัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการใช้งานด้านสื่อและเทคนิคจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน
- 2) ศึกษาความต้องการของผู้เข้าชมด้านสื่อและเทคนิคจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน
- 3) เสนอแนะแนวทางการออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ยึดแนวคิดการออกแบบประสบการณ์

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.4.1 ทราบถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ เครื่องเรือน การจัดวางวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะแสงสว่าง ภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

1.4.2 ทราบถึงความต้องการสื่อนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และนักท่องเที่ยวภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน

1.4.3 เสนอแนวทางการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ในการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนที่สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

1.4.4 นำเสนอผลการประเมินแนวทางการจัดนิทรรศการชุมชนกุฎีจีนให้สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

1.5 ขั้นตอนการวิจัย

- 1.5.1 ศึกษาเอกสาร และทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1.5.2 ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นและตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยการสังเกตการณ์ ถ่ายรูป สัมภาษณ์และสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์
- 1.5.3 นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่ม จัดลำดับความสำคัญเนื้อหาเพื่อสรุปเป็นประเด็นข้อมูลในตัวแปรต่าง ๆ
- 1.5.4 นำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 1.5.5 นำข้อมูลดังกล่าวมาพัฒนาแบบการจัดนิทรรศการให้สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
- 1.5.6 ประเมินรูปแบบนิทรรศการ และสื่อปฏิสัมพันธ์ที่ออกแบบด้วยผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

1.6 ข้อยกเว้นของการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระณีศึกษาเฉพาะพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีนเท่านั้น ไม่ได้มีการเก็บข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ประเภทเดียวกันจึงทำให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงแค่พิพิธภัณฑ์กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กรณีศึกษาเป็นพิพิธภัณฑ์เอกชนเป็นองค์กรที่ไม่ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลและไม่ได้แสวงหากำไรจากผู้ใด จึงทำให้งานวิจัยชิ้นนี้เป็นเพียงแนวทางเพื่อการออกแบบนิทรรศการให้สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบประสบการณ์ และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำไปต่อยอดในอนาคตได้ หากเจ้าของโครงการต้องการ

1.7 นิยามศัพท์

นิทรรศการ หมายถึง การจัดแสดงเรื่องราวที่เป็น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรมทางคริสต์ศาสนาของชุมชนกุฎีจีน

การออกแบบประสบการณ์ หมายถึง การออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีน

พิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีน หมายถึง พิพิธภัณฑ์ชุมชนภายในชุมชนกุฎีจีน ถนนเทศบาลสาย 1 แควง

วัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เกี่ยวข้องกับพิธีภัณฑ์ หมายถึง ผู้ก่อตั้ง และผู้ดูแลพิธีภัณฑ์บ้านกุฎีจีน
กลุ่มผู้เข้าชมพิธีภัณฑ์บ้านกุฎีจีน หมายถึง ผู้ที่เข้าชมรวมไปถึงผู้ที่เคยเข้าชมพิธีภัณฑ์บ้าน
กุฎีจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ผู้จัดได้ทำการทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์สำหรับผู้เข้าชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จากโครงการใกล้เคียงและที่เกี่ยวข้องจากเอกสารแหล่งข้อมูลทั้งจากหน่วยงานและห้องสมุด โดยดำเนินงานไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 พิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎิจีน

2.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎิจีน

2.1.2 ปัญหาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎิจีน

2.1.3 การมีส่วนร่วมของพิพิธภัณฑ์กับชุมชนกุฎิจีน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

2.2.1 ความหมายของพิพิธภัณฑ์ และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

2.2.2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์

2.2.3 หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบนิทรรศการ

2.3.1 ความหมายของนิทรรศการ

2.3.2 ประเภทของนิทรรศการ

2.3.3 หลักในการออกแบบนิทรรศการ

2.3.4 สื่อนิทรรศการ

2.3.5 ความต้องการสื่อนิทรรศการของผู้เข้าชม

2.4 มาตรฐานการนำเสนอนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์

2.4.1 สภาพแวดล้อมโดยรอบพิพิธภัณฑ์

2.4.2 ลักษณะของแสง

2.4.3 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

2.4.4 เครื่องเรือน

2.4.5 การจัดวางวัตถุ

2.4.6 การติดตั้งภาพถ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.4.7 ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบประสบการณ์
 - 2.5.1 สื่อปฏิสัมพันธ์
 - 2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบปฏิสัมพันธ์
 - 2.5.3 การกำหนดวิธีปฏิสัมพันธ์ให้ผู้เข้าชม
 - 2.5.4 กรณีศึกษาตัวอย่างสื่อปฏิสัมพันธ์ในพิพิธภัณฑ์
- 2.6 การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.7.1 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบนิทรรศการ
 - 2.7.2 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบประสบการณ์
 - 2.7.8 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้
- 2.8 การเลือกเครื่องมือวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล
 - 2.8.1 การเลือกเครื่องมือวิจัย
 - 2.8.2 วิธีวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและประเด็นที่ศึกษา
 - 2.8.3 การตรวจสอบข้อมูล

2.1 พิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน

2.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพพิพิธภัณฑท์ชุมชนกุฎีจีน

พิพิธภัณฑท์บ้านกุฎีจีน เป็นอาคารเรือนไม้จำนวน 3 ชั้น และมีตาดฟ้าขนาดเล็ก ตั้งอยู่ภายในชุมชนกุฎีจีน ถนนเทศบาลสาย1 แขวงวัดกัลป์ยาณ์ เขตธนบุรี (ภาพที่2.1)

ภาพที่ 2.1 ตำแหน่งที่ตั้งพิพิธภัณฑท์ชุมชนกุฎีจีน (แผนผังพิพิธภัณฑท์บ้านกุฎีจีน. 2565. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://th-th.facebook.com/baankudichinmuseum/>)

เดิมอาคารเรือนไม้หลังนี้เป็นบ้านของชาวชุมชนกุฎีจีนแต่กำเนิด จัดสร้างด้วยทุนส่วนตัวเพื่อเป็นพิพิธภัณฑท์บ้านกุฎีจีน มีการทาสีและตกแต่งตามแบบดั้งเดิมของบ้านที่เคยอยู่ในชุมชนสมัยแรก เป็นพิพิธภัณฑท์ที่รวบรวมความเป็นมาอันเก่าแก่ของชาวสยาม – โปรตุเกส ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งการจัดแสดงได้ดังนี้

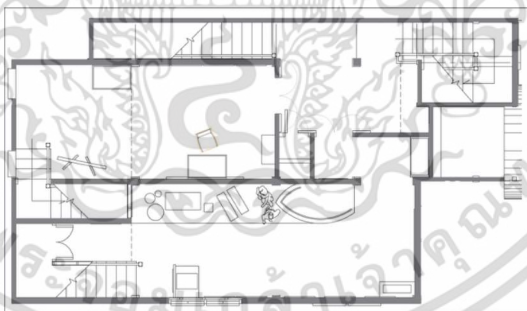
บริเวณชั้นที่ 1 ด้านหน้าเป็นร้านค้ากาแฟและร้านขนม มีการขายของที่ระลึกของชุมชนและมุมผ่อนคลายสำหรับนักท่องเที่ยว มีการตกแต่งลายกระเบื้องลายโบราณ(กระเบื้องซีกรีต)เป็นการนำเอาเอกลักษณ์ในการตกแต่งแบบโปรตุเกสสมัยก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งของพิพิธภัณฑท์ (ภาพที่2.2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 รูปด้านหน้าพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีน (แฟนเพจพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน. 2565. [Online].
เข้าถึงได้จาก : <https://th-th.facebook.com/baankudichinmuseum/>)

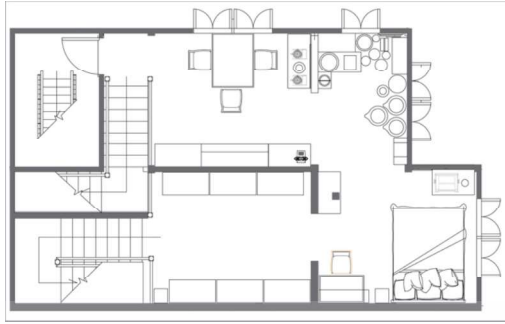
บริเวณชั้นที่ 2 ทางเข้าส่วนแรกเป็นห้องจัดแสดงข้อมูลและประวัติชาวโปรตุเกสที่เข้ามาทำการค้าขาย ร่วมรบ และตั้งรกรากในแผ่นดินสยามในอดีตตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน มีการจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ที่สำคัญในสมัยก่อนที่ชาวโปรตุเกสนำเข้ามาในสยาม จะเห็นได้จากแปลนพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ (ภาพที่2.3)

ภาพที่ 2.3 แปลนพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ (ผู้วิจัย)

บริเวณชั้น 3 เป็นห้องที่จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในอดีตของชาวชุมชนกุฎีจีน และชาวโปรตุเกสที่เข้ามาตั้งรกรากริมแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงต้นของชุมชน มีการคงไว้ซึ่งห้องนอน และเครื่องใช้ส่วนตัว ของเจ้าของบ้าน ยังมีการจัดแสดงการจัดหิ้งพระคริสต์ตามแบบชาวคริสต์ที่คนโปรตุเกสนำเข้ามาในสยาม (ภาพที่2.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 แพลนพื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุ (ผู้วิจัย)

2.1.2 ปัญหาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีน

ตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าบริเวณส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั้น 2 และส่วนจัดแสดงวัตถุชั้น 3 ยังมีเพียงแค่อัฒมาล ประวัตินี้ เครื่องใช้ และการจำลองสภาพแวดล้อมเสมือนจริง ยังไม่มีสื่อนำเสนอ นิทรรศการที่มีการปฏิสัมพันธ์ อีกทั้งเนื้อหาจัดแสดงยังไม่ได้รับการเปลี่ยนแปลงมาเป็นเวลานาน จึงทำให้เกิดการหยุดนิ่งอยู่กับที่ของพิพิธภัณฑ์ชุมชน ผู้เข้าชมที่เคยมาเข้าชมนิทรรศการแล้วก็จะรู้สึกเพียงการรับรู้ประวัติชุมชนเท่านั้น ปัจจุบันต้องมีการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีมีส่วนสำคัญกับการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก พิพิธภัณฑ์ส่วนมากมักใช้สื่อนิทรรศการหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิพิธภัณฑ์ทั่วไปที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนทุกเพศทุกวัย จึงมีความจำเป็นต้องสร้างประสบการณ์ ความทรงจำ พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนก็ควรปรับปรุงทั้งสภาพแวดล้อมภายในและในประเด็นสื่อและการจัดแสดงนิทรรศการด้วย

2.1.3 การมีส่วนร่วมของพิพิธภัณฑ์กับชุมชนกุฎีจีน

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีนมีบทบาท หน้าที่และความสำคัญในชุมชน โดยตัวพิพิธภัณฑ์มีหน้าที่เป็นจุดที่ทำให้คนในชุมชนมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื้อหาการนำเสนอ นิทรรศการ สอดแทรกไปด้วยประวัติศาสตร์ชุมชน การทำมาหากิน ศาสนาความเชื่อ ตลอดจนความสัมพันธ์ภายในชุมชนที่จะช่วยให้คนในชุมชนสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน เช่น ชุมชนกุฎีจีนเป็นชุมชนเชื้อสายโปรตุเกสนับถือศาสนาคริสต์มีโบสถ์คริสต์ที่สวยงามและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว มีอาหารและขนมโปรตุเกสแบบดั้งเดิมตั้งแต่สมัยอยุธยาที่ถ่ายทอดกันมา ในส่วนนี้พิพิธภัณฑ์ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผู้เข้าชมเกิดความเข้าใจว่าชุมชนนี้มีมรดกทางวัฒนธรรมอะไรบ้าง จนต้องตามไปหาร้านอาหาร ร้านขนม โบสถ์คริสต์ในชุมชนที่ทางพิพิธภัณฑ์มีการนำเสนอไว้ ดังนั้นพิพิธภัณฑ์จึงเป็นจุดที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เรื่องราวของชุมชนเพื่อช่วยเหลือเครือข่ายชาวบ้านที่ทำการประกอบอาชีพดั้งเดิมในชุมชน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

2.2.1 ความหมายของพิพิธภัณฑ์ และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์(พี-พิด-ทะ-พัน) มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี-สันสกฤตจากคำว่า วิวิท ซึ่ง เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า ต่าง ๆ กัน สมาสกับคำว่า ภัณฑ ซึ่ง เป็นคำนาม แปลว่า สิ่งของเครื่องใช้ ดังนั้นเมื่อรวมกันจึงได้คำว่า วิวิทภัณฑ หรือตามสำเนียงไทยคือคำว่า พิพิธภัณฑ์ ซึ่งถ้าแปลตามรูปศัพท์แล้ว หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามถ้าแปลโดยเอาความหมายที่สื่อสารกันแล้วในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า พิพิธภัณฑ์, พิพิธภัณฑ์สถาน หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมและ แสดงสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมหรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 789)

กล่าวถึงในความหมายโดยทั่วไปของพิพิธภัณฑ์หมายถึงสถาบันที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะศาสตร์นั้น ๆ ในมุมมองของสังคมชาวต่างชาติหรือประเทศที่เจริญแล้วมองว่าพิพิธภัณฑ์เป็นพื้นที่เปิดกว้างให้สำหรับผู้คนทุกชนชั้น เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงศึกษาหาความรู้และพักผ่อนในเวลาว่าง สามารถเข้าไปทำกิจกรรมได้ ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศนั้นมีอย่างแพร่หลาย

สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ICOM (International Council of Museums) ให้ความหมายว่า พิพิธภัณฑ์ คือ สถาบัน บริการสังคมที่ไม่มุ่งสร้างกำไรทำหน้าที่ในการรวบรวม สงวนรักษา ศึกษาวิจัย ให้ความรู้ และจัดแสดงสิ่งที่เป็นหลักฐานสำคัญของมนุษย์และธรรมชาติแวดล้อม เพื่อประโยชน์ทางการค้นคว้าและความเพลิดเพลิน ซึ่งสิ่งสำคัญนั้นประกอบด้วยโบราณวัตถุ โบราณสถาน สิ่งมีชีวิต พืช และสัตว์ วัตถุตามธรรมชาติ ดังนั้นพิพิธภัณฑ์จึงมีความหมายรวมถึงสวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ สถานอภิมัลสัตว์น้ำ วนอุทยาน ศูนย์วิทยาศาสตร์ และศูนย์แสดงทางดาราศาสตร์ ฯลฯ (ปริตรตา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล และคณะ. 2547)

จากการทบทวนความหมายของพิพิธภัณฑ์สรุปได้ว่า พิพิธภัณฑ์ในความหมายปัจจุบันเราสามารถเข้าใจได้จากคำจำกัดความข้างต้นว่ามีกรให้ความหมายในแง่ไหนบ้าง และในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์มีหลายประเภทแต่ยังมีหน้าที่ในการรวบรวมวัตถุที่มีคุณค่าของท้องถิ่น สงวนรักษา วัฒนธรรม และแสดงสิ่งที่เป็นหลักฐานที่มีความสำคัญแก่ชุมชนนั้น หรือมนุษย์ โดยมุ่งถึงการศึกษาหรือค้นคว้าสิ่งที่รักษาไว้นั้นไม่ใช่เพียงวัตถุแต่ยังรวมถึงสิ่งมีชีวิต ซึ่งทำให้พิพิธภัณฑ์มีความหมายไปจนถึงสวนสัตว์ สวนพฤกษชาติ วนอุทยานทั้งหลาย และสถานที่ที่จัดว่าเป็นเขตสงวนรวมทั้งโบราณสถานและอนุสรณ์สถานอีกด้วย

ทั้งนี้ในปัจจุบันแนวคิดที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมากคือเรื่องพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น โดยพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นนั้นจะเน้นเนื้อหาในการจัดแสดงที่มาจาก ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมเป็นตัวกำ

หนดโดยวัตถุประสงค์หลักเป็นการสร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นให้รู้จักตนเอง สร้างจิตสำนึกให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง ดังนั้นรูปแบบของการจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นนั้นจะต้องหาแนวทางในการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดด้านพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นไว้ดังนี้

เพ็ญพรรณ เจริญพร (2556) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นว่า พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นพิพิธภัณฑ์ชุมชน ดังนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การออกแบบการจัดการพิพิธภัณฑ์ รวมถึงการจัดแสดงโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์ เพราะคนที่เล่าเรื่องชุมชนได้ดีที่สุดคือคนในชุมชนและคนที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ได้ดีคือ ผู้เฒ่าผู้แก่ เพราะคนกลุ่มนี้ไม่ออกไปทำงานที่ไหน โดยเฉพาะคนที่เคยเป็นครู เพราะครูจะชอบสอน ชอบเล่าเรื่องราวต่าง ๆ และนำมาเปรียบเทียบกับยุคปัจจุบันทำให้เด็กรุ่นใหม่ได้เห็นความแตกต่าง และคนกลุ่มนี้จะเป็นแรงผลักดันให้พิพิธภัณฑ์สืบต่อไป

ศุภย์มานุษยวิทยาสรีนทร (องค์การมหาชน) (2540 : 123) กล่าวว่า พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น คือ พิพิธภัณฑ์ที่เกิดขึ้นและดำเนินการโดยสถาบันหรือองค์กรท้องถิ่น สารระในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแตกต่างจากพิพิธภัณฑ์สถานในเรื่องของมุมมองทางประวัติศาสตร์ โดยพิพิธภัณฑ์สถานจะมองประวัติศาสตร์จากส่วนกลาง แต่หากเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแล้วจะเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นที่มาจากมุมมองของท้องถิ่นจริง ๆ โดยได้จำกัดความตามลักษณะพิเศษที่แตกต่างกันดังนี้

1. ท้องถิ่นเป็นผู้ริเริ่มจัดทำและดำเนินการ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่แท้จริงจะต้องเกิดจากความต้องการหรือเกิดจากการริเริ่มของชาวบ้านบางแห่งอาจมีหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือบ้าง แต่ชาวบ้านจะมีหน้าที่ในการจัดการ ดูแลรักษา และดำเนินการเอง (กิตติยามาศ มนูญทา, 2557)

2. เนื้อหาที่นำเสนอเป็นเรื่องราวของชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของชุมชน การทำมาหากิน ศาสนาและความเชื่อ ตลอดจนความสัมพันธ์ภายในชุมชนหรือท้องถิ่นเป็นสำคัญ อาจมีการกล่าวถึงสังคมอื่นที่เฉพาะส่วนที่ท้องถิ่นมีการติดต่อสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมกับสังคมภายนอกเท่านั้น

3. มีความหลากหลาย พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแต่ละที่จะมีลักษณะพิเศษเฉพาะอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ช่วยลดทอนการหลงตัวเองและการดูถูกเหยียดหยาม อันนำไปสู่ความเข้าใจซึ่งกันและกันของสังคม

4. เน้นความเรียบง่ายที่มีความหมายต่อชุมชน สิ่งของที่จัดแสดงมีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นของมีค่า อาจเป็นศิลปวัตถุทางศาสนาที่ทางวัดเก็บรวบรวมไว้ หรือศิลปหัตถกรรมประเภทเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องพิพิธภัณฑ์ และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น สรุปได้ว่า พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น หมายถึง พิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่นทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์ ความเป็นมา วิถีชีวิต ภายในท้องถิ่นนั้น ๆ จากอดีตไปจนปัจจุบัน ประเพณีวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ชาติพันธุ์ สิ่งของ เครื่องใช้ ที่ถูกจัดเก็บรวบรวมทั้งทางเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนวัตถุสิ่งของที่จะบอก

เล่าถึงท้องถิ่นให้ผู้คนได้ศึกษาต่อไป ทั้งนี้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจัดทำขึ้นโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อส่งเสริมชุมชนของตนเอง เพราะว่าคนในชุมชนจะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวหรืออัตลักษณ์ผ่าน การจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ได้

2.2.2 ประเภทของพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์สามารถแบ่งประเภทได้เป็น 2 ทาง คือ แบ่งตามลักษณะของการบริหาร หรือผู้เป็นเจ้าของ และแบ่งตามลักษณะของสิ่งที่รวบรวมไว้ หรือตามแขนงวิชาอีกอย่างหนึ่ง พิพิธภัณฑ์ตามลักษณะการบริหารหรือผู้เป็นเจ้าของได้แก่ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์แห่งรัฐ พิพิธภัณฑ์เทศบาล พิพิธภัณฑ์จังหวัด พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ โรงเรียน พิพิธภัณฑ์เอกชน เป็นต้น การแบ่งดังกล่าวแสดงถึงลักษณะการควบคุมหรือผู้เป็นเจ้าของ เช่น พิพิธภัณฑ์แห่งชาติก็ แสดงว่าเป็นของรัฐบาลแห่งชาตินั้น พิพิธภัณฑ์เทศบาลก็ขึ้นอยู่กับเทศบาล พิพิธภัณฑ์เอกชนก็เป็นของเอกชน เป็นต้น แต่พิพิธภัณฑ์ดังกล่าวแต่ละแห่งอาจจะเป็นพิพิธภัณฑ์ในวิชาการแขนงต่างกัน ได้พิพิธภัณฑ์ในด้านแขนงวิชาการได้แก่ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา เป็นต้น (ณัฐวรท สุหงษา. 2562)

ในอดีตไม่ได้มีการแบ่งประเภทพิพิธภัณฑ์แต่รวมเป็นทุกแขนง เมื่อระยะเวลาที่เกิดการพัฒนา ส่งผลให้มีการรวบรวมวัตถุจำนวนมาก มีการแบ่งประเภทพิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ที่ตั้งมาตั้งแต่สมัยก่อนมีวัตถุในแขนงวิชาต่าง ๆ ทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์ก็จัดแบ่งออกเป็นแผนก ๆ ส่วนพิพิธภัณฑ์ที่ตั้งขึ้นภายหลังก็พยายามจำกัดเป็นประเภท และนับวันพิพิธภัณฑ์ยิ่ง เฉพาะเจาะจงเป็นชนิดหนึ่งชนิดโดยมากขึ้นทุกที บางแห่งจัดแสดงสิ่งของเพียงอย่างเดียว เช่น พิพิธภัณฑ์เรือไวกิ้ง พิพิธภัณฑ์อะตอมมิก เป็นต้น ได้มีผู้พยายามรวบรวมชนิดของพิพิธภัณฑ์เข้าเป็นกลุ่มเป็นหมวด บางท่านได้แบ่งเป็น 3 หมวดใหญ่ คือ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ บางท่านแบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ ศิลปะ เทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยา และมานุษยวิทยา หรือถ้าแบ่งอย่างกว้างๆก็มีเพียง 2 หมวด คือ วัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ หรือเรื่องของมนุษย์และธรรมชาติ (อััจฉิมานูญคง. 2558)

เมื่อสภากาชาดพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ICOM จัดตั้งคณะกรรมการระหว่างชาติว่าด้วย พิพิธภัณฑ์แขนงต่าง ๆ ก็ได้พิจารณาถึงชนิดของพิพิธภัณฑ์ซึ่งแพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน ในการ सम्มนา ของ UNESCO เรื่องบทบาททางการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ (The Educational Role of Museums) ที่ประเทศบราซิล เมื่อ พ.ศ. 2501 ได้แบ่งประเภทของพิพิธภัณฑ์ในการอธิบายไว้ รวม 9 ประเภท ได้แก่

- 1) พิพิธภัณฑ์ศิลปะ (Art museums)
- 2) พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art museums)
- 3) พิพิธภัณฑ์โบราณคดีและประวัติศาสตร์ (Archaeology and History museums)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4) พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาและพื้นเมือง (Ethnology and Folklore museums)
- 5) พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา (Natural Science museums)
- 6) พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Museums of science and technology)
- 7) พิพิธภัณฑ์ส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่น (Regional museums)
- 8) พิพิธภัณฑ์เฉพาะเรื่อง (Specialized museums)
- 9) พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัย (University museums)

2.2.3 หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์

ในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ต้องคำนึงถึงหน้าที่ (Museum functions) กล่าวคือ ได้ก้าวหน้ามาถึงการเป็นสถาบันของประชาชน พิพิธภัณฑ์ต้องเป็นศูนย์กลางของชุมชนและบริการชุมชน ซึ่งประกอบด้วยประชาชนประเภท ทูควัย ทุกระดับการศึกษา เป็นสถานที่ให้ทั้งความรู้ และความสุขเพลิดเพลินบันเทิงใจ ยิ่งกว่านั้นยังนำพิพิธภัณฑ์ไปสู่ชุมชนทุกแห่งหนที่อยู่ห่างไกล

พิพิธภัณฑ์จะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของชุมชน เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และ อนาคต เริ่มด้วยการรวบรวม สงวนรักษาวัตถุสำคัญให้ดำรงอยู่ตลอดไปไม่สูญสลาย ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของวัตถุที่รวบรวมนั้น นำออกจัดแสดงเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน งานในหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์อันเป็นหน้าที่โดยตรงที่ละเลยไม่ได้นั้นได้แก่หน้าที่ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ดังที่ UNESCO ได้ตีพิมพ์บทความเรื่อง The museum and its functions ของคัลลาส เอ. แอตแลน (Douglas A. Atlan) ไว้ในหนังสือ The Organization of Museums: Practical Advice เมื่อ พ.ศ. 2503 ได้จำแนกหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ การรวบรวม การตรวจพิสูจน์ การทำหลักฐาน การ สงวนรักษา การจัดแสดง การให้การศึกษา และหน้าที่ต่อประชาชน (นิคม มูลิกะคามะ กุลพันธาดา จันทรโพธิ์ศรี และมณีรัตน์ ท้วมเจริญ. 2521: 4)

หลักการดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ทุกชนิดทุกประเภทซึ่งยอมรับและปฏิบัติกันอยู่ ความแตกต่างนั้นอยู่ที่การเน้นหนักในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งเป็นพิเศษ โดยเฉพาะบรรดากภัณฑกรักษ์จะเน้นหน้าที่งานศึกษาค้นคว้าวิจัย (Research function) ว่าเป็นหน้าที่สำคัญถ้าไม่มีการศึกษาค้นคว้าแล้วพิพิธภัณฑ์ก็เป็นเพียงสถานที่เก็บรักษาของและศูนย์กิจกรรมของชุมชน ดังนั้นในที่นี้จะได้พิจารณาถึงหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ทุก ๆ ด้าน

จากงานวิจัยของ สกนธ์ ภู่งามดี (2562) พิพิธภัณฑ์ต้องทำงานทั้งงานหลังฉาก และงานหน้าฉาก งานภายในหรืองานหลังฉากก็คือ หน้าที่รวบรวมวัตถุ หน้าที่ศึกษาค้นคว้า และหน้าที่ สงวนรักษา ส่วนงานหน้าฉากที่เป็นกิจกรรมบริการชุมชน ได้แก่ การจัดแสดง การให้การศึกษา และการเผยแพร่ความรู้ทางเอกสารสิ่งพิมพ์

1) การรวบรวมวัตถุ (Collecting) หน้าที่ประการแรกของพิพิธภัณฑ์จะต้องรวบรวมวัตถุ ถ้าไม่มีการรวบรวมก็ไม่เกิดเป็นพิพิธภัณฑ์ขึ้นได้ ในยุคเริ่มต้นของกิจการพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชน

(Public museum) พิพิธภัณฑ์ได้รับสิ่งของที่มีผู้บริจาคมอบให้มากมาย พิพิธภัณฑ์ของรัฐในยุคแรกเริ่มนั้นจึงต้องรวบรวมวัตถุทุกชนิดที่มีผู้บริจาคไม่ว่าจะเป็นโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ สิ่งของแปลกประหลาดซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่นไม้กลายเป็นหิน เหล็กไหล ลูกอึกกาบาค หิน แร่ ไข่นกกระจอกเทศ ฯลฯ จึงปรากฏว่าในพิพิธภัณฑ์แห่งชาติสมัยแรก ๆ จะจัดห้องของแปลก (Curiosity) ซึ่งในพิพิธภัณฑ์แห่งชาติพระนครก็เคยจัดไว้ห้องหนึ่ง โดยจัดแสดงไม้กลายเป็นหิน เหล็กไหล รูปฝาแฝดอินจัน เครื่องรางของขลัง ตลอดจนจำลองเพชรสำคัญที่มีชื่อเสียงในโลก เป็นห้องที่ประชาชนทั่วไปชอบดู แม้ในปัจจุบันเมื่อได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วยังมีประชาชนต้องการชมอยู่อีก วิธีการรวบรวมวัตถุพิพิธภัณฑ์มีหลายวิธี ได้แก่ รับบริจาควัตถุจากประชาชน รวบรวมจากผลการขุดค้นทางโบราณคดี และการรวบรวมวัตถุโดยการจัดซื้อ

2) หน้าที่ตรวจสอบจำแนกแยกประเภทและศึกษาวิจัย (Identifying, Classifying, Research) คืองานหน้าที่ทางวิชาการของพิพิธภัณฑ์เมื่อพิพิธภัณฑ์เก็บรวบรวมวัตถุโดยเข้าพิพิธภัณฑ์จะต้องตรวจสอบบอกได้ว่าเป็นอะไร สามารถจำแนกแยกประเภทกำหนดอายุ แบบยุคสมัย ที่มาของวัตถุ จะต้องรู้ว่าเป็นศิลปวัตถุอะไรกำหนดแบบศิลปะ ตามอายุสมัยได้ในพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาก็ต้องรู้ว่า ดิน หิน แร่ สัตว์ พืช ที่รวบรวมนั้นคืออะไร แหล่งกำเนิดที่ไหน หากรวบรวมวัตถุได้แล้วยังไม่สามารถตรวจสอบจำแนกตามลักษณะวัตถุได้ก็จะต้องทำการศึกษาวิจัยค้นคว้าให้ได้แบบยุคสมัยโดยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบและวิธีทดลองตรวจสอบหรือพิสูจน์หาอายุทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อมูลเรื่องราวที่แน่นอน

3) การทำบันทึกหลักฐาน (Recording) คือการจัดทำทะเบียนวัตถุทุกชิ้นที่รวบรวม เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์ การทำหลักฐานวัตถุถือว่าเป็นงานหลักที่สำคัญอย่างยิ่ง ถ้าเป็นหลักฐานทางวิชาการเป็นทะเบียนประวัติหลักฐานแน่นอนในเรื่องที่มาของวัตถุ การตรวจสอบ จำแนกแยกประเภท กำหนดอายุสมัยซึ่งมีความสำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้า การทำทะเบียนวัตถุเป็นงานเทคนิคอย่างหนึ่งเมื่อวัตถุโดยรวบรวมหรือได้รับเข้ามาเป็นสมบัติของพิพิธภัณฑ์จะต้องตรวจสอบว่า คืออะไร จำแนกแยกประเภทกำหนดอายุสมัย จัดทำทะเบียนทั้งในสมุดทะเบียนและบัตรทะเบียน ตลอดจนถึงบัตรค้นวัตถุ มีภาพถ่ายการทำทะเบียนหลักฐานวัตถุเป็นงานใหญ่ที่ต้องใช้ความละเอียด ถี่ถ้วน รมัตระวังไม่ให้ผิดพลาดได้การทำหลักฐานนั้นต้องให้เลขทะเบียนไว้ที่วัตถุด้วย ปัจจุบันบันทึกได้ด้วยคอมพิวเตอร์

4) หน้าที่ซ่อมสงวนรักษาวัตถุ (Conservation and Preservation) ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่พิพิธภัณฑ์จะต้อง “สงวนรักษา” วัตถุที่รวบรวมไว้ให้คงทนถาวร ไม่มีการเสื่อมสภาพในปัจจุบันความรู้ทางวิทยาศาสตร์ก้าวหน้ามากการดูแลรักษาวัตถุของพิพิธภัณฑ์จึงใช้หลักการและเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่จะทำการ “สงวนรักษาและซ่อมรักษา” วัตถุทุกประเภทให้คงสภาพดีตลอดไป พิพิธภัณฑ์แต่ละแห่งจึงต้องมีห้องปฏิบัติการสงวนรักษา (Conservation laboratory) มีนักวิทยาศาสตร์ทำหน้าที่ดูแลซ่อมสงวนรักษา และปกป้องคุ้มครองวัตถุทุก ๆ ที่ไม่ให้เสื่อมสภาพในหลักการที่เป็นทางปฏิบัตินั้น วัตถุทุก ๆ ที่จะรวบรวมรักษาไว้เป็นสมบัติของพิพิธภัณฑ์จะต้องให้

เจ้าหน้าที่สงวนรักษา (Conservator) ตรวจสอบสภาพทำความสะอาด หรือปฏิบัติการป้องกันการเสื่อมสภาพก่อนส่งเข้าจัดแสดงหรือเก็บรักษาในคลังวัตถุที่ชำรุดจะต้องซ่อมรักษาเสียก่อน

5) หน้าที่รักษาความปลอดภัย (Museum security) พิพิธภัณฑ์ต้องปกป้องคุ้มครองวัตถุที่รวบรวมไว้ให้ปลอดภัย ได้แก่ การสงวนรักษาให้ปลอดภัยจากการเสื่อมชำรุดตามสภาพกาลเวลา และคุ้มครองความปลอดภัยจากโจรภัยและอัคคีภัย พิพิธภัณฑ์ทุกแห่งจะต้องมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความปลอดภัยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงและมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย (Security system) งานรักษาความปลอดภัยต้องวางแผนตั้งแต่เริ่มสร้างอาคาร พิพิธภัณฑ์ทุกแห่งโดยเฉพาะประเภทศิลปะต้องเน้นหนักเรื่องการรักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษกว่าประเภทอื่น ๆ พิพิธภัณฑ์จะต้องเน้นคงความปลอดภัยเช่นเดียวกับธนาคารจะต้องเป็นสถานที่ซึ่งปลอดภัย เป็นที่ไว้วางใจเชื่อถือของประชาชน พิพิธภัณฑ์จะต้องมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยยามรักษาการณ์ (Guard) เจ้าหน้าที่ประจำห้อง (Attendant)

6) การจัดแสดง (Exhibition) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งใดจัดแสดงได้ดีดึงดูดความสนใจของประชาชนได้มากก็มักจะได้รับการยกย่องสรรเสริญว่าทันสมัยน่าชม ประชาชนทั่วไปจะมองพิพิธภัณฑ์เพียงฉาบฉวยและไม่สนใจงานในหน้าที่หลังฉาก ฉะนั้นพิพิธภัณฑ์ทั้งหลายในปัจจุบันจึงหันมาสนใจปรับปรุงงานกันอย่างกว้างขวาง ในสมัยก่อนพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงเทคนิคการจัดแสดงมากนัก วัตถุประสงคสำคัญก็นำวัตถุที่มีความสำคัญจัดแสดงจำแนกแยกประเภทให้คำบรรยาย เพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักปราชญ์นักวิชาการผู้สนใจเข้าศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากการจัดแสดงที่แบ่งหมวดหมู่ไว้อย่างเป็นระเบียบ จึงเป็นการจัดแสดงที่ประชาชนทั่วไปไม่สนใจและรู้สึกสูงเกินกว่าความเข้าใจ พิพิธภัณฑ์สมัยก่อนจึงกล่าวกันว่ากลุ่มนักปราชญ์ นักศึกษา และผู้มีพื้น ความรู้สูงหรือปัญญาชนเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากสถาบันพิพิธภัณฑ์ เมื่อแนวคิด (Concept) ของ พิพิธภัณฑ์เปลี่ยนไป พิพิธภัณฑ์จะต้องเป็นสถาบันที่ให้ทั้งความรู้ความเพลิดเพลินแก่ ประชาชนทุก ประเภท ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา และแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนแปลงงานจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ใหม่ พิพิธภัณฑ์จะต้องจัดแสดงด้วยเทคนิคที่ดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชม การจัดแสดงจะต้องให้ทั้งความรู้และให้ทั้งความเพลิดเพลินด้วย

7) หน้าที่ให้การศึกษา (Museum education) แต่เดิมนั้นพิพิธภัณฑ์ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยและให้ความรู้แก่ผู้สนใจ เรื่องการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ คำว่า “Museum education” เป็นคำใหม่ เป็นเรื่องที่เพิ่งตื่นตัวรับเข้าเป็นหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์กันอย่างจริงจังเมื่อภายหลังสงครามโลกครั้งที่2พิพิธภัณฑ์สมัยก่อนเป็นที่ยกย่องว่าเป็นสถาบันค้นคว้าวิจัย (Research institution) แห่งหนึ่งที่มีถาวรวัตถุเป็นหลักฐาน ครั้นต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษาค้นคว้าของ ศึกษาไม่ใช่เพียงภายในรั้วโรงเรียนหรือวิทยาลัย ไม่เพียงการศึกษาในแบบ (Formal education) เท่านั้นศึกษานอกแบบหรือนอกระบบ (Non-formal education) ก็มีความสำคัญอย่างมากแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป และสถานที่สำคัญสำหรับการศึกษานอกเครื่องแบบแห่งหนึ่งก็คือพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) หน้าที่ทางสังคม (Social function) หน้าที่ทางสังคมของพิพิธภัณฑ์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงานในหน้าที่การศึกษา เมื่อกล่าวถึงพิพิธภัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม หมายความว่าพิพิธภัณฑ์นั้นจะต้องเป็นสถาบันที่เปลี่ยนแปลงปรับตัวไปตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม ดำเนินกิจการตามความต้องการของสังคมจัดบริการแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง พิพิธภัณฑ์มากแห่งได้พัฒนาบริการแก่ประชาชนหนึ่งมีผลให้พิพิธภัณฑ์ได้กลายเป็นศูนย์กลางของชุมชน (Community center) และเป็นสถานที่ยกระดับจิตใจของประชาชนในชุมชนด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ สรุปได้ว่า พิพิธภัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ประเภทใด หน้าที่หลักคือต้องเป็นประโยชน์กับผู้เข้าชมมากที่สุดไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ นอกจากนี้สิ่งที่พิพิธภัณฑ์ต้องคำนึงคือการรวบรวมวัตถุ เรื่องราวที่สำคัญต่อชุมชน เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวโดยการจัดแสดงและสงวนรักษาวัตถุไม่ให้เสื่อมสภาพ การที่จะนำเสนอวัตถุและเรื่องราวผ่านการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชนถือว่าการให้การศึกษแก่ผู้สนใจศึกษาหรือบุคคลรุ่นหลังสามารถรับรู้ที่มาและความสำคัญของชุมชน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบนิทรรศการ

2.3.1 ความหมายของนิทรรศการ

Good (1972 : 225) ให้ความหมายว่าเป็น การรวบรวมสิ่งของและวัสดุมาจัดเป็นชุด ๆ เพื่อชมวัดความคิดตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

กษพร หัสติน (2547) ให้ความหมายเกี่ยวกับนิทรรศการว่า นิทรรศการมักมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุไม่ว่าจะเป็นศิลปวัตถุหรือโบราณวัตถุ ในฐานะที่เป็นวัตถุจัดแสดงหรือเป็นการสร้างวัตถุขึ้นมาใช้เป็นสื่อในการนำเสนอเรื่องราวในนิทรรศการ เพราะนิทรรศการ คือ การแปลความหมายจากสิ่งที่เป็น 2 มิติ (เนื้อหาวินิจฉัย) ให้มีลักษณะเป็นสภาพแวดล้อมที่มี 3 มิติ (บรรยากาศและสภาพแวดล้อมรอบผู้ชม) หรือนัยหนึ่ง คือ การทำสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรม ถึงแม้จะเป็นการจัดแสดงสิ่งของแต่นิทรรศการไม่ใช่เป็นเพียงตู้ใส่ของหรือแท่นฐานสำหรับจัดวางวัตถุเช่นกัน

Dale (1969 : 121 : 323) กล่าวถึงนิทรรศการว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์รูปธรรมในชั้นที่ 6 ของกรวยประสบการณ์ (Cone of Experiences) ทั้งที่ต้องเป็น นิทรรศการที่จัดแสดงอย่างมีความหมาย อาจจัดเป็นชุดของรูปถ่ายหรือรูปถ่ายผสมผสานกับแผนภูมิและภาพโฆษณา บางครั้งอาจจะมีการสาธิตหรือภาพยนตร์ประกอบ แต่จะอย่างไรก็ตาม ทุกนิทรรศการมีลักษณะหนึ่งที่เหมือนกัน คือ นิทรรศการเป็นบางสิ่งที่จะจัดเสนอให้ผู้อื่นได้ชมเพื่อขยายการเรียนรู้ให้มีความหมายมากยิ่งขึ้น อันอาจสรุปได้ว่า นิทรรศการเป็นการชมวัดความสนใจของผู้อื่นให้พุ่งไปยังวัสดุอุปกรณ์ โดยการควบคุมเงื่อนไขอย่างที่เราเรียกว่าเป็นปฏิบัติการของมนุษย์นั่นเอง โครสและซีเฟอร์ (Croes and

Cypher 1961 : 9) ให้คำนิยามของนิทรรศการว่าเป็น วิธีการที่นำเอาวัสดุทัศนวัสดุ (A. V. Materials) หลาย ๆ ชนิดมาแสดงรวมกัน

เปรี๊อง กุมุท (2526 : 7) อธิบายความหมายของนิทรรศการ ในเชิงพฤติกรรมมนุษย์อย่างกว้างขวาง และชัดเจนว่า นิทรรศการเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีบทบาทและอิทธิพลมากขึ้นทุกขณะทั้งด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์ ธุรกิจ สังคม การเมือง การอุตสาหกรรม และอื่น ๆ นอกจากนี้ เปรี๊อง กุมุท ได้ให้ความหมายของนิทรรศการในทัศนะของผู้จัดว่า “เป็นวิธีการอันทรงประสิทธิภาพ ในการกระตุ้นให้ผู้ชมสนใจในวัตถุและแนวความคิดอ่าน เป็นวิธีการที่มักเข้าถึงประชาชนได้ในเมื่อวิธีการอื่น ๆ ไม่สามารถทำได้” เพราะความหมายในทรรศนะผู้ชมหรือประชาชน นิทรรศการย่อม หมายถึง โอกาสของการเห็นการชื่นชมและการชื่นชมและการเรียนรู้บางอย่างที่เกินปกติวิสัยจะได้มีโอกาสเช่นนั้น เส้นแห่งนิทรรศการอยู่ที่ความพิเศษหรือโอกาสที่หายาก หรือจะหามาได้เป็นบางครั้งคราวเท่านั้น

จากคำนิยามความหมายของนิทรรศการในแง่มุมต่าง ๆ ของนักเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นสรุปได้ว่านิทรรศการ หมายถึง การวางแผนการถ่ายทอดการเรียนรู้โดยใช้ ทัศนวัสดุเครื่องมือทัศนศึกษาและกิจกรรมทัศนศึกษา (A.V. Activities) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือผสมผสานกันอย่างมีระบบเพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมุ่งชักจูงความคิดความสนใจ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้จัดกำหนดไว้ (ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2537 : 8-9)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความหมายของนิทรรศการ กล่าวโดยสรุปคือ นิทรรศการเป็นการถ่ายทอดเรื่องราว เนื้อหา ที่มีการใช้สื่อนำเสนอเป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารให้ผู้เข้าชมรับรู้ เข้าใจ และสร้างความน่าสนใจในการเข้าชมนิทรรศการแก่ผู้เข้าชม ทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกเพลิดเพลิน การออกแบบจัดแสดงในนิทรรศการให้รองรับกับพฤติกรรมและคำนึงถึงการออกแบบประสบการณ์ของผู้เข้าชม คือสิ่งที่พิพิธภัณฑ์ควรคำนึงถึงและให้ความสำคัญมากที่สุด

2.3.2 ประเภทของนิทรรศการ

นิศากร รัตนารธรรมวัฒน์ (2548 : 109) ได้กล่าวถึงนิทรรศการว่ามีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่

2.3.2.1 นิทรรศการถาวร หมายถึง นิทรรศการที่จัดแสดงเรื่องราวเดิม ๆ ไม่เปลี่ยนแปลงหรือสิ่งของซึ่งใช้จัดอาจจะเป็นของจริงหุ่นจำลอง รูปภาพ ฯลฯ ที่นำมาแสดงนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการจัดอยู่ในอาคารหรือสถานที่เดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้ผู้ชมเข้ามาชมได้ตลอดเวลาเพื่อศึกษาหรือหาความเพลิดเพลินได้ทุกฤดู ดังนั้นต้องคำนึงถึงการจัดอย่างละเอียดรอบคอบ นิทรรศการเพื่อการศึกษาค้นคว้าเป็นนิทรรศการถาวรเช่นเดียวกัน แต่เน้นในเรื่องวัตถุการจัดแสดงและการศึกษาค้นคว้ามากกว่าความงามและความเพลิดเพลิน เน้นหนักในเรื่องของระเบียบวิธีการจัดแสดงเป็นหลัก

วัตถุประสงค์ของนิทรรศการถาวร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมเพื่อหาสาระทางประวัติศาสตร์ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพื่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ของประเทศ

2. เพื่อกระตุ้นและชักจูงความคิดของผู้ชมในเรื่องที่ต้องการสร้างสำนึกทางการเมืองของประเทศชาติ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของสิงคโปร์

3. เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน เช่น เมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ ดิสนีย์แลนด์ของอเมริกาและญี่ปุ่น

2.3.2.2 นิทรรศการชั่วคราว หมายถึง การจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราวในวาระโอกาส หรือ เทศกาลพิเศษเพื่อแสดงความรู้ใหม่ ๆ แผนงานพิเศษวาระในวันสำคัญของชาติหรือหน่วยงาน หรือ เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์พิเศษ นิทรรศการชั่วคราวอาจจัดแสดงในสถานที่เดิมเป็นประจำ แต่สื่อที่นำมาแสดงชุดนั้น ๆ จัดอยู่ไม่นานนัก อาจเป็นสัปดาห์หรือสองสามเดือนก็เปลี่ยนใหม่หรือเลิกไป

วัตถุประสงค์ของนิทรรศการชั่วคราว

1. เพื่อสร้างความสนใจของผู้ชมในเรื่องที่จัดแสดง เช่น การป้องกันโรคขาดสารอาหารของสถานอนามัย การวางแผนครอบครัว การป้องกันยาเสพติด

2. เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น พิพิธภัณฑสถานอาจจัดนิทรรศการชั่วคราวเพื่อชักจูงให้ประชาชนเข้าชมพิพิธภัณฑสถาน เช่น สัปดาห์เครื่องแต่งกายไทยของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นิทรรศการของขวัญของกำนัลเพื่อชักจูงผู้ชมให้เข้ามาในห้างสรรพสินค้า

3. เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารบางอย่างแก่ผู้เข้าชม เช่น เรื่องโรคเอดส์ของอนามัยจังหวัด นิทรรศการการอนุรักษ์สัตว์น้ำฝั่งทะเลตะวันตก

4. เพื่อเน้นความสำคัญของเทศกาลหรือวาระพิเศษ เช่น นิทรรศการวันเด็กแห่งชาติ นิทรรศการวันปิยมหาราช

5. เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน เช่น งานฉลองรัฐธรรมนูญจังหวัดตรัง นิทรรศการของเล่นเด็กในห้างสรรพสินค้า

6. เพื่อให้ความรู้เฉพาะเรื่องแก่ผู้ชม เช่น นิทรรศการบุคลิกภาพการสอนและคุณธรรมสำหรับนักศึกษาครู นิทรรศการวันประชาธิปไตย

2.3.2.3 นิทรรศการสัญจร หมายถึง นิทรรศการที่จัดขึ้นเป็นชุดสำเร็จเพื่อแสดงในหลาย ๆ ที่ หมุนเวียนกันไปรูปแบบและสื่อหลักที่นำมาแสดงเป็นแบบเดิม วัตถุประสงค์ในการจัดเป็นอย่างไรก็ตาม อาจมีสิ่งของหรือการแสดงประกอบเพิ่มเติมในบางครั้งเท่านั้น ส่วนสถานที่จัดก็หมุนเวียนไปเรื่อย อาจสัญจรไปต่างจังหวัดหรือในจังหวัดเดียวกันแต่เปลี่ยนชุมชนที่นำไปแสดง

นิทรรศการสัญจร อาจจะเป็นรถหรือเรือนิทรรศการตระเวนไปจอดในชุมชนต่าง ๆ ก็ได้เพื่อความสะดวกในการขนย้ายได้ ในกรณีที่การจัดใช้เวลาเพียงครึ่งวันหรือหนึ่งวันเป็นอย่างมาก ข้อดีประการสำคัญของนิทรรศการสัญจรคือความสามารถในการเดินทางไปสู่ชุมชนต่าง ๆ ได้ทั่วไป ทำให้

สามารถเผยแพร่ได้กว้างขวาง “พิพิธภัณฑสถานเคลื่อนที่” ของศูนย์บริการภัณฑเพื่อการศึกษาเป็นรถบัสมุ่งสู่โรงเรียนต่าง ๆ หรือพิพิธภัณฑทั่วไป

วัตถุประสงค์ของนิทรรศการสัญจร

1. เพื่อเสนอนิทรรศการแก่ผู้ชมได้กว้างขวาง และให้ความสะดวกแก่ผู้สนใจได้
2. เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายการจัดเพราะสื่อมักมีรูปแบบถาวร เพียงแต่ไปจัดเป็นแบบชั่วคราวในพื้นที่หนึ่ง
3. เพื่อสะดวกในการจัดเพราะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสื่อเตรียมพร้อมค่อนข้างสมบูรณ์อยู่แล้ว จัดได้ง่ายในแต่ละครั้ง (ธีรศักดิ์ อัครบรร. 2537 : 35-40)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับประเภทของพิพิธภัณฑ สรุปลงได้ว่า ประเภทของนิทรรศการมี 3 ประเภท ได้แก่ นิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว และนิทรรศการสัญจร แต่วัตถุประสงค์ของนิทรรศการแต่ละประเภทไม่ได้มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการประเภทไหนวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อให้ความรู้ สาระ ทั้งในด้านต่าง ๆ แล้วแต่หัวข้อของนิทรรศการเพื่อให้ผู้เข้าชมได้ความรู้ ประสบการณ์ และความเพลิดเพลิน

2.3.3 หลักในการออกแบบนิทรรศการ

จากการศึกษาหนังสือเรื่อง ศิลปะการจัดแสดงนิทรรศการของ วัฒนะ จุฑะวิภาต (2542 : 7) หลักการออกแบบจัดแสดงคือการเน้นความสำคัญของวัตถุจัดแสดงที่ต้องการนำมาจัดแสดง วัตถุต้องมีความสำคัญกับสถานที่หรือเรื่องราวที่ต้องการที่จะสื่อสารให้ผู้เข้าชมรับรู้ โดยที่ให้ผู้บรรยายหรืออุปกรณ์เสริมต่าง ๆ เป็นเพียงองค์ประกอบที่ทำหน้าที่ส่งเสริมวัตถุจัดแสดงให้โดดเด่นเพียงเท่านั้น ควรให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุจัดแสดง โดยการใช้อุปกรณ์ที่มีความหมายครอบคลุมเข้ามามีส่วนช่วยให้ผู้เข้าชมมีความเข้าใจต่อวัตถุจัดแสดงมากยิ่งขึ้น ลำดับการจัดแสดงที่ดีต้องต่อเนื่องและสัมพันธ์กันทั้งเรื่องราวและวัตถุจัดแสดง และต้องจัดแสดงแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเพราะอาจจะทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกเบื่อหน่ายง่าย สิ่งสุดท้ายคือการรักษาวัตถุจัดแสดง ควรต้องมีการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดอย่างระมัดระวัง เพราะวัตถุจัดแสดงนอกจากจะเป็นจุดเด่นของการจัดแสดงแล้วยังเป็นของที่หายากบางชิ้นอาจจะไม่มีเหลือแล้วจากอดีต

2.3.4 สื่อนิทรรศการ

ทักซิมา สุขพัทธิ (2560) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับรูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะนิทรรศการ โดยมีเนื้อหาแบ่งเป็น 4 หัวข้อได้แก่ ความสำคัญของสื่อมัลติมีเดียในนิทรรศการ ศิลปะ สื่อมัลติมีเดียใช้เพื่อดำเนินข้อมูลหรือเรื่องราวในงานศิลปะ บทบาทสื่อมัลติมีเดียใช้เพื่อองค์ประกอบด้านอุปกรณ์และสถานที่

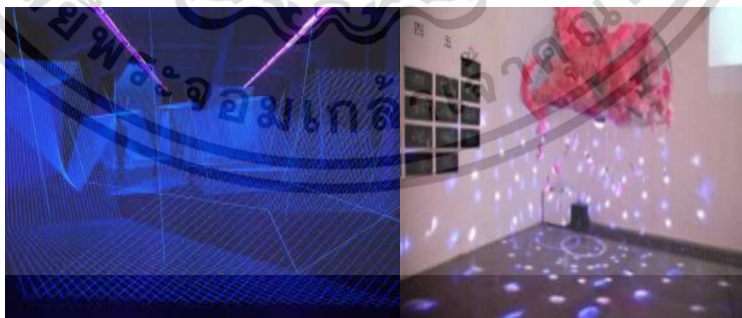
2.3.4.1 ความสำคัญของสื่อมัลติมีเดียในนิทรรศการศิลปะ

การจัดนิทรรศการมีปัจจัยสำคัญเพื่อเผยแพร่ผลงานให้ผู้อื่นที่สนใจรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับศิลปะหรือสิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจที่ศิลปินต้องการจะสื่อ ทั้งในด้านของแนวคิด เรื่องราว ผ่านการมองของผู้เข้าชม ความคาดหวังของนิทรรศการคือ ทำให้ผู้คนสนใจในการนำเสนอนิทรรศการให้ผู้ชมดู และเกิดความเข้าใจในเนื้อหาภายในระยะเวลาอันสั้นและสิ่งแวดล้อมอันจำกัด (แสงสุริยา วรार्ทคา. 2555)

ดังนั้นนิทรรศการในที่นี่จึงหมายถึง การนำเสนอนิทรรศการผ่านวัตถุ สิ่งของ และกิจกรรมที่หลากหลาย เรื่องราวแต่ละเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน ในการออกแบบนิทรรศการต้องวางแผนให้เกิดความดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมให้มีส่วนร่วมในการดู การฟัง และการสังเกต การสัมผัส การนำเสนอนิทรรศการควรมีการนำเสนอด้วยสื่อนำเสนอที่มีความหลากหลาย ทำให้ผู้เข้าชมเกิดความรู้และเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ผลงานและรูปแบบการนำเสนอมีความสำคัญเป็นอย่างมากเมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในศิลปะ

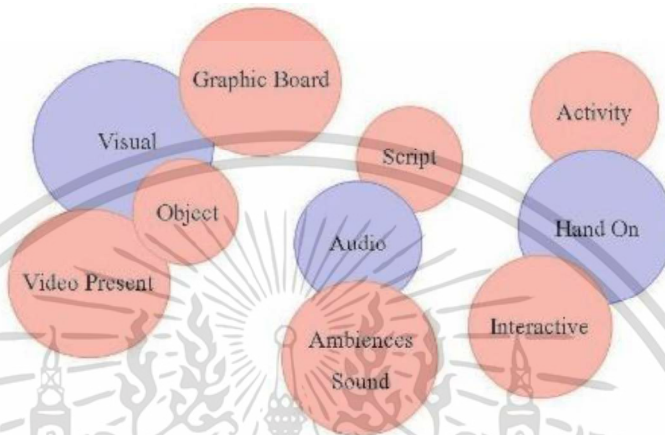
2.3.4.2 สื่อมัลติมีเดียใช้เพื่อดำเนินข้อมูลหรือเรื่องราวในงานศิลปะ

บทบาทของสื่อมัลติมีเดียเพื่อเป็นชิ้นงานมักจะปรากฏให้เห็นในการแสดงของด้านเรื่องราวหรือข้อมูลเพื่อสะท้อนชิ้นงาน ดังนั้นการนำสื่อไปใช้จะอยู่ในรูปของชิ้นงานหรือข้อมูล เมื่อสื่อมัลติมีเดียก็นำมาเป็นองค์ประกอบศิลป์ ประกอบด้วย แสง สี เสียง ข้อความและภาพเคลื่อนไหวนำมาถูกสร้างให้ดังงาม เป็นผลงานองค์ประกอบศิลป์ ซึ่ง ประกอบด้วย จุด, เส้น, รูปร่าง-รูปทรง, สี, ลักษณะผิว ส่วนประกอบต่าง ๆ นำมาจัดตามหลักการออกแบบ สัดส่วนของภาพ ความสมดุลของภาพ จังหวะลีลาของภาพ การเน้นหรือจุดเด่นของภาพ เอกภาพ ความขัดแย้ง ความกลมกลืน ซึ่งมีการผสมผสานกันอย่างกลมกลืน เป็นไปเพื่อเป็นชิ้นงานสร้างความสมบูรณ์ให้กับงานศิลปะ และสุนทรียภาพ ความประทับใจสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม (ภาพที่ 2.5)

ภาพที่ 2.5 ภาพองค์ประกอบศิลป์ด้วยสื่อมัลติมีเดียเพื่อองค์ประกอบด้านเรื่องราว (ทักษิณา สุขพัทธี. 2563. “รูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะนิทรรศการ.” วารสารวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 12(2) : 130-143.)

2.3.4.3 บทบาทสื่อมัลติมีเดียใช้เพื่อองค์ประกอบด้านอุปกรณ์และสถานที่ การใช้สื่อมัลติมีเดียสนับสนุนในงานนิทรรศการ ซึ่งประกอบด้วยระบบที่ใช้รับรู้คือ ระบบการมอง ระบบการฟัง ระบบการสัมผัสหรือรูปแบบปฏิสัมพันธ์ และภาพดิจิทัล เพื่อทวีความสำคัญยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ในการดำเนินเรื่องและการบอกเล่าเรื่องราว (ภาพที่ 2.6)

ภาพที่ 2.6 ลักษณะการใช้สื่อในนิทรรศการ (ทักษิณา สุขพัฑ์. 2563. “รูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสร้าง สรรค์ศิลปะนิทรรศการ.” วารสารวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยการณีนพระบรมราชูปถัมภ์. 12(2) : 130-143.)

1. ระบบการมองเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดนิทรรศการบอกเล่าเรื่องราวด้วยภาพต่าง ๆ อาจเป็นวิดีโอหรือวัตถุจัดแสดงอาจเป็นของจริงหรือจำลองได้กราฟิกบอร์ดหรือ inkjet ในการแนะนำตั้งแต่เริ่มจนถึงปลายทาง

2. ระบบการฟัง ใช้เสียงประกอบเพื่อบอกเล่าบทเรื่องราวต่าง ๆ และความดังค่อยของเสียงจะเห็น ได้ว่าเมื่อเราชมนิทรรศการต่าง ๆ เสียงแทรกหรือเสียงดังเกินไปทำให้รบกวนการชมได้ ดังนั้นรูปแบบการควบคุมเสียงจึงเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน

3. ระบบการสัมผัสหรือลงมือกระทำ เป็นการนำเสนอเพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในนิทรรศการด้วยรูปแบบการสัมผัสได้ตอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องสื่อนิทรรศการ กล่าวโดยสรุปคือ สื่อนิทรรศการมีความสำคัญต่อการจัดแสดงนิทรรศการเป็นอย่างมาก เพราะการจะเผยแพร่ความรู้ ผลงาน เรื่องราวที่เป็นสาระสำคัญให้ผู้รับชมจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมได้ การใช้สื่อมัลติมีเดียสามารถทำให้ผู้เข้าชมเข้าใจเรื่องราวที่ผู้จัดต้องการจะสื่อสารออกไปได้โดยไม่ต้องย่อข้อมูลเยอะ สื่อแบบมัลติมีเดียประกอบด้วย แสง สี เสียง ข้อความและภาพเคลื่อนไหว ทำงานผ่านระบบต่าง ๆ ทั้งการมอง การฟัง การสัมผัส เพื่อเปิดประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าชมรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลินในการชมนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5 ความต้องการสื่อนิทรรศการของผู้เข้าชม

ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่แล้วมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์โดยคาดหวังว่าอยากจะมีส่วนร่วมกับนิทรรศการ Edson and Dean (1994 : 147) ให้ความเห็นว่า การที่ผู้เข้าชมมาชมนิทรรศการไม่ได้ต้องการอ่านข้อความยาว ๆ หรือฟังคำบรรยายยาว ๆ แต่ต้องการเข้าร่วมประสบการณ์ที่ให้คุณค่ากับบุคคล ชมวัตถุหรือสามารถปฏิบัติต่อวัตถุได้ และในที่สุดได้อรรถความรู้กลับไป

Perry (1993) พบความคาดหวังพื้นฐานในการมาพิพิธภัณฑ์ 1) ปฏิสัมพันธ์เป็นส่วนร่วมในกายภาพ สังคม และสติปัญญา 2) ความต้องการประสบการณ์ที่ดี และ 3) ผลลัพธ์ที่ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ทักษะใหม่และเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่นชี้ให้เห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ต่อนิทรรศการเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญต่อความต้องการของผู้มาเข้าชมนิทรรศการมีความต้องการประสบการณ์ที่ดี ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็นและความต้องการสื่อนำเสนอ นิทรรศการของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ ว่ามีความต้องการให้เพิ่มสื่อนำเสนอ นิทรรศการในด้านใด รูปแบบใดบ้าง หรือต้องการให้มีการปรับปรุงรูปแบบนิทรรศการส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุอย่างไรบ้าง โดยนำความคิดเห็นและต้องการสื่อนิทรรศการด้านต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางในการออกแบบนิทรรศการ โดยการออกแบบนิทรรศการนี้ควรที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เข้าชมแต่ละช่วงวัย สอดคล้องกับพื้นที่ใช้งานของพิพิธภัณฑ์ และสอดคล้องกับเนื้อหาจัดแสดงด้วยเช่นกัน

2.4 มาตรฐานการนำเสนอนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์

จากการศึกษาคู่มือมาตรฐานการนำเสนอเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้ในอาคารสาธารณะด้วยการออกแบบที่เป็นธรรมสำหรับทุกคน ของ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ และ วีรยา เอี่ยมฉ่ำ (2553) ซึ่งในรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ครอบคลุมสาระสำคัญของการนำเสนอเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์ โดยผู้วิจัยจะแบ่งมาตรฐานในการนำเสนอเฉพาะเนื้อหาที่ครอบคลุมตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษาเท่านั้น แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

2.4.1 สภาพแวดล้อมโดยรอบพิพิธภัณฑ์

การจัดสภาพแวดล้อมควรจัดให้ผู้เข้าชมเข้าใจได้ง่าย และต้องออกแบบเหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย เพราะพิพิธภัณฑ์ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ทุกคนสามารถมาใช้เพื่อหาความรู้หรือความเพลิดเพลินได้ ดังนั้นจึงควรจัดให้เป็นระเบียบ การใช้หลักการจัด อย่างง่าย ๆ แต่ดูมีความสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำให้เกิดความประทับใจให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าและไม่เบื่อหน่ายแม้จะเข้าชมอีกหลายครั้งก็ตาม (อนุชา แฝงเกษร. 2555)

นพศักดิ์ ฤทธิ์ดี (2553) กล่าวถึงแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมโดยรอบว่า

1. มีป้ายบอกเส้นทางไปพิพิธภัณฑ์ตั้งแต่ทางเข้าหลักของที่ตั้งจนถึงตัวพิพิธภัณฑ์เป็นระยะ ๆ และมีจำนวนมากพอขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของที่ตั้งและป้ายบอกตำแหน่งทิศทางโดยรวมและป้ายในพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์

2. มีพื้นที่ส่วนหนึ่งด้านหน้าพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนจัดแสดงหมุนเวียนหรือจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเคลื่อนไหว เชิญชวนให้คนเข้าชมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และที่พักคอย (นพศักดิ์ ฤทธิ์ดี. 2553)

ในปัจจุบันนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าชมและผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ในประเด็นเรื่องความต้องการในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบและต้องการให้ออกแบบอย่างไร แต่จะสามารถปรับปรุงเฉพาะพื้นที่ที่สามารถทำได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ของตัวพิพิธภัณฑ์

2.4.2 ลักษณะของแสง

การให้แสงสว่างภายในพิพิธภัณฑ์ควรมีแสงกระจายและแสงที่ส่องเน้นเฉพาะวัตถุ ซึ่งเมื่อแสงทั้งสองชนิดเกิดการผสมผสานกันจะทำให้การจัดแสดงเกิดความสมบูรณ์ในการรับชมมากขึ้น โดยหลักสำคัญต้องกระจายแสงสว่างให้ทั่วและมีการส่องลงในแนวระนาบ การให้แสงสว่างสำหรับห้องจัดแสดงแต่เพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอกับพื้นที่จัดแสดงหรือนิทรรศการในทางกลับกันการส่องแสงเน้นไปที่ชิ้นงานแต่เพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถทำให้ห้องสว่างเพียงพอได้เว้นแต่ว่าห้องนั้นจะมีขนาดเล็กและมีการตกแต่งภายในด้วยสีสว่าง (พรรณชลัท สุริโยธิน. ม.ป.ป.)

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์: คู่มือมาตรฐานการนำเสนอเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้ในอาคารสาธารณะด้วยการออกแบบที่เป็นธรรมสำหรับทุกคน (Universal design) ของ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ และ วีรยา เอี่ยมฉ่ำ (2556) ได้สรุปประเด็นเรื่องแสงสว่างภายในพิพิธภัณฑ์ ดังนี้

1. การออกแบบแสงเพื่อสร้างเส้นทางเดินสัญจรที่ชัดเจนทั้งด้านในทางผ่านและด้าน นอกพื้นที่จัดแสดงเมื่อไรก็ตามที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับรวมถึงมีสิ่งกีดขวางตามเส้นทาง ต้องจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอตามเส้นทางเดิน ผู้ที่มีทัศนะการมองเห็นต่ำต้องใช้แสงอย่างน้อย 100 ลักซ์เพื่อให้มองเห็นเส้นทางที่มีการตัดกันของสีและไม่มีสิ่งกีดขวางบนพื้นหลีกเลี่ยงการสร้างกลุ่มแสง และเงาที่อาจสร้างความเข้าใจที่ผิดในเรื่องความลึกและความสูงของพื้น

2. ต้องมีแสงสว่างเพียงพอบริเวณวัตถุเพื่อให้ผู้เข้าชมทุกคนมองเห็น ยกเว้นว่าระดับแสงนั้น จะสร้างความเสียหายกับวัตถุหรือภาพ

3. ต้องมีแสงสว่างที่เพียงพอบนป้ายคำบรรยายเพื่อให้ผู้เข้าชมทุกคนอ่านได้และหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเงาสะท้อนบนป้ายคำบรรยาย

4. ป้องกันแสงสว่างที่มากเกินไปในตู้จัดแสดงซึ่งแสงสว่างต้องไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้ที่นั่งและยืน (ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ และ วีรยา เอี่ยมฉ่ำ. 2556)

แสงสว่างตามธรรมชาติ แสงสว่างตามธรรมชาติที่ส่องเข้ามาภายในอาคารจะช่วยให้บรรยากาศภายในสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตำแหน่งหน้าต่างทุกทิศทางของส่วนจัดแสดงวัตถุชั้น 3 มีผลต่อแสงธรรมชาติอย่างมากในการสร้างทัศนวิสัยในการมองดูนิทรรศการและวัตถุจัดแสดง และยังมีข้อดีคือช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในส่วนการให้แสงสว่างและทำให้เกิดความมีชีวิตชีวาต่อวัตถุจัดแสดงและการจำลองสภาพแวดล้อมอีกด้วย

แสงสว่างแบบประดิษฐ์ ค่าเฉลี่ยของความส่องสว่างโดยทั่วไปสำหรับห้องจัดแสดงมีค่าอยู่ช่วงประมาณ 150-250 ลักซ์ขึ้นอยู่กับว่าเป็นการให้แสงสว่างสำหรับการจัดแสดงบนผนังหรือเป็นการจัดแสดงที่วางชิ้นงานกระจายอยู่ทั่วห้องเป็นวัตถุที่ค่อนข้างสูงหรือเป็นวัตถุที่แผ่ออกทางราบในบางครั้งอาจจำเป็นต้องทำให้ห้องมืดกว่าช่วงระดับความส่องสว่างที่กำหนดด้วยเหตุผลทางด้านการอนุรักษ์วัตถุหากต้องการแสงที่สว่างขึ้นอาจจะเลือกใช้แสงธรรมชาติร่วมด้วยก็ได้ ตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ความนิยมของคนเริ่มเปลี่ยนมานิยมความสว่างไสวและความสดใสเมื่อความนิยมของคนเปลี่ยนแปลงไปพิพิธภัณฑณ์ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยมักใช้แสงจากธรรมชาติจากทางด้านข้าง แสงธรรมชาติตอนกลางวันทำให้ตาเรามองเห็นวัตถุธรรมชาติและสีสันทันทีถูกต้อง การเน้นก็เห็นได้ชัดซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากแสงประดิษฐ์ อย่างไรก็ตามแสงธรรมชาติไม่สามารถส่องสว่างในห้องจัดแสดงจะต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ควรมีการพักสายตาจากสิ่งที่จัดแสดงโดยสามารถมองผ่านไปยังภายนอกได้ซึ่งอาจจะออกแบบให้มีการรับแสงจากธรรมชาติด้วย (พรรณชลัท สุริโยธิน. ม.ป.ป.)

2.4.3 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

การออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพของนิทรรศการจะสามารถช่วยให้ผู้เข้าชมเห็นคุณค่าของงานออกแบบ และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมให้เกิดความรู้สึกร่วมต่อนิทรรศการมากขึ้น และยังสามารถเข้าใจเนื้อหาหรือเรื่องราวที่ผู้จัดต้องการจะนำเสนอได้มากยิ่งขึ้น ความสวยงามของการจัดแสดงนิทรรศการเป็นสิ่งที่ผู้เข้าชมประทับใจรวมไปถึงการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่มีความน่าสนใจและแปลกใหม่เช่นกัน ส่วนสาเหตุที่ผู้เข้าชมไม่ประทับใจในการชมนิทรรศการ คือนิทรรศการบางแห่งใช้ประเภทตัวอักษรที่อ่านยาก มีขนาดเล็กและจัดแสงไม่เพียงพอต่อการอ่าน บรรยากาศภายในนิทรรศการดูเก่า งานจัดแสดงไม่เข้ากับยุคสมัยนิทรรศการไม่ได้รับการจัดแสงที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่เป็นเพียงการจัดไฟด้วยหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ปกติ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในนิทรรศการค่อนข้างเก่าและชำรุดเนื่องจากใช้งานเป็นระยะเวลานานและไม่ได้รับการแก้ไขซ่อมแซมหรือปรับปรุงให้สามารถใช้งานได้ (กัลย์ธีรา สงวนตั้ง. 2553)

จากการทบทวนหลักการออกแบบห้องจัดแสดงของ กัลย์ธีรา สงวนตั้ง (2553) สรุปได้ว่า การเปลี่ยนวัตถุหรือรูปแบบจัดแสดงใหม่ ๆ จะสามารถทำให้ผู้เข้าชมอยากมาเข้าชมพิพิธภัณฑณ์มากยิ่งขึ้น

และหากมีการจัดแสดงนิทรรศการแบบหมุนเวียนควรใช้ผู้จัดแสดงแบบลอยเพราะสามารถเคลื่อนย้ายและปรับเปลี่ยนตำแหน่งในการจัดแสดงได้ง่ายและสะดวก ซึ่งการจัดแสดงที่มีแผงจัดแสดงจะต้องมีเนื้อที่ด้านข้าง ด้านหน้า และด้านหลังเพื่อให้ผู้เข้าชมยืนอ่านได้สะดวก ไม่ควรให้ผู้เข้าชมยืนรอเพื่ออ่านจะเกิดการใช้งานพื้นที่ทับซ้อนได้ ควรมีช่องว่างให้ผู้เข้าชมเคลื่อนไหวได้สะดวก ควรให้ผังห้องจัดแสดงแต่ละตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยผู้เข้าชมมีอิสระที่จะชมตามความต้องการผู้จัดแสดงหรือเลือกชมตามความสนใจของตนเองได้

การศึกษาของ Nabuhiro Takahashi (1996 : 6-11) เรื่องเทคนิคการจัดแสดงประเภทดิสเพลย์ ได้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ดิสเพลย์ที่มีความเป็นระบบ เป็นการนำดิสเพลย์มาจัดองค์ประกอบอย่างมีระบบ เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการจัดแสดง การใช้วัตถุจัดแสดงของจริงเพื่อแสดงเรื่องราวผ่านวัตถุจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมก่อนที่จะนำไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของนิทรรศการ การใช้กราฟิกเพื่อสร้างภาพลักษณ์ต่อพื้นที่ว่างเพื่อใช้แสดงความหมายต่อเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ การติดตั้งสื่อผสมเพื่อแบ่งหน้าที่ในการนำเสนอและส่งเสริมเนื้อหาจัดแสดงให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น การติดตั้งอุปกรณ์เป็นการทำให้ผู้เข้าชมสามารถคัดเลือกข้อมูลที่น่าสนใจและยังสามารถอธิบายผลลัพธ์ได้ด้วยการทำงานอย่างอัจฉริยะ การติดตั้งอุปกรณ์การมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์การเรียนรู้สนุกสนาน มากกว่าการรับสารที่ให้ความรู้แบบทางเดียว ซึ่งผู้เข้าชมจะสามารถดำเนินการกระทำอย่างมีส่วนร่วมกับนิทรรศการได้

2. การสร้างสรรค์เนื้อที่ว่าง การที่ผู้เข้าชมจะเพลิดเพลินในการชมนิทรรศการควรอย่างยิ่งที่จะใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อแสดงสภาพแวดล้อมจำลองหรือการใช้ชีวิตของผู้คนสัตว์หรือพืช คือการจำลองสภาพแวดล้อมขึ้นมาใหม่ การบูรณะอาคารใหม่ การสร้างสรรค์เนื้อที่ว่างโดยใช้ทรงกลม 3 มิติ

3. การแสดงเป็นภาพยนตร์ เป็นการนำเสนอแบบเรียงลำดับเรื่องราวหรือแบ่งตามลำดับเวลา การเล่าเรื่องราวโดยใช้ภาพหรือเทคโนโลยีการฉายภาพ 3 มิติ การเล่าเรื่องราวโดยติดตั้งอุปกรณ์เคลื่อนย้าย โดยการแสดงมุมมองที่แตกต่าง หรือการใช้ระบบควบคุมแสงสว่าง สุดท้ายคือการเล่าเรื่องราวโดยใช้การสาธิต ส่วนเทคนิคนี้จะใช้ในการอธิบายงานฝีมือ วัฒนธรรมที่เข้าใจยาก หรือดนตรีและการเต้นรำ

4. พิพิธภัณฑสถานและอุทยานเชิงเรื่องราว พิพิธภัณฑสถานประเภทนี้จะมีความคิดที่แสดงถึงชีวิตการเกิดขึ้นของสิ่งต่าง ๆ ชุมชนหรือหมู่บ้านจริง

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ทำให้ทราบถึงหลักพื้นฐานในการออกแบบ และเทคนิคจัดแสดงที่เหมาะสมกับเรื่องราว ซึ่งลักษณะส่วนจัดแสดงนิทรรศการและจัดแสดงวัตถุของพิพิธภัณฑสถานภูมิเงินจากกรณีวิเคราะห์พบว่า นิทรรศการที่ทำการจัดแสดงเป็นนิทรรศการแบบถาวร สื่อนำเสนอเรื่องราว วัตถุจัดแสดงไม่ได้รับการเปลี่ยนแปลง จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสามารถนำมา

ปรับปรุงการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนได้ทั้งในด้านสื่อการนำเสนอ เนื้อหาใหม่ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมได้ รวมไปถึงวัตถุจัดแสดงที่สอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดแสดง

2.4.4 เครื่องเรือน

ควรเลือกจัดแสดงให้เหมาะสมกับลักษณะของวัตถุ ชนิดของวัตถุ และขนาดของวัตถุจัดแสดง ส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายควรใช้จัดแสดงแบบกระจกจะสามารถมองเห็นได้รอบด้าน และจัดแสดงวัตถุแบบกระจกขนาดใหญ่จะสามารถจัดวางวัตถุได้เยอะ เพราะภายในตู้จัดแสดงถูกแบ่งออกเป็นหลาย ๆ ชั้น อีกตัวเลือกหนึ่งคือแทนจัดแสดงแต่จะสามารถมองเห็นวัตถุได้เพียงด้านเดียว หากต้องการให้เห็นหมดทุกด้านต้องจัดแสดงในพื้นที่ที่มีขนาดกว้าง และเน้นเรื่องราวของตัววัตถุ นั้นเพียงวัตถุเดียว ดังนั้นการใช้เครื่องเรือนในการจัดแสดงวัตถุแต่ละประเภทจึงต้องคำนึงถึง ขนาดพื้นที่ ตัววัตถุ ลักษณะการติดตั้ง ว่าแบบใดจึงจะเหมาะสมกับพื้นที่จัดแสดงที่มีอยู่ (อนุชา แพ่งเกสร. 2555)

2.4.5 การจัดวางวัตถุ

ผู้วิจัยทำการศึกษารูปแบบการจัดวางวัตถุในส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง ดังนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 ลักษณะการจัดวางวัตถุ

รูปแบบการจัดแสดง	ลักษณะการจัดแสดง
การจัดแสดงที่เป็น 2 มิติ 	ลักษณะป้ายบรรยายเป็นบอร์ดสกรีนตัวอักษรหรือรูปภาพ ผู้เข้าชมรับรู้เรื่องราวด้วยการอ่าน คำบรรยายหรือรูปภาพประกอบ ขนาดของป้ายเล็กและใหญ่ตามผนังที่ใช้ติดตั้ง
การจัดแสดงที่เป็น 3 มิติ 	ลักษณะป้ายบรรยายวัตถุหรือหุ่นจำลองเป็นการใช้ป้ายสกรีนตัวอักษรหรือรูปภาพ ไม่สามารถเดินผ่านเข้าไปในการจัดแสดงแบบ 3 มิติได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ) ลักษณะการจัดวางวัตถุ

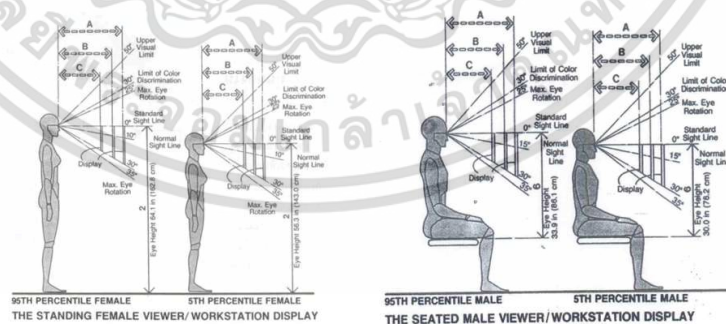
รูปแบบการจัดแสดง	ลักษณะการจัดแสดง
<p>การจัดแสดงแบบจำลองบรรยากาศ</p> 	<p>ลักษณะการจัดแสดงแบบจำลองบรรยากาศ เป็นการจัดแสดงเครื่องเรือน ผู้เข้าชมสามารถเดินผ่านเข้าไปและสามารถสวมบทบาทในการจำลองสภาพแวดล้อมได้</p>

แนวทางการจัดแสดง โดย นพรัตน์ ฤทธิ์ดี (2553) ให้แนวทางการจัดแสดงวัตถุว่า วัตถุที่นำมาจัดแสดงควรบ่งบอกถึงความเป็นมาวิถีชีวิตของชุมชนได้มากกว่าป้ายบรรยาย เน้นการจัดแสดงวัตถุหรือภาพถ่าย และการจำลองบรรยากาศ มากกว่าการจัดป้ายบรรยาย

2.4.6 การติดตั้งภาพถ่าย

โดยหลักสรีระการมองของมนุษย์มีขอบเขตการมองที่จำกัด ฉะนั้นควรพิจารณาการติดตั้งภาพถ่ายให้สัมพันธ์กับระดับสายตา

เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อุษยา (2543) ให้แนวทางระยะการติดตั้งภาพถ่ายขณะนั่งควรมีความสูงระหว่าง 1.98-2.03 เมตร และต่ำสุดระหว่าง 1.19-1.27 เมตร ฉะนั้นการติดตั้งภาพถ่ายควรมีความสูงในระดับที่ผู้นั่งและยืนมองเห็นได้สะดวกนั้นคือ 102-203 เซนติเมตรหรือติดตั้งซ้อนกันไม่เกิน 2 แถว (ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์, 2560) (ภาพที่ 2.7)

ภาพที่ 2.7 สรีระการมองเห็น (เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อุษยา, 2543. ระบบป้ายสัญลักษณ์. กรุงเทพฯ : เพลสพลัส.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.7 ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุและตำแหน่งที่ตั้ง

โดยลักษณะข้อความบนป้ายการใช้ภาษาควรหลีกเลี่ยงภาษาพูดคำทางเทคนิคหรือศัพท์เฉพาะ แต่ละป้ายควรจำกัดความยาวของประโยคไม่ควรเกิน 25 คำ ซึ่งจำนวนคำที่พอดีอยู่ที่ 15 คำ และความยาวของข้อความสูงสุดควรอยู่ที่ 75 – 100 คำ ควรมีภาพประกอบคำบรรยายเพื่อผู้เข้าชมที่มีปัญหาด้านการอ่านจะได้เข้าใจข้อความได้ง่ายขึ้น ควรใช้แบบตัวพิมพ์ที่อ่านออกง่าย ควรหลีกเลี่ยงตัวอักษรที่บิดเบี้ยว นอกจากนั้นควรจัดให้มีรูปแบบป้ายที่หลากหลายเพื่อกลุ่มผู้เข้าชมหลายกลุ่ม เช่น อักษรเบลล์ อักษรตัวใหญ่ และเสียง การติดตั้งควรติดตั้งที่มีแสงสว่างส่องเพียงพอเพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านป้าย เลือกขนาดและประเภทที่เหมาะสมกับระยะการมอง ระยะที่ 1 ระยะการมองน้อยกว่า 75 เซนติเมตร ตัวอักษรควรมีขนาด 0.5 เซนติเมตร (24 พอยท์) ระยะที่ 2 ระยะการมอง 1 เมตร ตัวอักษรควรมีขนาด 1 เซนติเมตร (48 พอยท์) ระยะที่ 3 ระยะการมอง 2 เมตร ตัวอักษรควรมีขนาด 2 เซนติเมตร (100 พอยท์) ระยะที่ 4 ระยะการมอง 3 เมตร ตัวอักษรควรมีขนาด 3 เซนติเมตร (148 พอยท์) (Majewski. 1996)

ตำแหน่งที่ตั้งป้ายคำบรรยายติดตั้งที่ความสูงที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าชมทั้งนั่งและยืน ป้ายบรรยายติดตั้งให้อยู่ระหว่าง 1.2 เมตรและ 1.7 เมตร เป็นตำแหน่งที่เหมาะสมในการดูสำหรับทั้งผู้เข้าชมที่นั่งและยืน ติดตั้งป้ายบรรยายในตำแหน่งที่สม่ำเสมอ ป้ายบรรยายที่อยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกันในแต่ละตำแหน่งจะทำให้ยากต่อการอ่านของผู้เข้าชม (Majewski. 1996)

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

ในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์นอกจากจะให้ความรู้แล้วการออกแบบประสบการณ์ก็ถือเป็นหัวใจสำคัญของพิพิธภัณฑ์ที่จะต้องคำนึงถึง การออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมจะทำให้ผู้เข้าชมได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในพิพิธภัณฑ์มากขึ้น การกระตุ้นอารมณ์ของผู้เข้าชมผ่านการจัดแสดงวัตถุไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของล้ำค่าแต่อาจเป็นสิ่งของที่ส่งผลถึงอารมณ์หรือความทรงจำของผู้เข้าชม ไม่เพียงทำให้ผู้เข้าชมเห็นแต่เพียงอย่างเดียว พิพิธภัณฑ์สามารถสร้างความรู้สึกให้ผู้เข้าชมผ่านสัมผัสรูปแบบอื่น เช่น การฟัง การชิม การดม หรือการสัมผัสผ่านร่างกายหรือจิตใจ โดยการออกแบบเกี่ยวกับประสบการณ์ก็ต้องอาศัยกลุ่มคน สื่อนำเสนอต่าง ๆ จะกระตุ้นผู้เข้าชมให้มีส่วนร่วมได้ก็ต่อเมื่อสื่อเหล่านั้นเหมาะสมกับกลุ่มผู้เข้าชม ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้เข้าชมออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยกัน คือ กลุ่มเด็ก โดยส่วนใหญ่การใช้งานพิพิธภัณฑ์ของกลุ่มเด็กจะมาใช้งานเพื่อหาความรู้โดยพิพิธภัณฑ์ต้องมีส่วนนำเสนอที่สามารถเชื่อมโยงกับเนื้อหาการเรียนการสอนของกลุ่มเด็กเหล่านี้ กลุ่มเด็กวัยรุ่นหรือกลุ่มผู้ใหญ่ คนกลุ่มนี้จะมีรูปแบบการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ที่เป็นไปตามอัธยาศัยมากกว่าการหาความรู้จริงจัง ดังนั้นการกำหนดเนื้อหาหรือประเด็นควรกำหนดแบบกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้มีโอกาสเลือกเส้นทางการเยี่ยมชมของตนเอง กลุ่มคนสูงวัย พิพิธภัณฑ์จะต้องคำนึงถึงการบริการโดยการปรับ

รูปแบบการนำเสนอให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของวัย ทั้งในด้านของการมองเห็น ระยะเวลาในการชม การใช้เทคโนโลยีที่ไม่เป็นข้อจำกัดของวัย หรือการใช้วัตถุที่กระตุ้นความทรงจำจะสามารถทำให้คนกลุ่มนี้มีโอกาสในการทบทวนชีวิตอีกด้วย ตามกลุ่มผู้เข้าชมที่กล่าวมาพิพิธภัณฑสถานจะต้องมีการนำเสนอตามกลุ่มวัยเพื่อให้ได้ทั้งบทเรียนและประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ทบทวนตัวเองซึ่งจำเป็นในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในตอนี้ (สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ. 2559)

พิพิธภัณฑสถานแห่งของการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมจึงหมายถึง การออกแบบชุดประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านผัสสะต่าง ๆ เพื่อให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์จากพิพิธภัณฑสถานทั้งด้านสังคม ทักษะคิด สามารถส่งผลต่อความจำและประสบการณ์ของผู้เข้าชม ประภาส สิงห์ (2559) โดยชุดประสบการณ์ที่พิพิธภัณฑสถานต้องนำเสนอ โดยมีการถ่ายทอดความรู้ผ่าน ป้ายบรรยาย กราฟิก และสื่ออื่นๆ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจสู่ผู้เข้าชมทุกกลุ่มช่วงวัย อย่างที่กล่าวไปว่าปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานมีความจำเป็นอย่างมากในการแสดงคุณค่าสาธารณะ นิทรรศการจึงมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นการออกแบบนิทรรศการและประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชมจึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตระหนักถึงนโยบายของพิพิธภัณฑสถานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในวงกว้างมากขึ้น (Regan Forrest. 2014)

Sue Allen (2004 : 17-33) ได้อธิบายว่าการออกแบบต่าง ๆ ต้องอาศัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ชม แต่มีหัวใจสำคัญอยู่ที่ผู้ชมจะใช้เวลาเพียงครึ่งชั่วโมงในการใส่ใจกับการนำเสนอ หลังจากนั้นจะเป็นการที่เยี่ยมชมมากกว่าจะเรียนรู้อย่างจริงจัง เพราะเกิดจากความเหนื่อยล้าที่เป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ อัลเลนจึงได้กล่าวถึงการประเมินผลเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ 4 ประเด็นด้วยกัน

1. การเรียนรู้เฉพาะหน้า (immediate apprehensibility) คือ การกระตุ้นให้คน เรียนรู้กับสิ่งที่ปรากฏตรงหน้าในครั้งแรก ให้เข้าใจเป้าหมาย ขอบเขต และคุณสมบัติต่าง ๆ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก การออกแบบจึงต้องเน้นผู้ใช้ (user-centered design) ทั้งตำแหน่งที่ตั้งและรูปแบบที่ชวนให้คนเข้าถึง มองแล้วรู้ว่าจะต้องทำอะไร โดยไม่ต้องอ่านคำอธิบาย การออกแบบต้องอิงกับความเข้าใจพื้นฐานในทางวัฒนธรรม เช่น การหมุนทางขวา ขอบเขตของการใช้เวลาที่ไม่มากเกินไป

2. ปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพ (physical interactivity) การจัดแสดงที่สร้างปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความเข้าใจ และการรำลึกถึงสิ่งจัดแสดง ลักษณะทางกายภาพจะส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้

3. การเชื่อมโยงความคิด (conceptual coherence) จากการสำรวจพบว่าผู้ชมไม่สามารถเชื่อมโยงความคิดเชิงนามธรรมของสิ่งจัดแสดงที่ออกแบบโดยแยกชิ้นงาน จึงนำมาสู่การปรับลักษณะการออกแบบที่ส่งผลต่อเนื้อระหว่างกลุ่มสิ่งจัดแสดง การออกแบบเชิงกายภาพของกลุ่มเนื้อหาอย่างเป็นสัดส่วนภายในห้องจัดแสดงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

4.หลากหลายวิธีการเรียนรู้ (diversity of learning modes) พิพิธภัณฑสถานควรมองผู้เรียนผ่านวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่าง และควรพยายามใช้ผัสสะต่าง ๆ เป็นหนทางในการเรียนรู้ ตั้งแต่การฟัง การสัมผัส การดมกลิ่น การชิม เพราะผู้คนตอบสนองการเรียนรู้แต่ละแบบแตกต่างกัน และพิพิธภัณฑสถานยังต้องพัฒนาสื่อนิทรรศการเพื่อให้คนทุกเพศทุกวัยเข้าถึงเนื้อหาจัดแสดง

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการออกแบบประสบการณ์ กล่าวโดยสรุปแนวคิดนี้ถูกนำมาใช้เป็นจำนวนมากในปัจจุบันไม่เพียงแต่วงการพิพิธภัณฑสถานเท่านั้น เพราะการออกแบบประสบการณ์เป็นการกระตุ้นอารมณ์ของผู้ใช้งานผ่านสื่อนำเสนอที่เหมาะสมกับแต่ละเพศและวัย จะสามารถทำให้ผู้ใช้งานมีประสบการณ์ที่ดี ได้ใช้ความคิดและเพลิดเพลินไปกับการใช้งาน ในแง่ของการออกแบบประสบการณ์ในพิพิธภัณฑสถานก็เป็นความจำเป็นอย่างมากเพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถรับรู้เรื่องราว ชิมซัปปิ้งเรื่องราวผ่านกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยการออกแบบชุดประสบการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งสามารถทำได้โดยการถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อกราฟิก เสียง ภาพเคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมกับการจัดแสดงและอยากกลับมาใช้งานอีกครั้ง

2.5.1 สื่อปฏิสัมพันธ์

สื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media) เป็นคำที่ถูกพูดถึงเป็นอย่างมากในวงการพิพิธภัณฑสถาน อย่างที่ Allen & Gutwill (2004) ได้กล่าวไว้ว่า “สื่อปฏิสัมพันธ์” คือ สื่อหรือข้อมูลที่มีการตอบสนองของผู้รับข้อมูลต่อตัวข้อมูล (two-way Communication) เป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ตัวผู้รับข้อมูลต้องมีปฏิสัมพันธ์ด้วยถึงจะได้รับข้อมูลหรือบางสื่อเพียงแค่ตัวผู้รับข้อมูลเดินเข้าไปใกล้ในระยะที่กำหนดก็แสดงสื่อออกมาแล้วแต่ลักษณะของตัวโปรแกรมที่ผู้ผลิตได้ตั้งไว้ในการนำระบบสื่อปฏิสัมพันธ์มาใช้ในพิพิธภัณฑสถานปัจจุบันมีการนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ กัน อาทิ เช่น เพื่อเป็นสื่อให้ข้อมูลแบบสองทาง ระหว่างผู้เข้าชมกับข้อมูลในนิทรรศการที่พิพิธภัณฑสถานนำเสนอ หรือนำมาประชาสัมพันธ์ให้พิพิธภัณฑสถานดูแตกต่างและน่าสนใจ เป็นต้น และ Allen & Gutwill (2004) ยังได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาและมุ่งเน้นไปทางเทคโนโลยีปฏิสัมพันธ์ แต่ถึงเทคโนโลยีที่กล่าวมาจะมีข้อดีและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการพิพิธภัณฑสถาน แต่หากใช้สื่อปฏิสัมพันธ์มากเกินไป อาจทำให้การนำเสนอเนื้อหาสาระนำเสนอออกมาได้ไม่ตรงจุดประสงค์ ผู้จัดทำควรคำนึงถึงการใช้สื่อในการนำเสนอไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทใด ควรออกแบบและผสมผสานสื่อเหล่านี้และนำมาประยุกต์กับตัวเนื้อหาภายในพิพิธภัณฑสถานแต่ละที่ที่เหมาะสม

สารานุกรมเสรี ได้ให้ความหมายว่า เป็นชนิดของการกระทำที่เกิดขึ้นสองทาง เช่น มีการติดต่อสื่อสารกัน เช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มหรือองค์กร การโต้ตอบกลับระหว่างที่ปฏิบัติกับฝ่ายตรงข้าม ซึ่งสรุปได้ว่า การปฏิสัมพันธ์มีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับ ผลกระทบต่อระหว่างสิ่งสองสิ่ง

ยิ่งในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่เป็นอย่างมาก ทำให้การใช้สื่อในการนำเสนออาจมุ่งเน้นไปทางด้านเทคโนโลยีจนลืมไปว่าสื่อที่แท้จริงแล้วคืออะไร ซึ่งหลาย ๆ พิพิธภัณฑสถานผู้เข้าชมมักได้รับสื่อที่เป็นทางเดียว (one-way Communication) ออกแบบมาเพื่อใช้งานโดยบรรยายหรือให้ผู้เข้าชมอ่านเพียงอย่างเดียว แต่สื่อปฏิสัมพันธ์ก็อาจไม่มีประโยชน์หากไม่ได้รับการจัดแสดงร่วมกับสื่ออื่นๆภายในพิพิธภัณฑสถาน

2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบปฏิสัมพันธ์

ส่วนที่สำคัญของการออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้งานคือการออกแบบปฏิสัมพันธ์ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายและผู้เข้าชมสามารถเข้าใจได้มากขึ้น

Smith (2006) อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบปฏิสัมพันธ์ว่า ปฏิสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และได้แนะนำแนวความคิดที่มีติของภาษาการออกแบบปฏิสัมพันธ์เพื่อที่จะทำให้เข้าใจถึงการออกแบบปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งมิติของข้อมูล 4 แบบ ในการออกแบบ ซึ่งในเวลาต่อมา Silver (2007) ได้เพิ่มมิติข้อที่ 5 มิติข้อมูล 5 แบบในการออกแบบการปฏิสัมพันธ์ มีดังนี้

มิติที่ 1 คำ ข้อความหรือคำโดยเฉพาะที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ เช่น คำอธิบายบนปุ่มกด ควรมีความหมายและเข้าใจง่าย ควรสื่อสารข้อมูลกับผู้ใช้ได้ชัดเจน แต่จะต้องไม่มีข้อมูลมากเกินไป

มิติที่ 2 การแสดงภาพ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบแบบกราฟิก เช่น ภาพ รูปแบบตัวอักษร และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผู้ใช้มีปฏิสัมพันธ์ด้วย สิ่งเหล่านี้มักจะเสริมค่าที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูลกับผู้ใช้

มิติที่ 3 วัตถุหรือพื้นที่ว่างทางกายภาพ ผู้ใช้มีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับผลิตภัณฑ์ผ่านทางวัตถุทางกายภาพ เช่น แล็ปท็อป กับเมาส์หรือใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟนด้วยนิ้วมือของผู้ใช้เอง และในพื้นที่ทางกายภาพแบบใดที่ผู้ใช้เลือกที่จะใช้แบบนั้นทั้งหมดนี้ย่อมมีผลต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้และผลิตภัณฑ์

มิติที่ 4 เวลา ส่วนใหญ่หมายถึงสื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงตามเวลาที่เปลี่ยนไป เช่น ภาพเคลื่อนไหว, วิดีโอ, เสียง เป็นต้น การเคลื่อนไหวและเสียงมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาพและเสียงในการโต้ตอบของผู้ใช้งาน รวมถึงสิ่งที่ต้องกังวลอีกประการก็คือ ระยะเวลาที่ผู้ใช้โต้ตอบกับผลิตภัณฑ์ ผู้ใช้สามารถติดตามความคืบหน้าหรือการดำเนินการโต้ตอบต่อได้หรือไม่ว่าใช้เวลาไปเท่าใดแล้ว

มิติที่ 5 พฤติกรรมของผู้ใช้งาน พฤติกรรมนี้รวมถึงกลไกของผลิตภัณฑ์ผู้ใช้งานดำเนินการอย่างไรในโปรแกรม กล่าวคือข้อมูลพฤติกรรมของผู้ใช้งานก่อนหน้าจะกำหนดปฏิสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์นอกจากนี้ยังมีปฏิริยาตอบสนอง เช่น การตอบสนองทางอารมณ์ หรือข้อเสนอแนะสำหรับผู้ใช้และผลิตภัณฑ์

จากวรรณกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบปฏิสัมพันธ์เป็นประโยชน์และสำคัญกับพิพิธภัณฑ์เป็นอย่างมาก เพราะการที่ผู้เข้าชมมาเข้าชมนิทรรศการและได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัตถุ จัดแสดง หรือแม้แต่เทคนิคจัดแสดงจะส่งผลต่อประสบการณ์ของผู้เข้าชมที่ได้รับจากพิพิธภัณฑ์และนำไปสู่ประสบการณ์เรียนรู้ที่เป็นจุดมุ่งหมายที่พิพิธภัณฑ์ต้องการจากผู้เข้าชมในที่สุด

เป้าหมายของงานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปยังการเพิ่มสื่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมกับนิทรรศการ ดังนั้นขอบเขตที่มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้จึงเน้นไปที่ผู้เข้าชม และนิทรรศการที่ประกอบไปด้วยสื่อและเทคนิคจัดแสดง

2.5.3 การกำหนดวิธีปฏิสัมพันธ์ให้ผู้เข้าชม

Edson and Dean (1994 : 146-147) กล่าวถึงการกำหนดวิธีปฏิสัมพันธ์ว่า เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและที่ว่างของสถานที่ สำหรับให้ผู้เข้าชมปฏิสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การจัดการต่อการจัดแสดงซึ่งในการกำหนดวิธีปฏิสัมพันธ์ให้ผู้เข้าชมจำเป็นที่จะต้องทราบถึงวิธีปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้เข้าชมก่อนจึงจะพิจารณาการวางหรือกำหนดการปฏิสัมพันธ์ได้

CHO (2003 : 31-36) ได้ทำการศึกษาแนวคิดวิธีปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าชมต่อนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ที่มีการพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับประวัติศาสตร์ของพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์โดยแบ่งออกเป็น

1. มองตาม มีแนวคิดคือ การมองเห็นก็เพียงพอสำหรับผู้เข้าชมทำความเข้าใจวัตถุสิ่งๆ ที่ผู้เข้าชมปฏิบัติในพิพิธภัณฑ์คือการมองผ่านเข้าไปยังการจัดแสดงที่มีเรื่องราวหรือวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงซึ่งมีรากฐานมาจากผลของยุคแห่งการรวบรวมสะสม จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20
2. กระทำตาม มีความคิดเบื้องต้นคือ การใช้มือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการทำความเข้าใจกับการจัดแสดงหรือวัตถุ เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในยุคแห่งความบันเทิงหลังจากปีค.ศ. 1960
3. คิดตาม มีแนวคิดคือ การช่วยอธิบายกฎหรือหลักฐานพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังการปฏิบัติต่อแบบจำลอง เพื่อให้ผู้เข้าชมเกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการศึกษาตั้งแต่ค.ศ. 1980
4. รู้สึกตาม เป็นการเข้าใจถึงบางสิ่งเรารู้สึกถึงมันโดยใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นการรวมกันของการมองเห็น การสัมผัส การได้ยิน และการดมกลิ่นซึ่งนำมารวมกันมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเติมเต็มความรู้สึกต่อแง่มุมวิทยาศาสตร์อันหลากหลาย แนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นพร้อมกับศูนย์วัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ที่กำหนดวิทยาศาสตร์ให้เป็นเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นทั้งหมด เกี่ยวกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมโดยใช้การออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ สามารถนำมาเชื่อมโยงและสรุปเพื่อให้เห็นภาพรวมของแนวทางการออกแบบนิทรรศการ ว่า จะเกี่ยวข้องกับการออกแบบนิทรรศการโดยกำหนดสื่อนิทรรศการ

แบบปฏิสัมพันธ์ให้กับผู้เข้าชม โดยนำวิธีต่าง ๆ ในการปฏิสัมพันธ์ไปเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบ โดยนำวิธีต่าง ๆ ในการปฏิสัมพันธ์ไปเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบ และอาศัยเทคนิคการจัดแสดง ที่สอดคล้องกับเนื้อหาจัดแสดง ซึ่งข้อสรุปทั้งหมดเป็นเพียงหลักในการออกแบบเพื่อประสบการณ์ของผู้เข้าชมเท่านั้น

2.5.4 กรณีศึกษาตัวอย่างสื่อปฏิสัมพันธ์ในพิพิธภัณฑ์

อย่างที่กล่าวไปข้างต้นว่าในปัจจุบันวงการพิพิธภัณฑ์ได้มีการนำสื่อปฏิสัมพันธ์มาใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการอย่างแพร่หลาย และจัดแสดงในหลายรูปแบบทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยขอยกกรณีศึกษาตัวอย่างสื่อปฏิสัมพันธ์ที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ ได้แก่

1) พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อเมริกา ตั้งอยู่ที่รัฐวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์แห่งนี้มีการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์โดยใช้บุคคลจริงพูดออกมาจากหลังภาพเป็นการแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ และบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อปฏิสัมพันธ์นี้รู้เรื่องราวของบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างดี วิธีการนี้ส่งผลให้ผู้เข้าชมสามารถประกอบเรื่องราวและสามารถเรียนรู้จากเรื่องเล่าเหล่านี้ได้ผ่านการปฏิสัมพันธ์ของนิทรรศการแม้ว่าไม่ได้เรียงลำดับการเล่าตามช่วงเวลา (ภาพที่ 2.8)

ภาพที่ 2.8 ด้านในนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อเมริกา (Goldchain, M. 2015. Sneak a Peek at the National Museum of American History's Newly Renovated West Wing. [Online]. Available : <https://dc.curbed.com/2015/7/1/99museum-american-history-renovation>)

2) European museum academy เป็นพิพิธภัณฑ์ทางด้านศิลปะและสถาปัตยกรรม ใช้สื่อปฏิสัมพันธ์คือ การจำลองสภาพแวดล้อมโดยใช้เทคโนโลยีจำลองโลกเสมือนจริง ให้ผู้เข้าชมได้สัมผัสกับประสบการณ์การชมงานศิลปะได้อย่างใกล้ชิด ถึงแม้ว่าจะอยู่ในพิพิธภัณฑ์ก็ไม่จำเป็นต้องสัมผัสกับ

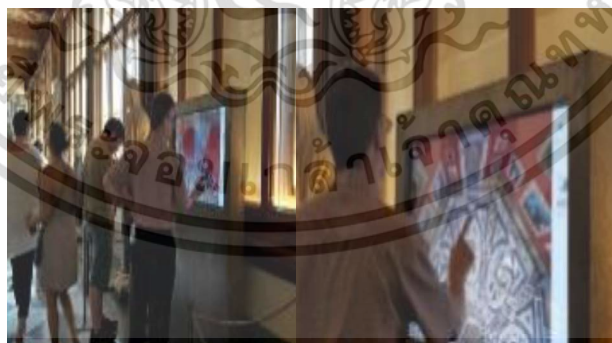
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานศิลปะที่จัดแสดงอยู่ การจำลองเสมือนจริงนี้จะทำให้ผู้เข้าชมได้ประสบการณ์ที่แตกต่างในการเข้าใช้พิพิธภัณฑ์ (ภาพที่ 2.9)

ภาพที่ 2.9 ด้านในนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ European museum academy (European Museum Academy. 2018. Virtual museum of Fine Arts. [Online].Available : <https://heritageinmotion.eu/himentry/slug79fd63e554ca17118dd88385c>)

3) พิพิธภัณฑ์ศิลปะ Uffizi ตั้งอยู่ที่เมืองฟลอเรนซ์ มีการจัดแสดงผลงานศิลปะมากมายที่มีขนาดตั้งแต่เล็กไปจนถึงใหญ่ และมีห้องจัดแสดงแบ่งเป็นชั้น ๆ และยังมี การนำเทคโนโลยีของภาพเสมือนจริงมาใช้ในการจัดแสดงเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาผลงานของศิลปินที่ผู้เข้าชมสนใจที่จะชมผลงานเหล่านั้นเพื่อให้ง่ายต่อการนำชม ถือเป็น การนำเทคโนโลยีมัลติมีเดียแบบมีการปฏิสัมพันธ์มาใช้ (ภาพที่ 2.10)

ภาพที่ 2.10 การใช้เทคโนโลยีภาพเสมือนจริงสามมิติในพิพิธภัณฑ์Uffizi (ทักษิณา สุขพัทธ์. 2563. “รูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสร้าง สรรค์ศิลปะนิทรรศการ.” วารสารวิจัยและพัฒนา โดยกองกรณิในพระบรมราชูปถัมภ์. 12(2) : 130-143.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้

การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้ (Post Occupancy Evaluation) เป็นการศึกษาเพื่อทำการ ประเมินอาคารหลังการใช้งานสำหรับอาคารที่ต้องการทำการปรับปรุงการประเมินอาคารหลังการใช้งานนั้นจะเน้นไปที่การประเมินองค์ประกอบโดยรอบอาคารเป็นหลัก ซึ่งเครื่องมือในการ ประเมินจะใช้แบบสอบถามเป็นตัวเก็บข้อมูลจากผู้ใช้อาคาร ได้แก่ ความพึงพอใจและความคิดเห็นที่มี ต่อส่วนใช้งานอาคาร (Horgen and Sheridan. 1996)

การประเมินหลังการใช้งานสามารถจำแนกได้ 3 ระดับซึ่งการเลือกระดับของการประเมิน ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยและความละเอียดของข้อมูลในงานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลแบบ กว้าง คือการเก็บข้อมูลหลักเกี่ยวกับข้อดีข้อเสีย และการเก็บข้อมูลโดยรวมของสภาพแวดล้อมทาง กายภาพภายในพิพิธภัณฑสถานเช่นความคิดเห็นของผู้เข้าใช้ที่มีต่อส่วนจัดแสดงเปรียบเทียบข้อมูลแบบ กว้าง เช่น เถลถายที่ เกี่ยวกับรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในและการทำงาน (Horgen and Sheridan. 1996)

Horgen and Sheridan (1996) ได้แบ่งลักษณะส่วนมากในการประเมินสภาพแวดล้อมหลัง การใช้งาน ดังนี้

1. สอบถามทัศนคติ และระดับความพึงพอใจของผู้ใช้หรือผู้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ประเมิน
2. สอบถามเพื่อค้นหาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารหรือสิ่งแวดลอมที่เป็นเชิงวิทยาศาสตร์ โดยใช้การทดลองในสภาพแวดล้อมจริงที่สามารถควบคุมได้
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสำรวจไปใช้ในการกำหนดโปรแกรมสภาพแวดล้อมที่จะ ออกแบบก่อสร้างใหม่หรือเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมอาคารเดิม โดยให้ผู้ใช้อาคารหรือ สภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้ผู้วิจัยจะนำ วัตถุประสงค์ของการประเมินอาคารไปใช้ ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ทางด้านสื่อและการจัดแสดงของพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีนเพื่อนำไปออกแบบปรับปรุง นิทรรศการ โดยมีผู้เกี่ยวข้องและนักทอ่งเทียวภายในพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นกุฎีจีนมีส่วนร่วมในการพัฒนา แบบร่าง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้ทำการสรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการออกแบบ นิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้งาน กรณีศึกษา พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน ทั้ง

เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ บทความในประเทศและต่างประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2563 พบว่ามี ประเด็นสำคัญที่นำมาใช้ในงานวิจัยก่อนหน้านี้ ทั้งหมด 3 ประเด็น ได้แก่

2.7.1 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดนิทรรศการ

2.7.1.1 พรพิมล ศักดา และคณะ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องการบูรณาการการออกแบบสื่อ วัฒนธรรมทางทัศนประกอบพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านภาคใต้ กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์อัตลักษณ์เฉพาะถิ่น องค์ประกอบและรูปแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศนประกอบพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านภาคใต้เพื่อสร้าง ต้นแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศนประกอบพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนำมา ประเมินคุณภาพต้นแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศน การวิจัยนี้เป็นการใช้วิธีวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ โดยมีวิธีการศึกษาและเก็บข้อมูลใช้ระเบียบวิธีวิจัย 2 แบบ 1.การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ 2.การศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ร่วมกับการ สังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การถ่ายภาพ และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ องค์ประกอบและ รูปแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศนประกอบพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเพื่อสรุปอัตลักษณ์พื้นถิ่นภาคใต้ที่จะใช้ใน การออกแบบและแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพต้นแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศนประกอบ พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการการออกแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศนประกอบ พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านภาคใต้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนนิทรรศการและงานตกแต่ง งาน ตกแต่งประกอบนิทรรศการ วัสดุประกอบ และระบบป้ายสัญลักษณ์ โดยที่ผู้วิจัยจะเน้นไปที่ประเด็นที่ ผู้วิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ คือ ส่วนนิทรรศการและงานตกแต่งและงานตกแต่งประกอบนิทรรศการ จากปัญหาที่งานวิจัยนี้ได้รับคือ ระบบสัญญาณภายในเป็นระบบทางเข้าออกทางเดียว วัสดุจัดแสดงไม่ สะท้อนภาพในอดีต เนื้อหาจัดแสดงไม่ต่อเนื่องและไม่เชื่อมโยง งานตกแต่งประกอบนิทรรศการวัสดุที่ นำมาจัดแสดงยังไม่ถูกแปรสภาพและไม่ข้อมูลกราฟิก ผลของการเสนอแนะต้นแบบสื่อวัฒนธรรม ทางทัศนประกอบพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้ การจัดเส้นทางสัญจร แนวทางคือการจัดเส้นทางสัญจรที่คำนึงถึงผู้ชมเป็นหลักจึง ออกแบบการเดินทางโดยไม่ต้องย้อนกลับ ทางเดิม ทำให้เข้าถึงแต่ละส่วนของพิพิธภัณฑสถานโดยไม่สับสน จัดวัตถุโดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ในตู้กระจก และตู้ไม้ การกำหนดเนื้อหาและการทำคำบรรยายเรื่องราว แนวทางคือ พิจารณาลักษณะสำคัญที่ สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจากวัตถุ เนื้อหาในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานควรประกอบด้วย ตำนานและหรือประวัติการก่อตั้งหมู่บ้านหรือ ชุมชน วิถีชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณี วิธีการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ผลการประเมินมีดังนี้ ต้นแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศน ประกอบพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมาก ด้านการออกแบบอยู่ในระดับมากตามด้านต่าง ๆ คือ ด้านสื่อความหมาย ด้านการออกแบบและด้านการ ส่งเสริมการเรียนรู้

จากการทบทวนงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความสอดคล้องของซึ่งปัญหาที่งานวิจัยนี้เจอ คล้ายกับการประเมินสภาพแวดล้อมของสื่อและการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน อีกทั้งยังเป็น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นขนาดเล็กเหมือนกัน มีระบบสัญญาณภายในเป็นระบบทางเข้าออกทางเดียวเหมือนกัน ผู้วิจัยสามารถนำแนวทางการกำหนดทางสัญญาณภายในและการกำหนดเนื้อหาในการนำเสนอ นิทรรศการไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีนได้ (ตารางที่2.2)

2.7.1.2 ญัฐวรท สุงุษา (2562) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาแนวทางการออกแบบ พัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพระนครโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนในขั้นตอนการ ค้นหาปัญหาและแนวทางเพื่อการพัฒนาแบบ โดยทำการศึกษารูปแบบเนื้อหาภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงแนวทางในการออกแบบ พัฒนารูปแบบการจัดแสดงเนื้อหาและผังผังในการจัดแสดงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับเรื่องราว ชุมชนในเขตพระนคร โดยใช้หลักการของงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือการเก็บข้อมูลโดย การลงพื้นที่ ภาคสนามเพื่อทำการสังเกตพฤติกรรมคนในชุมชนโดยรอบพิพิธภัณฑ์ ทางด้านสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต และการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าเนื้อหาจัดแสดงส่วนใหญ่ในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพระนคร กล่าวถึงชุมชนโดยรอบไว้น้อยมาก ไม่มีเรื่องราวของชุมชนเท่าที่ควร จึงทำการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่รัฐ และชาวบ้านในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการออกแบบนิทรรศการ ซึ่ง บทสรุปผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจนได้ทำการออกแบบนิทรรศการออกเป็น 8 หัวข้อ ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ต้นกำเนิดชุมชน เรื่องเล่าจากชุมชน วิถีชีวิตชุมชน ฤดูกาลผันเปลี่ยน สืบสานวัฒนธรรม แสดงประวัติชีวิต อาคารที่ใช้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ (ตารางที่2.2)

2.7.2 งานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบประสบการณ์

2.7.2.1 Kun-Huang, Stefano, Alberto (2020) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “Experiential interaction design model” ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับ โมเดลการออกแบบปฏิสัมพันธ์จากประสบการณ์ โดยเสนอแบบจำลองสำหรับการออกแบบปฏิสัมพันธ์เชิงประสบการณ์โดยมีวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่ครอบคลุมชุดของกิจกรรมเชิงโต้ตอบ ออกแบบเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการบริจาด เน้นให้เกิดความท้าทาย และออกแบบเพื่อเน้นความบันเทิง โดยเสนอโดยเป็นการยกกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงจากการ ออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้ใน3วัตถุประสงค์หลัก เสนอแบบจำลองสามารถใช้ได้กับการออกแบบแต่ละประเภท โดยใช้การปฏิสัมพันธ์ของผู้คนโดยเน้นการออกแบบที่ทำให้ผู้คนมีความอยากรู้อยากเห็น แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเล่น โดยสรุปสำหรับโมเดลการออกแบบปฏิสัมพันธ์จากประสบการณ์นี้ คือ กระบวนการโต้ตอบควรที่จะสนุกและควรเป็นประสบการณ์ที่น่ารื่นรมย์ที่จะเล่นกับวัตถุที่แต่ละ

แคมเปญกำลังนำเสนอ กรณีจริงที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในการวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นตัวอย่างและอธิบายแบบจำลองให้ผู้คนที่สนใจในการศึกษาเรื่องนี้ได้นำตัวอย่างแบบจำลองไปเป็นแนวทางในการออกแบบในอนาคต แต่รูปแบบที่นำเสนอจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกรณีต่าง ๆ ในอนาคตต่อไป

จากการทบทวนงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนในประเด็นแบบจำลองสำหรับการออกแบบปฏิสัมพันธ์เชิงประสบการณ์คือแบบจำลองที่ออกแบบเพื่อเน้นความบันเทิง มาเป็นแนวทางในการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์เพื่อใช้ในการออกแบบนิทรรศการ และได้นำข้อค้นพบของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ กระบวนการตอบโต้ที่ดีในการออกแบบต้องสร้างความสนใจให้ผู้เข้าชมรู้สึกสนุกจึงจะมีแรงจูงใจในการเล่น (ตารางที่ 2.3)

2.7.2.2 ชรรร ลันสุชีพ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษานิทรรศการ ชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ โดยใช้กรณีศึกษานิทรรศการ ชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม เป็นตัวอย่างในการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการใช้งานสื่อปฏิสัมพันธ์ การวิจัยนี้เป็นการใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มโดยใช้คำถามเกี่ยวกับข้อมูลและแนวทางการพัฒนานิทรรศการและสื่อปฏิสัมพันธ์ เพื่อร่วมกันวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลในเชิงรายละเอียดถึงวิธีการทำงาน, แผนการดำเนินงาน, ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าชมจากกล้องวงจรปิด การถ่ายภาพ และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์พฤติกรรมของผู้เข้าชมจากหลายห้องนิทรรศการเพื่อจำแนกเป็น การอ่านบอร์ดหรือคำแนะนำในห้องนิทรรศการ การสำรวจวัตถุจัดแสดงก่อนการใช้งาน การมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุจัดแสดงด้วยการใช้งาน การมีปฏิสัมพันธ์จนสำเร็จถึงขั้นตอนสุดท้าย พฤติกรรมการแสดงออกทางร่างกาย สังเกตพฤติกรรม การแสดงออกทางสีหน้า

ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องต่อการออกแบบสื่อในพิพิธภัณฑ์ให้เหมาะสมกับนิทรรศการและเนื้อหาในการนำเสนอในพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ สรุปได้ 2 ส่วน คือ ส่วนการออกแบบนิทรรศการ และ ส่วนการออกแบบและพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในนิทรรศการ ขั้นตอนการออกแบบนิทรรศการ สรุปได้ดังนี้ ขั้นตอนการออกแบบนิทรรศการเป็นหัวใจที่ทำให้เกิดทิศทางของการทำงานที่ชัดเจน ในนิทรรศการหลักที่จะส่งผลต่อการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย กรอบแนวทางการนำเสนอ คือ ขั้นตอนการออกแบบแนวความคิดเป็นกรอบแนวทางในการนำเสนอของนิทรรศการและวางแผนพัฒนานิทรรศการส่วนต่าง ๆ ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน องค์ความรู้ในนิทรรศการ คือ การจำกัดขอบเขตในการนำเสนอข้อมูลให้ชัดเจน จะช่วยให้การวางแผนเพื่อให้อุปกรณ์สื่อปฏิสัมพันธ์ มีความชัดเจนและมีความสอดคล้องกันมากขึ้น การออกแบบประสบการณ์ คือ วางแนวทางในการสร้างประสบการณ์ของนิทรรศการให้มีความน่าสนใจ โดยมีรูปแบบที่ต้องการนำเสนออย่างชัดเจนและบริบทโดยรอบของนิทรรศการมีความน่าสนใจ การออกแบบและพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ ขั้นตอนต่อไปเนื่องจากขั้นตอนการออกแบบนิทรรศการ คือการพัฒนารูปแบบของสื่อปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับนิทรรศการและผู้เข้าชม ซึ่งมีองค์ประกอบที่พิพิธภัณฑสถานควรคำนึงถึงประกอบด้วย ความสะดวกในการใช้งาน คือ นึกถึงพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานจริง ไม่ควรออกแบบ ข้อมูลให้สื่อสารซ้ำซ้อนกับแนวทางการนำเสนอในนิทรรศการหลัก แม้วานิทรรศการจะมีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้เป็นแนวทางหลักในการสื่อสารอยู่แล้ว แต่ในความเป็นจริงพิพิธภัณฑสถานเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อประชาชนทั่วไป ควรมีการวางแผนการออกแบบในทางกายภาพเพื่อรองรับผู้ใช้ให้ครอบคลุมทุกเพศทุกวัย การรับรู้สิ่งบ่งชี้วิธีใช้สอย คือ ควรมีการออกแบบทั้งทางกายภาพและซอฟต์แวร์ให้มีความมีความง่ายต่อการรับรู้สิ่งบ่งชี้วิธีการใช้สอย ให้ผู้ชมสามารถรับรู้และทำความเข้าใจกับวัตถุจัดแสดงได้ทันทีว่า วัตถุจัดแสดงหรือสื่อปฏิสัมพันธ์นั้นมีวิธีการใช้งานอย่างไร ความสามารถในการเรียนรู้ได้ คือนอกจากมีการออกแบบให้ผู้ชม สามารถเรียนรู้วิธีการใช้งานสื่อปฏิสัมพันธ์ได้แล้ว การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่แสดงผลผ่านสื่อปฏิสัมพันธ์ก็จำเป็นต้องมีการย่อยข้อมูลองค์ความรู้ให้ผู้ชมสามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจด้วย

จากงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยทบทวนในประเด็นวิธีปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าชม ทั้งส่วนของการออกแบบนิทรรศการ และ ส่วนการออกแบบและพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์ในนิทรรศการ ได้นำวิธีและขั้นตอนต่างๆมาเป็นกรอบในการออกแบบการปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าชมกับสื่อนิทรรศการ และในการพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เข้าชมไปใช้ในการกำหนดรูปแบบสื่อนิทรรศการในแบบสอบถามความต้องการการเพิ่มสื่อนิทรรศการสำหรับผู้เข้าชม (ตารางที่ 2.3)

2.7.2.3 นพรัตน์ ฉัตรวัฒนกำจร (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ นิทรรศการดาราศาสตร์และอวกาศ อาคารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเอมัย วิจัยนี้เกิดขึ้นมาจากการที่ผู้ทำวิจัยสังเกตเห็นปัญหาภายในห้องฉายดาวซึ่งอยู่ในอาคารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ พบว่ามีปัญหาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมกับนิทรรศการ ผู้ชมเดินผ่านไม่แวะชมการแสดง ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวคิดในการออกแบบนิทรรศการเพื่อส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้การวิเคราะห์กรณีศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ และนำผลมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสนอแนะนิทรรศการดาราศาสตร์และอวกาศภายในอาคารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ผู้วิจัยค้นพบผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าวิธีปฏิสัมพันธ์ของผู้ชม ซึ่งได้แก่ การกระทำ การมองตาม การคิดตาม และการรู้สึกตาม เป็นปัจจัยที่เป็นต้นกำเนิดของการปฏิสัมพันธ์ของผู้ชมและการจัดแสดง จนได้มาซึ่งแนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการหัวข้อดวงดาวกับชีวิต แนวคิดการปฏิสัมพันธ์ และผลงานการออกแบบ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าหลังจากการนำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการเสนอแนะการออกแบบจัดนิทรรศการดาราศาสตร์และอวกาศแล้ว นิทรรศการมีความน่าสนใจมากขึ้น มีแรงดึงดูดผู้ชมให้มีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น และคาดว่าผู้ชมจะเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมของ นพรัตน์ ฉัตรวัฒนกำจร (2551) ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาวิธีปฏิบัติสัมพันธ์ของผู้ชม มาเป็นแนวทางในการออกแบบสื่อนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์สำหรับพิพิธภัณฑ์ชุมชนกุฎีจีน (ตารางที่ 2.3)

2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้

2.7.3.1 กมลพรรณ ถวิลหวัง (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี: การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพและพฤติกรรมของผู้เข้าชม ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในส่วนเส้นทางการเดินชม วิธีการจัดแสดง เสียง แสงสว่าง ป้ายข้อความบรรยาย และสิ่งอำนวยความสะดวก ความคิดเห็นและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่และผู้เข้าชมที่มีต่อลักษณะสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้แนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการระหว่างผู้เข้าชมที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบ และผู้เข้าชมที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินสภาพแวดล้อมหลังการเข้าใช้โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ผสมผสานวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจและสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยคือผู้ออกแบบ (สัมภาษณ์ 1 คน) เจ้าหน้าที่ (สัมภาษณ์ 3 คน) ผู้เข้าชม (สัมภาษณ์ 10 คน และสอบถาม 119 คน) การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุป และจัดกลุ่มจัดลำดับความสำคัญ ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้แนวความคิด ในการออกแบบนิทรรศการของผู้เข้าชมที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบ และผู้เข้าชมที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบด้วยวิธีการ Mann-Whitney U test

ผลการวิจัย ผู้วิจัยพบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานีมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ในอดีตที่เกิดขึ้นจนกลายเป็นจังหวัดอุดรธานีในปัจจุบัน ด้านพฤติกรรมของผู้เข้าชมพบว่า ผู้เข้าชมวัยเด็กปฏิบัติที่ตื่นเต้นกับหุ่นจำลองขยาย ผู้เข้าชมวัยรุ่นสนใจในการจัดสภาพแวดล้อมเสมือนจริง ผู้เข้าชมผู้สูงอายุสนใจในป้ายบรรยาย ด้านปัญหาผู้เข้าชมรู้สึกว่าการเดินทางภายในพิพิธภัณฑ์สับสน ผู้เข้าชมไม่ทราบถึงวิธีการใช้ปุ่มกดการแสดง ป้ายข้อความบรรยายไม่เด่นชัด ระดับแสงมืดเกินไปทำให้บรรยากาศน่ากลัว ผู้เข้าชมสังเกตไม่เห็นสถานที่รับฝากสัมภาระ ด้านการรับรู้แนวคิดในการออกแบบนิทรรศการของผู้เข้าชมทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่ผู้เข้าชมทั้งสองกลุ่มรับรู้ถึงแนวความคิด นี้ถึงอดีต ตื่นเต้น และ สนุกสนานในระดับหนึ่งจนถึงปานกลางเท่านั้น

จากการทบทวนวรรณกรรมของ กมลพรรณ ถวิลหวัง (2563) ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินอาคารในประเด็นสภาพแวดล้อมภายใน ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นในการศึกษา ได้แก่ ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วิธีการกำหนดตัวแปร ได้แก่ แสงสว่าง พื้นผนังเพดาน การตกแต่ง ปัญหาและแนวทางในการแก้ไข มาเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมเบื้องต้นในการเก็บข้อมูล

และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ และนักท่องเที่ยว ไปใช้ในงานวิจัยของผู้วิจัย และได้พัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูลซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไป (ตารางที่ 2.4)

2.7.3.2 ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุ และภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยประเมินสภาพแวดล้อมหลังการเข้าใช้เช่นเดียวกัน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันและปัญหาของส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมและอุณหภูมิเสียง ลักษณะของแสงลักษณะของสีและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ ศึกษาพฤติกรรมการเดินทางชมปัญหาของผู้เข้าชม และความอ่อนล้าในการชมพิพิธภัณฑ์ของผู้เข้าชมในส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่าย ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้เข้าชมที่มีต่อลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบัน และศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์ตัวอย่างเพื่อทำการเสนอแนะแนวทางออกแบบสภาพแวดล้อมส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพเบื้องต้น สอบถามผู้เข้าชม สังเกตพฤติกรรมการเดินทาง และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ผู้ก่อตั้ง และผู้เข้าชม เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือ แบบสังเกตลักษณะสภาพแวดล้อม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาสรุป และจัดกลุ่มจัดลำดับความสำคัญ ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมโดยรอบไม่เคยมีการปรับปรุง หุ่นจำลองมีสภาพทรุดโทรมแสงสว่างภายในชั้น 2 ยังไม่เพียงพอ แสงสว่างเฉพาะจุดไม่มีการเปิดใช้งาน การจัดวางเครื่องเรือนบางจุดเว้น ระยะทางเดินน้อยกว่า 92 เซนติเมตร วัตถุจัดวางเรียงซ้อนแฉกกันจำนวนมาก ป้ายบรรยายสะท้อนกับ แสงส่องกระจาย ภายในห้องจัดแสดงบางจุดชำรุดเสียหาย แนวทางการปรับปรุงส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายเพิ่มแสงสว่างในชั้น 2 ไม่น้อยกว่า 150 ลักซ์และเพิ่มแสงเฉพาะจุดภายในตู้จัดแสดงเว้นระยะทางเดินไม่น้อยกว่า 92 เซนติเมตร เลือกวัตถุที่ซ้ำกันมาจัดแสดงบางส่วนเพื่อไม่ให้เกิดการจัดวางหนาแน่นเกินไป ติดตั้งภาพถ่ายให้ความสูงอยู่ ระหว่าง 1-2 เมตร ป้ายบรรยายวัตถุติดไว้ด้านหน้า วัตถุภายนอกตู้จัดแสดงที่ความสูง 1 เมตร เพิ่มป้ายบอกทิศทางติดตั้งไว้ที่ระดับสายตาที่ความสูง 2.30 เมตร ด้านความอ่อนล้าในการชมพิพิธภัณฑ์สาเหตุเกิดจาก การจัดวางวัตถุในตู้จัดแสดง การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะและตำแหน่งป้ายบรรยายวัตถุและภาพถ่าย ลักษณะป้ายบอกทางและตำแหน่ง เส้นทางเดินทาง

จากการทบทวนวรรณกรรมของ ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์ (2560) พบว่า ตัวแปรทางด้านสภาพแวดล้อมภายในด้านเทคนิคจัดแสดงเป็นตัวแปรสำคัญที่สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้งานด้านสื่อและการนำเสนอนิทรรศการที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา ผู้วิจัยจะนำตัวแปร ได้แก่ สื่อการนำเสนอ ตำแหน่งการติดตั้งป้ายบรรยายและภาพถ่าย ลักษณะเครื่องเรือน(ตู้จัดแสดง)

ลักษณะป้ายบรรยาย และลักษณะแสงสว่างภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ไปใช้ศึกษาในการต่อยอดจากงานวิจัยชิ้นนี้ (ตารางที่2.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบนิทรรศการ

ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบนิทรรศการ					
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	รูปแบบงานวิจัย	รูปแบบพิพิธภัณฑ์ที่ศึกษา	แนวคิดและทฤษฎี	แนวทางการออกแบบนิทรรศการ	รูปแบบการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์
ณัฐรท สุหงษา (2562) “การศึกษาแนวทางการออกแบบพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพระนครโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนในขั้นตอนการค้นหาค้นหาปัญหาและแนวทางเพื่อการพัฒนาแบบ”	สารนิพนธ์	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เขตพระนคร	ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน	สัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนเพื่อหาข้อสรุปในการกำหนดหัวข้อการออกแบบนิทรรศการ	แหล่งเผยแพร่ประวัติศาสตร์ชุมชนโดยการจัดแสดงสิ่งของ และบอกเล่าผ่านเรื่องราวในนิทรรศการ
พรพิมล คักดา และคณะ (2563) “การบูรณาการการออกแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศน์ประกอบพิพิธภัณฑ์สถานพื้นบ้านภาคใต้ กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเมืองไชยา ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี”	งานวิจัยเชิงคุณภาพ	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเมืองไชยา	แนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม	มีแนวคิดการนำอาคารเก่ามาปรับปรุงอาคารด้วยบรรยากาศในรูปแบบร่วมสมัยและถอดแบบอัตลักษณ์ท้องถิ่นมาเป็นนามธรรมเพื่อจัดแสดงนิทรรศการ	จัดแสดงเรื่องราวและวัตถุที่สำคัญของท้องถิ่น

ตารางที่ 2.3 ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบประสบการณ์

ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบประสบการณ์					
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	รูปแบบงานวิจัย	รูปแบบพิพิธภัณฑ์ที่ศึกษา	แนวคิดและทฤษฎี	แนวทางการออกแบบนิทรรศการ	รูปแบบการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์
นพรัตน์ ฉัตรวัฒนกำจร (2551) “การออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ นิทรรศการดาราศาสตร์และอวกาศ อาคารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเอคมัย”	งานวิจัยเชิงคุณภาพ	อาคารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเอคมัย	ทฤษฎีการใช้สื่อสำหรับปฏิสัมพันธ์	ใช้วิธีการปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าชม 4 ประการ มาเป็นแนวทางในการออกแบบนิทรรศการ	แหล่งเผยแพร่ความรู้ทางดาราศาสตร์และอวกาศ
ชรรร ลันสุชีพ (2563) “แนวทางการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษานิทรรศการ ชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม”	งานวิจัยเชิงคุณภาพ	พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์	ทฤษฎีการใช้สื่อสำหรับปฏิสัมพันธ์	การออกแบบนิทรรศการให้มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ต้องออกแบบให้ มีความสะดวกในการใช้งาน ควรมีการออกแบบทั้งทางกายภาพ และซอฟต์แวร์ให้มีความให้มีความง่ายต่อการรับรู้สิ่งบ่งชี้วิธีการใช้สอย	เป็นแนวทางในการออกแบบนิทรรศการให้กับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ทั่วไปให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ ไม่กำหนดรูปแบบในการจัดแสดง

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบประสบการณ์

ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการออกแบบประสบการณ์					
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	รูปแบบงานวิจัย	รูปแบบพิพิธภัณฑ์ที่ศึกษา	แนวคิดและทฤษฎี	แนวทางการออกแบบนิทรรศการ	วัตถุประสงค์ในการออกแบบ
Kun-Huang, Stefano, Alberto (2020) “Experiential interaction design model”	การวิจัยโดยใช้กรณีศึกษา	ศึกษาหลักการออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้งาน	แนวคิดและทฤษฎีการออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้, การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และคอมพิวเตอร์	นำการออกแบบที่ได้จากกรณีจริงที่นำเสนอมาเป็นแนวทางการออกแบบปฏิสัมพันธ์เพื่อออกแบบประสบการณ์ผู้ชมต่อไปในอนาคต	ออกแบบเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการบริจาค เน้นให้เกิดความท้าทาย และออกแบบเพื่อเน้นความบันเทิง

ตารางที่ 2.4 ตารางเปรียบเทียบบทความ งานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้

ตารางเปรียบเทียบงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้					
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	รูปแบบงานวิจัย	การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้	เกณฑ์ในการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้	ประเด็นในการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้	ระดับการประเมินอาคารหลังการใช้งาน
กมลพรรณ ถวิลหัง (2563) “การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี: การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการ”	การวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานเชิงปริมาณ	การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้ เน้นการประเมินด้านประโยชน์ใช้สอยและพฤติกรรมของผู้เข้าชม เป็นหลัก	เกณฑ์ในการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้ ด้านประโยชน์ใช้สอย เป็น การประเมินในเรื่องลักษณะ สภาพแวดล้อมภายใน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา ด้าน พฤติกรรม เป็นการประเมิน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของ กลุ่มเป้าหมาย ความพึงพอใจ และการรับรู้แนวความคิดการ ออกแบบ	ประเด็นในการประเมิน อาคารหลังการเข้าใช้ ส่วนเส้นทางการเดินชม วิธีการจัดแสดง เสียง แสง สว่าง บ้ายข้อความบรรยาย และสิ่งอำนวยความสะดวก	การเก็บข้อมูลแบบจำเพาะ การเก็บข้อมูลระยะสั้น
ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์ (2560) “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุ และภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่2 จังหวัดกาญจนบุรี”	การวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานเชิงปริมาณ	การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้ เน้นการประเมินด้านประโยชน์ใช้สอยและพฤติกรรมของผู้เข้าชม เป็นหลัก	ด้านประโยชน์ใช้สอย ประเมินในเรื่องลักษณะ สภาพแวดล้อมภายใน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาด้าน พฤติกรรม เป็นการประเมิน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ปัญหาและความอ่อนล้าใน การชมพิพิธภัณฑ์	สภาพแวดล้อมและอุณหภูมิ เสียงลักษณะของแสง ลักษณะของสีและเทคนิคการ จัดแสดงนิทรรศการ	การเก็บข้อมูลแบบกว้าง การเก็บข้อมูลเชิงลึก

2.8 การเลือกเครื่องมือวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล

การทบทวนงานวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อการเลือกเครื่องมือวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลได้อย่างเหมาะสมมีรายละเอียดซึ่งแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

2.8.1 การเลือกเครื่องมือวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้มี 3 เรื่องได้แก่

1. การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี: การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการ (2563) มีเครื่องมือดังนี้ (1) แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านภูจิ้งจอก มีรายละเอียดคือ ข้อมูลทั่วไป ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์ การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบภายในนิทรรศการ แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์ (2) แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์ มีรายละเอียดคือ ข้อมูลทั่วไป ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์ การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบภายในนิทรรศการ แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์

2. แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุ และภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี (2560) มีเครื่องมือดังนี้ (1) แบบสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีรายละเอียดคือ ข้อมูลทั่วไปและสถานที่ตั้ง ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี (2) แบบสังเกตพฤติกรรม การเดินชมของกลุ่มผู้เข้าชม มีรายละเอียดคือ ผังพฤติกรรมการเดินชมของผู้เข้าชมส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่ายสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

3. แนวทางการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ ทัศนศึกษา นิทรรศการ ชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม (2563) มีเครื่องมือดังนี้ (1) แนวคำถามสัมภาษณ์ผู้เข้าชม เรื่อง การใช้งานสื่อการเรียนรู้ห้อง “ไทยสถาบัน” และห้อง “ไทยชิม” เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ชมนิทรรศการชุด ถอดรหัสไทย มีรายละเอียดคือ คำถามเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการใช้งานสื่อการเรียนรู้ในห้อง “ไทยสถาบัน” คำถามเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการใช้งานสื่อการเรียนรู้ในห้อง “ไทยชิม” ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำแบบสอบถาม (2) ตารางบันทึกข้อมูลสำหรับการสังเกตการณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรม การใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ของผู้ชม มีรายละเอียดคือ ตารางบันทึกการใช้งาน วันที่/เวลา ประเภท เพศและช่วง

วิจัย การอ่านบอร์ดคำแนะนำ การสำรวจวัตถุประสงค์แสดง มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์แสดงด้วยการใช้งาน มีปฏิสัมพันธ์จนขั้นตอนสุดท้าย การแสดงออกระหว่างการใช้งาน (ตารางที่2.5)

ตารางที่ 2.5 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม

เครื่องมือวิจัย งานวิจัย	แบบ สังเกต สภาพแวดล้อม	แบบสังเกต พฤติกรรม	แบบ สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้องกับ งานวิจัย	แบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องกับ งานวิจัย	แบบประเมิน การใช้งาน นิตรรศการ
กมลพรรณ ธิวิลหวัง (2563)	✓	✓	✓	✓	
ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์ (2560)	✓	✓	✓	✓	
ชรรร ลันสุชีพ (2563)		✓	✓	✓	✓
แนวทางการ ออกแบบนิตรรศการ โดยใช้แนวคิดการ ออกแบบ ประสบการณ์ผู้เข้า ชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎี จีน	✓		✓	✓	✓

หมายเหตุ : ✓ คือ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือวิจัยนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ได้เครื่องมือวิจัยและประเด็น ตัวแปร ของเรื่องที่ทำการศึกษา โดยนำมาปรับให้เหมาะสมกับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบนิตรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบ ประสบการณ์ผู้เข้าชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ดังนี้

2.8.1.1 แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ส่วนจัดแสดงนิตรรศการและ ส่วนจัดแสดงวัตถุ ปรับเนื้อหามาจากของ ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์ (2560) โดยมีรายละเอียดคือ ข้อมูลทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสถานที่ตั้ง ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

2.8.1.2 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัย งานวิจัยของ กมลพรรณ ถวิลหวัง (2563) มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ และผู้เข้าชม งานวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ได้แก่ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ และผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ และผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน โดยรายละเอียดในแบบสัมภาษณ์มีการประยุกต์เนื้อหาจากของ กมลพรรณ ถวิลหวัง (2563) มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ใช้ลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอ นิทรรศการ ข้อดีและปัญหาที่พบขณะรับชมนิทรรศการ รวมถึงสิ่งที่อยากให้ปรับปรุงแก้ไขในอนาคต

2.8.1.3 แบบสอบถามผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ปรับเนื้อหาจากของ กมลพรรณ ถวิลหวัง (2563) มีรายละเอียดคือ ข้อมูลการเข้าชมในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ปัญหาที่พบในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ความคิดเห็นและความพึงพอใจในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ระดับความต้องการในรูปแบบการนำเสนอ สื่อที่ต้องการให้เพิ่มในการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

2.8.1.4 แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม ปรับเนื้อหาจากของ ชรรร ลันสุชีพ (2563) มีรายละเอียดคือ ข้อมูลทั่วไปผู้ทำแบบประเมิน ความคิดเห็นโดยรวมของรูปแบบการนำเสนอแบบที่ 1 รูปร่าง รูปทรง การใช้สีเหมาะสมกับหัวเรื่องที่นำเสนอ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ข้อมูลที่นำเสนอแต่ละหัวเรื่องสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ รูปแบบการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ในการเข้าชม รูปแบบของป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกสามารถดึงดูดให้อยากเข้าชม นิทรรศการ ข้อควรปรับปรุงนิทรรศการแบบอินโฟกราฟิก ความคิดเห็นโดยรวมของรูปแบบการนำเสนอแบบที่ 2 รูปแบบของสื่อเชิงโต้ตอบสามารถดึงดูดให้อยากเข้าชมนิทรรศการ วิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบเหมาะสมกับหัวเรื่องในการจัดแสดง ความง่ายของวิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบ ความต้องการเพิ่มรูปแบบสื่อเชิงโต้ตอบนอกเหนือจากแบบร่าง ข้อควรปรับปรุงนิทรรศการเชิงโต้ตอบ

2.8.1.5 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน เรื่อง ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ปรับเนื้อหาจากของ ชรรร ลันสุชีพ (2563) มีรายละเอียดคือ ข้อมูลทั่วไปผู้ทำแบบประเมิน ความคิดเห็นโดยรวม ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาของผลงานการออกแบบ รูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก ความคิดเห็น ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาของผลงานการออกแบบ รูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอ นิทรรศการเชิงโต้ตอบได้

2.8.2 วิธีวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและประเด็นที่ศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้มี 3 เรื่อง ได้แก่

1. การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี: การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการ (2563) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานเชิงปริมาณ เลือกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงทั้งเจ้าหน้าที่และผู้เข้าชม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าหน้าที่จำนวน 3 คน ผู้เข้าชมจำนวน 10 คน และผู้เข้าชมจากการตอบแบบสอบถามจำนวน 119 คน ได้ทำการศึกษาประเด็น คือ แสงสว่างบริเวณป้ายบรรยาย ระดับเสียง เนื้อหาในการนำเสนอ แสงสว่างทางเดิน แสงสว่างที่ใช้เน้นวัตถุ ป้ายข้อความบรรยาย สิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ สถานที่รับฝากของ ชั้นวางรองเท้า

2. แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุ และภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี (2560) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจาก เจ้าหน้าที่ 1 คน ผู้ก่อตั้ง 1 คน และผู้เข้าชม 4 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันและปัญหาของส่วนจัดแสดงวัตถุและภาพถ่าย มีหัวข้อดังนี้ สภาพแวดล้อมและอุณหภูมิ เสียง ลักษณะของแสง ลักษณะของสีและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

3. แนวทางการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ สำหรับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษานิทรรศการชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม (2563) เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจาก การสังเกตพฤติกรรม 100 คน การสัมภาษณ์แบบสั้น 30 คน ศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้งานสื่อปฏิสัมพันธ์ห้องไทยสถาบันและห้องไทยชิม โดยทำการศึกษาในประเด็น การอ่านบอร์ดคำแนะนำ การสำรวจวัตถุจัดแสดง มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุจัดแสดงด้วยการใช้งาน มีปฏิสัมพันธ์จนสำเร็จถึงขั้นตอนสุดท้าย (ตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6 การทบทวนวรรณกรรมเพื่อเลือกวิธีวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือวิจัย	วิธีวิจัย		กลุ่มผู้ให้ข้อมูล / กลุ่มตัวอย่าง		การศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	
	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	คัดเลือกโดยการสุ่ม	คัดเลือกอย่างเจาะจง	ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไข	เสนอแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมส่วนจัดแสดง
งานวิจัย						
กมลพรรณ ถวิลหวัง (2563)	✓	✓		✓	✓	✓

ตารางที่ 2.6 (ต่อ) การทบทวนวรรณกรรมเพื่อเลือกวิธีวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

	วิธีวิจัย		กลุ่มผู้ให้ข้อมูล / กลุ่มตัวอย่าง		ศึกษาพฤติกรรม ผู้ใช้งาน	สร้างคำแนะนำ การออกแบบ สื่อนิทรรศการ
	เชิง คุณภาพ	เชิง ปริมาณ	คัดเลือก โดยการ สุ่ม	คัดเลือก อย่าง เจาะจง		
ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์ (2560)	✓	✓		✓	✓	✓
ชรรร ลันสุชีพ (2563)	✓		✓		✓	✓
แนวทางการ ออกแบบ นิทรรศการ โดยใช้แนวคิด การออกแบบ ประสบการณ์ ผู้เข้าชม	✓	✓	✓	✓		✓

หมายเหตุ : ✓ คือ มีในงานวิจัยนี้

ดังนั้นในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานเชิงปริมาณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพถูกคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนจำนวน 10 คน จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงปริมาณถูกคัดเลือกประชากรแบบสุ่มแบบตามสะดวก ได้แก่กลุ่มผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จำนวน 53 คน ทั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มประชากรได้คัดเลือกเพื่อทำการศึกษาความต้องการในรูปแบบสื่อการนำเสนอ นิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

2.8.3 การตรวจสอบข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานเชิงปริมาณ ดังนั้นการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพจึงตรวจสอบข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการกาย ด้านสื่อและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ นำข้อมูลมาสรุปและทำการเรียบเรียงประเด็น การตรวจสอบข้อมูลเชิงปริมาณตรวจสอบข้อมูลโดยการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่และร้อยละ ทำการสรุปผลด้วยสถิติพรรณนา

การวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้ 1. การวิเคราะห์จาก การสังเกต ถ่ายภาพสภาพแวดล้อมทางการกายภาพพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน 2. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน 3. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน 4. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเพื่อประเมินผลการออกแบบนิทรรศการ 5. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อประเมินผลการออกแบบนิทรรศการ

การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียดดังนี้ 1. ปัญหาที่พบเจอระหว่างเข้าชมนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ 2. ความคิดเห็นต่อป้ายบรรยาย 3. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดนิทรรศการ 4. ความคิดเห็นต่อการเพิ่มสื่อนิทรรศการ 5. ระดับความต้องการรูปแบบสื่อนำเสนอ นิทรรศการที่ต้องการให้เพิ่มในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน 6. หัวข้อในการจัดแสดงนิทรรศการเพิ่มเติม

การเลือกเครื่องมือวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล สรุปได้ว่า จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นเกี่ยวกับการประเมินอาคารหลังการเข้าใช้งานด้านสื่อนำเสนอและเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการ โดยมีตัวแปรในการศึกษาคือ เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ ตำแหน่งการติดตั้งป้ายบรรยายและภาพถ่าย ลักษณะเครื่องเรือน(ตู้จัดแสดง) ลักษณะป้ายบรรยาย และลักษณะแสงสว่างภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ได้แก่ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ และผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ โดยมีประเด็นดังนี้ 1) ลักษณะสภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคนิคการจัดแสดง 2) ความต้องการรูปแบบสื่อนำเสนอ นิทรรศการที่ต้องการให้เพิ่มในพิพิธภัณฑ์ และ 3) แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม 4) การประเมินผลการใช้งานนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย แนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาเครื่องมือในงานวิจัย และเพื่อการตรวจสอบข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล และผู้ให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามหลักการเก็บข้อมูลในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (ภาพที่ 2.11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 วิธีการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมกรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน เป็นงานวิจัยที่ใช้การวิจัยผสมวิธีมาเป็นหลักในการศึกษา โดยในบทนี้จะกล่าวถึง วิธีการเก็บข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย และวิธีการเก็บข้อมูล เพื่อเสนอแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2 วิธีที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการออกแบบพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ที่มีแนวคิดในการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมมีความเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากการศึกษาภาคเอกสารและการสังเกตโดยลงพื้นที่ภาคสนามและทำการสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ สังเกตพฤติกรรมการใช้พิพิธภัณฑ์ของกลุ่มผู้เข้าชม และทำการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาข้อสรุปว่ามีรูปแบบการออกแบบนิทรรศการอย่างไรที่สามารถทำให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินนี้ได้ (ตาราง 3.1)

ตารางที่ 3.1 ลำดับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิจัย	วิธีการเก็บข้อมูล	ประชากรและกรณีตัวอย่างที่ทำการศึกษา	เครื่องมือและอุปกรณ์	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
การวิจัยเชิงคุณภาพ	1. สังเกตและถ่ายภาพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ และส่วนจัดแสดงวัตถุ	พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน	- แบบสังเกต สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน - กล้องถ่ายรูป	วิเคราะห์ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) ลำดับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิจัย	วิธีการเก็บข้อมูล	ประชากรและกรณีตัวอย่างที่ทำการศึกษา	เครื่องมือและอุปกรณ์	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
การวิจัยเชิงคุณภาพ	2. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับผู้พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	ผู้เกี่ยวข้องกับผู้พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	- แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน - กล้องถ่ายรูป - เครื่องบันทึกเสียง	วิเคราะห์เนื้อหา
การวิจัยเชิงคุณภาพ	3. สัมภาษณ์กลุ่มผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	- แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน - กล้องถ่ายรูป - เครื่องบันทึกเสียง	วิเคราะห์เนื้อหา
การวิจัยเชิงปริมาณ	4. สอบถามผู้เข้าชมที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	ผู้เคยเข้าชมส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	- แบบสอบถามผู้เคยเข้าชมออนไลน์ (Google Forms)	- วิเคราะห์ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ - วิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด
การวิจัยเชิงคุณภาพ	5. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับผู้พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีนเพื่อประเมินผลงานการออกแบบ	ผู้เกี่ยวข้องกับผู้พิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน	- สไลด์ประกอบการนำเสนอผลงานการออกแบบ - แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการ - กล้องถ่ายรูป - เครื่องบันทึกเสียง	วิเคราะห์เนื้อหา
การวิจัยเชิงคุณภาพ	6. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อประเมินผลงานการออกแบบ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ได้แก่ นักออกแบบอิสระ 3 คน	- สไลด์ประกอบการนำเสนอผลงานการออกแบบ - แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการ	วิเคราะห์เนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ถูกแบ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ 1. ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 2. กลุ่มผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน โดยเรียงตามลำดับการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.3.1.1 ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

สัมภาษณ์ผู้แทนที่เป็นผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ที่มีจำนวน 1 คน ได้ข้อมูลมาจากการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ในอินเทอร์เน็ต โดยผู้แทนนี้ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงและทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอ นิทรรศการ ภายในวันเสาร์ที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เวลา 11.30 น.

สัมภาษณ์ผู้แทนที่เป็นผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ที่มีจำนวน 1 คน ได้ข้อมูลมาจากการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสำรวจและสังเกตพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน โดยผู้แทนนี้ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงขณะกำลังทำหน้าที่และทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอ นิทรรศการ ภายในวันเสาร์ที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เวลา 12.00 น.

สัมภาษณ์ผู้แทนที่เป็นผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ครั้งที่ 2 ทำการสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการ ภายในวันเสาร์ที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 11.30 น.

3.3.1.2 กลุ่มผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จำนวน 10 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้เข้าชมที่ยินยอมในการให้สัมภาษณ์และเป็นกลุ่มผู้เข้าชมที่มีช่วงวัยที่แตกต่างกัน ที่ได้ทำการเข้าชมส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ภายในวันเสาร์ที่ 16 ตุลาคม 2564 เวลา 12.30 – 15.00 น. ทั้งเพศชายและเพศหญิง เพื่อทำการสัมภาษณ์จำนวน 5 คน และได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเพิ่มเติมในรูปแบบออนไลน์ โดยเลือกจากแฟนเพจพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน เนื่องจากวันที่ไปสัมภาษณ์ที่พิพิธภัณฑ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลไม่ครบตามกลุ่มเป้าหมาย ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมผ่านโปรแกรมประชุมออนไลน์ ในวันที่ 25 – 31 ตุลาคม พ.ศ. 2564

3.3.1.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงจากการกำหนดคุณสมบัติในการประเมินผลงานการออกแบบ โดยเป็นนักออกแบบหรือที่ปรึกษาด้านการ

ออกแบบประสบการณ์ 3 ปีขึ้นไป ทำการสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการ โดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ทำการสัมภาษณ์ภายในวันศุกร์ที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 18.30 น. ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ทำการสัมภาษณ์ภายในวันอาทิตย์ที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 12.00 น. และผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ทำการสัมภาษณ์ภายในวันอาทิตย์ที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 19.15 น. เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผ่านโปรแกรมประชุมออนไลน์ทุกคน

3.3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

สอบถามกลุ่มผู้เข้าชมที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จำนวน 53 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ทำการแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google Forms) ให้กับกลุ่มผู้เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน โดยคัดเลือกผู้ที่เคยเข้าชมผ่านแฟนเพจพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ประเด็นการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติ ระหว่างวันที่ 24 – 31 ตุลาคม พ.ศ. 2564

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบไปด้วย 5 ชนิด ได้แก่ 1. แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ 2. แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 3. แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 4. แบบสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 5. แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 6. แบบประเมินแนวทางการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ อุปกรณ์ที่ใช้ได้แก่ แอปพลิเคชันถ่ายภาพ เครื่องบันทึกเสียง สมุดบันทึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ

โดยการสังเกตผู้วิจัยใช้แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์ของธนวรรณ พักษณ์ทัศน์ (2560) มาปรับให้สอดคล้องกับบริบทของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนจนได้แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน (ภาคผนวก ก) แบ่งเป็น 4 ส่วนย่อย ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานที่ตั้ง ประกอบไปด้วย ชื่อสถานที่ตั้ง สถานที่ตั้ง วัน/เวลาทำการ

ส่วนที่ 2 ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ประกอบไปด้วย สถานที่ตั้ง และการเข้าถึง สภาพแวดล้อมโดยรอบพิพิธภัณฑ์

ส่วนที่ 3 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ประกอบไปด้วย ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์ รูปแบบเทคนิคจัดแสดงภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ลักษณะป้ายบรรยาย ลักษณะภาพถ่ายที่ใช้จัดแสดง ลักษณะวัตถุจัดแสดง ลักษณะหุ่นจำลอง ลักษณะการติดตั้งภาพถ่ายภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ การจัดวางวัตถุจัดแสดงในส่วนจัดแสดงวัตถุ ลักษณะเครื่องเรือนในพื้นที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน การให้แสงสว่างในพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน การให้แสงสว่างพื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ลักษณะการให้แสงสว่างในพื้นที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

3.4.2 แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์ของกรมศิลปากร วิทยาลัย (2562) มาปรับให้สอดคล้องกับบริบทของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนจนได้แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์ ประเด็น ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอนิทรรศการ (ภาคผนวก ข) แบ่งเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ชื่อ เพศ อายุ ตำแหน่ง/หน้าที่

ส่วนที่ 2 ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอนิทรรศการ ประกอบด้วย ระยะเวลาในการทำงาน ความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการ ประสบการณ์เข้าชมพิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่น ความคิดเห็นเมื่อผู้เข้าชมไม่ได้อ่านป้ายบรรยาย ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในพิพิธภัณฑ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มรูปแบบการจัดนิทรรศการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพิ่มสื่อการนำเสนอเรื่องราวบางจุด ปัญหาที่พบหลังจากเปิดพิพิธภัณฑ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

3.4.3 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์ของกรม

พรรณ ถวิลหวัง (2562) มาปรับให้สอดคล้องกับบริบทของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนจนได้แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์ ประเด็น ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอนิทรรศการ (ภาคผนวก ค) แบ่งเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ชื่อ เพศ อายุ ปัญหาทางสายตา เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนมาก่อนหรือไม่ มาจากจังหวัดใด จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม รูปแบบของกลุ่มผู้เข้าชม เหตุผลที่มาเข้าชม มีเด็กอายุ 2-14 ปีมาด้วยหรือไม่ มีผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 60 ปี มาด้วยหรือไม่

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ประกอบไปด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในการจัดแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ ประสบการณ์เข้าชม พิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่น การอ่านป้ายบรรยายในขณะที่เข้าชม ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความรู้สึกหลังการเข้าชม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มรูปแบบการจัดนิทรรศการ ปัญหาระหว่างการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

3.4.4 แบบสอบถามผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผู้วิจัยปรับเนื้อหาจากของ กมลพรรณ ถวิลหวัง มาปรับให้เข้ากับบริบทของพิพิธภัณฑ์จนได้แบบสอบถามผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน (ภาคผนวก ง) จำนวน 3 หน้า แบ่งเป็น 6 ส่วนย่อย ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการเข้าชมในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ประกอบด้วย จำนวนคนที่เข้าชม ระยะเวลาในการเข้าชม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ประกอบด้วย อุปสรรคในการเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ ปัญหาระหว่างการเข้าชมพิพิธภัณฑ์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับป้ายบรรยายข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุจัดแสดง ความพอใจต่อรูปแบบการจัดนิทรรศการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มสื่อนิทรรศการ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามระดับความต้องการในรูปแบบการนำเสนอสื่อที่ต้องการให้เพิ่มในการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

ส่วนที่ 6 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ปัญหาทางสายตา อาชีพ เวลาว่างที่ใช้ รูปแบบการท่องเที่ยว แนวภาพยนตร์ที่ชอบ

3.4.5 แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม ผู้วิจัยใช้แบบประเมินการใช้งานนิทรรศการด้านสื่อของชรรร ลันสุชีพ (2563) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับแนวทางการออกแบบและสื่อจัดแสดงในแบบร่าง (ภาคผนวก จ) จำนวน 4 หน้า แบ่งเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อผลงานการออกแบบ รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ส่วนที่ 2 คำถามเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อผลงานการออกแบบ รูปแบบสื่อเชิงโต้ตอบ

3.4.6 แบบประเมินแนวทางการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

แบบประเมินแนวทางการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินผู้วิจัยใช้แบบประเมินการใช้งานนิทรรศการด้านสื่อของ ชรรร ลันสุชีพ (2563) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับแนวทางการออกแบบและสื่อจัดแสดงในแบบร่าง (ภาคผนวก ฉ) จำนวน 2 หน้า แบ่งเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็น ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาของผลงานการออกแบบ รูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาของผลงานการออกแบบ รูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ

3.4.7 สไลด์นำเสนอผลการออกแบบประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผู้วิจัยทำการออกแบบสไลด์นำเสนอผลการออกแบบเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อประเมินผลงานการออกแบบด้วยตัวผู้วิจัยเอง (ภาคผนวก ช) มีทั้งหมด 32 หน้าสไลด์ ได้แก่

- 1) ภาพการเก็บข้อมูลภาคสนามเริ่มต้น 2) หัวเรื่องในการจัดนิทรรศการ 3) นิทรรศการ 8 ห้อง ยุค

สมัยกับการเปลี่ยนแปลงภูมิเงิน 4) การนำเสนอแนวทางที่ 1.ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก ประกอบไปด้วย ด้านหน้า ห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นภูมิเงิน ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง ห้องที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์ ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์ ห้องที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา และห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส 5) การนำเสนอแนวทางที่ 2.สื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบ ประกอบไปด้วย ด้านหน้า ห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นภูมิเงิน ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง ห้องที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์ ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์ ห้องที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา และห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส

3.5 วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลมีด้วยกัน 7 วิธี ดังนี้

3.5.1 สังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิเงิน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ

ผู้วิจัยสังเกตและถ่ายภาพสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิเงิน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุอย่างละเอียด โดยใช้แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิเงิน ส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ (ภาคผนวก ข) ทำการสังเกตเบื้องต้นครั้งที่ 1 ในวันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2564 ระยะเวลา 1 ชั่วโมง จากนั้นสังเกตโดยละเอียดครั้งที่ 2 และทำการถ่ายภาพโดยใช้แอปพลิเคชันถ่ายภาพบนอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเองและผู้ช่วย ในวันเสาร์ที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เวลา 11.30 – 15.00 น. ระยะเวลา 4 ชั่วโมง (ภาพที่ 3.1)

ภาพที่ 3.1 ภาพจากการสำรวจสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิเงิน (ผู้วิจัย)

3.5.2 สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิเงิน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิเงิน และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

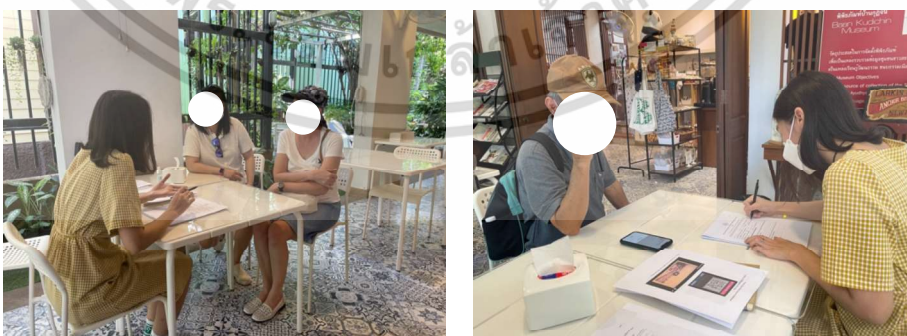
แลพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน (ภาคผนวก ฉ) ในประเด็น ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเกี่ยวกับ รูปแบบสื่อการนำเสนอนิทรรศการ ในวันเสาร์ที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เวลา 11.30 – 12.30 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง (ภาพที่ 3.2)

ภาพที่ 3.2 ภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน (ผู้วิจัย)

3.5.3 สัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน (ภาคผนวก ฉ) ในวันเสาร์ที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เวลา 13.00 – 15.00 น. ระยะเวลา 2 ชั่วโมง และได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเพิ่มเติมในรูปแบบออนไลน์ โดยเลือกจากแฟนเพจพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน เนื่องจากวันทีไปสัมภาษณ์ที่พิพิธภัณฑ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลไม่ครบตามกลุ่มเป้าหมาย ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมผ่านโปรแกรมประชุมออนไลน์ ในวัน 25 -31 ตุลาคม พ.ศ. 2564 (ภาพที่ 3.3)

ภาพที่ 3.3 ภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.4 แจกแบบสอบถามผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามผู้เคยเข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 53 คน โดยเลือกจากแฟนเพจพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ประเด็นการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ เป็นการแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google Forms) (ภาคผนวก ก) โดยใช้แบบสอบถามผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ประเด็น ความต้องการของผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอนิทรรศการ ระหว่างวันที่ 24 – 31 ตุลาคม พ.ศ. 2564 รวมเป็นระยะเวลา 7 วัน

3.5.5 สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้แทนที่เป็นผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ครั้งที่ 2 ทำการสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการ (ภาคผนวก ก) โดยใช้แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม และสไลด์ในการนำเสนอผลงานการออกแบบนิทรรศการ ภายในวันเสาร์ที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 11.30 น. - 13.30 น. รวมระยะเวลา 2 ชั่วโมง (ภาพที่ 3.4)

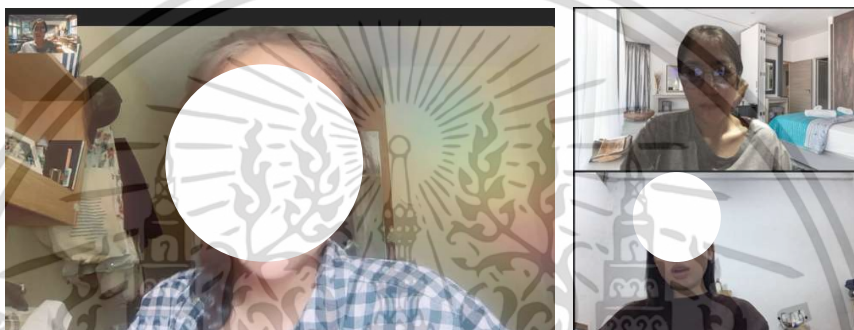

ภาพที่ 3.4 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน (ผู้วิจัย)

3.5.6 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง ทำการสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน เรื่อง ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนว

ทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน (ภาคผนวก ก) โดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ทำการสัมภาษณ์ภายในวันศุกร์ที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 18.30 น. - 20.00 รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ทำการสัมภาษณ์ภายในวันอาทิตย์ที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 12.00 น. - 13.00 น. รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง และผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ทำการสัมภาษณ์ภายในวันอาทิตย์ที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 19.15 น. - 20.50 น. รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง 35 นาที เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผ่านโปรแกรมประชุมออนไลน์ทุกคน (ภาพที่ 3.5)

ภาพที่ 3.5 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ (ผู้วิจัย)

3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ มารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบไปด้วย

1. การวิเคราะห์จากการสังเกต ถ่ายภาพสภาพแวดล้อมทางกายภาพพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 2. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน 3. วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

3.6.1.1 การวิเคราะห์จากการสังเกต ถ่ายภาพสภาพแวดล้อมทางกายภาพพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

การวิเคราะห์จากการสังเกต ถ่ายภาพสภาพแวดล้อมทางกายภาพพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน นำมา

สรุปและจัดกลุ่มข้อมูลและนำมาเรียบเรียงประเด็น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปและลักษณะของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิ
จีน ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุพิพิธภัณฑ์จีน

3.6.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 2 คน นำ
ข้อมูลมาสรุปและทำการเรียบเรียงประเด็น ได้แก่ ความคิดเห็นต่อรูปแบบนิทรรศการ ความคิดเห็นต่อการ
ปรับปรุงส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความคิดเห็นต่อการเพิ่มรูปแบบการจัดแสดง
ปัญหาที่พบหลังจากเปิดพิพิธภัณฑ์ ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ในอนาคต ความคิดเห็นต่อการ
ประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการแนวทางที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ และแนวทางที่ 2
รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

3.6.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 10 คน นำข้อมูลมาสรุป
และทำการเรียบเรียงประเด็น ได้แก่ ความคิดเห็นต่อรูปแบบนิทรรศการ ความคิดเห็นต่อเทคนิคการจัด
แสดง ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความคิดเห็นต่อการ
เพิ่มรูปแบบการจัดแสดง ปัญหาระหว่างเข้าชมส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความ
คิดเห็นต่อการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

3.6.1.4 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อประเมินผลงาน การออกแบบ

วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน นำข้อมูลมาสรุป
และทำการเรียบเรียงประเด็น ได้แก่ ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาและข้อควรปรับปรุงของแนวทางการ
ออกแบบนิทรรศการแนวทางที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ และ ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหา
และข้อควรปรับปรุงของแนวทางการออกแบบนิทรรศการแนวทางที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟ
กราฟิก

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 53 คน ถูกวิเคราะห์
ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่และร้อยละ ทำการสรุปผลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ระยะเวลาในการเข้าชมส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ปัญหาที่พบเจอระหว่างเข้าชม
นิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ความคิดเห็นต่อบรรยาย ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัด

นิทรรศการ ความคิดเห็นต่อการเพิ่มสื่อนิทรรศการ ระดับความต้องการรูปแบบสื่อนำเสนอนิทรรศการที่ ต้องการให้เพิ่มในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน หัวข้อในการจัดแสดงนิทรรศการเพิ่มเติม

3.7 วิธีการพัฒนาแบบ

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์ เรียบเรียงประเด็น และข้อสรุปจากสถิติพรรณนามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำแบบร่างพัฒนานิทรรศการ สื่อปฏิสัมพันธ์ ครั้งที่ 1

3.7.1 การประเมินแบบร่างโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.7.1.1 การประเมินแบบร่างครั้งที่ 1

หลังจากที่ได้ออกแบบร่างพัฒนานิทรรศการสื่อปฏิสัมพันธ์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบร่างไปนำเสนอ ต่อผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 1 คน บุคคลทั่วไปที่เป็นผู้เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 3 คน และผู้มีประสบการณ์ด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน เพื่อแสดงความคิดเห็นถึงแบบร่างที่ ได้ทำการนำเสนอไป เพื่อร่วมกันพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 2

3.7.1.2 ประเมินแนวทางการออกแบบนิทรรศการสื่อปฏิสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับแนวคิดการ ออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

จากการนำเสนอแบบร่างครั้งที่ 1 ผู้วิจัยนำความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน บุคคลทั่วไปที่เป็นผู้เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน และผู้มีประสบการณ์ด้านการออกแบบ มาพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 2 เพื่อให้สอดคล้องกับสื่อจัดแสดงและเนื้อหาที่ทางพิพิธภัณฑ์ต้องการจะนำเสนอ

ต่อมาเป็นขั้นตอนการประเมินผลงานออกแบบโดยใช้แบบประเมินแนวทางการออกแบบ นิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ซึ่งผู้ประเมินความเหมาะสมของแบบร่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน และผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน จำนวน 1 คน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

บทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาที่จากได้เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ เครื่องเรือน การจัดวางวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะแสงสว่าง จากนั้นทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนและผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเพื่อหารูปแบบความต้องการสื่อนิทรรศการแบบมีปฏิสัมพันธ์และคำสำคัญ (Keyword) และการแจกแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนที่เกี่ยวข้องกับระดับความต้องการสื่อปฏิสัมพันธ์ในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เพื่อนำไปเป็นส่วนหนึ่งของแนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม ผลการวิจัยถูกนำมาเรียบเรียงเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2. ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน 3. ความต้องการสื่อนิทรรศการแบบมีปฏิสัมพันธ์และคำสำคัญ (Keyword)

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ได้แก่ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนจากแบบสอบถาม

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. คุณนาวิณี พงศ์ไทย ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เพศหญิง อายุ 69 ปี
2. คุณวิภาณันท์ พงศ์ไทย ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เพศหญิง อายุ 61 ปี ประสบการณ์ในการดูแลพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน 5 ปี นับตั้งแต่เปิดพิพิธภัณฑ์
3. ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 61 ปี วัตถุประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวกับเพื่อน
4. ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 79 ปี วัตถุประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิต

5. ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 21 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวทั่วไป
6. ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 43 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวทั่วไป
7. ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 31 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อศึกษาดูงาน
8. ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 24 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวทั่วไป
9. ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 29 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยว เยี่ยมชมสถานที่เก่าๆ
10. ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 24 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิต
11. ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 28 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อประกอบการทำงาน
12. ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 59 ปี วัดดูประสงค์ในการมาชมพิพิธภัณฑ์คือมาเพื่อท่องเที่ยวชมโบราณสถานชุมชน

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจันทน์จากแบบสอบถาม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจันทน์ จำนวน 53 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสองในสามเดินทางมาเพื่อท่องเที่ยว (66%) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (55%) เพศชาย (43%) และเพศทางเลือก (2%) ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งมีอาชีพพนักงานบริษัท (42%) และผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งไม่มีปัญหาด้านสายตา (45%) (ตารางที่ 4.1) มีอายุระหว่าง 20-59 ปี อายุเฉลี่ยของผู้เข้าชมคือ 32 ปี ระยะเวลาเฉลี่ยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจันทน์คือ 9 นาที (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.1 วัดดูประสงค์ในการเข้าชม เพศ อาชีพ สุขภาพด้านสายตา (n=53)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ	จำนวน
วัดดูประสงค์ในการเข้าชม		
ท่องเที่ยว	66	35
เรียนรู้วิถีชุมชน	28	15
ประกอบการเรียนหรือการทำงาน	6	3
เพศ		
หญิง	55	29
ชาย	43	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) วัตถุประสงค์ในการเข้าชม เพศ อาชีพ สุขภาพด้านสายตา

(n=53)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ	จำนวน
เพศ (ต่อ)		
เพศทางเลือก	2	1
อาชีพ		
พนักงานบริษัท	42	21
ธุรกิจส่วนตัว	22	11
นักเรียนหรือนักศึกษา	24	10
รับราชการ	20	6
พนักงานรัฐ	4	2
สุขภาพด้านสายตา		
ไม่มีปัญหาด้านสายตา	45	24
สายตาสั้น	43	23
สายตายาว	6	3
สายตาเอียง	6	3

ตารางที่ 4.2 อายุ ระยะเวลาที่เข้าชม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อายุ	32	11.7	20	59
ระยะเวลาที่เข้าชม	9	14.86	10	300

4.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

4.2.1 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ ประกอบไปด้วย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย การจัดวางวัตถุ เครื่องเรือน ลักษณะแสงสว่าง (ตารางที่ 4.3 ถึง ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.3 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

ผลการวิจัย	ภาพประกอบ
<p>4.2.1.1 ป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดง ส่วนใหญ่ใช้บอร์ดสกรีนตัวอักษรหรือรูปภาพผู้เข้าชมรับรู้เรื่องราวด้วยการอ่านคำบรรยายหรือดูรูปภาพประกอบ</p>	
<p>4.2.1.2 ภาพถ่าย มีทั้งภาพถ่ายคนในชุมชนสมัยก่อน ภาพถ่ายชุมชนในอดีต รูปภาพที่นำมาจัดแสดงล้วนแต่เป็นรูปภาพเชิงประวัติศาสตร์</p>	
<p>4.2.1.3 วัตถุจัดแสดง มีข้าวของเครื่องใช้ในชุมชนสมัยก่อนและจัดแสดงแบบจำลองบรรยากาศ</p>	
<p>4.2.1.4 หุ่นจำลองย่อส่วนเป็นสถาปัตยกรรมภายในชุมชนและหุ่นจำลองเท่าจริงเป็นเครื่องแต่งกายของชาวชุมชนเมื่อแรกเริ่มตั้งถิ่นฐาน</p>	

จากการสัมภาษณ์ผู้ก่อตั้งและผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์กล่าวว่า “อยากนำเสนอเรื่องเล่า ประวัติชุมชนแบบง่ายๆและไม่ยาวนานนัก โดยมีรายละเอียดพอสมควรถ้าใครสนใจก็ไปหาเพิ่มเติมได้ในภายหลัง โดยในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเสนอใช้เป็นภาษาบอกเล่าไม่ใช่ภาษาเชิงวิชาการเพื่อให้ผู้เข้าชมอ่านและเข้าใจได้ง่าย จากคนที่มาท่องเที่ยวเข้าใจชัดเจนและคิดว่าเราเรียบเรียงเข้าใจง่าย”

ผลจากการสอบถามผู้เข้าใช้พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน จำนวน 53 คน พบว่า ผู้เข้าชมเกือบครึ่งคิดว่าป้ายบรรยายข้อมูลเหมาะสมกับการจัดนิทรรศการแล้ว (45%) ผู้เข้าชมส่วนใหญ่คิดว่ารูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการดึงดูดต่อการเข้าชม (83%) ผู้เข้าชมส่วนใหญ่คิดว่าวัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์มีจำนวนพอดี (74%) ผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดแสดงระดับปานกลาง (70%) ผู้เข้าชมเกือบครึ่งไม่พบปัญหาระหว่างเข้าชมนิทรรศการ (43%) ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เห็นด้วยให้มีการเพิ่มสื่อนิทรรศการ (98%) ผู้เข้าชมส่วนใหญ่ต้องการให้มีนิทรรศการแบบหมุนเวียน (98%) และผู้เข้าชมเกินครึ่งต้องการให้เพิ่มนิทรรศการหัวข้อผสมกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกุฎีจีน (56%) (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละและค่าความถี่ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคจัดแสดง (n=53)

ตัวแปร	ร้อยละ	จำนวน
ป้ายบรรยายข้อมูล		
เหมาะสมกับการจัดนิทรรศการ	45	24
ป้ายเล็กเกินระยะสายตา	34	18
มีตัวหนังสือเยอะเกินไป	23	12
ระยะการติดตั้งป้ายบรรยายไม่อยู่ในระดับสายตา	19	10
อื่น ๆ	2	1
การดึงดูดของรูปแบบจัดแสดงนิทรรศการ		
ดึงดูด	83	44
ไม่ดึงดูด	17	9
จำนวนวัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์		
พอดี	74	39
น้อยเกินไป	9	5
มาก	8	5
น้อย	7	3
มากเกินไป	2	1
ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดแสดง		
ปานกลาง	70	37
มาก	26	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละและค่าความถี่ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคจัดแสดง (n=53)

ตัวแปร	ร้อยละ	จำนวน
ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดแสดง (ต่อ)		
น้อย	4	2
ปัญหาที่พบเจอระหว่างเข้าชมนิทรรศการ		
ไม่พบปัญหา	43	23
ไฟบางจุดมืดเกินไป	32	17
อากาศร้อน	28	15
เดินขึ้นลงลำบาก	21	11
พื้นไม่มีเสียงดังเวลาเดิน	11	6
ความคิดเห็นต่อการเพิ่มสื่อนิทรรศการ		
เห็นด้วย	98	52
ไม่เห็นด้วย	2	1
ความต้องการให้มีนิทรรศการหมุนเวียน		
ต้องการ	98	52
ไม่ต้องการ	2	1
หัวข้อในการจัดแสดงนิทรรศการเพิ่มเติม		
ยุคสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกวีจิ้น	56	29
ของเล่นในยุคเก่าของชุมชน	17	9
ประเพณี พิธีกรรมในศาสนาคริสต์	13	7
ไม่ต้องการ	10	5
ยาโบราณในอดีตของชุมชน	4	2

4.2.2 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

จากการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ การสัมภาษณ์ผู้เข้าชม และการสอบถามผู้เข้าชมสามารถสรุปปัญหาได้ดังนี้ (ตารางที่ 4.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการและข้อเสนอแนะ

ตัวแปร	การสังเกต สภาพแวดล้อมทาง กายภาพ	การสัมภาษณ์ผู้เข้าชม	การสอบถามผู้เข้าชม
4.2.2.1 ป้าย บรรยาย	มีตัวหนังสือค่อนข้างเล็ก และเยอะ ระยะเวลา ติดตั้งป้ายบรรยายไม่อยู่ ในระดับสายตา	จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชม 10 คนกล่าวว่า “ป้าย บรรยายความเป็นมาของ ชุมชนไม่อยู่ในระยะสายตา ทำให้ดูยาก ตัวหนังสือใน ป้ายบรรยายไม่เยอะเกินไป แต่อาจจะเล็ก การจัดวางไม่ เหมาะสมกับการอ่าน” ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าชม ให้ เห็นว่า “ป้าย บรรยายอยากให้บางป้ายที่มี ตัวหนังสือเล็กเพิ่มขนาด ตัวอักษร” และ “อยากให้ มีการปรับปรุงเรื่องป้าย บรรยายให้อยู่ในระยะ สายตา”	ผู้ตอบแบบสอบถาม 53 คน ร้อยละ 70 % ส่วน ใหญ่ไม่ได้อ่านป้ายบรรยาย ความเป็นมา เนื่องจาก ตัวหนังสือเยอะและเล็ก การติดตั้งไม่อยู่ในระดับ สายตา ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ แนวทางแก้ไขว่า “ติดตั้ง ป้ายบรรยายให้อยู่ในระดับ สายตา เพิ่มสีผู้นำเสนอที่ น่าสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้”
4.2.2.2 ภาพถ่าย	ภาพถ่ายเป็นภาพเก่าแก่ ของชุมชนมีทั้งการ ติดตั้งบนผนัง การติดตั้ง บนแท่นวางรูปภาพ และมีภาพจำนวนมาก ถูกวางเรียงบนพื้น	จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชม 10 คนกล่าวว่า “เลือกดูภาพ มากกว่าอ่านป้ายบรรยาย เพราะคิดว่าภาพจะสื่ออะไร หลายๆอย่างมากกว่ามานั่ง อ่าน”	ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ ข้อเสนอแนะว่า “เพิ่มรูป ถ่ายความเป็นอยู่ควรมีมาก อีกสักหน่อย”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการและข้อเสนอแนะ

ตัวแปร	การสังเกต สภาพแวดล้อมทาง กายภาพ	การสัมภาษณ์ผู้เข้าชม	การสอบถามผู้เข้าชม
4.2.2.3 วัตถุจัด แสดง	มีวัตถุจัดแสดง ค่อนข้างมาก มากกว่าตู้ จัดแสดงวัตถุ	คิดว่าวัตถุมีเพียงพอแล้ว เพียงพอต่อพื้นที่แต่ถ้ามี นิทรรศการหมุนเวียนเปลี่ยน ของบ้างก็จะดี	ผู้ตอบแบบสอบถาม 53 คน ร้อยละ 78 % คิดว่าวัตถุจัด แสดงพอดีกับสถานที่
4.2.2.4 หุ่นจำลอง	หุ่นจำลองที่พิพิธภัณฑ์ จัดแสดงมีทั้งหุ่นจำลอง ย่อส่วนเป็น และ หุ่นจำลองเท่าจริง	อยากให้มีหุ่นขี้ผึ้งของคนยุค เก่าจริงๆและใส่เสื้อผ้าสมัย เก่าเพื่อเพิ่มชีวิตชีวาให้กับ หุ่นจัดแสดง	ต้องการให้มีการเพิ่มสื่อ นำเสนอรูปแบบหุ่นจำลอง เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.6 การติดตั้งภาพถ่าย

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ภาพประกอบ
<p>4.2.2.5 การติดตั้งภาพถ่าย</p> <p>จากการสังเกตลักษณะการติดตั้งภาพถ่ายที่ พิพิธภัณฑ์ ภาพถ่ายในส่วนจัดแสดงวัตถุชั้น3 การ ติดตั้งได้ติดไว้บนผนัง ในระดับสายตา ขนาดของ รูปถ่ายมีทั้งขนาดใหญ่และเล็กต่างกัน ส่วนห้องจัด แสดงภาพถ่าย รูปถ่ายถูกวางเรียงไว้บนพื้นส่วน ใหญ่ ไม่อยู่ในระดับสายตา แต่มีภาพที่ถูกติดกับ ผนังและวางบนแท่นวางรูปภาพอยู่ในระดับ สายตา จากการสอบถามผู้เข้าชม 53 คน ผู้ตอบ แบบสอบถามให้แนวทางการแก้ไขว่า “ควรนำ รูปภาพติดผนังให้อยู่ในระดับสายตาหรือว่า หรือ หาขาตั้งภาพมาวางให้ครบทุกภาพ” และ “ไม่ควร วางรูปภาพไว้บนพื้นเพราะไม่อยู่ในระดับสายตา ในการดูและอาจเกิดความเสียหายกับรูปภาพได้”</p>	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ กล่าวว่า “ภาพถ่ายส่วนใหญ่เป็นของเก่าของครอบครัวบ้างก็เป็นของคนในชุมชนนำมาจัดแสดง แต่ภาพจริงๆค่อนข้างเก่าจึงต้องนำมาจัดแสดงแบบระมัดระวัง มีการเคลือบบ้าง คิดว่าภาพก็ดูง่ายดี ระยะเวลาที่โอเคผู้เข้าชมส่วนใหญ่ก็บอกว่าโอเค”

ผู้เข้าชมให้ความคิดเห็นต่อลักษณะการติดตั้งภาพถ่ายดังนี้ “ป้ายกับรูปคล้ายๆกันเลยคือบางรูปมันใหญ่เกินและระยะการมองเห็นค่อนข้างแคบเลยไม่ค่อยโอเค มันดูยากถ้าภาพใหญ่ๆควรจะต้องอยู่ในระยะที่มองแล้วรู้เรื่อง”

ตารางที่ 4.7 การจัดวางวัตถุ

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ภาพประกอบ
<p>4.2.2.6 การจัดวางวัตถุ</p> <p>จากการสังเกตลักษณะวัตถุที่จัดในตู้เป็นแบบวางเรียงในแนวตั้ง ไม่มีการแบ่งหมวดหมู่ บ้างวางไว้บนตู้ และมีการจัดใส่ตู้แต่ว่าวัตถุมีขนาดเยอะเกิน ทำให้การจัดวางดูอึดอัด วัตถุประเภทเครื่องใช้ถูกวางกองรวมกันบนพื้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่เป็นระเบียบ ส่วนการจัดแสดงแบบจำลองบรรยากาศเป็นการจำลองส่วนห้องนอนและห้องรับประทานอาหาร จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชม 10 คนให้ความเห็นว่า “การวางวัตถุจัดแสดงกองรวมกันบนพื้นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่ผู้เข้าชมได้ และดูไม่เป็นระเบียบ” จากการสอบถามผู้เข้าชม 53 คน ร้อยละ 34 % คิดว่าวัตถุจัดแสดงบนพื้นเป็นอุปสรรคในการเดินชม มีข้อเสนอแนะว่า “ไม่ควรวางวัตถุไว้บนพื้นและควรจัดให้เป็นระเบียบ”</p>	

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ กล่าวว่า “วัตถุมีจำนวนมากนี้ก็ยังนำมาจัดแสดงไม่หมดเพราะพื้นที่น้อยเลยต้องเอาอันที่แสดงได้ออกมาก่อน มีอีกทั้งของเล่น ยาโบราณที่ยากนำมาจัดแสดงเพิ่มแต่ก็ด้วยพื้นที่ไม่พอ”

ผู้เข้าชมให้ความคิดเห็นต่อการจัดวางวัตถุดังนี้ “เพราะพื้นที่จำกัด ขนาดรูป สิ่งของและป้าย สมส่วนแล้ว แต่หากคนเข้าเยอะเกินไป สิ่งดังกล่าวจะไม่มีประโยชน์เลย”

ตารางที่ 4.8 ลักษณะเครื่องเรือน (ผู้จัดแสดง)

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ภาพประกอบ
<p>4.2.2.7 ลักษณะเครื่องเรือน</p> <p>จากการสังเกตลักษณะของเครื่องเรือนแบ่งออกเป็น 4 ประเภท 1. ตู้กระจกขนาดเล็กสำหรับหุ่นจำลองย่อส่วน 2. ตู้กระจกไม้ขนาดใหญ่ทรงโบราณสำหรับจัดแสดงวัตถุ 3. ตู้จัดแสดงวัตถุขนาดกลางด้านในมีหลายชั้น 4. ตู้ไม้ขนาดกลางเอาไว้วางวัตถุจัดแสดงด้านบน เครื่องเรือนไม่เพียงพอต่อวัตถุจัดแสดงทำให้บางส่วนถูกวางไว้บนพื้น ตู้จัดแสดงบางใบมีวัตถุจัดแสดงค่อนข้างมากทำให้วัตถุอัดกันในตู้จนไม่สามารถรู้ว่าชิ้นไหนคืออะไร แนวทางการแก้ไขคือ จัดหมวดหมู่วัตถุใส่ในตู้จัดแสดง เคลียร์วัตถุให้พอดีที่จะสามารถใส่ตู้ได้ในจำนวนที่เหมาะสม</p>	

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ กล่าวว่า “ของจัดแสดงค่อนข้างเยอะทำให้ตู้ใส่ไม่พอจนต้องนำมาไว้ด้านนอกจำนวนมาก แต่อันไหนที่ต้องการจะโชว์อย่างเช่นหุ่นที่มีขนาดเล็กก็ได้สั่งทำตู้จัดแสดงให้เหมาะสมกับวัตถุ วัตถุเราเยอะจริง ๆ นี่ยังเอามาไม่หมดนะเพราะมีปัญหาเรื่องตู้เรื่องพื้นที่ไม่พอ”

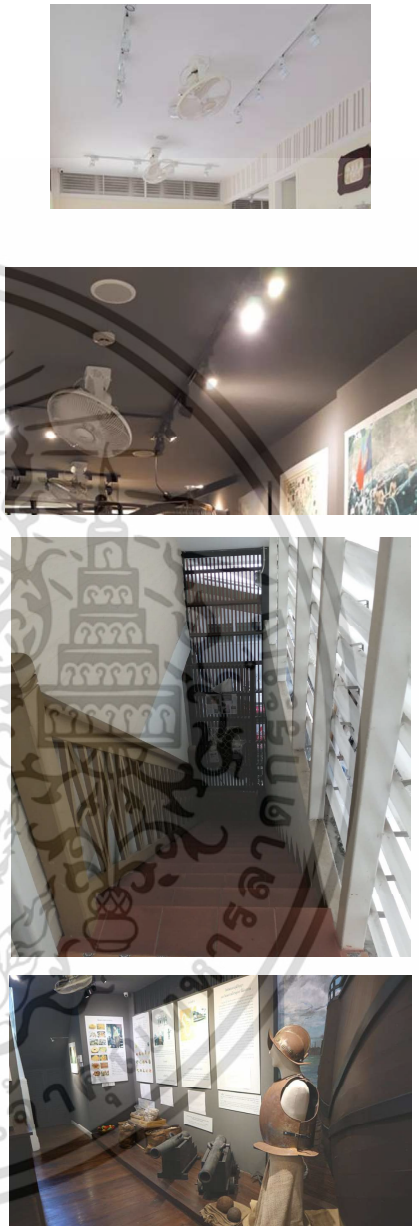
ผู้เข้าชมให้ความคิดเห็นต่อลักษณะเครื่องเรือน ดังนี้ “เครื่องเรือนทำให้บรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์รู้สึกคิดถึงอดีตเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือประวัติศาสตร์ ทำให้รู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่ในบ้าน”

ตารางที่ 4.9 ลักษณะแสงสว่าง

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ภาพประกอบ
<p>4.2.2.8 ลักษณะแสงสว่าง</p> <p>จากการสังเกตลักษณะแสงสว่างภายใน ห้องจัดแสดงชั้นที่2 ให้แสงประดิษฐ์แทบจะทั้งหมด เนื่องจากต้องการจัดแสดงให้ผู้เข้าชมเข้าถึงบรรยากาศ</p>	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ) ลักษณะแสงสว่าง

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ภาพประกอบ
<p>4.2.2.8 ลักษณะแสงสว่าง</p> <p>ภาคมีเพียงแสงธรรมชาติจากทางเข้าออกเล็กน้อย ใช้แสงสว่างจากไฟแทรกไลท์จำนวน 6 จุดในการส่องสว่างวัตถุ ส่วนจัดแสดงวัตถุชั้น3เน้นการให้แสงโดยธรรมชาติส่วนมาก แต่ก็ยังติดไฟแทรกไลท์จำนวน 6 จุด เพื่อช่วยส่องสว่างให้วัตถุจัดแสดง มีทั้งโคมไฟตกแต่งและไฟจากพัดลมเพดาน เพื่อช่วยเสริมบรรยากาศ จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชม 10 คน ผู้เข้าชมมีความเห็นว่า “ทางเข้าส่วนจัดแสดงนิทรรศการไฟมิตไป” และไฟบางดวงในส่วนจัดแสดงและบันไดไม่ติด ทำให้อาจเกรงว่าจะเกิดอันตรายได้ จากการสอบถามผู้เข้าชม 53 คน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 32 % คิดว่าระดับความสว่างของส่วนจัดแสดงนิทรรศการมีความสว่างน้อย แต่มีการให้แสงโดยแสงประดิษฐ์ แต่บางดวงก็ไม่ติด หรือมีการส่องกระทบอุปกรณ์ตกแต่งจนเงาบังป้ายบรรยาย</p> <p>แนวทางการแก้ไข เพิ่มระดับความสว่างของหลอดไฟที่ใช้ส่องป้ายบรรยายและไฟLED ซ่อมแซมไฟบางจุดที่ไม่ติด เช่น ไฟบันได เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้ผู้เข้าชม</p>	

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ กล่าวว่า “พวกปัญหาจุกจิกเป็นประจำเรื่องไฟบางจุดไม่ติด บ่อยมากก็เรียกช่างมาแก้เป็นจุด ๆ ไป เราเน้นการให้แสงธรรมชาติจะได้ช่วยให้พิพิธภัณฑ์ดูมีชีวิตชีวามากขึ้น” ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมเรื่องแสง ดังนี้

ท่านที่ 1 ให้ความเห็นว่า “ทางเข้าส่วนจัดแสดงนิทรรศการไฟมิตไป อยากให้แก้ไข”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่านที่ 2 ให้ความเห็นว่า “อยากให้มีการปรับปรุงเรื่องไฟในบางจุดเพราะว่าบางจุดมีความมืดและบางจุดของป้ายบรรยายมีเงาสะทอนอาจจะทำให้ดูและอ่านได้ยาก”

ท่านที่ 3 ให้ความเห็นว่า “เนื่องจากมีแสงธรรมชาติ ทำให้อาคารดูมีชีวิตชีวา ทำให้รู้สึกว่ามี การอยู่อาศัยจริงๆ ทางเข้าไฟมืดไปแต่พอมีแสงธรรมชาติเข้าก็ดูมีชีวิตชีวา”

จากการประเมินสภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคนิคการจัดแสดงของนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ บ้านกุฎิจีน ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมดผู้วิจัยจะนำปัญหาและข้อเสนอแนะของทั้งผู้เกี่ยวข้อง กับพิพิธภัณฑ์และผู้เข้าชมไปพัฒนาในแนวทางในการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

4.3 ความต้องการสื่อนิทรรศการแบบมีปฏิสัมพันธ์และคำสำคัญ (Keyword)

ผู้วิจัยต้องการทราบถึงความต้องการสื่อนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์เป็นอย่างดี จึงทำการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงที่สอดคล้องกับความต้องการ จึงได้ทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เกี่ยวข้อง กับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

4.3.1 ความคิดเห็นประเด็นความต้องการสื่อการนำเสนอ นิทรรศการจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง กับพิพิธภัณฑ์ และผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง กับพิพิธภัณฑ์ จำนวน 2 คน และผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ จำนวน 10 คน เกี่ยวกับความต้องการเพิ่มสื่อนำเสนอ นิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน โดยมีประเด็นย่อยคือ ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการ การเพิ่มรูปแบบการจัดนิทรรศการ ความคิดเห็นต่อเนื้อหาในการจัดแสดง การปรับปรุงส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ ปัญหา ระหว่างการเข้าชม มีดังนี้ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นต่อความต้องการเพิ่มสื่อนำเสนอ นิทรรศการ

ประเด็น	ผลการเก็บข้อมูลจากประเด็นที่ศึกษา		
	การสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับพิพิธภัณฑ์	การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์
เนื้อหาในการจัดแสดง	เนื้อหาจัดแสดงค่อนข้างเข้าใจได้แต่เน้นให้ทำความเข้าใจ	“ต้องการนำเสนอเรื่องเล่า ประวัติชุมชนแบบง่ายๆโดยมีรายละเอียด	“เนื้อหาสามารถทำให้เข้าใจได้ แต่เนื้อหาเยอะมากต้องทำความเข้าใจ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ) ความคิดเห็นต่อความต้องการเพิ่มสื่อนำเสนอนิทรรศการ

ประเด็น	ผลการเก็บข้อมูลจากประเด็นที่ศึกษา		
	การสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์	การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์
เนื้อหาในการจัดแสดง (ต่อ)	ด้วยการอ่าน เรื่องราวไม่ได้ถูกเรียบเรียงเป็นขั้นตอน มีเพียงแค่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการที่บอกเรื่องราวได้	พอสมควรถ้าใครสนใจก็ไปหาเพิ่มเติมได้ในภายหลัง ใช้เป็นภาษาบอกเล่าเพื่อให้ผู้เข้าชมอ่านและเข้าใจได้ง่าย”	เข้าใจค่อนข้างยาก ทำให้รับรู้ความเป็นมาของชุมชนได้ แต่ไม่ค่อยง่ายต่อความเข้าใจ”
รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการ	เน้นการจัดแสดงแบบบอกเล่าเรื่องราวด้วยสื่อทางเดียว เช่น ป้ายบรรยาย วัตถุจัดแสดงรูปภาพ ยังไม่มีรูปสื่อนำเสนอแบบอื่นๆ	“รูปแบบการจัดแสดงใช้เป็นการเล่าเรื่องมากกว่า เล่าไปเรื่อยๆ ถึงความเป็นมา และก็มีพวกวัตถุจัดแสดง”	-
การเพิ่มรูปแบบการจัดนิทรรศการ	จากการสังเกตควรเพิ่มรูปแบบสื่อนำเสนอให้มากขึ้นเป็นสื่อนำเสนอแบบสองทาง เพื่อดึงดูดผู้เข้าชมได้	“กำลังจะมีการปรับปรุงก็จะเพิ่มสื่อนำเสนอเข้ามา กำลังเรียบเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องมากขึ้นและจัดของวางใหม่”	“อยากให้มีการเพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR Code แต่ก็แล้วแต่ช่วงวัยด้วยการนำเสนอของสื่อแต่ละแบบว่าวัยไหนเหมาะสมกับสื่อแบบไหน”
ปัญหาระหว่างการเข้าชม	-	-	“เรื่องแสงสว่าง บางจุดมืดไป อาจทำให้เกิดอันตรายได้”

ตารางที่ 4.10 (ต่อ) ความคิดเห็นต่อความต้องการเพิ่มสื่อนำเสนอนิทรรศการ

ประเด็น	ผลการเก็บข้อมูลจากประเด็นที่ศึกษา		
	การสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์	การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์
การปรับปรุงส่วนจัดแสดง	ระดับแสงสว่างในส่วนจัดแสดงนิทรรศการมืดเกินไป	“จะปรับปรุงเรื่องเนื้อหาจัดแสดงใหม่ เริ่มจัดกลุ่มยุคสมัย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของ ภูมิภาค และจะมีของอะไรบ้างแต่ละยุคสมัย จะเริ่มทำใหม่ไลน์ของ ยุคธนบุรี รัตนโกสินทร์ โดยจะเป็นประเทศที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน ตั้งแต่สมัยก่อนเช่นจีน โปรตุเกสหรือยุโรป”	“ป้ายบรรยายให้อยู่ใน ระยะสายตา ปรับปรุงเรื่องป้าย บรรยายอยากให้บาง ป้ายที่มีตัวหนังสือเล็ก เพิ่มขนาดตัวอักษร และทำสื่อให้มีความ น่าสนใจ”

ความต้องการสื่อนำเสนอนิทรรศการที่ผู้เข้าชมต้องการให้เพิ่มในการจัดนิทรรศการจากการ สัมภาษณ์ พบว่า ความต้องการสื่อนำเสนอของผู้เข้าชมอันดับที่ 1 ผู้เข้าชมต้องการเพิ่มสื่อการจัด นิทรรศการแบบจับต้องได้ (8 คน) อันดับที่ 2 ผู้เข้าชมต้องการป้ายบรรยายประวัติหรือวัตถุจัดแสดงใน รูปแบบคิวอาร์โค้ด (7 คน) อันดับที่ 3 ผู้เข้าชมต้องการสื่อนำเสนอแบบภาพเคลื่อนไหวบอกเรื่องราวสั้นๆ (3 คน) (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ความต้องการสื่อนำเสนอนิทรรศการจากการสัมภาษณ์

(n = 10)

ลำดับ	สื่อนำเสนอนิทรรศการ	จำนวน
1	สื่อการจัดนิทรรศการแบบจับต้องได้	8
2	ป้ายบรรยายประวัติหรือวัตถุจัดแสดงในรูปแบบคิวอาร์โค้ด	7
3	สื่อนำเสนอแบบภาพเคลื่อนไหวบอกเรื่องราวสั้นๆ	3
4	สื่อการเล่าเรื่องผ่านการเล่นเกม	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ) ความต้องการสื่อนำเสนอนิทรรศการจากการสัมภาษณ์

(n = 10)

ลำดับ	สื่อนำเสนอนิทรรศการ	จำนวน
5	สื่อแบบเสียง การให้เสียงบรรยายแบบปุ่มกด	2
6	ป้ายบรรยายประวัติหรือวัตถุจัดแสดงต่างๆในรูปแบบอินโฟกราฟิก	2
7	นิทรรศการหมุนเวียน	1
8	หุ่นขี้ผึ้งบุคคลสำคัญในอดีต	1
9	เพิ่มเสียงเพลงสมัยเก่าขณะรับชมนิทรรศการ	1

จากตารางที่ 4.11 ทำให้เห็นว่าผู้เข้าชมส่วนมากต้องการสื่อนำเสนอที่ซ้ำกันมากที่สุด ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การต้องการสื่อที่สามารถจับต้องได้เพราะผู้เข้าชมส่วนใหญ่จากการสัมภาษณ์ต้องการเพิ่มประสบการณ์การเข้าชมนิทรรศการให้มากกว่าการอ่านป้ายบรรยายและชมวัตถุจัดแสดง สื่อนิทรรศการที่สามารถจับต้องได้จึงเป็นคำสำคัญที่จะนำไปเป็นแนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการให้เกิดประสบการณ์ใหม่ของผู้เข้าชมได้ จากคำสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยได้สร้างประโยคที่มีความหมายที่สื่อถึงคำสำคัญ คือ การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม

4.3.2 ความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการจากการสอบถามผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

ความต้องการสื่อนำเสนอนิทรรศการที่ผู้เข้าชมต้องการให้เพิ่มในการจัดนิทรรศการ โดยระดับความต้องการถูกวัดเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 1 (น้อยที่สุด) 2 (น้อย) 3 (ปานกลาง) 4 (มาก) และ 5 (มากที่สุด) จากการสอบถามผู้เข้าชม พบว่า ความต้องการสื่อนำเสนอของผู้เข้าชมอันดับที่ 1 ผู้เข้าชมต้องการให้นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกมาก (24 คน) อันดับที่ 2 ผู้เข้าชมต้องการสื่อการนำเสนอที่สามารถจับต้องได้มาก (19 คน) อันดับที่ 3 ผู้เข้าชมต้องการหุ่นขี้ผึ้งจำลองบุคคลสำคัญในอดีตปานกลาง (19 คน) อันดับที่ 4 ผู้เข้าชมต้องการสื่อการให้เสียงบรรยายตามจุดต่างๆมาก (21 คน) อันดับที่ 5 ผู้เข้าชมต้องการสื่อภาพเคลื่อนไหวบอกเรื่องราวสั้นๆปานกลาง (18 คน) (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการจากการสอบถามผู้เข้าชม

(n =53)

รูปแบบสื่อ นิทรรศการ	ระดับความต้องการ (จำนวนคน)					M	SD
	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)		
นำเสนอข้อมูลผ่าน ป้ายบรรยายแบบ อินโฟกราฟิก	2	4	13	24	10	3.7 ระดับมาก	1
สื่อที่สามารถจับ ต้องได้	1	5	16	19	12	3.7 ระดับมาก	1
หุ่นขี้ผึ้งจำลอง บุคคลสำคัญใน อดีต	3	2	19	19	10	3.6 ระดับมาก	1
สื่อให้เสียงตามจุด ต่างๆ	4	4	15	21	9	3.5 ระดับปาน กลาง	1.1
สื่อภาพเคลื่อนไหว บอกเรื่องราวสั้นๆ	3	5	18	17	10	3.4 ระดับปาน กลาง	1
นำเสนอข้อมูลป้าย บรรยายผ่านการ แสกนคิวอาร์โค้ด	2	2	23	16	7	3.4 ระดับปาน กลาง	1
สื่อการนำเสนอ แบบเกม	5	4	15	24	10	3.3 ระดับปาน กลาง	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.12 ทำให้เห็นว่าผู้เข้าชมส่วนมากต้องการสื่อนำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกในระดับที่มาก ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้เข้าชมต้องการให้นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกเพราะผู้เข้าชมส่วนใหญ่จากตอบแบบสอบถามต้องการรับรู้เรื่องราวความเป็นมาของชุมชนภูเก็ต โดยถ่ายทอดเรื่องราวแบบที่สามารถเข้าใจได้ง่าย มีทั้งรูปภาพ คำบรรยายที่ไม่มากเกินไป ดังนั้น สื่อนำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกจึงเป็นคำสำคัญที่จะนำไปเป็นแนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการให้เกิดประสบการณ์ใหม่ของผู้เข้าชมได้ จากคำสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยได้สร้างประโยคที่มีความหมายที่สื่อถึงคำสำคัญ คือ การถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลและแนวทางการออกแบบ

5.1 สรุปแนวทางการออกแบบจากผลการศึกษา

การศึกษาสภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคนิคจัดแสดง ศึกษาความต้องการสื่อนิทรรศการแบบ ปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และนักท่องเที่ยวภายในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนกุฎีจีน เพื่อนำไปสู่การออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ผู้วิจัยได้ใช้การเก็บข้อมูลจากทั้งจากการ สังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน และการแจกแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนในบทที่ 4 โดยบทนี้จะกล่าวถึงการนำเสนอ สรุปผลและแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอนหลักๆ

5.1.1 สภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

สภาพแวดล้อมด้านสื่อและเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เครื่อง เรือน การจัดวางวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะ แสงสว่าง ผู้วิจัยสรุปแนวทางในการศึกษาตัวแปรเพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบ ได้ดังนี้

5.1.1.1 เครื่องเรือน(ตู้แสดงวัตถุ) แนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนในนิทรรศการ คือ เดิมตู้ จัดแสดงวัตถุมีทั้งกระจกขนาดเล็กสำหรับหุ่นจำลองย่อส่วน ตู้กระจกไม้ขนาดใหญ่ทรงโบราณสำหรับจัด แสดงวัตถุ ตู้จัดแสดงวัตถุขนาดกลางด้านในมีหลายชั้น ซึ่งตู้จัดแสดงบางใบมีวัตถุจัดแสดงค่อนข้างมากทำ ให้วัตถุอัดกันในตัวจนไม่สามารถรู้ว่าชั้นไหนคืออะไร ในฐานะผู้ออกแบบผู้วิจัยจะนำเครื่องเรือน(ตู้แสดง วัตถุ) จัดแสดงเพียงวัตถุที่มีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการถือกำเนิดของชุมชนกุฎีจีนมากที่สุด เพราะงาน การออกแบบในครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์

5.1.1.2 การจัดวางวัตถุ แนวทางในการกำหนดการจัดวางวัตถุ จากผลการสำรวจสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ พบว่า วัตถุจัดแสดงมีขนาดเยอะจนวัตถุประเภทเครื่องใช้ถูกวางกองรวมกันบนพื้นเป็น จำนวนมาก ทำให้ไม่เป็นระเบียบ ในฐานะผู้ออกแบบผู้วิจัยจะนำเสนอเพียงวัตถุจัดแสดงที่กล่าวไปในข้อที่ 5.1.1.1 โดยจะนำไปจัดแสดงภายในตู้จัดแสดงให้เหมาะสมตามชนิดของวัตถุ และอยู่ในระดับสายตาของผู้ เข้าชม

5.1.1.3 การติดตั้งภาพถ่าย แนวทางในการติดตั้งภาพถ่าย คือ ติดตั้งภาพถ่ายทั้งภาพจากอดีต และภาพจากการนำเสนอข้อมูลแบบอินโฟกราฟฟิก จะถูกนำไปติดตั้งทั้งแบบติดผนังหรือวางบนแท่นรูปภาพซึ่งอยู่ในระยะสายตา โดยจะจัดแสดงเพียงภาพที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของนิทรรศการที่กำหนด

5.1.1.4 ป้ายบรรยาย จากผลการสังเกตด้านเทคนิคการจัดแสดงที่เป็นป้ายบรรยาย พบว่า มีตัวหนังสือค่อนข้างเล็กและเยอะ ระยะการติดตั้งป้ายบรรยายไม่อยู่ในระดับสายตา ในฐานะผู้ออกแบบ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในป้ายบรรยายในรูปแบบอินโฟกราฟฟิก ไม่ทำการใส่ตัวหนังสือรูปแบบที่อ่านยาก หรือใส่ตัวหนังสือที่เยอะเกินไป ตามหลักการออกแบบอินโฟกราฟฟิกที่มีทั้งรูปภาพและตัวอักษร

5.1.1.5 ลักษณะแสงสว่าง ผู้วิจัยจะนำข้อดีจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมประเด็นแสงสว่างในนิทรรศการมาใช้ในแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้ประสบการณ์ผู้เข้าชม คือ การใช้แสงธรรมชาติที่สามารถทำให้การจัดแสดงดูเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา และนำข้อเสนอแนะเรื่องปัญหาเกี่ยวกับแสงสว่างที่เป็นผลการสัมภาษณ์มาพัฒนาการออกแบบแสงสว่าง แต่ในการออกแบบครั้งนี้ผู้วิจัยยึดหลักมาตรฐานในการออกแบบแสงสว่างภายในนิทรรศการ

5.1.2 ผลความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

จากการศึกษาความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนทั้งจากการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม ผลคือ จากการสัมภาษณ์ความต้องการสื่อนำเสนอของผู้เข้าชมอันดับที่ 1 ผู้เข้าชมต้องการเพิ่มสื่อการจัดนิทรรศการแบบจับต้องได้ เป็นรูปแบบสื่อที่ได้รับการเลือกซ้ำกันมากที่สุด และจากการสอบถามผู้เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับระดับความต้องการสื่อนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน พบว่า ความต้องการสื่อนำเสนอของผู้เข้าชมอันดับที่ 1 ผู้เข้าชมต้องการให้นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟฟิก เป็นรูปแบบสื่อที่ได้รับการเลือกซ้ำกันมากที่สุด ทำให้ได้มาซึ่งคำสำคัญเกี่ยวกับสื่อนำเสนอที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงนำสื่อการจัดนิทรรศการทั้งสองแบบมาใช้ในแนวทางการออกแบบนิทรรศการ

5.1.3 แนวทางในการออกแบบนิทรรศการ

เมื่อได้ผลสรุปจากสภาพแวดล้อมด้านสื่อและการจัดแสดงและได้คำสำคัญในการออกแบบนิทรรศการ ผู้วิจัยจะนำเสนอขั้นตอนในการออกแบบแบบร่างนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม ดังนี้

5.1.3.1 หัวเรื่องในการออกแบบ หลังจากทำการทบทวนข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ทำให้ได้ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมว่า พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวของท้องถิ่น

นั้น ๆ รวมไปถึงการนำเสนอวัตถุที่สำคัญของท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดให้ผู้คนต่างถิ่นหรือคนรุ่นหลังรับรู้ความเป็นมาหรือภูมิหลังของชุมชนของตน การออกแบบนิทรรศการนี้จะต้องมีแนวความคิดในการออกแบบที่สื่อถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน และได้นำผลจากการสอบถามผู้เข้าชมเรื่องหัวข้อนิทรรศการที่อยากให้เพิ่มในการจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ ได้แก่หัวข้อ ยุคสมัยกับการเปลี่ยนแปลงชุมชนภูมิถิ่น จากข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอหัวข้อนิทรรศการเกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชนภูมิถิ่น โดยนำเสนอเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงผ่านยุคสมัยที่ทำให้เกิดความเป็นชุมชนภูมิถิ่นจนถึงทุกวันนี้ แต่จะเป็นการเล่าเรื่องแบบเรียงเรื่องราวจากยุคปัจจุบันไปจนถึงจุดกำเนิดชุมชนภูมิถิ่น เหตุการณ์สำคัญ ประเพณีทางคริสต์ศาสนา วัตถุที่มีความสำคัญกับช่วงเวลานั้นๆ แต่ละยุคจะถูกนำเสนอให้ผู้เข้าชมเห็นผ่านสื่อนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาจัดแสดงแต่ละพื้นที่โดยข้อมูลเรื่องราวที่จะนำมาทำการออกแบบผู้วิจัยศึกษาทั้งจากข้อมูลที่มีอยู่ในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิถิ่น และสอบถามเพิ่มเติมกับผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ และหาข้อมูลจากเอกสารต่างๆจนได้มาซึ่งหัวข้อที่จะนำเสนอคือ “สู่อีสตสยามโปรตุเกส”

5.1.3.2 แนวทางการออกแบบ จากหัวข้อที่จะทำการนำเสนอผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการออกแบบผ่านคำสำคัญ 2 คำ ดังนั้นผู้วิจัยจะพัฒนาแบบโดยแยกเป็น 2 แนวทางตามคำสำคัญที่ได้ค้นพบในการสรุปผลความต้องการด้านสื่อการนำเสนอของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ คือ การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม และการถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก

5.2 การนำเสนอการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิถิ่น

จากคำสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการสื่อการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูมิถิ่น ผู้วิจัยได้นำมาประกอบรวมกับลักษณะทางด้านสื่อและเทคนิคจัดแสดงที่ได้ทำการศึกษา ได้แก่ เครื่องเรือน การจัดวางวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะแสงสว่าง ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวทางการออกแบบผ่านทัศนียภาพ 3 มิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 การจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอย

จากการศึกษารูปแบบผังพื้นที่ภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ พบว่า ทางสัญจรมีลักษณะเป็นทางเดียว สามารถทำให้ผู้เข้าชมสามารถเดินได้ทั่วถึงจากทางเข้าถึงทางออกผู้เข้าชมจะได้ชมทุกส่วนขงนิทรรศการ ผู้ออกแบบจึงจัดกลุ่มพื้นที่ใช้สอยของนิทรรศการตามรูปแบบผัง โดยแบ่งออกเป็น 8 ส่วน ได้แก่ (ภาพที่ 5.1)

ส่วนที่ 1 การเกริ่นนำผู้เข้าชมที่อยู่ในยุคปัจจุบันที่กำลังจะย้อนกลับไปยังอดีตของชุมชนกุฎีจีน โดยจัดให้อยู่บริเวณส่วนแรก ได้แก่หัวข้อ “วิถีปัจจุบัน”

ส่วนที่ 2 ส่งต่อความเจริญที่มาจากยุครัชกาลที่ 7 โดยจัดให้อยู่ส่วนที่สอง เป็นเรื่องราว ย้อนมาจากปัจจุบัน ได้แก่หัวข้อ “ก่อนจะเป็นกุฎีจีน”

ส่วนที่ 3 ยุคของการเปลี่ยนแปลงกุฎีจีนทางด้านสถาปัตยกรรมและการเปลี่ยนนามสกุล ได้แก่ หัวข้อ “การเปลี่ยนแปลง”

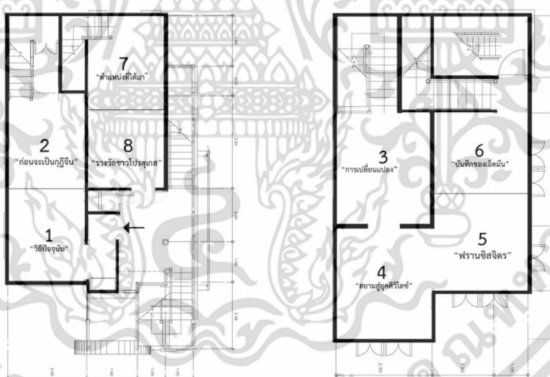
ส่วนที่ 4 การนำมาสู่ความหลากหลายทางเชื้อสายของซึ่งทำให้เกิดความผสมผสานทาง วัฒนธรรมของกุฎีจีน ได้แก่หัวข้อ “สยามสุขุคศิวิไลซ์”

ส่วนที่ 5 เรื่องราวของช่างภาพอาชีพคนแรกในสยามที่เป็นชาวกุฎีจีนได้แก่หัวข้อ “ฟรานซิส จิตร”

ส่วนที่ 6 เหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชนและการแต่งงานของบุคคลสำคัญในขณะนั้น ได้แก่ หัวข้อ “บันทึกของเอ็ดมัน”

ส่วนที่ 7 การรับราชการของชาวโปรตุเกสที่อยู่ในชุมชนกุฎีจีน ได้แก่หัวข้อ “ตำแหน่งที่ได้มา”

ส่วนที่ 8 จุดเริ่มต้นของชุมชนกุฎีจีนโดยพระมหากษัตริย์ ได้แก่หัวข้อ “รางวัลชาวโปรตุเกส”

ภาพที่ 5.1 การจัดพื้นที่ใช้สอยนิทรรศการ “สู่อดีตสยามโปรตุเกส” (ผู้วิจัย)

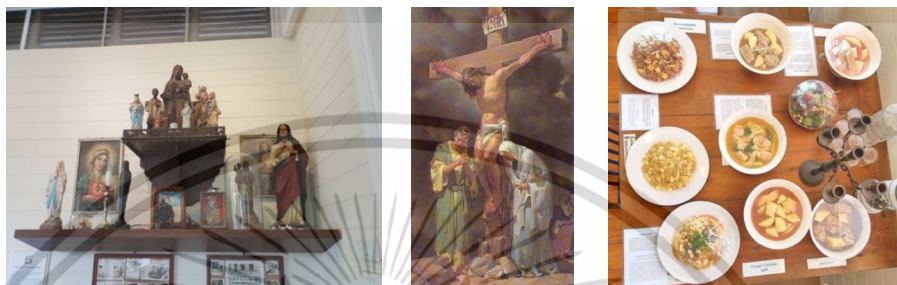
5.2.2 การกำหนดแก่นเรื่องราว

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดแก่นเรื่องราวจากข้อมูลของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนที่มีการนำเสนอป้าย บรรยายความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้มีเรื่องราวที่สอดคล้องต่อเนื่องกัน โดยได้แบ่งกลุ่มพื้นที่ใช้สอยที่ได้แบ่งไว้แล้ว ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิถีปัจจุบัน (ช่วงปัจจุบัน - พ.ศ. 2519)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีปัจจุบันที่ชุมชนกุฎีจีนยังคงดำรงอยู่จนถึงทุกวันนี้ ได้แก่ การจัดหิ้งพระคริสต์ที่มีการจัดไว้ในห้องของบ้านแบบโปรตุเกส พิธีถอดพระในวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ที่มีการทำพิธีที่โบสถ์ซางตาครู้สในชุมชนที่ยังคงทำอยู่ในทุกปี และอาหารโปรตุเกสเก่าแก่ที่ยังทำทานและสามารถหาทานได้ที่ชุมชนที่เดียว (ภาพที่ 5.2)

ภาพที่ 5.2 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 1 วิถีปัจจุบัน (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 2 ก่อนจะเป็นกุฎีจีน (พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2475)

นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบ้านเรือนในชุมชนเนื่องจากการมีการเปิดใช้สะพานพุทธยอดฟ้าทำให้คมนาคมเจริญขึ้นชาวบ้านเลยต้องปรับเปลี่ยนบ้านเรือนเพื่อประโยชน์ใช้สอย และนำเสนอบ้านโบราณในสมัยนั้นที่ยังคงอยู่ในชุมชน (ภาพที่ 5.3)

ภาพที่ 5.3 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 2 ก่อนจะเป็นกุฎีจีน (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (พ.ศ. 2474 - พ.ศ. 2456)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเสนอการเปลี่ยนแปลงของโบสถ์ทางตาครู้สหลังปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงมาจากโบสถ์หลังที่สอง และการเปลี่ยนแปลงนามสกุลของชาวโปรตุเกสตามพระราชบัญญัตินามสกุลไทยในสมัยก่อน (ภาพที่ 5.4)

ภาพที่ 5.4 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 4 สยามสู่ยุคศิวิไลซ์ (พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2411)

นำเสนอการจำลองวิถีชีวิตการอยู่อาศัยจริงและจำลองห้องนอนของเจ้าของบ้านคนสุดท้ายในบ้านก่อนจะมาเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยมีเครื่องใช้จริงที่เก็บไว้ในรูปแบบเดิม (ภาพที่ 5.5)

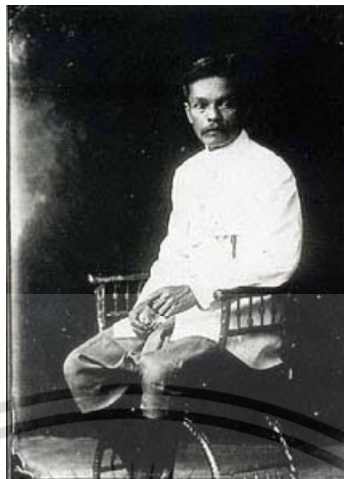

ภาพที่ 5.5 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์ (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 5 ฟรานซิสจิตร์ (พ.ศ. 2410 - พ.ศ. 2398)

นำเสนอช่วงเวลาที่เกิดช่างภาพอาชีพคนแรกของสยามในสมัยนั้น คือฟรานซิสจิตร์ซึ่งเป็นชาวชุมชนกุฎีจีนได้ตั้งร้านถ่ายรูปร้านแรกของสยามที่เรือนแพหน้าวัดทางตาครู้สจึงได้มีการจำลองเรือนแพร้านถ่ายรูปของฟรานซิสจิตร์ในห้องจัดแสดงนี้ (ภาพที่ 5.6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 5 ฟรานซิสจิตร (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน (พ.ศ. 2397 - พ.ศ. 2368)

นำเสนอเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชนกุฎีจีนที่ถูกบันทึกโดย เอ็ดมัน โรเบิร์ต ทูตอเมริกันที่อาศัยอยู่ใกล้ๆ และนำเสนอการแต่งงานของคนสำคัญต่อสยาม ได้แก่ โรเบิร์ต ฮันเตอร์ และแอนเจเลนา ทรัมป์ ที่อยู่ในชุมชนกุฎีจีนสมัยนั้น (ภาพที่ 5.7)

ภาพที่ 5.7 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (พ.ศ. 2367 - พ.ศ. 2352)

นำเสนออาชีพของชาวโปรตุเกสที่อาศัยอยู่ในชุมชนกุฎีจีนซึ่งได้รับราชการในสยาม การทหารที่ชาวโปรตุเกสนำวิวัฒนาการเข้ามาในสยาม และนำเสนอหุ่นจำลองปืนใหญ่ในอดีต (ภาพที่ 5.8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (พ.ศ. 2351 - พ.ศ. 2310)

นำเสนอจุดเริ่มต้นที่ชาวโปรตุเกสเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับสยามเป็นชนชาติแรกของชาวยุโรป จนได้มาตั้งถิ่นฐานที่ชุมชนกุฎีจีนจากการพระราชทานที่ดินให้ชาวโปรตุเกสเนื่องจากช่วยทำการรบชนะ นำเสนอบุคคลสำคัญได้แก่คอนแสตนติน ฟอลคอลและทายาทองเจลินา ทรัพย์ มีการจำลองเรือสำเภาโปรตุเกสและผลไม้ที่โปรตุเกสนำเข้ามา (ภาพที่ 5.9)

ภาพที่ 5.9 แก่นเรื่องราวที่ใช้ในส่วนที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ผลงานการออกแบบแนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม

ประสบการณ์ที่ดีของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตัวเองโดยผ่านสื่อประสาทที่หลากหลาย สอดคล้องกับหลักการปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าชมต่อนิทรรศการที่สามารถทำให้ผู้เข้าชมเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ในการใช้งานพิพิธภัณฑ์ได้ดี ดังนั้นผู้ออกแบบจึงนำวิธีปฏิสัมพันธ์โดยการสัมผัสที่เป็นวิธีการปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าชมมาดัดแปลงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะใช้ในการออกแบบนิทรรศการ โดยธรรมชาติการสัมผัสต่อวัตถุจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการทำความเข้าใจกับการจัดแสดง ผู้ออกแบบจึงเลือกใช้วัสดุในการออกแบบเป็นวัสดุเสมือนจริง และใช้สื่อในการนำเสนอเรื่องราวหลากหลายแบบให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมในการรับรู้โดยผ่านการสัมผัสและการรับรู้ผ่านสื่อประสาทที่หลากหลาย

แนวความคิดหลักในการออกแบบคือ ทำการจัดแสดงให้มีความเรียบง่ายแต่น่าสนใจ ให้บรรยากาศอบอุ่นสื่อถึงอดีต ให้ผู้เข้าชมสามารถเรียนรู้และมีส่วนร่วมกับนิทรรศการเองได้ โดยองค์ประกอบด้านสื่อประเภทต่างๆจะช่วยส่งเสริมการจัดแสดง โดยมีหลักเบื้องต้นที่ใช้ในการออกแบบต่อไปนี้

- มีองค์ประกอบพื้นฐานที่เรียบง่าย
- มีสีสันไม่ฉูดฉาด เน้นโทนสีเรียบที่สื่อถึงบรรยากาศอบอุ่น ย้อนยุค สีที่มาจากวัสดุจริง เช่น ขาว ครีมน เทา น้ำตาล(ไม้)
- การใช้แสงสว่าง มีการใช้แสงสว่างในการจัดแสดงแบบมีความแตกต่างของแสงสว่างแต่ละจุดตามบรรยากาศของหัวข้อ

5.3.1 ห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 1 นำเสนอยุคปัจจุบันจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล จัดแสดงในส่วนช่องทางเข้า จัดแสดงใน 3 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1-1 การจัดหิ้งพระคริสต์
- 1-2 พิธีทางศาสนาคริสต์ได้แก่ พิธีถอดพระในคืนวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวโปรตุเกส
- 1-3 วัฒนธรรมอาหารโปรตุเกส

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.10 - 5.12)

ภาพที่ 5.10 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.10 เมื่อเดินเข้าประตูจะพบกับการจัดแสดงโมเดลจำลองพระเยซูที่อยู่บนไม้กางเขนก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นส่วนที่เกริ่นถึงพิธีถอดพระในคืนวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ที่จะนำเสนอผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกที่มีทั้งรูปภาพ ตัวหนังสือขนาดใหญ่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถัดมาเป็นการจัดแสดงหิ้งพระคริสต์ที่ชาวชุมชนมีไว้ทุกบ้านป้ายบรรยายจะเป็นสื่อที่ผู้เข้าชมสามารถสัมผัสเพื่อตึงกระดานข้อความออกมาได้จึงจะเห็นข้อมูลด้านใน เรื่องราวของพิธีถอดพระในคืนวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์จะนำเสนอโดยใช้สื่อผสม แสดงภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบถึงเรื่องราว ความสำคัญและพิธีการในการถอดพระเยซูลงจากไม้กางเขน มีการนำเสนอผ้าในการทำพิธีนำมาจัดแสดงให้ผู้เข้าชมสามารถเห็นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.11 ทศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.12 ทศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน (มุมที่ 3) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.11 – 5.12 เป็นบรรยากาศเมื่อเดินเข้ามาจะพบกับการจำลองอาหารโปรตุเกส 8 อย่างที่ขึ้นชื่อโดยแบบจำลองอาหารถูกจัดให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการมองเห็นของผู้เข้าชม โดยนำเสนอข้อมูลของอาหารแต่ละเมนูผ่านป้ายบรรยายกราฟิกที่มีทั้งภาพ ตัวหนังสือขนาดใหญ่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การสแกนบาร์โค้ดสองมิติ (QR code) เพื่อค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม และสื่อนำเสนอเชิงโต้ตอบ (สื่อนำเสนอที่ผู้เข้าชมสามารถปฏิบัติต่อสื่อได้) ในบางป้าย ซึ่งได้แก่ งานหมุนเพื่อแสดงข้อมูลภายในแผ่นหมุนของเมนูต้มเค็มโปรตุเกส สื่อนำเสนอที่ต้องดึงขึ้นเพื่อแสดงข้อมูลของเมนูสตูว์ไก่ และแผ่นข้อมูลแบบเปิดขึ้นเพื่อแสดงข้อมูลด้านในของเมนูขนมจีนแกงไก่คั่ว

5.3.2 ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นปฏิทิน

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 2 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงในส่วนถัดจากส่วนทางเข้า จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

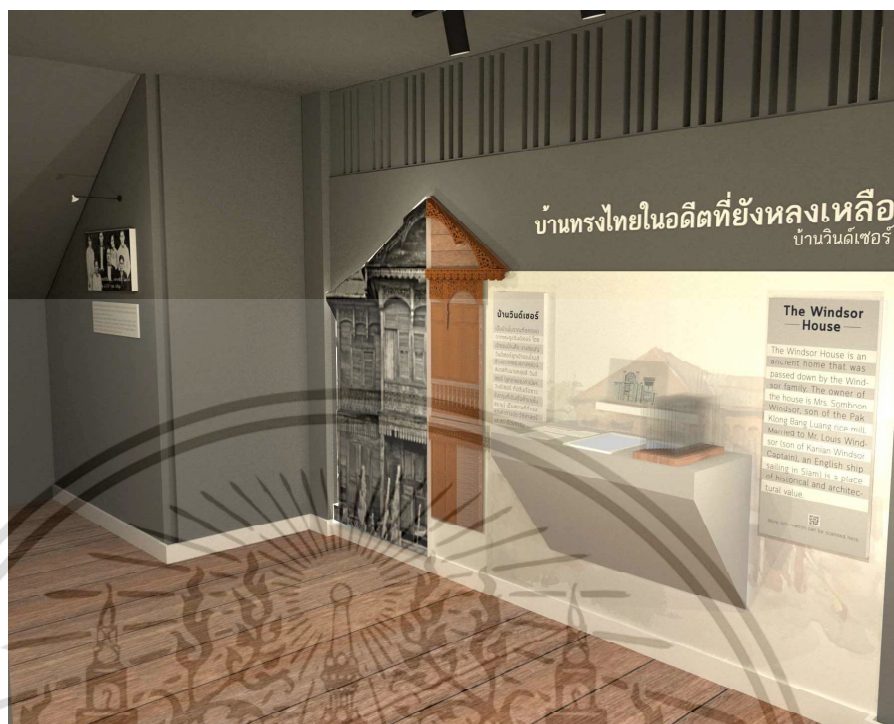
- 1-1 การเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่
- 1-2 บ้านทรงไทยในอดีตที่ยังหลงเหลือ

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.13 - 5.14)

ภาพที่ 5.13 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นปฏิทิน (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.14 ทศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นกฎจิ้น (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 15.13 – 15.14 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อก่อนจะเป็นกฎจิ้น ด้านซ้ายได้มีการแสดงเกี่ยวกับการที่รัชกาลที่ 7 ทรงทำการเปิดสะพานพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทำให้บ้านเมืองมีความเจริญจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางคมนาคม บ้านเรือนที่เปลี่ยนไปจากบ้านทรงไทยใต้ถุนสูงจะถูกนำเสนอผ่านสื่อการให้แสงและสายเส้นของรูปแบบบ้านโบราณและการเปลี่ยนแปลงของบ้านใต้ถุนต่ำจะถูกนำเสนอในรูปแบบเดียวกัน ด้านขวามือบ้านวินด์เซอร์นำเสนอโดยให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมกับการรับรู้ลักษณะของบ้านผ่านการร่างสายเส้น ไม่ว่าจะเปลี่ยนสายไม้อันลึบเนียนหน้าต่าง ลักษณะประตู ระแนงระเบียง ลักษณะของบ้านจะถูกสกินลงบนแผ่นใสซึ่งผู้เข้าชมจะต้องนำไปส่องกับไฟจึงจะเห็นได้ชัดเจน มีการจำลองสายฉลุ แผ่นไม้ขนาดย่อให้ผู้เข้าชมสามารถสัมผัสได้ พร้อมป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกเช่นกัน ด้านใต้บันไดทำการนำเสนอรูปภาพของตระกูลวินด์เซอร์ซึ่งเป็นเจ้าของบ้านในขณะนั้นว่ามีบทบาทสำคัญกับชุมชนอย่างไรบ้าง

5.3.3 ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 3 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงในห้องจัดแสดงแรกส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1-1 การเปลี่ยนแปลงนามสกุล

1-2 การเปลี่ยนแปลงของโบสถ์ซางตาครูสหลังที่ 1 และ หลังที่ 2

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.15

- 5.16)

ภาพที่ 5.15 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.16 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 15.15 – 15.16 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อการเปลี่ยนแปลง ด้านซ้ายของห้องมีการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับภาพถ่ายบุคคลในอดีตของชุมชนโดยผู้เข้าชมต้องทำการต่อภาพเพื่อให้เห็นภาพถ่ายขนาดใหญ่ทั้งหมด พร้อมนำเสนอนามสกุลของชาวโปรตุเกสที่เปลี่ยนแปลงเป็นนามสกุลไทย ตามพระราชบัญญัตินามสกุลไทยว่าเปลี่ยนมาใช้นามสกุลใดบ้าง พร้อมป้ายบรรยายที่ยกตัวอย่างนามสกุลโปรตุเกสดั้งเดิมที่เปลี่ยนมาเป็นนามสกุลไทย ด้านขวาทำการนำเสนอเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงของโบสถ์ซางตาครู้สตั้งแต่หลังที่ 1 จนถึงหลังที่ 2 โดยใช้โมเดลจำลองโบสถ์เป็นตัวนำเสนอลักษณะของโบสถ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

5.3.4 ห้องที่ 4 ยุคสมัยก่อน

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 4 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 2 ส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 1 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 การจำลองบรรยากาศห้องนอนของเจ้าของบ้านคนสุดท้าย

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.17)

ภาพที่ 5.17 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 ยุคสมัยก่อน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.17 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อยุคสมัยก่อน นำเสนอห้องนี้โดยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำลองสภาพห้องนอนของเจ้าของบ้านคนสุดท้ายก่อนที่จะจัดทำพิพิธภัณฑ์ โดยในห้องมีเตียงนอน เครื่องใช้ โต๊ะทำงานที่มีการใช้งานจริงของเจ้าของบ้านในขณะยังอาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้ การจำลองบรรยากาศเป็นการจัดแสดงอีกอย่างหนึ่งที่จะสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เข้าชมได้ เนื่องจากผู้เข้าชมจะได้มาอยู่ในห้องที่มีการใช้ชีวิตประจำวันของตัวเจ้าของบ้าน

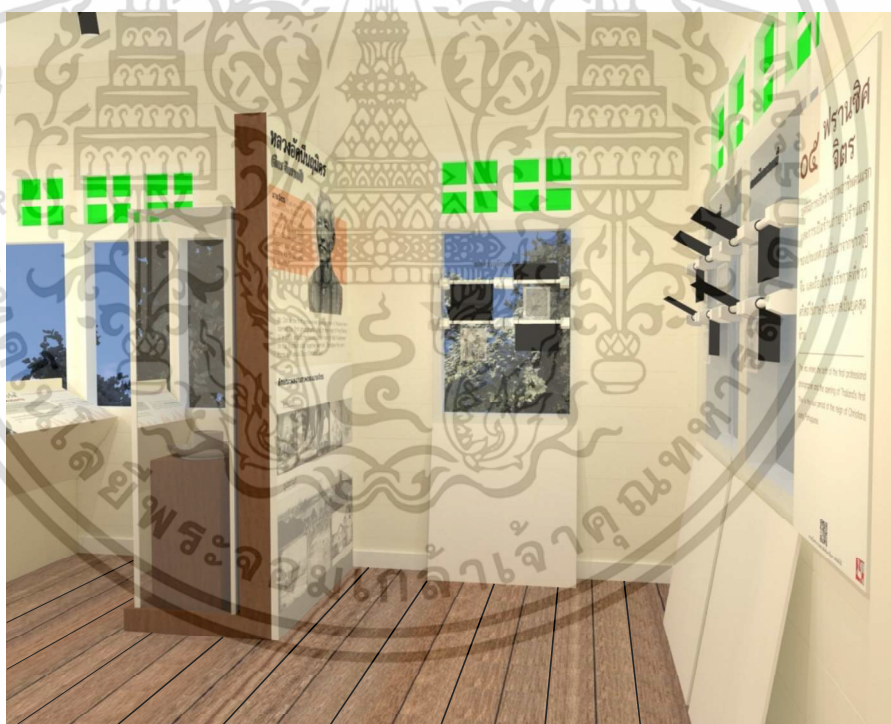
5.3.5 ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 5 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 3 ส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 ข้อมูลประวัติของหลวงอัคนีนฤมิตร (ฟรานซิสจิตร์)

1-2 จัดแสดงผลงานภาพถ่ายในอดีตของฟรานซิสจิตร์

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.18)

ภาพที่ 5.18 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์ (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.18 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อฟรานซิสจิตร์ ด้านซ้ายนำเสนอประวัติของฟรานซิสจิตร์ผ่านป้ายบรรยายอินโฟกราฟิก และยกตัวอย่างผลงานในขณะที่เป็นช่างภาพหลวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านขวนำเสนอผลงานของฟรานซิสจิตรโดยใช้สื่อนำเสนอรูปภาพเชิงโต้ตอบให้ผู้เข้าชมเปิดพลาสติกที่ปิดทับรูปไว้เพื่อแสดงตัวอย่างภาพถ่ายด้านใน ตัวรูปภาพจะถูกแปะทับกับกระจกใสเมื่อเจอแสงแดดธรรมชาติจะส่องสว่างให้ภาพถ่ายมีชีวิตชีวาขึ้น แบ่งรูปแบบภาพถ่ายเป็นลักษณะภาพบุคคล และภาพสถานที่ โดยบอร์ดที่นำเสนอรูปถ่ายเป็นรูปแบบของบอร์ดลอยตัวสามารถเคลื่อนย้ายได้

5.3.6 ห้องที่ 6 บันทึกรของเอ็ดมัน

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 6 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 4 ส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1-1 การแต่งงานของบุคคลสำคัญ
- 1-2 ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชนกุฎีจีน

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.19 – 5.20)

ภาพที่ 5.19 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึกรของเอ็ดมัน (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.20 ทศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึกลงของเอ็ดมัน (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.19 – 5.20 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อบันทึกของเอ็ดมัน ด้านซ้ายนำเสนอหัวข้อการแต่งงานของบุคคลสำคัญ ซึ่งบุคคลสำคัญคือโรเบิร์ตฮันเตอร์ พ่อค้าคนแรกที่เข้ามาค้าขายในสยาม ได้แต่งงานกับผู้นำภูกิจินในขณะนั้น นำเสนอผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก สื่อนำเสนอเชิงโต้ตอบให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมในการรับข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวโดยสามารถดึงแผ่นข้อมูลด้านซ้าย (ข้อมูลของโรเบิร์ต ฮันเตอร์) ดึงแผ่นข้อมูลด้านขวา (แอนเจลินา ทรัพย์) ดึงแผ่นข้อมูลด้านล่าง (ภาพห้างหุ้นแดง ห้างสรรพสินค้าแห่งแรกของสยามในสมัยรัชกาลที่ 3) พร้อมกับแสดงภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบถึงเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ ด้านขวานำเสนอเรื่องเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชนภูกิจินที่ถูกบันทึกโดยเอ็ดมัน จึงทำการนำเสนอผ่านแท็บเล็ตที่มีป้ายกราฟิกและนำเสนอด้วยสื่อเชิงโต้ตอบที่สามารถสัมผัสได้ ผู้เข้าชมสามารถรับข้อมูลด้วยการเปิดหนังสือ วัตถุจัดแสดงที่เป็นเครื่องใช้สมัยก่อนที่ชาวบ้านใกล้เคียงนำมามอบให้ชาวชุมชนถูกจัดแสดงอยู่ในตู้กระจกพร้อมป้ายบรรยายด้านในเพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะการใช้สอยและชื่อของวัตถุ

5.3.7 ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา

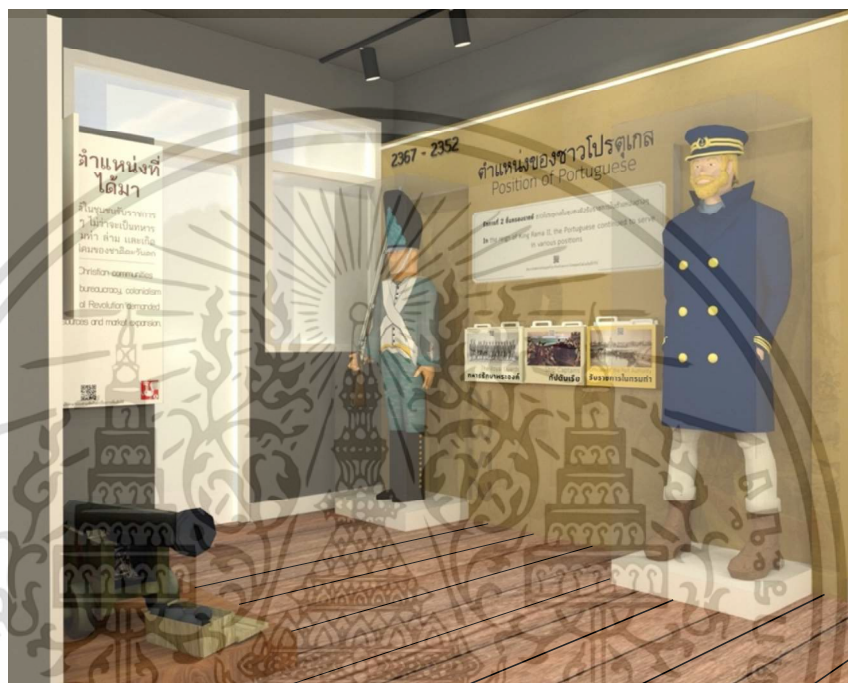
การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 7 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 3 ส่วนของชั้นที่ 1 จัดแสดงใน 1 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 อาชีพของชาวโปรตุเกสในสยาม

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.21 - 5.22)

ภาพที่ 5.21 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.22 ทรรศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.21 – 5.22 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อตำแหน่งที่ได้มา ด้านซ้ายนำเสนอตำแหน่งต่างๆที่ชาวโปรตุเกสรับราชการในสยามสมัยนั้นโดยมีหุ่นขี้ผึ้งแต่งกายตามอาชีพจัดแสดงในตู้กระจกพร้อมคำบรรยายที่นำเสนอโดยใช้สื่อแบบสามารถสัมผัสได้โดยผู้เข้าชมต้องทำการดึงขึ้นเพื่อดูข้อมูลด้านในและรูปภาพเพิ่มเติม ด้านขวาทำการนำเสนอหุ่นจำลองปืนใหญ่ในอดีตที่ทหารโปรตุเกสมีความชำนาญในการใช้ปืนใหญ่ ปืนไฟ มีความเชี่ยวชาญด้านการทหาร ผู้เข้าชมยังสามารถใช้เป็นฉากในการถ่ายรูปได้

5.3.8 ห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 8 นำเสนอรัชสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ถึงรัชสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช จัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 4 ส่วนของทางออกชั้นที่ 1 จัดแสดงใน 4 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1-1 บุคคลสำคัญ คอนสแตนติน ฟอลคอล
- 1-2 แองเจลินา ทรัพย์ (ทายาทของคอนสแตนติน ฟอลคอล)
- 1-3 การเข้ามาในสยามของชาวโปรตุเกส
- 1-4 กำเนิดกุฎีจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.23 - 5.24)

ภาพที่ 5.23 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.24 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.23 – 5.24 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อรางวัลชาวโปรตุเกส ด้านซ้ายนำเสนอหัวข้อย่อ ๆ ตามที่กล่าวไปด้านบน ใช้สีนำเสนอแบบสามารถจับต้องได้ผู้เข้าชมต้องทำการเปิดกรอบรูปเพื่อดูข้อมูลป้ายกราฟิกด้านใน โดยติดตั้งให้อยู่ในระดับความเหมาะสมต่อการปฏิสัมพันธ์ด้วยการสัมผัส ด้านขวานำเสนอการจำลองหัวเรือสำเภาโบราณที่ทางโปรตุเกสใช้เป็นพาหนะเดินทางเข้ามาในสยามสมัยกรุงศรีอยุธยา และได้นำผลไม้ เมล็ดพันธ์ต่างๆที่ในประเทศไทยมีกินในทุกวันนี้ มีป้ายบรรยายที่มีลักษณะจำลองมาจากผ้าใบและเสากระโดงเรือที่นำเสนอรูปภาพผ่านการฉายโปรเจกเตอร์ สามารถใช้เป็นฉากในการถ่ายรูปได้ด้วยเช่นกัน

5.4 ผลงานการออกแบบแนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก

ประสบการณ์ที่ดีของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่เกิดจากการที่ผู้เข้าชมสามารถรับรู้ข้อมูลได้ด้วยความเรียบง่ายผ่านเทคโนโลยีในปัจจุบัน การให้ความสนใจกับป้ายบรรยายไม่ว่าจะเป็นป้ายที่อธิบายความเป็นมาข้อมูลของหัวเรือ หรือจะเป็นป้ายบรรยายข้อมูลวัตถุจัดแสดงควรแต่ต้องมีการนำเสนอที่ทำให้ผู้เข้าชมเข้าใจได้ง่าย และไม่ต้องทำการย่อข้อมูลเยอะ หากสนใจหัวเรื่องไหนเพิ่มเติมก็สามารถหาข้อมูลได้โดยการนำเสนอไม่จำเป็นต้องใส่ข้อมูลทั้งหมดหากทำเช่นนั้นจะทำให้ป้ายบรรยายแน่นไปด้วยตัวอักษรจนผู้เข้าชมไม่เกิดความสนใจในตัวป้ายดังกล่าว สอดคล้องกับหลักการนำเสนอนิทรรศการที่สามารถทำให้ผู้เข้าชมเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ในการใช้งานพิพิธภัณฑ์ได้ดี ดังนั้นผู้ออกแบบจึงนำวิธีการนำเสนอป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกมาดัดแปลงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะใช้ในการออกแบบนิทรรศการ

แนวความคิดหลักในการออกแบบคือ ทำการจัดแสดงให้มีความเรียบง่ายแต่น่าสนใจ ใช้บอร์ดบรรยายที่มีทั้งรูปภาพ ตัวอักษรที่ถูกเพิ่มขนาดทำให้อ่านง่ายและมีข้อมูลพอสังเขป หากผู้เข้าชมท่านใดสนใจก็สามารถแสกนเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ ให้ผู้เข้าชมสามารถเรียนรู้และมีส่วนร่วมกับนิทรรศการเองได้ โดยมีหลักเบื้องต้นที่ใช้ในการออกแบบต่อไปนี้

- มีองค์ประกอบพื้นฐานที่เรียบง่าย
- ป้ายบรรยายมีโทนสีอบอุ่น และป้ายบรรยายมีโทนสีที่สอดคล้องกับหัวเรื่องในการจัดแสดงตามห้องต่างๆ
- การใช้แสงสว่าง มีการใช้แสงสว่างในการจัดแสดงแบบมีความแตกต่างของแสงสว่างแต่ละจุดตามบรรยากาศของหัวข้อ และไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงแสงธรรมชาติ

5.4.1 ห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 1 นำเสนออยู่ปัจจุบันจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อานันท์มหิตล จัดแสดงในส่วนช่องทางเข้า จัดแสดงใน 3 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1-1 การจัดตั้งพระคริสต์
- 1-2 พิธีทางศาสนาคริสต์ได้แก่ พิธีถอดพระในคืนวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวโปรตุเกส
- 1-3 วัฒนธรรมอาหารโปรตุเกส

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.25

- 5.26)

ภาพที่ 5.25 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.26 ทักษะภาพถ่ายบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.25 – 5.26 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อวิถีปัจจุบัน เมื่อเดินเข้าประตูจะพบกับการจัดแสดงการตั้งแสดงหิ้งพระคริสต์พร้อมแท่นวางคัมภีร์ไบเบิล นำเสนอป้ายบรรยายโดยให้มีตัวอักษรขนาดใหญ่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตัวป้ายบรรยายใช้โทนสีน้ำตาลอ่อนเพื่อความกลมกลืนกับตัวหิ้งที่เป็นวัสดุไม้ ต่อมาจัดแสดงป้ายบรรยายหัวข้อย่อยพิธีถอดพระในคืนวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ นำเสนอผ่านบอร์ดพระเยซูในรูปแบบบอร์ดไม้สีขาวสกรีนลายเส้นสีดำลักษณะนูนออกมาจากผนังเพื่อให้ดูโดดเด่นในห้องจัดแสดงนี้ รูปแบบป้ายบรรยายสีขาวพร้อมรูปภาพและตัวอักษรขนาดใหญ่ หัวเรื่องวัฒนธรรมอาหารโปรตุเกสนำเสนอโดยการจำลองอาหารโปรตุเกส 8 อย่างที่มีป้ายบรรยายแยกเป็นสองส่วนใช้สีโทนอ่อนมีภาพอาหารประกอบ เพิ่มการจำลองบรรยากาศโต๊ะอาหารที่ผู้เข้าชมให้ความสนใจในการถ่ายรูปจำลองบรรยากาศ เมื่อผู้เข้าชมมาหลายท่านจะเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ที่ดีในการเข้าชมได้

5.4.2 ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นกุฏิจีน

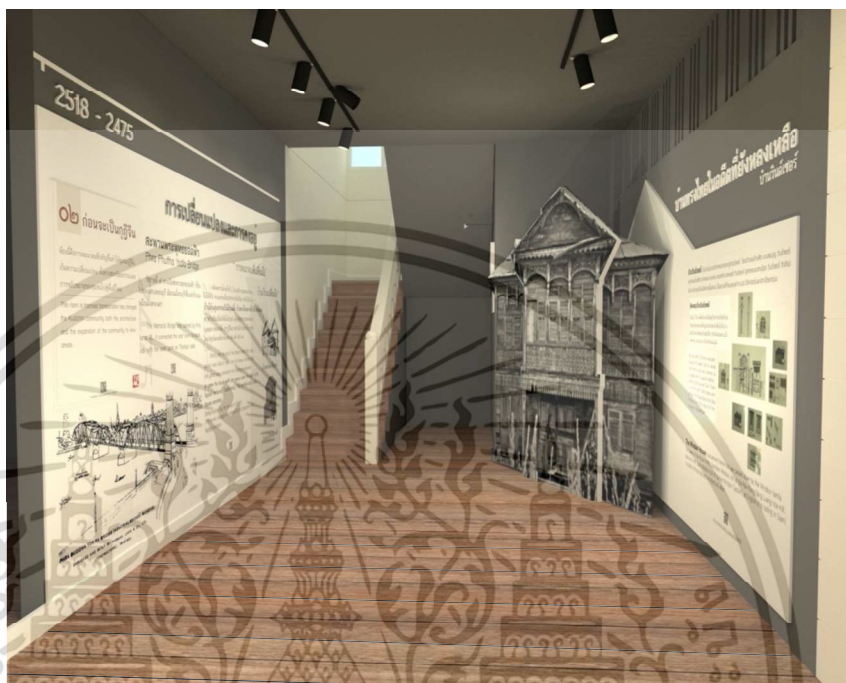
การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 2 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงในส่วนถัดจากส่วนทางเข้า จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 การเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1-2 บ้านทรงไทยในอดีตที่ยังหลงเหลือ

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.27)

ภาพที่ 5.27 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นภูมิจีน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.28 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อก่อนจะเป็นภูมิจีน ด้านซ้ายได้มีการแสดงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบ้านเรือนจากการคมนาคม นำเสนอผ่านบอร์ดขนาดใหญ่ที่มีข้อมูลและภาพร่างของสะพานพระพุทธยอดฟ้า และข้อมูลของลักษณะบ้านในอดีตพร้อมภาพร่างลายเส้น ใช้สีขาวยึดกับตัวหนังสือและเส้นของภาพร่างสีดำและใช้ตัวหนังสือขนาดใหญ่ ด้านขวานำเสนอบ้านวินด์เซอร์ที่ยังคงหลงเหลืออยู่โดยจำลองบอร์ดรูปภาพของบ้านวินเซอร์ที่ปรับสีให้เป็นจุดโดดเด่นของห้องจัดแสดงนี้ โดยป้ายบรรยายข้อมูลของบ้านใช้สีขาวเช่นเดียวกันและมีภาพร่างลักษณะบ้านในวัสดุต่างๆเป็นภาพขาวดำเพื่อให้สอดคล้องกับโทนสีของป้ายในห้องนี้

5.4.3 ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 3 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงในห้องจัดแสดงแรกของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 การเปลี่ยนแปลงนามสกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1-2 การเปลี่ยนแปลงของโบสถ์ซางตาครูสหลังที่ 1 และ หลังที่ 2

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.28 - 5.29)

ภาพที่ 5.28 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.29 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

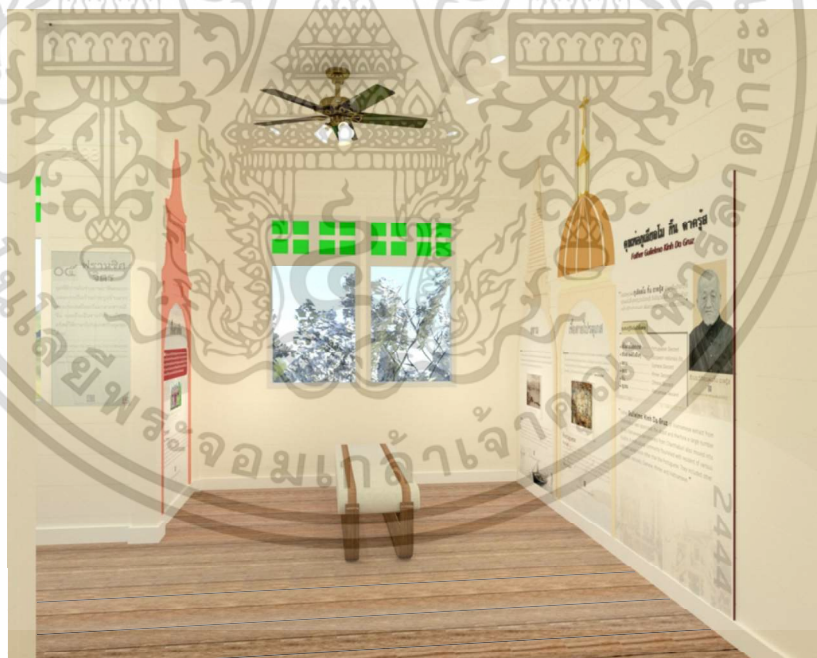
ภาพที่ 5.28 – 5.29 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อการเปลี่ยนแปลง ด้านซ้าย นำเสนอรูปภาพสมาชิกชุมชนโดยมีป้ายบรรยายขนาดกลางทั้งสองข้างของกรอบรูป และใช้พื้นที่ว่างที่ช่องผนังเพิ่มบอร์ดที่แสดงนามสกุลของครอบครัวในชุมชนที่คงเหลืออยู่ในปัจจุบัน โทนสีของป้ายใช้สีขาวเทา เพื่อให้กรอบรูปของป้ายดูโดดเด่นที่สุด ด้านขวานำเสนอเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงของโบสถ์หลังที่ 1 ถึง หลังที่ 3 นำเสนอโดยตู้กระจกที่ด้านในมีป้ายบรรยายลักษณะและรูปภาพพร้อมโมเดลจำลองที่นำเสนอ การเปลี่ยนแปลงของโบสถ์แต่ละหลัง ป้ายบรรยายใช้สีขาวเทาเพื่อให้ภาพโบสถ์ดูโดดเด่นที่สุดในตู้

5.4.4 ห้องที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 4 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดแสดงใน 2 ส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1-1 คุณพ่อ กุเลียม กิ้น ดาครู้ส
- 1-2 เชื้อสายโปรตุเกส สยาม เชื้อสายจีน ญวน

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.30 – 5.31)

ภาพที่ 5.30 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์ (มุมที่ 1) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.31 ทศนิยมภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์ (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.30 – 5.31 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อสยามยุคศิวิไลซ์ ด้านขานำเสนอข้อมูลชีวประวัติของคุณพ่อ กุเลียม กิ้น ตาคูร์ส เจ้าอาวาสในระหว่างปีที่น่าเสนอ การเข้ามาของคุณพ่อกิ้นถือเป็นการทำให้ชุมชนกุฎีจีนมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น มีการเข้ามาของชาวญวนที่ติดตามเข้ามา โดยป้ายบรรยายอินโฟกราฟิกที่น่าเสนอข้อมูลของคุณพ่อถูกออกแบบให้มีโทนสีที่อ่อนนุ่มนวลเพื่อให้เข้ากับการจำลองป้ายเชื้อสายต่างๆ การนำเสนอข้อมูลของเชื้อสายต่างๆที่อยู่ในชุมชนถูกนำเสนอผ่านอัตลักษณ์ของสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทางศาสนาของกลุ่มคนเชื้อชาติต่างๆ อย่างเช่น คนโปรตุเกสนับถือศาสนาคริสต์จึงทำการถ่ายถอดข้อมูลผ่านโครงป้ายที่มีลักษณะที่ตัดทอนมาจากโบสถ์ชาวตาคูร์สที่อยู่ในชุมชนใช้สีที่จำลองมาจากโบสถ์แค่ด้านบนของโดม ป้ายบรรยายมีทั้งตัวหนังสือและภาพประกอบที่เป็นลักษณะนูนออกมาจากพื้นผิวของบอร์ด ชาวสยามถูกนำเสนอโดยป้ายบรรยายลักษณะจำลองเจดีย์ของวัดหนึ่งที่อยู่ในชุมชนโดยใช้โทนสีอบอุ่นให้เข้ากับบรรยากาศของห้องแต่ยังคงโดดเด่นขึ้นมาด้วยยอดเจดีย์ที่สูง ชาวสยามเชื้อสายจีนรวมถึงชาวจีน ญวน ถูกนำเสนอด้วยป้ายที่ตัดทอนมาจากศาลเจ้าจีนในชุมชนที่ชาวจีนสร้างไว้เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยว โดยใช้โทนสีแดงแบบจีนแต่นำมาดสีให้อ่อนลงเพื่อนให้กลมกลืนกับบรรยากาศห้องและกลมกลืนกับสีของโครงป้ายบรรยายอื่น ๆ ในห้องนี้ยังมีจุดพักคอยที่เป็นม้านั่งยาว สามารถพักผ่อนหรือนั่งเพื่ออ่านป้ายบรรยายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.5 ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 5 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 3 ส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 ข้อมูลประวัติของหลวงอัคนีนฤมิตร (ฟรานซิสจิตร)

1-2 จัดแสดงผลงานภาพถ่ายในอดีตของฟรานซิสจิตร

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.32)

ภาพที่ 5.32 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.32 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อฟรานซิสจิตร นำเสนอการจำลองเรือนแพที่เป็นร้านถ่ายรูปร้านแรกของสยามก่อตั้งโดยฟรานซิสจิตรและบุตรชาย ผู้เข้าชมสามารถถ่ายภาพกับบรรยากาศจำลองได้ ป้ายบรรยายข้อมูลของฟรานซิสจิตรมีขนาดกลาง ถูกติดตั้งให้อยู่ในระดับสายตา เน้นการแสดงรูปให้โดดเด่น พร้อมคำบรรยายภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีคิวอาร์โค้ดให้แสกนข้อมูลเพิ่มเติมได้

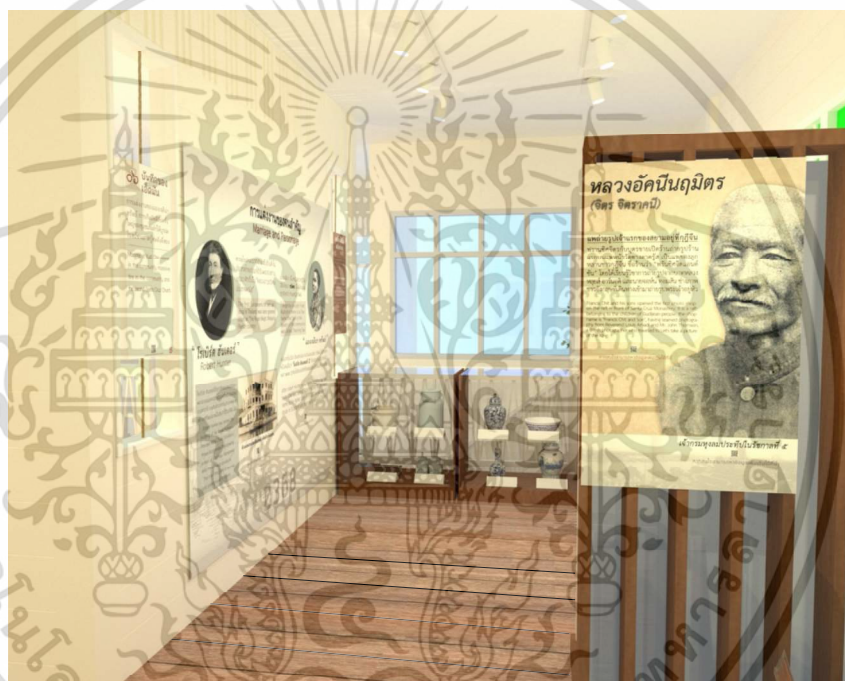
5.4.6 ห้องที่ 6 บันทึกลงของเอ็ดมัน

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 1 นำเสนอยุคปัจจุบันจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในห้องจัดแสดงที่ 4 ส่วนของชั้นที่ 2 จัดแสดงใน 2 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 การแต่งงานของบุคคลสำคัญ

1-2 ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชนกุฎีจีน

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.33 – 5.34)

ภาพที่ 5.33 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึกลงของเอ็ดมัน (มุมที่1) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.34 ทศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 6 บันทึกลงของเอ็ดมัน (มุมที่2) (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.33 – 5.34 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อบันทึกของเอ็ดมัน ด้านซ้ายนำเสนอการแต่งงานของบุคคลสำคัญในชุมชนโดยใช้บอร์ดกราฟิกขนาดใหญ่มีรูปภาพบุคคลสำคัญที่ต้องการนำเสนอโดดเด่นจากการใช้สีโทนเข้มตัดกับพื้นหลังสีขาวไปจนถึงเทออ่อน ด้านขวานำเสนอเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชนมีการใช้สัมผัสเพื่อให้โดดเด่นและสามารถสื่อถึงเรื่องราวในหัวเรื่องโดยผู้เข้าชมจะสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยหัวเรื่องนี้ยังมีการจัดแสดงวัตถุที่เป็นเครื่องใช้ที่ชาวบ้านนำมามอบให้เนื่องจากคนในชุมชนสิ้นเนื้อประดาตัว วัตถุจัดแสดงถูกจัดไว้ในตู้กระจกขนาดใหญ่ด้านในมีบอร์ดเพื่อนำเสนอข้อมูลของวัตถุชิ้นต่างๆมีตัวหนังสือขนาดใหญ่ สามารถมองเห็นได้จากด้านนอกชัดเจน

5.4.7 ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 7 นำเสนอรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 3 ส่วนของชั้นที่ 1 จัดแสดงใน 1 หัวข้อย่อย ได้แก่

1-1 อาชีพของชาวโปรตุเกสในสยาม

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.35)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.35 ทักษะภาพถ่ายบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.35 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อตำแหน่งที่ได้มา นำเสนอตำแหน่งต่างๆที่ชาวโปรตุเกสรับราชการในสยามสมัยนั้นโดยมีหุ่นขี้ผึ้งแต่งกายตามอาชีพจัดแสดงในตู้กระจกพร้อมคำบรรยายใช้โทนสีน้ำตาลและมีพื้นหลังเป็นรูปภาพตามด้านของอาชีพต่างๆ พร้อมกับนำเสนอหุ่นจำลองปืนใหญ่ในอดีตที่ทหารโปรตุเกสมีความชำนาญในการใช้ปืนใหญ่ ปืนไฟ มีความเชี่ยวชาญด้านการทหาร และมีจุดพักคอยให้ผู้เข้าชมนั่งพักหรือจะใช้ในการถ่ายรูปได้

5.4.8 ห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส

การออกแบบนิทรรศการห้องที่ 8 นำเสนอรัชสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ถึงรัชสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช จัดแสดงในห้องจัดแสดงที่ 4 ส่วนของทางออกชั้นที่ 1 จัดแสดงใน 4 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1-1 บุคคลสำคัญ คอนสแตนติน ฟอลคอล
- 1-2 แองเจลินา ทรัพย์ (ทายาทของคอนสแตนติน ฟอลคอล)
- 1-3 การเข้ามาในสยามของชาวโปรตุเกส
- 1-4 กำเนิดกุฎีจีน

โดยจะนำเสนอผลงานการออกแบบผ่านทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดง (ภาพที่ 5.36 - 5.37)

ภาพที่ 5.36 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 5.37 ทัศนียภาพแสดงบรรยากาศการจัดแสดงห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (มุมที่ 2) (ผู้วิจัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.36 – 5.37 เป็นภาพบรรยากาศของการจัดแสดงหัวข้อรางวัลชาวโปรตุเกส ด้านซ้ายนำเสนอเรื่องของคอนสแตนติน ฟอลคอนและทายาท ตัวป้ายบุคคลมีลักษณะบอร์ดลายเส้นสีขาวด้านนอกมาจากบอร์ดกราฟิกทำให้ตัวบุคคลดูโดดเด่นและเข้าใจได้ว่าเป็นหัวข้อเด่นที่ต้องการนำเสนอในด้านซ้าย ป้ายกราฟิกใช้สีเทาอ่อนไล่ไปเป็นพื้นหลังรูปแผนที่เพื่อแบ่งไปยังฝั่งที่นำเสนอเรื่องกำเนิดกฐินใช้ตัวหนังสือสีดำสลับกับขาวโดยมีกล่องสีเป็นพื้นหลังให้ผู้เข้าชมอ่านได้สะดวก ด้านขวานำเสนอการจำลองหัวเรือสำเภาโบราณที่ทางโปรตุเกสใช้เป็นพาหนะเดินทางเข้ามาในสยามสมัยกรุงศรีอยุธยา และได้นำผลไม้ เมล็ดพันธ์ต่างๆที่ในประเทศไทยมีกินในทุกวันนี้ มีป้ายบรรยายที่มีลักษณะจำลองมาจากผ้าใบและเสากระโดงเรือที่นำเสนอรูปภาพสมัยกรุงศรีอยุธยา สามารถใช้เป็นฉากในการถ่ายรูปได้ด้วยเช่นกัน

ผลงานการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกฐินทั้งแนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม และแนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก สามารถสรุปความแตกต่างตามรายละเอียด แสดงดัง (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 2 แนวทาง

ห้อง	แนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์ผู้เข้าชม	แนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบ อินโฟกราฟิก
ห้องที่ 1 วิถีปัจจุบัน	<p>พิธีถอดพระวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เล่าเรื่องโดยใช้เทคโนโลยีฉายภาพยนต์แสดงภาพเคลื่อนไหวและเสียงบนจอแสดงผล - ใช้วัตถุจัดแสดงจริงเป็นสิ่งแสดงเรื่องราว (วัตถุจัดแสดง) - นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก <p>การจัดหิ้งพระคริสต์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัตถุจัดแสดงจริงเป็นสิ่งแสดงเรื่องราว - นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก - ติดตั้งป้ายบรรยายแบบปฏิสัมพันธ์ 	<p>พิธีถอดพระวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกและคิวอาร์โค้ด <p>การจัดหิ้งพระคริสต์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัตถุจัดแสดงจริงเป็นสิ่งแสดงเรื่องราว - นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกและคิวอาร์โค้ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 2 แนวทาง

ห้อง	แนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์ผู้เข้าชม	แนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบ อินโฟกราฟิก
ห้องที่ 1 วิธีปัจจุบัน (ต่อ)	อนุญาตให้ใช้มือในการตั้งป้าย บรรยายเพื่อเข้าถึงข้อมูล	
	วัฒนธรรมอาหาร -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว - นำเสนอข้อมูลผ่านป้าย บรรยายแบบอินโฟกราฟิก -ติดตั้งป้ายบรรยายแบบ ปฏิสัมพันธ์ อนุญาตให้ใช้มือใน การเปิด หมุน ป้ายบรรยายเพื่อ เข้าถึงข้อมูล	วัฒนธรรมอาหาร -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว -ใช้การจำลองบรรยายภาคีตะ อาหาร สามารถปฏิบัติต่อวัตถุได้ - นำเสนอข้อมูลผ่านป้าย บรรยายแบบอินโฟกราฟิกและ คิวอาร์โค้ด
ห้องที่ 2 ก่อนจะเป็นปฏิทิน	บ้านโบราณ -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก - ติดตั้งอุปกรณ์แบบปฏิสัมพันธ์ อนุญาตให้ใช้มือในการปฏิบัติต่อ วัตถุ - ใช้บอร์ดกราฟิกขนาดใหญ่และ วัสดุเสมือนจริงแสดงเรื่องราว	บ้านโบราณ -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและคิวอาร์ โค้ด - ใช้บอร์ดกราฟิกขนาดใหญ่เป็น สิ่งแสดงเรื่องราว
ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง	โบสถ์ขางตาครู้ส -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองและป้าย บรรยายแบบสามมิติเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว	โบสถ์ขางตาครู้ส -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและคิวอาร์ โค้ด -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 2 แนวทาง

ห้อง	แนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์ผู้เข้าชม	แนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบ อินโฟกราฟิก
ห้องที่ 3 การเปลี่ยนแปลง (ต่อ)	<u>นามสกุลของชาวโปรตุเกส</u> -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก	<u>นามสกุลของชาวโปรตุเกส</u> -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและควอาร์ โค้ด
ห้องที่ 4 สยามยุคศิวิไลซ์	<u>ยุคสมัยก่อน</u> -เล่าเรื่องโดยการจำลอง บรรยากาศ -ใช้วัตถุจัดแสดงจริงเป็นสิ่งแสดง เรื่องราว	<u>คุณพ่อกิน ดาครู้ส</u> -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและควอาร์ โค้ด - มีจุดพักคอย
ห้องที่ 5 ฟรานซิสจิตร์	<u>ข้อมูลฟรานซิสจิตร์</u> -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและควอาร์ โค้ด <u>จัดแสดงผลงานภาพถ่าย</u> -ติดตั้งป้ายบรรยายแบบ ปฏิสัมพันธ์ อนุญาตให้ใช้มือใน การเปิดป้ายบรรยายเพื่อเข้าถึง ข้อมูล	<u>ข้อมูลฟรานซิสจิตร์</u> -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและควอาร์ โค้ด <u>จำลองร้านถ่ายรูป</u> -เล่าเรื่องโดยการจำลอง บรรยากาศ ใช้วัตถุจริงในการจัด แสดง
ห้องที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน	<u>เหตุการณ์ไฟไหม้</u> -ติดตั้งป้ายบรรยายแบบ ปฏิสัมพันธ์ อนุญาตให้ใช้มือใน การเปิดป้ายบรรยายเพื่อเข้าถึง ข้อมูล -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก	<u>เหตุการณ์ไฟไหม้</u> -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิกและควอาร์ โค้ด -ใช้วัตถุจัดแสดงจริงเป็นสิ่งแสดง เรื่องราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 2 แนวทาง

ห้อง	แนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์ผู้เข้าชม	แนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบ อินโฟกราฟิก
ห้องที่ 6 บันทึกของเอ็ดมัน (ต่อ)	-ใช้วัตถุจัดแสดงจริงเป็นสิ่งแสดง เรื่องราว	
	การแต่งงานของบุคคลสำคัญ -ติดตั้งป้ายบรรยายแบบ ปฏิสัมพันธ์ อนุญาตให้ใช้มือใน การดึงป้ายบรรยายเพื่อเข้าถึง ข้อมูล	การแต่งงานของบุคคลสำคัญ -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก
ห้องที่ 7 ตำแหน่งที่ได้มา	อาชีพชาวโปรตุเกส -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว (หุ่นขี้ผึ้งและปืน ใหญ่)	อาชีพชาวโปรตุเกส -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว (หุ่นขี้ผึ้งและปืน ใหญ่)
ห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส	พอลคอนและทายาท -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก -ติดตั้งป้ายบรรยายแบบ ปฏิสัมพันธ์ อนุญาตให้ใช้มือใน -การเปิดป้ายบรรยายเพื่อเข้าถึง ข้อมูล	พอลคอนและทายาท -นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก -นำเสนอบอร์ดแบบสามมิติ
	การเข้ามาของโปรตุเกส -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว (เรือสำเภา เสากระโดงเรือ กระสอบ)	การเข้ามาของโปรตุเกส -ใช้วัตถุจัดแสดงจำลองเป็นสิ่ง แสดงเรื่องราว (เรือสำเภา เสากระโดงเรือ กระสอบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของเทคนิคจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 2 แนวทาง

ห้อง	แนวทางที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์ผู้เข้าชม	แนวทางที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบ อินโฟกราฟิก
ห้องที่ 8 รางวัลชาวโปรตุเกส (ต่อ)	-นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก	-นำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยาย แบบอินโฟกราฟิก

5.5 ผลการประเมินแนวทางการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

หลังจากที่ทำการออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนทั้ง 2 แนวทาง ได้มีการประเมินผลงานออกแบบจากผู้เกี่ยวข้องทั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ เพื่อให้ผลงานออกแบบเป็นไปตามแนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.5.1 ความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผู้วิจัยทำการนำเสนอผลงานออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ให้แก่ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบนิทรรศการทั้ง 2 แนวทางได้ (ตาราง 5.2)

ตารางที่ 5.2 ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (นิทรรศการเชิงโต้ตอบ)		
หัวข้อ	ข้อดี	ปัญหาหรือข้อควรปรับปรุง
ความคิดเห็นโดยรวม	เป็นรูปแบบการนำเสนอที่แปลกใหม่จากของเดิมที่มีอยู่ ทำให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วม เมื่อมีกิจกรรมที่ผู้เข้าชมสามารถเข้าร่วมได้ ผู้เข้าชมจะชอบ การใช้พื้นที่ที่เป็นมุมเล็ก ๆ แต่สามารถจัดนิทรรศการเพิ่มเติมได้ถือว่าเป็น	ปัญหาคือรูปแบบการนำเสนอนี้ต้องใช้คนในการดูแลรักษาอุปกรณ์ เพราะอุปกรณ์เกิดความชำรุดแน่ ถ้าหากทางพิพิธภัณฑ์มีคนดูแลครบก็จะทำตามรูปแบบนี้เพราะเป็นไอเดียที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (นิทรรศการเชิงโต้ตอบ)		
หัวข้อ	ข้อดี	ปัญหาหรือข้อควรปรับปรุง
ความคิดเห็นโดยรวม (ต่อ)	การออกแบบที่ดี การนำเสนอ ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก ตอบโจทย์ในบางหัวข้อที่ป้าย บรรยายแบบเดิมมีขนาดเล็ก	
รูปร่างรูปทรงการใช้สี	การใช้ตัวหนังสือน้อยที่สุดเท่าที่ จะจำเป็น มีการแสดกนคิวอาร์ โค้ด	-
ข้อมูลที่นำเสนอสามารถทำให้ เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ	เมื่อดูข้อมูลแล้วสามารถทำให้ เข้าใจได้ว่าต้องการนำเสนอ ข้อมูลตามหัวเรื่องอะไรบ้าง	หัวเรื่องบางหัวเรื่องไม่ค่อยตรงกับข้อมูลที่นำเสนอ
สื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบกับ ประสบการณ์ของผู้เข้าชม	เป็นการนำเสนอที่จะสามารถทำ ให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมก็จะเกิด ประสบการณ์ใหม่ในการเข้าชม ได้	-
รูปแบบสื่อแต่ละห้องกับการ ดึงดูดผู้เข้าชม	สื่อที่เป็นปฏิสัมพันธ์ทำให้ผู้เข้า ชมอยากรู้ข้อมูลด้านในได้ดี เพราะคนจะชอบ ดึง จับ เปิดดู อยู่แล้ว โดยรวมแล้วสามารถ ดึงดูดผู้เข้าชมได้ เหมาะสำหรับ เด็กด้วยเพราะเด็กชอบวัตถุอะไร ที่สามารถจะจับได้	-
ความเหมาะสมในการใช้งาน สื่อนิทรรศการแบบตอบโต้	สื่อที่เป็นปฏิสัมพันธ์ทำให้ผู้เข้า ชมอยากรู้ข้อมูลด้านในได้ดี เพราะคนจะชอบ ดึง จับ เปิดดู อยู่แล้ว โดยรวมแล้วสามารถดึง	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (นิทรรศการเชิงโต้ตอบ)		
หัวข้อ	ข้อดี	ปัญหาหรือข้อควรปรับปรุง
รูปแบบสื่อแต่ละห้องกับการดึงดูดผู้เข้าชม	ดูผู้เข้าชมได้ เหมาะสำหรับเด็ก ด้วยเพราะเด็กชอบวัตถุอะไรที่ สามารถจะจับได้	-
ความเหมาะสมในการใช้งาน สื่อนิทรรศการแบบตอบโต้	ข้อมูลที่มีอยู่ในสื่อที่ต้องเปิด หรือดึง มีความเหมาะสมอยู่แล้ว เพราะเป็นเนื้อเรื่องตามป้ายหรือ หัวข้อที่เราต้องการนำเสนอ สื่อ นำเสนอแต่ละรูปแบบไม่เยอะ เกินไป อย่างเช่นห้องที่มีการฉาย ภาพพร้อมเสียงก็สามารถดึงดูด ได้ บางคนจะได้ไม่ต้องอ่าน	-
ความยากและง่ายในการใช้สื่อ เชิงตอบโต้	ป้ายหรือวัตถุที่อนุญาตให้สัมผัส ได้หรือดึงเข้าออกใช้งานไม่ยาก ผู้เข้าชมเข้าใจได้ง่าย	วัตถุ จะเกิด ความเสียหาย ค่อนข้างง่าย และไม่มีเจ้าหน้าที่ ดูแล
ความต้องการเพิ่มสื่อเชิงตอบ โต้ นอกเหนือจากในผลงานการ ออกแบบ	ตัวตรวจจับความเคลื่อนไหวเพื่อ นำเสนอเสียงหรือภาพประกอบ	-
ข้อควรปรับปรุง	การนำเสนอป้ายบรรยายแบบ อินโฟกราฟิกตอบโต้ในบาง	ผสมผสานสื่อทั้ง 2 รูปแบบใน ห้องเดียวกันจะสามารถทำให้ผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีน

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก		
หัวข้อ	ข้อดี	ปัญหาหรือข้อควรปรับปรุง
ข้อควรปรับปรุง (ต่อ)	หัวข้อที่ป้ายบรรยายแบบเดิมมีขนาดเล็ก	เข้าชมมีประสบการณ์ใหม่ได้มากยิ่งขึ้น
ความคิดเห็นโดยรวม	เป็นการนำเสนอที่ใหม่จากของเดิม	การเรียงลำดับหัวข้ออาจจะทำให้ผู้เข้าชมสับสน
รูปร่างรูปทรงการใช้สี	ป้ายบรรยายที่ทำมาเหมาะสมแล้ว	-
ข้อมูลที่น่าสนใจสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ	ข้อมูลบางอันเจาะจงกับเนื้อหาที่ต้องการที่จะนำเสนอ เนื้อเรื่องเหมาะสม	หัวเรื่องบางหัวเรื่องไม่ค่อยตรงกับข้อมูลที่นำเสนอ สามารถไปปรับเปลี่ยนได้
รูปแบบการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกกับประสบการณ์ของผู้เข้าชม	ป้ายบรรยายที่มีข้อความตัวอักษรที่ใส่เท่าที่จำเป็นที่ต้องการจะนำเสนอทำได้ดี	บางป้ายยังเหมือนป้ายของพิพิธภัณฑสถานทั่วไป บางป้ายเขียนข้อมูลเป็นวิชาการ
ข้อควรปรับปรุง	-	เพิ่มเนื้อเรื่องเกี่ยวกับชาวโปรตุเกสมากขึ้นกว่านี้จะเสริมข้อมูลให้ครบถ้วน หรืออาจจัดแสดงเรื่องที่คนอื่นยังไม่รู้

ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีนเลือกผลงานการออกแบบในรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก เนื่องจากเป็นการนำเสนอป้ายบรรยายแบบใหม่ที่ทางพิพิธภัณฑสถานยังไม่มีป้ายประเภทนี้เพิ่มเติม และเนื่องด้วยทางพิพิธภัณฑสถานไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาอุปกรณ์แบบปฏิสัมพันธ์ที่ทางผู้วิจัยออกแบบผลงานนิทรรศการในรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม ทำให้เกิดปัญหาในการดูแลรักษา ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านกุฎีจีนยังกล่าวอีกว่า “หากทางพิพิธภัณฑสถานมีเจ้าหน้าที่ในส่วนที่ดูแลรักษาหากอุปกรณ์เหล่านี้ที่จะเกิดความเสียหายชำรุดในภายหลังจากการใช้งานของผู้เข้าชม ทางพิพิธภัณฑสถานก็จะเลือกนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์รูปแบบที่ 1 เพราะจะสร้างประสบการณ์ในการชมของผู้เข้าชมได้มากกว่า และเป็นไอดีในการนำเสนอที่ดี”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผู้วิจัยทำการนำเสนอผลงานออกแบบนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ให้แก่ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบนิทรรศการทั้ง 2 แนวทางได้ (ตาราง 5.3)

ตารางที่ 5.3 ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (นิทรรศการเชิงโต้ตอบ)		
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
รูปแบบการนำเสนอแบบที่ 1 ดีกว่ารูปแบบที่ 2 ในแง่ของการลงทุน ด้วยเทคโนโลยีหรือสื่อ การนำเสนอสามารถเป็นได้มากกว่าป้ายบรรยายบอร์ดธรรมดา พิพิธภัณฑ์ส่วนมากคนไม่ค่อยไปครั้งที่ 2 ถ้าไม่มีอะไรน่าสนใจ แต่ถ้ามีสื่อปฏิสัมพันธ์เพิ่มเติมหรือเป็นนิทรรศการหมุนเวียนก็จะดึงดูดผู้เข้าชมได้	รูปแบบการนำเสนอเหมาะสม ห้องที่มีการจำลองบรรยากาศ ห้องที่ 5 ถือว่าเป็นการนำเสนอประสบการณ์ผู้เข้าชมได้อยู่แล้ว ทำให้ห้องสามารถนำเสนอตัวเองได้โดยที่เราไม่ต้องทำอะไรมาก ห้องที่ 1 ในรูปแบบที่ 1 จะทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพมากกว่า ห้องที่ 7 มีจุดเด่นที่สามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้ถึงแม้ว่าพื้นที่จะแคบ ห้องที่ 8 ออกแบบมาได้ดี ตอบโจทย์ นิทรรศการที่สุด เหมาะกับการเป็นห้องปิดท้ายที่ผู้เข้าชมมาดูแล้วจะทำให้เกิดความเข้าใจ เรื่องการออกแบบป้ายในรูปแบบนี้ นำเสนอความคิดสร้างสรรค์ดีในการถอดแบบโบสถ์มาเป็นบอร์ดแบบ 3 มิติเพิ่มลูกเล่นในการนำเสนอได้	ห้องแรกถ้านำโต๊ะแบบที่สองมาใส่จะเพิ่มรายละเอียดในการนำเสนอให้มันดูเต็มขึ้นได้ แต่เนื่องจากขนาดพื้นที่จำกัดก็เข้าใจอยู่แต่ถ้าเพิ่มได้ก็จะดี ห้องที่ 2 ถ้ารวมทั้ง 2 แบบเข้าด้วยกันได้ก็จะดีเพราะจุดเด่นของห้องนี้อยู่ที่บอร์ดบ้านที่ดึงออกมาจากผนัง ห้องที่ 6 ยังดูคล้ายกับรูปแบบที่ 2 อยู่ ห้องที่ 3 ต้องระวังเรื่องถ้าขึ้นส่วนหนึ่งหายจะใช้งานไม่ได้ทั้งหมด เพราะสื่อนี้มันเกิดการปฏิสัมพันธ์กับมือและเราไม่สามารถควบคุมคนได้ว่าไม่ให้เอาไปถ้ามันเกิดเสียหาย นิทรรศการส่วนนี้ก็จะมมีปัญหา ด้านการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (นิทรรศการเชิงโต้ตอบ)		
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
แบบที่ 1 จะตอบโจทยกับแนวคิดที่นำเสนอมากกว่า ดูนีความทันสมัยในการนำเสนอ ถึงตัวพิพิธภัณฑ์จะเป็นบ้านเก่าแต่นิทรรศการไม่จำเป็นต้องเก่าตาม ข้อมูลที่นำเสนอแต่ละหัวข้อจัดเป็นสัดส่วนได้ดี สื่อต่างๆ ดึงดูดให้ผู้เข้าชมเค้าสนใจได้ ถ้าพิพิธภัณฑ์ไม่เปลี่ยนข้อมูลและการนำเสนอผู้เข้าชมจะไม่มาซ้ำ	การจัดการพื้นที่ใช้สอยได้คุ้มค่า ห้องแรกนำเสนอได้ดูทันสมัยเหมือนพิพิธภัณฑ์ขนาดกลางถึงใหญ่ การออกแบบป้ายแต่ละป้ายการใช้สี อักษรไปในทิศทางเดียวกันกับห้อง ทำให้ตัวป้ายตัวอาหารดูมีความน่าสนใจ แต่ละห้องดูดีขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดจากแบบที่ 2 สบายตาขึ้น การจัดพื้นที่ใช้สอยลดระยะมาจากแบบที่ 2 ได้ดี	ปรับให้สอดคล้องเพื่อให้รูปแบบที่ดีขึ้นดีกว่า ห้องที่ 7 นำเสนอเหตุการณ์ไฟไหม้เพิ่มวัตถุจัดแสดงแบบแรกไปด้วยเพราะว่าของเยอะแต่ก็ยังมีความสำคัญหรือว่ามีความสวยงาม สมัยนี้อาจหายากก็ให้นำออกมาแสดง สื่อเชิงโต้ตอบก็ต้องอาศัยการดูแลรักษาของที่นำมาแสดง และคนที่ต้องคอยอธิบายว่าสื่อนี้เทคนิคนี้ใช้อย่างไร ห้องที่ 3 ที่มีการเปลี่ยนนามสกุลที่ต่อภาพอาจจะเปลี่ยนมาเป็นภาพปกติเหมือนแบบที่ สองไปเลยจะดีกว่าป้องกันของหาย
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
ภาพรวมโอเคกว่าแบบที่สอง เพราะมีลูกเล่นและกิจกรรมให้ผู้เข้าชมทำ สามารถดึงดูดความสนใจได้ ยังมีผู้คนเข้าถึงนิทรรศการได้เพราะมีการใช้มือจับต้อง หูฟัง ตามอง เค้าพองจำได้ก็ยังมีโอเค แต่บางห้องก็ยังคงคล้ายแบบแรก	โมเดลจะทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพและเข้าถึง นิทรรศการได้ กิจกรรมให้ทำคนยิ่งชอบ การจัดโมเดลไม่ได้มีทุกห้องแต่ก็ถือว่าพอดี แบบที่ 1 สามารถใช้พื้นที่ได้คุ้มค่า การออกแบบดูมีความทันสมัยเหมือนพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่	ป้ายเชื่อมในห้องที่ 1 เชื่อมให้ต่อเนื่องกัน ถ้าสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ ด้านในได้ทั้งหมด ควรตีระแนงด้านบนปิดทึบไปเลยเพราะว่าสมัยนี้ไม่ใช่แล้ว ถ้าต้องเปลี่ยนแปลงบางห้องทำให้เป็นห้องบรรยายหรืออาจเป็นมุมเล็ก ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 การถ่ายทอดเรื่องราวแบบอินโฟกราฟิก		
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
รูปแบบการนำเสนอคิดว่าเหมาะสมกับพื้นที่ที่สามารถทำการออกแบบได้มีการใช้พื้นที่ที่จำกัดได้อย่างสร้างสรรค์ มีทั้งเทคนิคการนำเสนอที่มีทั้งการจำลองบรรยากาศที่ดูเป็น 3 มิติทำให้ห้องมีจุดเด่น โดยรวมก็โอเคเพราะถ้าทุกห้องแย่งกันโดดเด่นบรรยากาศจะตึงกันทำให้ผู้เข้าชมอาจจะเหนื่อยถ้าในการเข้ามาชมได้ ในรูปแบบที่สองก็โอเคแล้ว	รูปแบบการนำเสนอป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกเหมาะสมแล้ว การจำลองบรรยากาศของห้องแรกและห้องสุดท้ายมีจุดเด่นทำให้การออกแบบเริ่มดีและจบดี ผู้คนจะจดจำได้ การจำลองบรรยากาศก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ดีในการนำเสนอ	ห้องที่ 7 ป้ายกราฟิก ห้องนำเสนอการแต่งงานดูเรียบ ไม่ค่อยโดดเด่นเท่าไร ควรมีการเพิ่มรายละเอียดของวัตถุหรือการจำลองเพิ่มเติมเช่น โต๊ะรับประทานอาหารให้คนเห็นเลยว่าเป็นโต๊ะไม้เก่า หรือเครื่องครัวที่นำมาใส่ในฉากใช้วัสดุอะไรให้มันสอดคล้องกับหัวข้อหรือความเก่าของสิ่งที่เรานำเสนอ ถ้าใส่รายละเอียดได้เยอะ ๆ ยิ่งดี คนที่เค้าเข้าชม หรือคนที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบจะได้เข้าใจง่าย ๆ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
รูปแบบการนำเสนอที่ใช้มีความเข้าใจง่ายใส่รายละเอียดไม่เยอะจนเกินไปแต่แต่ละห้องตัวหนังสือไม่อัดแน่นเกินไป มีรูปภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ การจัดมีความสบายตามีพื้นที่วางให้ได้	ห้องที่ 1 นำเสนอออกมาได้ดี การจำลองโต๊ะก็ยึดพฤติกรรมคนในปัจจุบันที่เน้นการถ่ายรูปสร้างกิจกรรมให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมได้ เป็นการนำของเก่ามาปรับให้สอดคล้องกับการออกแบบได้	พื้นที่ใช้สอยค่อนข้างแคบการวางบอร์ดควรออกแบบให้เหลือพื้นที่ใช้สอยอย่างอื่นหรือว่าทางเดิน อย่าให้เปียดทางเดิน ห้องที่ 7 ไม่จำเป็นต้องกินพื้นที่เยอะขนาดนั้นก็ได้ ทำเล็ก ๆ ก็สามารใส่ข้อมูลได้ การวางปืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก		
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 (ต่อ)		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
<p>พักสายตาจากการอ่านป้ายบรรยาย การนำเสนอแบบเก่าใส่รายละเอียดเยอะ และวัตถุจัดแสดงเยอะจนต้องนำมาไว้บนพื้น การนำเสนอแบบเดิมไม่มีสื่อแบบผสมเลย และก็จัดวางวัตถุที่มันซ้ำกันทำให้คนดูไม่รู้จะดูอะไร การออกแบบใหม่แบบนี้ก็ถือว่าโอเค</p>		<p>ใหญ่เกินไปออกมาจากตัวบอร์ดทำให้กินพื้นที่ทางเดิน</p>
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3		
ความคิดเห็นโดยรวม	ข้อดี	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
<p>นำเสนอป้ายอินโฟกราฟิกแต่ยังคิดว่าตัวหนังสือยังเยอะอยู่ห้องที่ต้องเล่าประวัติคนที่มาเข้าชมก็ยังคงยืนอ่านน่าจะมีการจำลองสื่อต่าง ๆ เพิ่ม</p>	<p>แบบจำลองบางห้องอย่างเช่น การจำลองอาหาร และห้องสุดท้ายที่มีการโมเดลเรือยังพอทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพได้ว่าต้องการนำเสนออะไรในห้อง การจัดนิทรรศการของห้องสุดท้ายทำได้ดีมีการตั้งพื้นขึ้นมาเพื่อให้โมเดลดูเด่นดังสายตาคนดูได้</p>	<p>การนำเสนอควรปรับวัสดุในโปรแกรมให้สมจริงกว่านี้ เพื่อให้เห็นภาพที่จริงที่สุด เนื่องจากพิพิธภัณฑ์มีขนาดเล็กการใช้พื้นที่ว่างที่เหลือควรใช้ให้เป็นประโยชน์ การที่เราเลียนแบบของเก่าเค้ามันอาจจะไม่ทันสมัยเหมือนนิทรรศการที่เราออกแบบต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับการออกแบบของเรานั้นจะน่าสนใจกว่า</p>

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเลือกผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (นิทรรศการเชิงโต้ตอบ) เนื่องจากรูปแบบที่ 1 เน้นการออกแบบที่ให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมกับการจัดป้ายบรรยายและวัตถุจัดแสดง ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกที่

ให้ข้อมูลที่นำเสนอไม่มากเกินไป เทคนิคในการนำเสนอนิทรรศการมีการใช้สื่อผสมค่อนข้างมาก จะทำให้ข้อมูลที่ถูกถ่ายทอดออกมามีความหลากหลาย เนื่องจากผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์จะไม่ไปพิพิธภัณฑ์ซ้ำครั้งที่ 2 การมีสื่อแบบปฏิสัมพันธ์ก็สามารถดึงดูดความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เข้าชมได้ ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า “เมื่อเทียบกับนิทรรศการแบบเดิมที่ทางพิพิธภัณฑ์จัดไว้ผลงานการออกแบบนิทรรศการเชิงโต้ตอบสามารถตอบโจทย์ให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์ในการเข้าชมแบบใหม่ได้” “โมเดลจะทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพ และเข้าถึงนิทรรศการได้กิจกรรมให้ทำคนยิ่งชอบ” ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านจึงได้เลือกผลงานการออกแบบแนวทางที่ 1

5.6 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

งานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมกรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เป็นงานวิจัยที่ใช้การวิจัยผลงานวิธมาเป็นหลักในการศึกษา โดยใช้วิธีการสังเกตสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน โดยมุ่งเน้นศึกษาเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ เครื่องเรือน การจัดวางวัตถุ การติดตั้งภาพถ่าย ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะแสงสว่าง ทำการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และทำการแจกแบบสอบถามผู้เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนในประเด็นความต้องการเพิ่มสื่อนำเสนอนิทรรศการ เมื่อได้ผลแล้วนำไปเป็นข้อมูลในการออกแบบนิทรรศการ ทั้งยังได้จัดรูปแบบสื่อนิทรรศการที่ผู้เข้าชมต้องการให้เพิ่มซ้ำกันมากที่สุดมาเป็นคำสำคัญ (Keyword) เพื่อเป็นแนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์แล้วจึงนำทัศนียภาพด้านต่าง ๆ ไปประเมินผลการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจึงสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.6.1 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อแรกเป็น 7 ส่วน ได้แก่ 1) เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ 2) เครื่องเรือน (ตู้จัดแสดง) 3) การจัดวางวัตถุ 4) การติดตั้งภาพถ่าย 5) ลักษณะป้ายบรรยาย 6) ลักษณะแสงสว่าง 7) ผลงานการออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.6.1.1 เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ

จากการประเมินเทคนิคจัดแสดง พบว่า เทคนิคจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนมีรูปแบบการนำเสนอเพียงแค่ป้ายบรรยายและจัดแสดงเพียงวัตถุจัดแสดง ยังไม่มีการใช้สื่อมัลติมีเดียหรือ

นำเสนอผ่านสื่อนิทรรศการรูปแบบอื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้เข้าชมเกิดประสบการณ์ที่ดีในการเข้าชมได้เท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยด้านการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับทรัพยากรวัฒนธรรมของท้องถิ่น ของกฤษฎา ตัสม่า (2560) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่นควรนำมาบูรณาการกับเทคโนโลยี ในการนำเสนอข้อมูลของเนื้อหาพิพิธภัณฑ์จำเป็นจะต้องหากิจกรรมเข้ามาสอดแทรก การนำเสนอข้อมูล เนื้อหาทำให้โบราณวัตถุที่จัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์มีความน่าสนใจมากขึ้นทำให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เกิดการ มีส่วนร่วมในการเข้าชม จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับผู้เข้าชมต้องการให้เพิ่มสื่อ นิทรรศการหลากหลายรูปแบบในการนำเสนอ

5.6.1.2 เครื่องเรือน (ตู้จัดแสดง)

จากการประเมินเครื่องเรือน พบว่า ตู้จัดแสดงมีบางส่วนมีขนาดและรูปแบบที่เหมาะสมกับ ลักษณะของวัตถุจัดแสดง แต่บางตู้มีวัตถุจัดแสดงค่อนข้างมากจนแน่นตู้ไม่สามารถทำให้ผู้เข้าชมรับรู้ได้ว่า ขึ้นใดสำคัญอย่างไร ซึ่งไม่สอดคล้องกับคู่มือการออกแบบภายในพิพิธภัณฑ์ของ อนุชา แผงเกษร (2553) ที่กล่าวว่า การใช้เครื่องเรือนในการจัดแสดงวัตถุแต่ละประเภทต้องคำนึงถึงขนาดพื้นที่ วัตถุ ลักษณะการติดตั้ง ว่าแบบใดจึงจะเหมาะสมกับพื้นที่จัดแสดงที่มีอยู่ จากการสอบถามผู้เข้าชมมีส่วนหนึ่ง ให้ความเห็นว่า “เครื่องเรือนทำให้บรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์รู้สึกคิดถึงอดีตเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือ ประวัติศาสตร์ ทำให้รู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่ในบ้าน” ในกรณีนี้ตู้ที่แน่นไปด้วยวัตถุจัดแสดงสามารถทำให้เกิด ความรู้สึกที่ว่า "เป็นบ้านที่ยังมีคนอยู่จริง"

5.6.1.3 การจัดวางวัตถุ

จากการประเมินการจัดวางวัตถุจัดแสดง พบว่า มีวัตถุจัดแสดงวางรวมกันไว้บนพื้นบริเวณส่วนจัด แสดงวัตถุชั้น 3 เป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบต่อพื้นที่จัดแสดง สอดคล้องกับคู่มือการ สอนการออกแบบภายในพิพิธภัณฑ์ อนุชา แผงเกษร (2553) กล่าวว่า การจัดแสดงวัตถุต้องจัดวางให้ไม่ ซ้ำซ้อน และเป็นระเบียบ ต้องวางแผนออกแบบให้เหมาะสม และจากการสอบถามความคิดเห็นผู้เข้าชม ต้องการให้จัดแสดงวัตถุใส่ตู้จัดแสดงให้เป็นระเบียบ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุชา แผงเกษร (2553) เช่นเดียวกัน

5.6.1.4 การติดตั้งภาพถ่าย

จากการประเมินการติดตั้งภาพถ่าย พบว่า ลักษณะการจัดวางภาพถ่ายที่ห้องจัดแสดงภาพถ่าย ส่วนมากมีการวางภาพเรียงกันไว้บนพื้น มีเพียงภาพเดียวที่นำมาจัดแสดงบนแท่นวางรูปภาพ และมีการ ติดภาพที่สำคัญไว้ที่ฝาผนังโดยอยู่ในระดับสายตา สาเหตุของการวางรูปภาพเรียงกันบนพื้นทางผู้ก่อตั้ง พิพิธภัณฑ์ให้ความคิดเห็นว่า ตำแหน่งของห้องจัดแสดงภาพในปัจจุบันยังเป็นห้องว่างไม่ได้มีการจัด นิทรรศการหัวเรื่องใด จึงนำภาพถ่ายมาจัดแสดงให้ผู้เข้าชมดูใช้ลักษณะการจัดวางรูปภาพส่วนมากไว้บน พื้น ซึ่งระยะการติดตั้งภาพถ่ายของพิพิธภัณฑ์ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระยะการติดตั้งภาพถ่ายของ เอื้อ

เอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา (2543) ที่กล่าวว่า การติดตั้งภาพถ่ายควรมีความสูงในระดับที่ผู้นั่งและยืนมองเห็นได้สะดวกนั้นคือ 102-203 เซนติเมตร และจากการสอบถามผู้เข้าชมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตั้งภาพถ่ายว่า “ควรนำรูปภาพติดผนังให้อยู่ในระดับสายตาหรือว่าหรือหาขาตั้งภาพมาวางให้ครบทุกภาพ” และ “ไม่ควรวางรูปภาพไว้บนพื้นเพราะไม่อยู่ในระดับสายตาในการดูและอาจเกิดความเสียหายกับรูปภาพได้” ซึ่งความคิดเห็นของผู้เข้าชมสอดคล้องกับหลักการจัดวางวัตถุของ อนุชา แพ่งเกษร (2553) ที่กล่าวไว้ในหัวข้อการจัดวางวัตถุ

5.6.1.5 ลักษณะป้ายบรรยาย

จากการลงพื้นที่เพื่อประเมินลักษณะป้ายบรรยายพบว่า ทั้งป้ายบรรยายข้อมูลเรื่องความเป็นมาของชุมชน และป้ายบรรยายวัตถุ มีลักษณะเป็นป้ายบอร์ดสกรีนตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษรบนป้ายมีขนาดเล็กและมีจำนวนตัวอักษรค่อนข้างมาก ผู้วิจัยคาดว่าผู้ก่อตั้งต้องการนำเสนอข้อมูลของนิทรรศการให้ครบถ้วนในทุกหัวเรื่อง จึงมีการนำเสนอข้อมูลผ่านตัวหนังสือที่ถูกสกรีนไว้บนป้ายบรรยายวัตถุที่เป็นบอร์ด ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการออกแบบนิทรรศการศิลปะของ บุหลัน กุหลิวจิตร (2562) กล่าวว่า การเสนอนิทรรศการที่เต็มไปด้วยการอ่านมักไม่ประสบผลสำเร็จเพราะผู้ชมอาจเบื่อกับการอ่าน นิทรรศการที่ดีควรบอกเล่าด้วยภาพหรือสื่ออินโฟกราฟิกจะเข้าใจเร็วและง่ายกว่าตัวอักษร หลังจากที่ถูกวิจัยได้ทำการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก ทางผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ให้ความเห็นว่า “เป็นการนำเสนอที่ใหม่ดี ป้ายที่ทำมาเหมาะสมแล้ว ตัวหนังสือไม่เยอะพอคนอ่านแล้วก็ยังไม่โอเค” ทางผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบให้ความเห็นว่า “รูปแบบการนำเสนอที่ใช้มีความเข้าใจง่ายใส่รายละเอียดไม่เยอะจนเกินไป มีรูปภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ” ในส่วนของความคิดเห็นของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสอดคล้องกับ หลักการออกแบบนิทรรศการศิลปะของ บุหลัน กุหลิวจิตร (2562) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

5.6.1.6 ลักษณะแสงสว่าง

จากการประเมินลักษณะแสงสว่าง พบว่า ส่วนจัดแสดงวัตถุซึ่งอยู่บริเวณชั้นที่ 3 เน้นการใช้แสงธรรมชาติในการให้แสงสว่างกับการจัดแสดงและตัววัตถุ ในส่วนนี้สอดคล้องกับ Andrew (2016) กล่าวว่า การใช้แสงธรรมชาติในการจัดแสดงสามารถเพิ่มประสบการณ์ในการเข้าชมได้อย่างมากเพราะแสงธรรมชาติสามารถเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการชมทำให้ผู้เข้าชมผ่อนคลายก่อนจะไปต่อส่วนอื่น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เข้าชมส่วนหนึ่งที่กล่าวว่า “เนื่องจากมีแสงธรรมชาติ ทำให้อาคารดูมีชีวิตชีวา ทำให้รู้สึกว่ามีชีวิตอยู่จริงๆ”

ส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั้นที่ 2 ผู้เข้าชมให้ความคิดเห็นว่า “ทางเข้าส่วนจัดแสดงนิทรรศการไฟมืดไป” ดังนั้นทางพิพิธภัณฑ์จึงใช้แสงประดิษฐ์ในการช่วยส่องสว่างเนื่องจากส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั้นที่ 2 มีช่องแสงธรรมชาติจากฝั่งบันไดเชื่อมไปชั้นที่ 3 ทางเดียว ในส่วนของการใช้แสงประดิษฐ์ในการส่อง

สว่างวัตถุหรือป้ายบรรยายในนิทรรศการจึงสอดคล้องกับการส่องสว่างผลงานทางศิลปะในพิพิธภัณฑ์ ของพรรณชลัท สุริโยธิน. ม.ป.ป. เมื่อแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ทั้งสองชนิดเกิดการผสมผสานกันจะทำให้การจัดแสดงเกิดความสมบูรณ์ในการรับชมมากขึ้น

5.6.1.7 ผลงานการออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกวีจิ้น

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงความแตกต่างของนิทรรศการและสิ่งที่คุณเข้าชมจะได้รับในผลงานการออกแบบปฏิสัมพันธ์ ในนิทรรศการรูปแบบเดิมที่ทางพิพิธภัณฑ์นำเสนอไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาจัดแสดง วัตถุจัดแสดง หุ่นจำลอง หรือแม้แต่การจำลองบรรยากาศ เทคนิคจัดแสดงเหล่านี้ล้วนแต่มีเรื่องราวที่น่าสนใจ รูปภาพและคำบรรยายที่ใช้ทำให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่น่าสนใจ จนสุดท้ายเป็นการได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์กลับไป แต่ด้วยเนื้อหาที่นำมาจัดแสดงค่อนข้างเยอะเมื่อมองอีกมุมหนึ่งอาจเกิดการลืมนั่นข้อมูลหรือข้อมูลเนื้อหาเยอะเกินไปจนไม่เกิดความน่าสนใจในการติดตามเรื่องราวที่ทางพิพิธภัณฑ์ต้องการนำเสนอ

หลังจากที่ได้นำแนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมเข้ามาใช้เป็นแนวคิดหลักของผลงานการออกแบบ โดยเน้นให้ผู้เข้าชมเกิดความบันเทิงกับการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ เทคนิคจัดแสดงที่ให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมกับนิทรรศการสามารถดึงดูดให้ผู้เข้าชมสนใจในเนื้อหาจัดแสดง และทำให้การอธิบายเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เข้าชมมากกว่าเดิม จนนำไปสู่การเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง ผู้เข้าชมมีแรงจูงใจในการติดตามเรื่องราวในหัวข้อต่อไปและสามารถซึมซับข้อมูลได้ดีกว่าเนื่องจากผู้เข้าชมได้มีการใช้สัมผัสของตนเองในการรับเอาข้อมูลเข้ามา ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่ทำได้ด้วยตนเอง ผู้เข้าชมวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นจะได้สัมผัสกับความสนุกสนานและยังได้รับความรู้อีกด้วย เทคนิคจัดแสดงในรูปแบบใหม่จะทำให้ผู้เข้าชมจะได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม และด้วยตัวพิพิธภัณฑ์มีลักษณะเป็นบ้านที่ตกแต่งให้เป็นลักษณะบ้านโบราณที่ยังคงทำให้ผู้เข้าชมวัยผู้ใหญ่จนถึงผู้สูงอายุบางส่วนยังรู้สึกอบอุ่น ผูกพันกับประวัติศาสตร์ นึกถึงอดีตแต่ยังแฝงไปด้วยความประทับใจที่พิพิธภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็กสามารถถ่ายทอดเรื่องราวโดยให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมในการรับรู้ มีกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกันได้ในสถานที่แบบเดิม เทคนิคนี้จะสร้างประสบการณ์ที่ดีทำให้ผู้เข้าชมเกิดความประทับใจจนอยากบอกต่อ ๆ กันหรือทำให้อยากกลับมาเข้าชมอีกครั้ง

5.7 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะในการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 2) ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.7.1.1 **เทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ** เนื่องจากรูปแบบการนำเสนอมีเพียงแค່ป้ายบรรยาย และจัดแสดงเพียงวัตถุจัดแสดง ยังไม่มีการใช้สื่อมัลติมีเดียหรือนำเสนอผ่านสื่อนิทรรศการรูปแบบอื่น ๆ ทางพิพิธภัณฑ์ควรเพิ่มสื่อนำเสนอที่สามารถทำให้ผู้เข้าชมเกิดการปฏิสัมพันธ์ได้ เพื่อให้มีเทคนิคในการนำเสนอที่ดึงดูดผู้เข้าชมให้กลับมาเข้าชมซ้ำ มีทั้งการใช้สื่อนำเสนอที่บอกเรื่องราวผ่านจอแสดงภาพที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ หรือนิทรรศการที่ใช้เทคนิคการนำเสนอที่ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีแต่ยังสามารถทำให้สร้างประสบการณ์ในการเข้าชมและเกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมกับนิทรรศการได้ เช่น เทคนิคในการนำเสนอนิทรรศการที่อนุญาตให้ผู้เข้าชมสัมผัสกับวัตถุจัดแสดงหรือแผ่นป้ายบรรยาย การเปิด - ปิดแผ่นป้าย หมุน หรือดึงแผ่นป้ายบรรยาย แต่เทคนิคการนำเสนอเหล่านี้อาจจะต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของวัสดุ หรือความสะดวกในการดูแลของผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์

5.7.1.2 **เครื่องเรือน (ตู้จัดแสดง)** ตู้จัดแสดงวัตถุในพิพิธภัณฑ์มีไม่เพียงพอต่อจำนวนของวัตถุจัดแสดงจากแนวทางการจัดนิทรรศการให้สอดคล้องกับการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมทางพิพิธภัณฑ์ ควรจัดแสดงวัตถุแค่บางส่วนที่มีความสำคัญ สวยงาม หรือหาดูได้ยาก และวัตถุต้องสอดคล้องกับลักษณะของเครื่องเรือนเพื่อให้ผู้เข้าชมเห็นวัตถุได้อย่างชัดเจน เมื่อนำวัตถุบางส่วนออกแล้วควรเพิ่มตู้จัดแสดงให้เหมาะสมกับลักษณะของวัตถุจัดแสดงที่ต้องการจะจัดแสดง ทั้งขนาด รูปร่างของตู้จัดแสดงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการนำเสนอนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์

5.7.1.3 **การจัดวางวัตถุ** การจัดวางวัตถุจัดแสดงจะสอดคล้องกับเครื่องเรือนเนื่องจากต้องจัดแสดงไปด้วยกัน วัตถุจัดแสดงที่ถูกวางไว้บนพื้นมีลักษณะที่ซ้ำกันของวัตถุเป็นจำนวนมาก ควรที่จะเลือกวัตถุที่เหมือนกันมาจัดแสดงเพียงชิ้นเดียว ควรเป็นชิ้นที่สมบูรณ์ที่สุดเพื่อให้ผู้เข้าชมเห็นถึงความสำคัญและสวยงามของตัววัตถุ เมื่อเลือกวัตถุได้แล้วนำมาจัดวางในเครื่องเรือนที่จะส่งเสริมให้วัตถุเด่นและเครื่องเรือนต้องเหมาะสมกับขนาด รูปร่าง ลักษณะของตู้จัดแสดง จึงจะทำให้วัตถุจัดแสดงมีความเป็นระเบียบและมีคุณค่า หรือปรับเปลี่ยนวัตถุจัดแสดงทั้งหมดเป็นนิทรรศการแบบหมุนเวียนก็จะสามารถช่วยดึงดูดผู้เข้าชมให้มาชมนิทรรศการใหม่ได้

5.7.1.4 **การติดตั้งภาพถ่าย** ลักษณะการจัดวางภาพถ่ายที่ห้องจัดแสดงภาพถ่ายส่วนมากมีการวางภาพเรียงกันไว้บนพื้นซึ่งไม่อยู่ในระดับสายตาของผู้เข้าชม ทางพิพิธภัณฑ์ควรติดตั้งภาพถ่ายให้อยู่ในระดับสายตาที่ผู้เข้าชมสามารถมองได้สะดวกไม่ว่าจะอยู่ในขณะนั่งหรือยืน โดยการติดตั้งภาพถ่ายควรมีความสูงที่ 102 - 203 เซนติเมตร และไม่ควรถัดภาพซ้อนกันเกิน 2 แถวจึงจะเป็นไปตามมาตรฐานการนำเสนอนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์

5.7.1.5 ลักษณะป้ายบรรยาย ตัวหนังสือมีขนาดเล็กและค่อนข้างเยอะมีรูปภาพประกอบบางป้าย ทางพิพิธภัณฑ์จึงควรปรับเปลี่ยนป้ายบรรยายเป็นรูปแบบอินโฟกราฟิกที่มีทั้งตัวหนังสือ (ที่ไม่เยอะเกินไปใส่แค่ข้อมูลสำคัญที่ต้องการนำเสนอ) รูปภาพ (ที่เกี่ยวข้องการเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ การใช้รูปภาพจะทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพตามมากกว่า) ขนาดของตัวอักษรต้องเป็นไปตามระยะห่างในการมองเห็นของผู้เข้าชม หรือหากกลุ่มเป้าหมายทางพิพิธภัณฑ์เป็นกลุ่มผู้ใหญ่ถึงผู้สูงอายุ ควรเพิ่มขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น 1 เท่า เพื่อให้ผู้เข้าชมกลุ่มดังกล่าวอ่านเนื้อหาในป้ายบรรยายได้สะดวกขึ้น

5.7.1.6 ลักษณะแสงสว่าง บริเวณที่มีแสงธรรมชาติเข้าถึงน้อยทางพิพิธภัณฑ์ควรใช้แสงประดิษฐ์ที่มีความสว่างเพียงพอต่อการอ่านป้ายบรรยายหรือชมวัตถุจัดแสดง เพื่อให้ผู้เข้าชมทุกคนอ่านได้ และหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเงาสะท้อนบนป้ายคำบรรยาย ค่าเฉลี่ยของความส่องสว่างโดยทั่วไปสำหรับห้องจัดแสดงมีค่าอยู่ช่วงประมาณ 150-250 ลักซ์

5.7.2 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อจำกัดในงานวิจัยครั้งนี้ ในช่วงการเก็บข้อมูลเกิดสถานการณ์โควิด-19 ทำให้พิพิธภัณฑ์ไม่สามารถเปิดบริการได้ ผู้วิจัยจึงต้องทำการสังเกตสภาพแวดล้อมบางส่วนจากรูปภาพในแผนผังพิพิธภัณฑ์ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมผ่านรูปถ่าย อาจจะทำให้ได้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน และการเก็บแบบสอบถามผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามบางส่วนจากผู้ที่เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์อาจจะทำให้คำตอบคลาดเคลื่อนเพราะผู้เข้าชมอาจลืมความรู้สึกที่เคยได้รับหลังเข้าชมส่วนจัดนิทรรศการ

การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรที่จะเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยตรงกับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์จะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่คลาดเคลื่อนในการนำมาสรุปผล ด้านการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมควรศึกษาพฤติกรรมของผู้เข้าชมในแต่ละช่วงวัย เช่น ผู้เข้าชมวัยเด็ก ผู้เข้าชมวัยวัยรุ่น ผู้เข้าชมวัยผู้ใหญ่ และผู้เข้าชมวัยผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้มาซึ่งลักษณะพฤติกรรมและความต้องการใช้งานสื่อแนะนำนิทรรศการรูปแบบต่าง ๆ จะสามารถช่วยในการกำหนดรูปแบบสื่อนิทรรศการเพื่อทำการออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ที่ใช้แนะนำนิทรรศการโดยยึดแนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชมต่อได้ ควรมีการศึกษาพิพิธภัณฑ์ที่ใช้สื่อแบบปฏิสัมพันธ์กรณีตัวอย่าง ทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับแนวทางการออกแบบนิทรรศการที่รูปแบบการนำเสนอสอดคล้องกับนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กได้

บรรณานุกรม

- กขพร หัสติน. 2548. **การจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกรมศิลปากร.
- กมลพรรณ ถวิลหวัง, ชุมพร มูรพันธุ์ และเบญจมาศ กุฎอินทร์. 2563. การประเมินอาคารหลังการเข้าใช้พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี: การรับรู้แนวความคิดในการออกแบบนิทรรศการ. หน้า 159-171. ใน **โครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล ครั้งที่ 11**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงวัฒนธรรม. 2563. **นโยบายรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม**. [online]. Available : https://www.m-culture.go.th/th/article_view.php?nid=111104
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554. **แนวทางการออกแบบนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**. [Online]. Available : <http://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2011/20110311-exhibition-design.pdf>
- กฤษฎา ตัสมมา. 2560. “การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในยุคโลกาภิวัตน์.” **วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์**. 12(24) : 70-84.
- กัลย์ธีรา สงวนตั้ง. 2553. “การรับรู้คุณค่าและความสำคัญของงานออกแบบผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ.” **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- ชนิตา ไกรคง. 2562. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อจินตภาพที่ทำให้เกิดความชอบและความกลัวของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบพิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา ในส่วนของการจัดแสดง “สวนดึกดำบรรพ์” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชรรร ลันสุชีพ. 2562. “แนวทางการจัดแสดงนิทรรศการประเภทสื่อปฏิสัมพันธ์: กรณีศึกษานิทรรศการชุด ถอดรหัสไทย ณ มิวเซียมสยาม.” **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารดิจิทัล วิทยาลัยนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.
- ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ และวีรยา เอี่ยมฉ่ำ. 2556. “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : คู่มือมาตรฐานการนำเสนอเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้ในอาคารสาธารณะด้วยการออกแบบที่เป็นธรรมสำหรับทุกคน (Universal design).” กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐวาท สุหงษา. 2562. “การศึกษาแนวทางการออกแบบพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพระนครโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนในขั้นตอนการค้นหาค้นหาปัญหาและแนวทางเพื่อการพัฒนาแบบ.” สารนิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ทักษิณา สุขพัทธี. 2563. “รูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะนิทรรศการ.” วารสารวิจัยและพัฒนาโลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 12(2) : 130-143.
- ธนวรรณ พยัคฆ์ทัศน์. 2560. “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนจัดแสดงวัตถุ และภาพถ่ายภายในพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่2 จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2537. นิทรรศการและการจัดแสดง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- นพรัตน์ ฉัตรวัฒนกำจร. 2551. “การออกแบบนิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์ นิทรรศการดาราศาสตร์และอวกาศ อาคารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเอมย.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นพศักดิ์ ฤทธิ์ดี. 2553. “แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นิคม มุสิกคามะ, กุลพินธาดา จันทร์โพธิ์ศรี และ มณีรัตน์ ท่วมเจริญ. 2521. วิชาการพิพิธภัณฑ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นิศากร รัตนารธรรมวัฒน์. 2548. “โครงการศึกษาแนวทางการออกแบบนิทรรศการสัญจรการแสดงผลปะแห่งชาติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุหลัน กุลวิจิตร. 2562. “การจัดนิทรรศการในยุคดิจิทัลของพิพิธภัณฑ์.” วารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร. 41(2) : 116-130.
- ปรีตดา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล และคณะ. 2547. “วิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ระยะที่ 1 สร้างเครือข่ายและสำรวจสภาพพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น.” กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เป็รื่อง กุมุท. 2526. **เทคนิคการจัดนิทรรศการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พรพิมล ศักดา, สุชาติ เกาทอง และจินดา เนื่องจำนงค์. 2563. “การบูรณาการการออกแบบสื่อวัฒนธรรมทางทัศนประกอบ พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านภาคใต้ กรณีศึกษา พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเมืองไชยา ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี.” **วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 11(1) : 116-130.
- พรรณชลัท สุริโยธิน. ม.ป.ป. 2556. การส่องสว่างผลงานทางศิลปะในพิพิธภัณฑสถาน กรณีศึกษา: พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร. [Online]. Available : http://www.asa.or.th/sites/default/files/LightingInNationalMuseum_590706.pdf.
- เพ็ญพรรณ เจริญพร. 2545. “การจัดการพิพิธภัณฑสถาน.” หน้า 32-40. ใน **หนังสือรวบรวมบทความทางวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนัญญา กิตติยามาศ. 2557. “แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑสถาน หอประชุมละคอน จังหวัดลำปาง.” **สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศิลปะและวัฒนธรรม**, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วัฒนะ จุฑะวิภาต. 2542. **ศิลปะการจัดนิทรรศการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภย์มานุษยวิทยาสรีนธร (องค์การมหาชน). 2540. “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น : ระยะที่ 1 สร้างเครือข่ายและสำรวจสภาพพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น.” กรุงเทพฯ : ศุภย์มานุษยวิทยาสรีนธร.
- สกนธ์ ภู่งามดี. 2562. “สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ของพิพิธภัณฑสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษา : การใช้สื่อเพื่อสื่อสารความรู้ของพิพิธภัณฑสถานล้านของเล่น เกริก ยूनพันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” **วารสารวิชาการอยุธยาศึกษา**. 11(1) : 59-76.
- สถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. 2559. **ปฏิบัติการพิพิธภัณฑสถาน: บทเรียนจากคนอื่น**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เพนไท่ พับลิชชิ่ง.
- สายันต์ ไพเราะชาติ. 2553. **พิพิธภัณฑสถาน(MUSEOPEN)**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาพัฒนาโบราณคดีชุมชน (ARCHAEOOPEN).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. 2565. แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. [Online].Available :
<https://www.okmd.or.th/upload/pdf/2565/PDF/action-plan-65.pdf>
- แสงสุริยา วราห์คำ. 2555. หลักการจัดนิทรรศการ. [online]. เข้าถึงได้จาก : <http://sangnung.blogspot.com>.
- อนุชา แพ่งเพชร. 2555. คู่มือการสอนการออกแบบภายในพิพิธภัณฑ์. [Online].Available :
<https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipheerapas/docs/>
- อัจฉิมา หนูคง. 2558. “การจัดการพิพิธภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต” วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ. 10(2) : 179-197.
- เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ณ อยุธยา. 2543. ระบบป้ายสัญลักษณ์. กรุงเทพฯ : เพลสพลัส.
- Allen, S., and Gutwill, J. 2004. “Designing with multiple interactives: Five common pitfalls.” *Curator: The Museum Journal*. 47(2) : 199-212.
- Bagnara, S., and Smith, G. C. (Eds.). 2006. *Theories and practice in interaction design*. CRC press.
- Cassar, M. 1994. *Environmental Management: Guidelines for Museums and Galleries*. London : Routledge.
- CHO, S.K. 2003. “Science Culture Centers: It’s History Concepts & Functions .” 31-36. In Masakata Ogawa, *Exploring Ideals of Science Education Activities in Science Museum and Outdoor Education Centers*. Kobe : Kobe University.
- Edson, G. and Dean, D. 1994. *The Handbook for Museum*. London : Routledge.
- European Museum Academy. 2018. *Virtual museum of Fine Arts*. [Online].Available : <https://heritageinmotion.eu/himentry/slug-79fd63e554ca17118dd88385c00001d0>
- Goldchain, M. 2015. *Sneak a Peek at the National Museum of American History's Newly Renovated West Wing*. [Online].Available :
<https://dc.curbed.com/2015/7/1/9944266/museum-american-history-renovation>
- Hooper, G. 1994. *Museums and their visitors*. USA and Canada : Routhledge.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Horgen, T., and Sheridan, S. 1996. "Post-occupancy evaluation of facilities: a participatory approach to programming and design." **Facilities**. 14(7/8) : 16-25.
- Huang, K.H., Bresciani, S., and Ferraris, A. 2020. "Experiential interaction design model." **Journal of Business Research**. 118(2020) : 486-490.
- Majewski, J. 1996. **Smithsonian Guideline for Accessible Exhibition Design**.
[Online].Available : <https://www.si.edu/Accessibility/SGAED>.
- Perry, D.L. 1993. "Designing exhibition that motivate." 25-29. In Hannapel, R.J. **What Research says about learning in science museums**. Vol 2. Washington, DC : Association of Science Technology Centers.
- Regan, F. 2014. "Design Factors in the Museum Visitor Experience." Ph.D.Thesis Business School Tourism Cluster, The University of Queensland.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แบบสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงนิทรรศการภายใน
พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎีจีน
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ชื่อนักศึกษา นางสาวธนภรณ์ พาพาน

วันที่สังเกต.....

เวลาเริ่มสังเกต..... เวลาจบการสังเกต..... รวมระยะเวลา.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานที่ตั้ง

1. ชื่อสถานที่.....
2. สถานที่ตั้ง
3. วัน / เวลาทำการ.....

ส่วนที่ 2 ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

5. สถานที่ตั้งและการเข้าถึง

	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	---

6. สภาพแวดล้อมโดยรอบพิพิธภัณฑ์

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในของสื่อและการจัดแสดงนิทรรศการ

7. ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	--

8. ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	--

9. รูปแบบเทคนิคจัดแสดงภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

.....

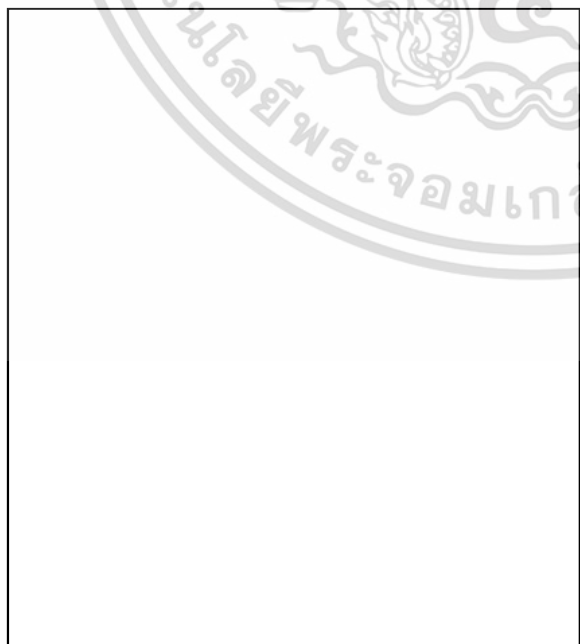
.....

.....

10. ลักษณะป้ายบรรยาย

11. ลักษณะภาพถ่ายที่ใช้จัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. การจัดวางวัตถุจัดแสดงในส่วนจัดแสดงวัตถุ

	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	---

16. ลักษณะเครื่องเรือนในพื้นที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	---

17. การให้แสงสว่างพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	---

ภาคผนวก ข

ชุดที่.....

แบบสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินเกี่ยวกับรูปแบบ
สื่อการนำเสนอนิทรรศการ

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎิเงิน

สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา นางสาวธนภรณ์ พาพาน

ชื่อ..... เพศ..... อายุ.....ปี

ตำแหน่ง/หน้าที่..... วันที่ทำการสัมภาษณ์.....

เวลา..... ระยะเวลา..... สถานที่ในการสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินเกี่ยวกับรูปแบบ
สื่อการนำเสนอนิทรรศการ

1. ท่านทำงานที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินเป็นระยะเวลาเท่าไร

.....
.....
.....

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน เช่น การจัด
ป้ายบรรยายความเป็นมาของชุมชน และป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดง

.....
.....
.....

3. โดยส่วนตัวท่านมีประสบการณ์เข้าชมพิพิธภัณฑ์หรือทำงานในพิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่น
หรือไม่ ที่ไหนบ้าง

.....
.....

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการที่ผู้เข้าชมบางส่วนไม่ได้อ่านป้ายบรรยายขณะเข้าชมนิทรรศการ และพบเจอปัญหาของป้ายบรรยายต่างๆหรือไม่

5. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศอย่างไรก่อให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์แบบไหน หลังจากที่คุณเข้าชมเดินชมพิพิธภัณฑ์เรียบร้อยแล้ว

6. ท่านอยากให้มีการปรับปรุงในส่วนใดบ้างเกี่ยวกับการจัดแสดงทั้งชั้นที่2 และชั้นที่3

7. ท่านอยากให้มีการเพิ่มรูปแบบการจัดนิทรรศการแบบใดบ้าง เช่น ป้ายบรรยายประวัติหรือวัตถุจัดแสดงต่างๆในรูปแบบQR Code สื่อการจัดนิทรรศการแบบจับต้องได้ สื่อการเล่าเรื่องผ่านการเล่นเกม ใ้คำ สื่อการนำเสนอด้วยเสียงตามจุดต่างๆ และสื่อเคลื่อนไหวเล่าเรื่องราวความเป็นมา

8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรถ้าจะเพิ่มสื่อการนำเสนอเรื่องราวบางจุดในพื้นที่ว่างภายในห้องจัดแสดง

9. หากท่านเคยเข้าชมหรือทำงานในพิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่นแล้วมีรูปแบบการนำเสนอ นิทรรศการแบบใดที่ท่านอยากให้นำมาปรับใช้กับการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ภูฏานนี้

.....
.....
10. ปัญหาที่พบหลังจากเปิดพิพิธภัณฑ์มีอะไรบ้าง

.....
.....
11. หากในอนาคตมีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนท่านต้องการให้ปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....

-----ขอบคุณท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์-----

ภาคผนวก ค

ชุดที่.....

แบบสัมภาษณ์ความต้องการของผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการนำเสนอ
นิทรรศการ

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม

กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎิจีน

สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา นางสาวธนภรณ์ พาทาน

ชื่อ..... เพศ..... อายุ.....ปี

มีปัญหาทางสายตาหรือไม่.....

เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนมาก่อนหรือไม่..... มาจากจังหวัดใด.....

จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม.....คน รูปแบบของกลุ่มผู้เข้าชม.....

เหตุผลที่มาเข้าชม.....

มีเด็กอายุ2-14ปีมาด้วยหรือไม่.....จำนวน.....คน

มีผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 60ปี มาด้วยหรือไม่.....จำนวน.....คน

วันที่ทำการสัมภาษณ์.....เวลา.....ระยะเวลา.....

สถานที่ในการสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

1. ท่านคิดว่าเนื้อหาในการจัดแสดงเช่น ข้อมูล รูปภาพ วัตถุจัดแสดง ในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนสามารถทำให้ท่านเข้าใจความเป็นมาของชุมชนหรือไม่

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการ เช่น การจัดป้ายบรรยายความเป็นมาของชุมชน และป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดง ของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนโดยรวมเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3. โดยส่วนตัวท่านมีประสบการณ์เข้าชมพิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่นหรือไม่ ที่ไหนบ้าง

.....
.....
.....

4. ระหว่างเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนท่านได้อ่านป้ายบรรยายในส่วนจัดแสดงชั้น2 หรือป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดงชั้นที่3 หรือไม่

.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนมีบรรยากาศอย่างไร

.....
.....
.....

6. ท่านคิดว่าหลังการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนก่อให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์แบบไหน

.....
.....
.....

7. ท่านอย่างไรให้มีการปรับปรุงในส่วนใดบ้างเกี่ยวกับการจัดแสดงทั้งชั้นที่2 และชั้นที่3

.....

.....

.....

8. ท่านอยากให้มีการเพิ่มรูปแบบสื่อการจัดนิทรรศการแบบใดบ้าง เช่น ป้ายบรรยายประวัติหรือวัตถุ
จัดแสดงต่างๆในรูปแบบQR Code สื่อการจัดนิทรรศการแบบจับต้องได้ สื่อการเล่าเรื่องผ่านการเล่น
เกมไปคำหรือจำลองสถานการณ์

.....

.....

.....

9. หากท่านเคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่นแล้วมีรูปแบบการนำเสนอนิทรรศการแบบใด
ที่ท่านอยากให้นำมาปรับใช้กับการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ภูฏานนี้

.....

.....

.....

10. ท่านได้พบเจอปัญหาระหว่างการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏานหรือไม่

.....

.....

.....

11. หากในอนาคตมีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏานท่านต้องการให้ปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

-----ขอบคุณท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์-----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง

ชุดที่.....

แบบสอบถามความต้องการเพิ่มสื่อการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน
ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎีจีน
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อนักศึกษา ธนภรณ์ พาพาน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง**ส่วนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการเข้าชมในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

1. ท่านเดินทางมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนกี่คน(รวมตัวท่านด้วย) คน
2. ท่านใช้เวลาในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน เป็นระยะเวลา ชั่วโมง..... นาที
3. ท่านเดินทางมาเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนด้วยเหตุผลใด

☐ 1) ท่องเที่ยว	☐ 2) เรียนรู้วิถีชุมชน
☐ 3) ประกอบการเรียนหรือการทำงาน	☐ 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

4. ในระหว่างเข้าชมท่านพบเจอปัญหาใดบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่า1ข้อ)

☐ 1) การเดินขึ้นลงลำบาก	☐ 2) พบปัญหาเรื่องไฟบางจุดมืดไป
☐ 3) อากาศร้อน	☐ 4) พื้นไม่มีเสียงดังเวลาเดิน
☐ 0) ไม่พบปัญหาใดในระหว่างการเข้าชม	☐ 5) ปัญหาอื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

5. ท่านคิดว่าป้ายบรรยายข้อมูลหรือป้ายบรรยายวัตถุในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเป็นอย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า1ข้อ)

☐ 1) มีตัวหนังสือเยอะเกินไป	☐ 2) ป้ายเล็กเกินไประยะสายตา
☐ 3) ระยะการติดตั้งป้ายบรรยายไม่อยู่ในระดับสายตา	☐ 4) เหมาะสมกับการจัดนิทรรศการแล้ว

ตา
6. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในส่วนการจัดนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนเป็นอย่างไร

☐ 1) เงียบสงบ	☐ 2) ผ่อนคลาย	☐ 3) อบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน	☐ 4) มีตลิว
--------------------------------------	--------------------------------------	--	------------------------------------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เช่น ป้ายบรรยาย วัตถุจัดแสดง ดึงดูดต่อการเข้าชมหรือไม่

- 1) ดึงดูด 0) ไม่ดึงดูด

8. ท่านคิดว่าวัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กุฎิจีนเป็นอย่างไร

- 1) น้อยเกินไป 2) น้อย 3) พอดี 4) มาก 5) มากเกินไป

9. จากภาพท่านคิดว่าวัตถุจัดแสดงที่วางรวมไว้บนพื้นในชั้น3เป็นอุปสรรคต่อการเดินชมพิพิธภัณฑ์ของท่านหรือไม่

- 1) เป็นอุปสรรค 0) ไม่เป็นอุปสรรค

10. ท่านมีความพอใจต่อรูปแบบการจัดนิทรรศการ เช่น ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาของชุมชน มากน้อยเพียงใด

- 1) น้อย 2) ปานกลาง 3) มาก

11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากมีการเพิ่มสื่อการนำเสนอภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

- 1) เห็นด้วย 0) ไม่เห็นด้วย

ส่วนที่4 แบบสอบถามระดับความต้องการในรูปแบบการนำเสนอสื่อที่ต้องการให้เพิ่มในการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

รูปแบบสื่อแนะนำนิทรรศการ	ระดับความต้องการ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
12) การนำเสนอข้อมูลป้ายบรรยายผ่านการสแกน QR Code					
13) การนำเสนอข้อมูลผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟฟิก					
14) สื่อการนำเสนอแบบเกมเพื่อผู้เข้าชมสามารถมีส่วนร่วมกับนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์					
15) สื่อการนำเสนอที่สามารถจับต้องได้					
16) สื่อการนำเสนอโดยการให้เสียงบรรยายตามจุดต่างๆ					
17) สื่อนำเสนอแบบภาพเคลื่อนไหวบอกเรื่องราวสั้นๆ					
18) หุ่นขี้ผึ้งจำลองบุคคลสำคัญในอดีตของชุมชน					

19. ท่านต้องการให้มีการจัดนิทรรศการแบบหมุนเวียนภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนหรือไม่

- 1) ต้องการ 0) ไม่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. ท่านต้องการให้มีการจัดแสดงนิทรรศการเพิ่มเติมในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินเรื่องราวใดบ้าง

- 1) ยุคสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกุฎิเงิน 2) ประเพณี พิธีกรรมในศาสนาคริสต์
 3) ของเล่นในยุคเก่าของชุมชน 4) ยาโบราณในอดีตของชุมชน
 0) ไม่ต้องการ

ส่วนที่5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

21. ท่านต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมสิ่งใดบ้างภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน โปรดระบุ

.....

.....

.....

ส่วนที่6 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

22. อายุ.....ปี

23. เพศ 1)ชาย 2) หญิง 3) เพศทางเลือก

24. ท่านมีปัญหาสุขภาพทางสายตาหรือไม่

- 1) ไม่มีปัญหาด้านสายตา 2) สายตาสั้น 3) สายตาวาว 4) สายตาเอียง
 5) อื่นๆ โปรดระบุ.....

25. อาชีพ 1) รับราชการ 2) ธุรกิจส่วนตัว 3) พนักงานบริษัท 4) นักศึกษา

5) อยู่ในระหว่างค้นหาตัวตน 6) อื่นๆ โปรดระบุ.....

5) ภาพยนตร์ดราม่า 6) ภาพยนตร์สยองขวัญ/ระทึกขวัญ

7) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามค่ะ

แบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Google Forms

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSebq1bqOaWuDVNq5w3rIYluEPIRSHz8qLZgb5zC3ZYIysKGHw/viewform?fbzx=-7705998569505438197>

แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวหลังการเข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว 02237727 POST OCCUPANCY EVALUATION FOR BUILDINGS สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการเข้าชมในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

1. ท่านมีลักษณะการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมเป็นครั้งเดียวหรือไม่ *

Your answer

2. ท่านมีวิธีการในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมเป็นอย่างไร (ถ้ามีหลายข้อ) *

Your answer

3. ท่านมีความประทับใจในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมมากน้อยเพียงใด *

1) มากที่สุด
 2) มาก
 3) ปานกลาง
 4) น้อย
 5) น้อยที่สุด

Back Next Clear form

แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวหลังการเข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว 02237727 POST OCCUPANCY EVALUATION FOR BUILDINGS สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

4. ในระหว่างที่เข้าชมงานแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) *

1) การสืบค้นข้อมูลยาก
 2) พบวัสดุเก่าแก่ไม่สวยงาม
 3) อากาศร้อน
 4) ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก
 5) ไม่พบปัญหาใดในระหว่างการเข้าชม

Back Next Clear form

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

5. ท่านคิดว่าป้ายบรรยายข้อมูลหรือป้ายบรรยายวัตถุในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมเป็นอย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) ดีพอที่จะอ่านได้
 2) ดีแต่มีลักษณะน่าเบื่อ
 3) ขาดการดึงดูดใจป้ายบรรยายไม่ดึงดูดสายตา
 4) ขาดความน่าสนใจหรือความเข้าใจ
 Other:

6. ท่านคิดว่าป้ายบรรยายข้อมูลในด้านการจัดการของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมเป็นอย่างไร *

1) ดีเยี่ยม
 2) ดีมาก
 3) พอใช้ได้
 4) ไม่ดี

7. ท่านคิดว่ารูปแบบการนำเสนอข้อมูลพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม เช่น ป้ายบรรยาย วัตถุจัดแสดง มีคุณภาพอย่างไรบ้าง *

1) ดีสูง
 2) ไม่ดีสูง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

10. ท่านมีความพอใจต่อรูปแบบการจัดนิทรรศการ เช่น ลักษณะป้ายบรรยายความเป็นมาของชุมชน มากน้อยเพียงใด *

1) ดี
 2) ปานกลาง
 3) น้อย

11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการเพิ่มสถานที่จัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ *

1) เห็นด้วย
 2) ไม่เห็นด้วย

Back Next Clear form

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

12. การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

	ดีเยี่ยม	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ดี
12) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐
13) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐
14) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐
15) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐
16) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐
17) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐
18) การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม	☐	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

19. ท่านสามารถให้วิธีการจัดการของพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมได้หรือไม่ *

1) ดี
 2) ไม่ดี

20. ท่านต้องการให้มีการเพิ่มและจัดการเพิ่มเติมในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมหรือไม่ *

1) ต้องการเพิ่มและจัดการเพิ่มเติม
 2) ต้องการเพิ่มแต่ไม่จัดการเพิ่มเติม
 3) ต้องการเพิ่มแต่ไม่จัดการเพิ่มเติม
 4) ไม่ต้องการเพิ่มและจัดการเพิ่มเติม
 5) ไม่ต้องการ

Back Next Clear form

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

21. ท่านต้องการให้มีการเพิ่มและจัดการเพิ่มเติมในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิมหรือไม่ *

Your answer

Back Next Clear form

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิม

22. อายุ (ปี) *

Your answer

23. เพศ *

1) ชาย
 2) หญิง
 3) เพศไม่ชัด

24. ท่านมีอาชีพทางด้านใดบ้าง *

1) ไม่มีอาชีพด้านการศึกษา
 2) อาจารย์
 3) ศึกษานิเทศก์
 4) ศึกษานิเทศก์
 Other:

25. อาชีพ *

1) ราชการ
 2) ผู้ประกอบการ
 3) พนักงานบริษัท
 4) ฟรีแลนซ์
 5) ผู้เกษียณอายุ
 Other:

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

Back Submit Clear form

ภาพที่ 1 แบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Google Forms

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ

ชุดที่.....

แบบประเมินผลงานการออกแบบนิทรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนโดยใช้แนวคิดการออกแบบ

ประสบการณ์ผู้เข้าชม

โดย นางสาว ธนภรณ์ พาพาน ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง

ชื่อ..... เพศ..... อายุ.....ปี

อาชีพ.....

รูปแบบของผู้ตอบ.....

วันที่ทำการสัมภาษณ์.....เวลา.....ระยะเวลา.....สถานที่ในการสัมภาษณ์

คำถามเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เข้าชมต่อผลงานการออกแบบ รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

1. ความคิดเห็นโดยรวมของรูปแบบการนำเสนอแบบที่ 1

.....

2. รูปร่าง รูปทรง การใช้สี เหมาะสมกับหัวเรื่องที่นำเสนอ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือไม่

.....

3. ข้อมูลที่นำเสนอแต่ละหัวเรื่องสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

.....
.....
.....

4. คุณคิดว่านิทรรศการในรูปแบบการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกทำให้คุณ
เกิดประสบการณ์ใหม่ในการเข้าชมหรือไม่

.....
.....
.....

5. คิดว่ารูปแบบของป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกสามารถดึงดูดให้อยากเข้าชมนิทรรศการหรือไม่

.....
.....
.....

6. นิทรรศการแบบอินโฟกราฟิกควรที่จะปรับปรุงในด้านไหนบ้าง อย่างไร

.....
.....
.....

คำถามเพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เข้าชมต่อผลงานการออกแบบ รูปแบบสื่อเชิงโต้ตอบ

1. ความคิดเห็นโดยรวมของรูปแบบการนำเสนอแบบที่ 2

.....
.....
.....

2. รูปร่าง รูปทรง การใช้สี เหมาะสมกับหัวเรื่องที่น่าเสนอ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือไม่

.....
.....
.....

3. ข้อมูลที่นำเสนอแต่ละหัวข้อเรื่องสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอหรือไม่

.....

.....

.....

4. คุณคิดว่านิทรรศการในรูปแบบสื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบทำให้คุณเกิดประสบการณ์ใหม่ในการเข้าชมหรือไม่

.....

.....

.....

5. คิดว่ารูปแบบของสื่อเชิงโต้ตอบสามารถดึงดูดให้อยากเข้าชมนิทรรศการหรือไม่

.....

.....

.....

6. คิดว่าวิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบเหมาะสมกับหัวข้อเรื่องในการจัดแสดงหรือไม่

.....

.....

.....

7. คิดว่าวิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบได้มีความง่ายเพียงใด

.....

.....

.....

8. อยากให้มีการเพิ่มรูปแบบสื่อเชิงโต้ตอบนอกเหนือจากแบบร่างหรือไม่

.....

.....

.....

9. นิทรรศการสื่อเชิงโต้ตอบได้ควรที่จะปรับปรุงในด้านไหนบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

10. หากมีการจัดนิทรรศการหมุนเวียนตามรูปแบบที่นำเสนอไปคิดว่าจะกลับมาชมนิทรรศการที่พิพิธภัณฑ์แห่งนี้อีกหรือไม่

.....

.....

.....

11. หากเลือกนิทรรศการได้ 1 รูปแบบชอบรูปแบบไหน

- รูปแบบอินโฟกราฟิก สื่อเชิงโต้ตอบ

-----ขอบคุณท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์-----

ภาคผนวก ฉ

ชุดที่.....

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน เรื่อง ความคิดเห็น และ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้า
ชม พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

โดย นางสาว ธนภรณ์ พาพาน ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

ชื่อ..... เพศ..... ปี อายุ..... ปี
ตำแหน่ง..... สถานที่ทำงาน.....
ประสบการณ์การทำงานและระยะเวลาการทำงาน..... ปี..... เดือน
วันที่ทำการสัมภาษณ์..... เวลา..... ระยะเวลา..... สถานที่.....

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็น ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาของผลงานการออกแบบ รูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยาย
แบบอินโฟกราฟิก

1. ความคิดเห็นโดยรวมของผลงานออกแบบรูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

.....
.....
.....

2. ข้อดีของผลงานออกแบบรูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปัญหาที่พบในผลงานออกแบบรูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงในผลงานออกแบบรูปแบบที่ 1 ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ความคิดเห็นเชิงบวก ปัญหาของผลงานการออกแบบ รูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงตอบโต้

1. ความคิดเห็นโดยรวมของผลงานออกแบบรูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงตอบโต้

.....

.....

.....

2. ข้อดีของผลงานออกแบบรูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงตอบโต้

.....

.....

.....

3. ปัญหาที่พบในผลงานออกแบบรูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงตอบโต้

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงในผลงานออกแบบรูปแบบที่ 2 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงตอบโต้

.....

.....

.....

-----ขอบคุณท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์-----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สไลด์นำเสนอประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

ภาคผนวก ข

การออกแบบนิทรรศการ โดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
รณรพี พาพาน
สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เก็บข้อมูลภาคสนามเริ่มต้น

ผลกระทบเชิงสังคมในอดีต
วัตถุประสงค์ของนิทรรศการมีดังนี้
- ให้ความรู้เกี่ยวกับ...
- ส่งเสริม...
- ...
นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

นิทรรศการ 8 ห้อง | ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกุฎจีน

- 01 วันนักสู้จีน
- 02 ก่อนจะเป็นกุฎจีน
- 03 การเปลี่ยนแปลง
- 04 สนามยุคศิวิไลซ์
- 05 พาราเซตัส
- 06 ปันทิทองเดิม
- 07 ตลาดหนังโตมา
- 08 ราชรถไปขุด

นำเสนอผ่าน 2 รูปแบบ

1. ป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ป้ายบรรยายข้อความธรรมดา | ป้ายบรรยายอินโฟกราฟิก

รูปแบบอินโฟกราฟิก | ๐๑ วันนักสู้จีน

รูปแบบอินโฟกราฟิก | ๐๒ ก่อนจะเป็นกุฎจีน

นำเสนอ

- การเปลี่ยนแปลงของบ้านเรือน
- บ้านโบราณที่ยังคงอยู่ในชุมชน
- จำลองบ้านโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ผลการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสื่อและการจัดแสดงนิทรรศการภายใน
พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎีจีน
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ชื่อนักศึกษา นางสาวธนภรณ์ พาพาน

วันที่สังเกต วันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม 2564
เวลาเริ่มสังเกต 11.00 น. เวลาจบการสังเกต 13.00 น. รวมระยะเวลา 2 ชั่วโมง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานที่ตั้ง

1. ชื่อสถานที่ พิพิธภัณฑ์กุฎีจีน
2. สถานที่ ตั้งแต่ทางเข้าจนถึงพิพิธภัณฑ์
3. วัน / เวลาทำการ ทุกวัน ตั้งแต่ 09.30 – 18.00 น.

ส่วนที่ 2 ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบของพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

5. สถานที่ตั้งและการเข้าถึง

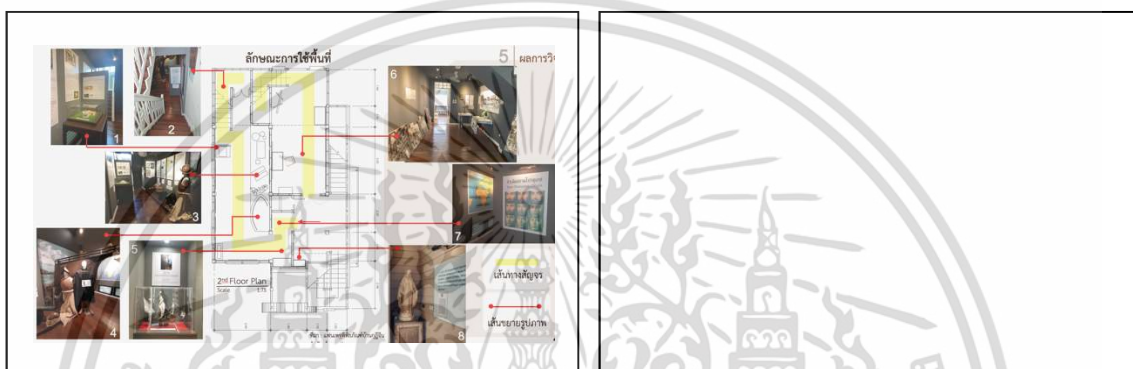
ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นชุมชน
ค่อนข้างหนาแน่น บริเวณทางเข้าซอยมีป้าย
เล็กๆ บ่งบอกว่าด้านในมีพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ แต่
หากใครไม่สังเกตอาจจะถูกมองข้ามได้ บริเวณ
ในซอยมีขนาดแคบและลึก เนื่องจากเป็น
ชุมชนที่มีบ้านเรือนหนาแน่น การเดิน
ทางเข้าออกจึงมีความลำบาก

6. สภาพแวดล้อมโดยรอบพิพิธภัณฑ์

สภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นบ้านเรือน มีร้านขายขนมขึ้นชื่อและร้านกาแฟเล็ก ๆ ข้างๆ พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์อยู่บริเวณหัวมุม มีทางที่สามารถเข้าถึงได้ 3 ทาง ลักษณะซอยก่อนถึงมีซอยแยกย่อยและซอยตัน มีป้ายบอกซอยด้านหน้า แต่ไม่มีแผนที่ เวลาที่มีรถมอเตอร์ไซด์สัญจรผ่านขณะเดินจะทำให้เกิดความลำบาก

ส่วนที่ 3 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในของสื่อและการจัดแสดงนิทรรศการ

7. ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

8. ลักษณะการใช้พื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

9. รูปแบบเทคนิคจัดแสดงภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

ส่วนมากเทคนิคจัดแสดงเน้นเป็นการสื่อสารทางเดียว เช่นป้ายบรรยายที่มีตัวหนังสือ รูปภาพ และจัดแสดงวัตถุ หุ่นจำลอง วัตถุจัดแสดงจะเยอะกว่าการเล่าเรื่องผ่านนิทรรศการชั้น 2 ยังไม่มีสื่อนำเสนอแบบอื่นเหมือนที่พิพิธภัณฑ์อื่นมี เน้นเล่าเรื่องด้วยรูปแบบเรียบง่าย ให้ผู้เข้าชมซึมซับเรื่องราวผ่านบรรยากาศของพิพิธภัณฑ์มากกว่า

10. ลักษณะป้ายบรรยาย

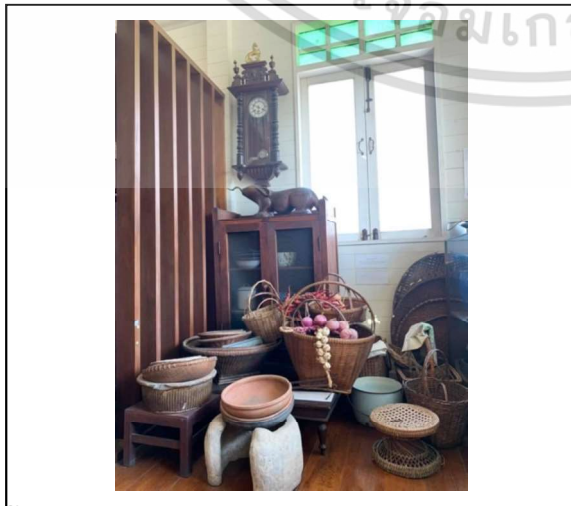
ตัวป้ายบรรยายทั้งหมดเป็นบอร์ดสกกรีน ตัวอักษร เข้าใจได้จากการอ่าน แต่ตัวหนังสือค่อนข้างเล็กและเยอะ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีรูปภาพประกอบคำบรรยาย เพื่อเสริมความรู้จากตัวหนังสือ ป้ายถูกติดตั้งบนผนัง ขนาดป้ายขึ้นอยู่กับขนาดผนังที่ใช้ติดตั้ง ป้ายบรรยายวัตถุเป็นป้ายขนาดเล็กกว่าเป็นกระดาษอ่อนพิมพ์คำบรรยาย ขนาดป้ายเล็กเพราะว่าเป็นป้ายบรรยายวัตถุ

11. ลักษณะภาพถ่ายที่ใช้จัดแสดง

รูปภาพที่ใช้จัดแสดงทั้งหมดเป็นรูปภาพจากอดีต มีทั้งรูปบุคคล สถานที่ รูปถ่ายขณะประกอบพิธีทางศาสนา และยังมีภาพพิมพ์ที่เป็นโทน ขาว ดำ เทา ให้ความรู้สึกกลมกลืนกับรูปถ่ายเก่า

12. ลักษณะวัตถุจัดแสดง

วัตถุจัดแสดงเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. ลักษณะหุ่นจำลอง

14. ลักษณะการติดตั้งภาพถ่ายภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุ

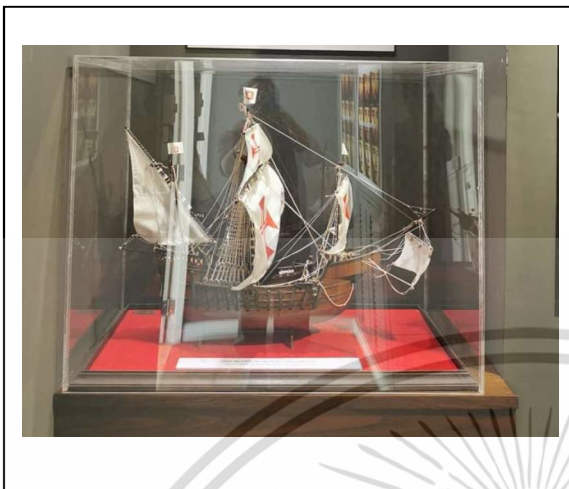
ภาพถ่ายในส่วนจัดแสดงวัตถุชั้น3 การติดตั้งได้ติดไว้บนผนัง ในระดับสายตา ขนาดของรูปถ่ายมีทั้งขนาดใหญ่และเล็กต่างกัน ส่วนห้องจัดแสดงภาพถ่าย รูปถ่ายถูกวางเรียงไว้บนพื้นส่วนใหญ่ ไม่อยู่ในระดับสายตา แต่มีภาพที่ถูกติดกับผนังและวางบนแท่นวางรูปภาพอยู่ในระดับสายตา

15. การจัดวางวัตถุจัดแสดงในส่วนจัดแสดงวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

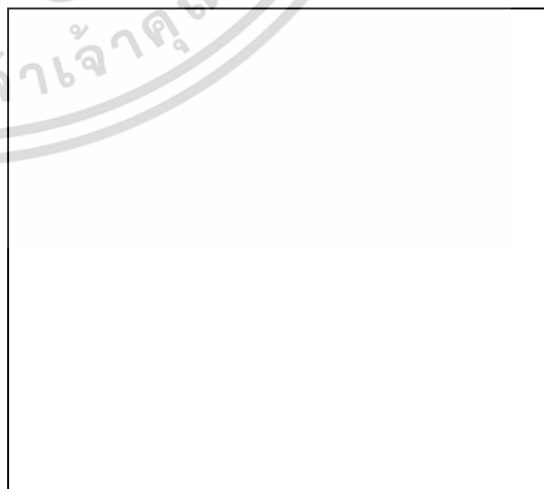
16. ลักษณะเครื่องบินในพื้นที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

17. การให้แสงสว่างพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

18. การให้แสงสว่างพื้นที่ส่วนจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. ลักษณะการให้แสงสว่างในพื้นที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

มีรูปแบบการให้แสงสว่างอย่างหลากหลาย ทั้งแสงประดิษฐ์ที่มีไฟดาวน์ไลท์เพื่อให้ความสว่างเพิ่มเติมในบางจุด ไฟแทร็คไลท์ โคมไฟส่องสว่าง และการให้แสงธรรมชาติ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเทคนิคจัดแสดงคือ

ระดับแสงสว่าง ระดับแสงสว่างในส่วนจัดแสดงนิทรรศการมืดเกินไป และไฟในบางจุดไม่สามารถใช้งานได้ แนวทางในการปรับปรุงคือ เพิ่มระดับความสว่างของหลอดไฟที่ใช้ส่องป้ายบรรยายและไฟLED ซ่อมแซมไฟบางจุดที่ไม่ติด เช่น ไฟบันได เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้ผู้เข้าชม

ป้ายบรรยายความเป็นมา และป้ายบรรยายวัตถุ ลักษณะป้ายบรรยายมีตัวหนังสือค่อนข้างเยอะและเล็ก ระยะเวลาติดตั้งป้ายบรรยายไม่อยู่ในระดับสายตา ป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดงไม่ครบตามจำนวนวัตถุ แนวทางในการปรับปรุงคือ ติดตั้งป้ายบรรยายให้อยู่ในระดับสายตา เพิ่มสีนำเสนอนที่ น่าสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

การจัดวางวัตถุ ลักษณะการวางวัตถุจัดแสดงหรือรูปภาพบนพื้น ปรากฏให้เห็นในส่วนจัดแสดงนิทรรศการและส่วนจัดแสดงวัตถุทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบต่อพื้นที่จัดแสดง แนวทางในการปรับปรุงคือ ควรเพิ่มตู้จัดแสดงให้เพียงพอ หรือนำวัตถุจัดแสดงออกเพื่อระบายของจะช่วยให้พื้นที่ได้

การติดตั้งภาพถ่าย พบว่า มีการวางรูปภาพบนพื้นในส่วนแสดงภาพถ่าย ลักษณะวางเรียงกัน แถวเดียวหลายภาพ แนวทางในการปรับปรุงคือ ควรนำรูปภาพติดผนังให้อยู่ในระดับสายตาหรือว่า หรือหาขาตั้งภาพมาวางให้ครบทุกภาพ

ภาคผนวก ฉ

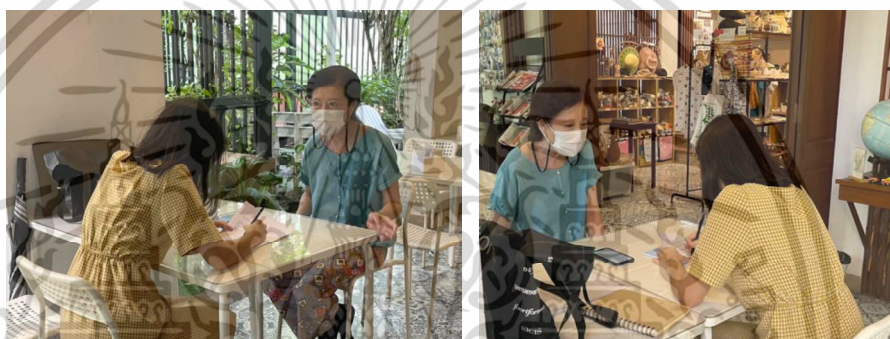
ผลการสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับ รูปแบบสื่อการนำเสนอนิทรรศการ

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎิจีน
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ชื่อนักศึกษา นางสาวธนภรณ์ พาพาน

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ประเด็นความต้องการ
เพิ่มสื่อนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน มีรายละเอียดแต่ละบุคคลดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 1 คุณนาวิณี พงศ์ไทย ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ให้ความเห็น
เกี่ยวกับประเด็นต่างๆในแบบสัมภาษณ์ ได้ความว่า พิพิธภัณฑ์เปิดมาได้ 5 ปีตั้งแต่ปลายปี 2559 โดย
*ความคิดเห็นต่อรูปแบบนิทรรศการ*คืออยากนำเสนอเรื่องเล่า ประวัติชุมชนแบบง่ายๆและไม่ยาวนาน โดยมี
รายละเอียดพอสมควรถ้าใครสนใจก็ไปหาเพิ่มเติมได้ในภายหลัง โดยในการนำเสนอใช้เป็นภาษาบอกเล่า
ไม่ใช่ภาษาเชิงวิชาการเพื่อให้ผู้เข้าชมอ่านและเข้าใจได้ง่าย *โดยส่วนตัวเคยมีประสบการณ์ในการเข้าชม
พิพิธภัณฑ์*ด้านประวัติศาสตร์หรือพิพิธภัณฑ์ชุมชนมาหลายแห่ง และไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์เล็กๆมาหลายที่
เพราะคิดว่าจะทำพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กจึงไปเข้าชมเพื่อศึกษาแนวทางมาเพื่อสร้างและปรับใช้กับพิพิธภัณฑ์
บ้านกุฎิจีน ในส่วนของเรื่อง*ที่ผู้เข้าชมบางท่านอาจไม่ได้อ่านป้ายนิทรรศการ*ก็อยู่ที่ความชอบของแต่ละ
บุคคล ถึงได้พยายามนำเสนอในแบบสั้นๆ ถ้านำเสนอแบบสั้นๆแล้วผู้คนที่อ่านละเอียดมากแต่ถ้า
เค้าไม่ได้สนใจก็จะเดินชมหรือบางคนก็อ่านผ่านๆ โดยรวมแล้ว*นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่หลังจากเข้าชม*
บอกว่าจัดได้ดีแล้ว ข้อความอ่านง่ายดี บางคนมีข้อเสนอแนะบ้าง เป็นรายละเอียดเพิ่มเติม เราก็รับมาและไป
ศึกษาเพิ่มถ้าหากทำได้ก็ทำ ในส่วนของ*การปรับปรุงส่วนจัดแสดง*ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยๆ ปรับปรุง
มาสามครั้งแล้ว ตอนนี้นำกำลังเรียบเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องมากขึ้นและจัดของวางใหม่ หลังจากปรับปรุง
ครั้งล่าสุดผ่านมา 4 ปีกำลังจะปรับปรุงอีกครั้งเพื่อให้เป็นแนวทางใหม่ที่จะสามารถดึงดูดผู้คนเข้ามา จะ
ปรับเปลี่ยนในเรื่องการจัดแสดงแต่ละยุคสมัย และเริ่มจัดกลุ่มยุคสมัย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของกุฎิจีน และ
จะมีของอะไรบ้างแต่ละยุคสมัย จะเริ่มทำไหมไลน์ของยุคธนบุรี รัตนโกสินทร์ โดยจะเป็นประเทศที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับชุมชนตั้งแต่สมัยก่อนเช่นจีนโปรตุเกสหรือยุโรป ว่าจะไปตรงกับยุคไหนบ้างและจัดวัตถุจัด

แสดงเป็นกลุ่ม *อยากจะเพิ่มรูปแบบการจัดแสดง* เป็นแบบคิวอาร์โค้ดแต่ต้องใช้เวลาเรียบเรียงเรื่องราว คิดว่าอยากให้มีการให้เสียงตามจุดต่างๆ เพราะเตรียมเครื่องจัดแสดงเสียงไว้แล้วแต่ต้องค่อยๆเรียบเรียง เรื่องเสียงไป ส่วนวิดีโอภาพเคลื่อนไหวเป็นเรื่องของเทศกาลต่างๆของชุมชน พิธีกรรมต่างๆต่อปีเกี่ยวกับ เรื่องศาสนา ส่วนเรื่อง *เพิ่มสื่อนำเสนอภายในพื้นที่ว่าง* คือตอนนี้ไม่มีพื้นที่ว่างแล้วตอนแรกคิดว่ามันมีที่ว่างแต่พอวางของไปก็ไม่มีที่ว่าง *อยากจะเพิ่มส่วนของยาโบราณ โมเดลอาหารก็ยังไม่ครบ จากประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์* มาอยากนำเอารูปแบบ QR Code การให้เสียงภาพวิดีโอออนไลน์ *ตั้งแต่เปิดมาไม่พบปัญหาใหญ่ๆ* มีปัญหาจุกจิกเป็นประจำเรื่องไฟบางจุดไม่ติดหรือปั้มน้ำไม่ทำงาน น้ำไม่พอบ้าง อนาคตอาจจ้างพนักงานเพราะพนักงานพาร์ททามเรียนจบไปทำงานประจำ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 การสัมภาษณ์ คุณนาวิณี พงศ์ไทย ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 2 คุณวิภาณัน ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ให้ความเห็นเกี่ยวกับ ประเด็นต่างๆในแบบสัมภาษณ์ ได้ความว่า ช่วยดูแลพิพิธภัณฑ์มาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ประมาณ 5 ปี เพราะ เป็นของครอบครัว รู้สึกว่า *รูปแบบการจัดแสดง* จากคนที่มาท่องเที่ยวเข้าใจชัดเจนและคิดว่าเราเรียบเรียง เข้าใจง่าย ได้มีการ *เข้าชมพิพิธภัณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ที่อื่น* บางแต่ไม่เยอะเท่าไร *ความคิดเห็นต่อผู้เข้าชมบางส่วนที่ไม่ได้อ่านป้ายจัดแสดง* ไม่เป็นปัญหาเพราะบางที่เค้าอาจจะมาเพื่อฆ่าเวลา คนไม่สนใจ ก็เดินผ่านไป ถ้าคนที่ตั้งใจมาดูจริงๆก็จะใช้เวลาเข้าชมนาน รู้สึกว่า *หลังจากที่ผู้เข้าชมได้เข้าชมแล้ว* ส่วนใหญ่ประทับใจในบรรยากาศที่ไม่ร้อนและเสียงสงบบรรยากาศสบายสบายและทำให้ผู้เข้าชมได้รับความรู้มากขึ้น บางคนอาจมีข้อเสนอแนะเพราะเกิดโอกาสให้มีข้อเสนอแนะ *การปรับปรุงนิทรรศการ* ทั้งสองชั้นอยากเพิ่มของที่จัดแสดงเพราะมีของเยอะแต่พื้นที่ไม่พอ *อยากให้เพิ่มพื้นที่แต่ไม่สามารถทำได้* เพราะถ้าขยาย บริเวณได้จะมีของจัดแสดงอีกเยอะเลย อย่างเช่นของเล่นเก่าๆ *อยากเพิ่มรูปแบบนิทรรศการ* เพราะกำลังจะมีสื่อหลายๆแบบในการปรับปรุงครั้งหน้า การเพิ่มการนำเสนอเรื่องราวในบางจุดถ้ามีการ *ปรับปรุงครั้งหน้า* และมีการเคลียของจะเพิ่มของจัดแสดงใหม่เข้าไป และเพิ่มนิทรรศการหมุนเวียนเพราะพื้นที่ไม่พอกับของ ในเรื่องการนำเทคนิคจัดแสดงจากพิพิธภัณฑ์อื่นมาปรับใช้ส่วนหนึ่งนำมาทำตามเพราะเราไปชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิพิธภัณฑ์ต่างๆก่อนเอามาเป็นแนวคิดในการออกแบบพิพิธภัณฑ์นี้ **จากที่เปิดพิพิธภัณฑ์มีปัญหาเรื่องรถเข้าไม่ถึง** นักท่องเที่ยวให้ข้อมูลเพิ่มเติมมากกว่าไม่ค่อยให้แก้ไขอะไร (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์ คุณวิภาณัน ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ญ

ผลการสัมภาษณ์ความต้องการของผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการ นำเสนอนิทรรศการ

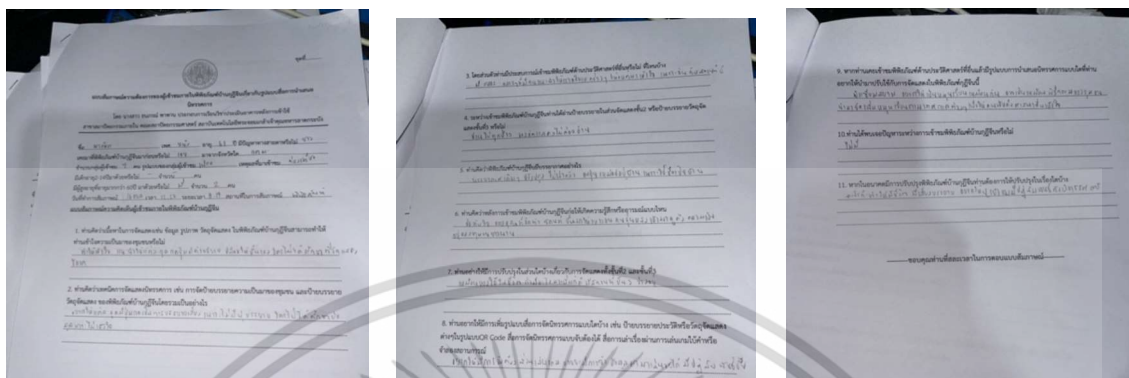
ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎิจีน
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ชื่อนักศึกษา นางสาวธนภรณ์ พาพาน

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการสื่อนำเสนอภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนของผู้
เข้าชม มีรายละเอียดแต่ละบุคคลดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 1 ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 61 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว มี
ปัญหาสายตายาว เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนแล้ว มีผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปีมาด้วย 2 คน ให้ความ
คิดเห็นว่า *เนื้อหาจัดแสดงและวัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ทำให้เข้าใจความเป็นมาและสื่อได้ถึงความ
เก่าหรืออดีต โดยส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ที่อื่นเยอะและหลายที่จะมี
ผู้บรรยายอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ในระหว่างเข้าชมได้มีการอ่านป้าย
บรรยายแต่ไม่ได้อ่านทุกป้าย อย่างเช่นป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดงถ้าวัตถุบางชิ้นรู้ว่าเป็นอะไรก็จะไม่อ่าน
บรรยายภายในพิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศโอเค ปรับปรุงให้เข้ากับปัจจุบันได้ดี ทำให้รู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่
ในบ้าน หลังจากที่เข้าชมรู้สึกประทับใจ และรู้สึกขอบคุณที่จัดทำสถานที่นี้ขึ้นมาให้เยาวชนหรือคนรุ่น
หลัง ได้เข้ามาเห็นและทราบถึงความเป็นอยู่ของชุมชน การปรับปรุงในส่วนของการนิทรรศการหลังจากเข้า
ชมอยากให้มีการเพิ่มวัตถุจัดแสดงใหม่ขึ้นมา และแนะนำในแต่ละจุดมีคำอธิบายเสียงแบบกดปุ่ม เหมือน
พิพิธภัณฑ์ทั่วไป เพราะถ้าให้ผู้ชมเข้าไปดูเองแบบไม่มีผู้นำผู้บรรยาย ผู้ที่ไม่ได้ศึกษาข้อมูลมาก่อนจะไม่
ทราบที่มาที่ไปของพิพิธภัณฑ์นี้ ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ อยากให้มีการเพิ่มสื่อที่สามารถจับ
ต้องได้ และอยากให้เป็นนิทรรศการหมุนเวียนเหมือนพิพิธภัณฑ์ที่มีวชิระสยามที่เคยไปเข้าชมมา อาจจะ
เป็น นิทรรศการหมุนเวียนที่เป็นเทศกาลหรือประเพณีสำคัญทางศาสนาของชุมชนนี้เพราะเป็นชุมชนชาว
คริสต์ จัดเพิ่มขึ้นมาเป็นช่วงๆจะสามารถทำให้ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นรับรู้และเห็นถึงประเพณีของชาวคริสต์*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

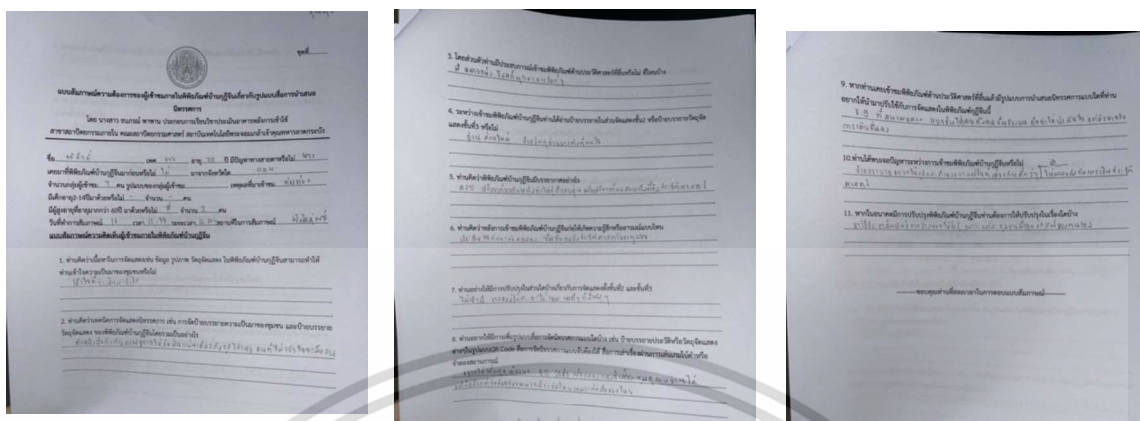
ได้ **ระหว่างที่เข้าชม**ไม่พบเจอปัญหา **หากอนาคตมีการปรับปรุง**อยากให้มีการทำให้มีกรรการมีชีวิตชีวามากขึ้นในการนำเสนอ อยากให้ผู้เข้าชมมีปฏิสัมพันธ์กับการจัดแสดง (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 1

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 2 ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 79 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว มีปัญหาสายตายาว ไม่เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนมาก่อน จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม 7 คน มีผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปีมาด้วย 2 คน ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาจัดแสดง**ภายในพิพิธภัณฑ์สามารถทำให้เข้าใจความเป็นมาของชุมชนได้เป็นอย่างดี **ป้ายบรรยาย**โดยรวมตัวหนังสือไม่เยอะและไม่เล็กเกินไปแต่อยากให้ตัวหนังสือกับภาพอยู่แผ่นเดียวกับรูปจะได้ไม่ต้องมาดูภาพแล้วค่อยไปอ่านคำบรรยายในอีกแผ่น คนที่ไม่เข้าใจจะสับสนเพราะป้ายบรรยายมันอยู่ติดติดกัน **ส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ที่อื่น**หลายแห่ง ในระหว่างที่เข้าชมมีการอ่านป้ายบรรยายส่วนใหญ่ ส่วนป้ายวัตถุจัดแสดงอ่านเป็นบางป้ายที่เราสนใจในวัตถุนั้น **บรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์**มีความเงียบสงบ ทำให้รู้สึกคิดถึงอดีตเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือประวัติศาสตร์ **หลังจากที่เข้าชมรู้สึก**ว่าประทับใจ ซึมซับแหล่งประวัติศาสตร์ของชุมชน ไม่ต้องการให้ปรับปรุงส่วนนิทรรศการเพราะรู้สึกว่าวัตถุจัดแสดงพอดีกับสถานที่และเน้นแต่วัตถุที่สำคัญ ในเรื่องของ**การเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้มีการเพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR Code อย่างเดียวเพื่อที่จะแสดงแสงสีเสียงให้ผู้ชมได้ดูและอ่านภาพได้ แต่ก็แล้วแต่ช่วงวัยด้วยการนำเสนอของสื่อแต่ละแบบว่าวัยไหนเหมาะสมกับสื่อแบบไหน **ระหว่างที่เข้าชม**พบว่าการเดินขึ้นลงสำหรับคนมีอายุค่อนข้างลำบาก เพราะส่วนมากพวกประวัติศาสตร์เด็กๆจะไม่ค่อยมาจะมาแต่ผู้ใหญ่ๆ และคนมีอายุ **หากอนาคตมีการปรับปรุง**อยากให้วิธีประชาสัมพันธ์จากข้างนอกให้รับรู้ว่ามีพิพิธภัณฑ์อยู่ เพราะว่าถ้าไม่มีคนรู้จักพามาจะไม่รู้ว่ามีสถานที่นี้อยู่ (ภาพที่ 2)

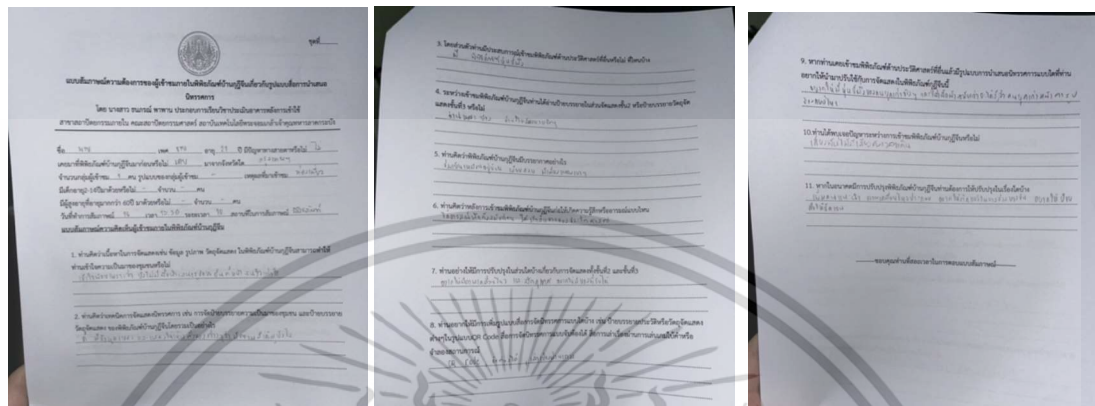
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 2

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 3 ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 21 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม 2 คน ไม่มีปัญหาด้านสายตา เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนแล้ว ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาในการจัดแสดง**ทำให้เข้าใจความเป็นมาของชุมชนได้น้อยเพราะว่ายังไม่มีส่วนในการนำเสนอรูปแบบอื่นที่น่าสนใจเท่าไร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ**ป้ายบรรยาย**ประวัติความเป็นมาของชุมชนว่ามีข้อมูลนำเสนอเยอะดี และ**ป้ายบรรยาย**วัตถุจัดแสดงสามารถทำให้เห็นความสำคัญของวัตถุสิ่งของที่นำมาจัดแสดงได้ **ส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ที่อื่น**พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง ระหว่างเข้าชมได้มีการอ่านทั้งป้ายบรรยายความเป็นมาและป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดงแต่ไม่ได้อ่านทั้งหมด **บรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์**ร่มเย็นเหมือนอยู่บ้านและมีบรรยากาศเงียบสงบมีเสียงเพลงเบาเบา **หลังจากที่เข้าชม**ก่อให้เกิดอารมณ์นึกถึงสมัยก่อนและมีกลิ่นอายของประวัติศาสตร์ **การปรับปรุงในส่วน**ของนิทรรศการอยากให้มีภาพเคลื่อนไหวและมีผู้บรรยายในเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์ **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้มีการเพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR Code และสื่อนำเสนอที่สามารถจับต้องได้ และการเล่าเรื่องผ่านเกมอยากให้เพิ่มทั้งหมดเพราะผู้ที่มีหลายเพศหลายวัยจะทำให้วัยต่างๆที่สนใจไปเข้าชมแต่ละจุดต่างๆที่มีสื่อที่แต่ละวัยสนใจ โดยส่วนตัว**จากพิพิธภัณฑ์ที่เคยไปเข้าชม**มาอยากให้มีส่วนขี้ผึ้งของคนยุคเก่าจริงๆและใส่เสื้อผ้าสมัยเก่าเพื่อเพิ่มชีวิตชีวาให้กับหุ่นจัดแสดงจะได้รู้ว่าคนยุคเก่านั้นหน้าตารูปร่างแบบไหนใส่เสื้อผ้าแบบไหน อาจจะเป็นคนที่มีความสำคัญกับชุมชนนำมาทำเป็นหุ่นขี้ผึ้งจริงๆ **ระหว่างที่เข้าชมพบเจอปัญหา**เสียงพื้นไม้มีเสียงดังเวลาเดิน **ในอนาคตหากมีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์**อยากให้เพิ่มผู้บรรยายแนะนำเรื่องราวเนื้อหาภายในพิพิธภัณฑ์และภาพเคลื่อนไหวประกอบการจัดแสดง (ภาพที่ 3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

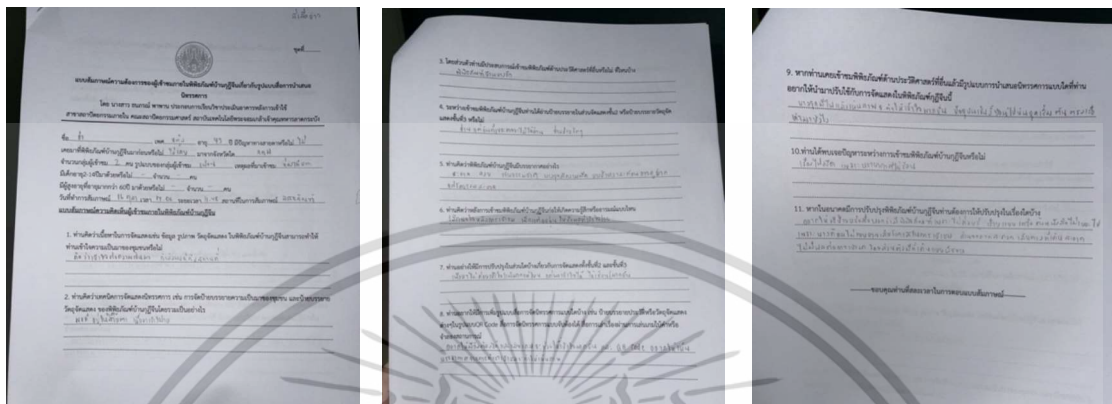

ภาพที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 3

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 4 ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 43 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม 2 คน ไม่มีปัญหาด้านสายตา ไม่เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฏิจีนมาก่อน ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาในการจัดแสดง**สามารถทำให้เข้าใจได้ต่อความเป็นมาของชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ**ป้ายบรรยาย**ประวัติความเป็นมาของชุมชนว่า ไม่เล็กแล้วก็ไม่ใหญ่เกินไปกำลังพอดีและอยู่ในระดับสายตาในบางป้าย โดยรวมแล้วเนื้อหาเข้าใจง่าย **มีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านบางรัก ในระหว่างเข้าชมได้มีการอ่านป้ายบรรยาย**บางป้าย ถ้าป้ายบรรยายที่มีตัวหนังสือเยอะจะไม่ได้อ่าน **ระหว่างเข้าชมมีบรรยากาศ**สงบเรียบร้อยและเย็นธรรมชาติและมีความสะอาด **หลังจากการเข้าชมรู้สึก**พอใจ และรู้สึกว่าสถานที่เล็กแต่มีความอบอุ่น **การปรับปรุงในส่วนของนิทรรศการ**หลังจากเข้าชมอยากให้มีการปรับปรุงเรื่องไฟในบางจุดเพราะว่าบางจุดมีความมืดและบางจุดของป้ายบรรยายมีเงาสะทอนอาจจะทำให้ดูและอ่านได้ยาก ส่วนเรื่องเนื้อหาไม่ทราบว่าเนื้อหาแน่นแต่ในการนำเสนอสามารถเข้าใจความเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันได้ และได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ประเพณีวัฒนธรรมมากขึ้น **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้มีการเพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR Code เพื่อให้เห็นภาพอารมณ์บรรยากาศในสถานที่นี้ ถ้ามีการสแกน QR Code แล้วบอกที่มาจากอดีตจนถึงปัจจุบันอาจทำให้รู้สึกเพลิดเพลินขึ้นมาได้ และอยากให้มีการเพิ่มสื่อที่จับต้องได้และเพิ่มสื่อที่มีการเล่นเกมจะช่วยให้เด็กเด็กเข้าใจมากขึ้น และจัดทำป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟฟิกจะได้เข้าใจง่ายและไม่ต้องอ่านอย่างเดียวเพราะถ้าบางคนที่ไม่ชอบอ่านอาจจะไม่เข้ามาและอาจจะเสียโอกาสในการเข้าชมส่วนที่มีความสำคัญ **ระหว่างที่**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

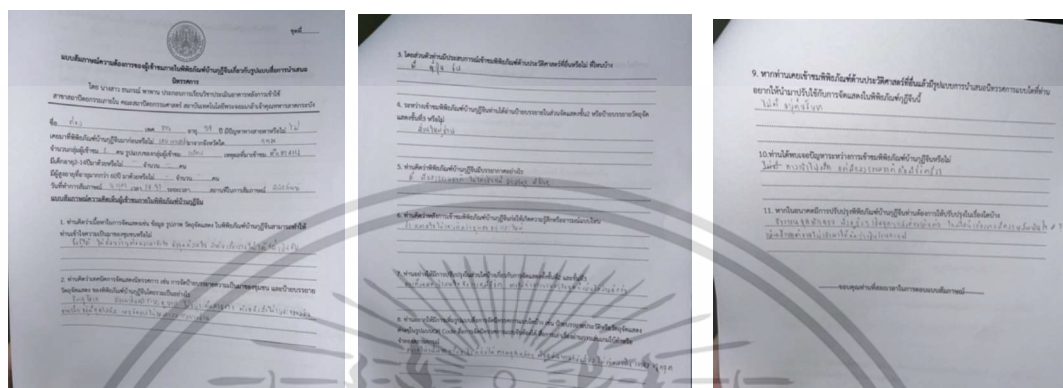
เข้าชมพบเจอปัญหาไฟในบางจุดมืดไปอยากให้ปรับปรุง หากอนาคตมีการปรับปรุงอยากให้มีการประชาสัมพันธ์ว่ามีพิพิธภัณฑ์อยู่ถ้าไม่เดินเข้าชอຍแล้วไม่สังเกตก็จะไม่รู้ว่ามีพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 4

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 5 ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 31 ปี สาเหตุที่เข้ามาชม เพื่อศึกษางาน จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม 2 คน ไม่มีปัญหาด้านสายตา เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกฐิฉินมาก่อนแต่นานมากแล้ว ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาในการจัดแสดง**ทำให้รับรู้ความเป็นมาของชุมชนได้ แต่ไม่ค่อยง่ายต่อความเข้าใจ **ป้ายบรรยายวัตถุคิดว่า**โอเค ป้ายบรรยายความเป็นมาของชุมชนไม่อยู่ในระยะสายตาทำให้ดูยาก ตัวหนังสือในป้ายบรรยายไม่เยอะเกินไปแต่อาจจะเล็ก การจัดวางไม่เหมาะสมกับการอ่าน **ส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ที่ต่างประเทศ ระหว่างเข้าชมอ่านป้ายบรรยายส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่** เต็มวันพิพิธภัณฑ์เป็นสื่อแบบอินเตอร์แอคทีฟหมดแล้วมีทั้งเสียงบรรยาย ภาพเคลื่อนไหวประกอบ ระหว่างการเข้าชมคิดว่า**พิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศดี** เนื่องจากมีแสงธรรมชาติ ทำให้อาคารดูมีชีวิตชีวา ทำให้รู้สึกว่าการอยู่อาศัยจริงๆ **หลังจากเข้าชมรู้สึก**ประหลาดใจเพราะของที่นำมาจัดวางมีความน่าสนใจมาก การจัดวางทำให้ดูมีชีวิตชีวา ในส่วนของ**การจัดแสดงอยากให้มีการปรับปรุง**เรื่องป้ายบรรยายให้อยู่ในระยะสายตา ไม่จำเป็นต้องใช้คัทเอ้าท์ใหญ่ๆเสมอไป **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้มีสื่อที่จับต้องได้ อาจจะเป็นจอบรรยายหรือการให้เสียงตามจุดที่สำคัญที่สามารถบอกเรื่องราวได้ทั้งหมดแบบสั้นๆอย่าง 3-5 นาที **หลังจากเข้าชมพบเจอปัญหา**ทางเข้าไฟมืดไป แต่พอมีแสงธรรมชาติเข้าก็ดูมีชีวิตชีวา ใน**อนาคตมีการปรับปรุง**อยากให้มีจุดพักคอยในส่วนการจัดแสดงและอยากให้มีการนำเสนอเรื่องราวแบบเป็นไทม์ไลน์ เพราะระหว่างที่เข้าชมตั้งแต่ต้นไม่เข้าใจว่ามันสัมพันธ์กันขนาดไหน (ภาพที่ 5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

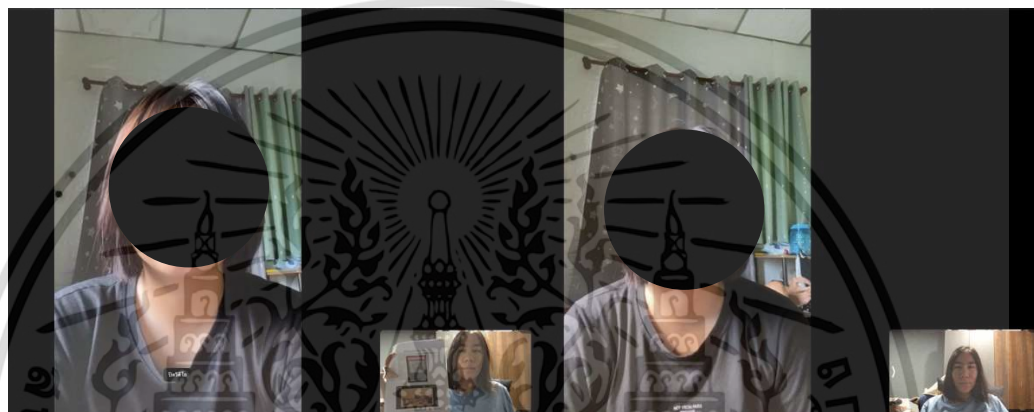

ภาพที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 5

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 6 ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 24 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม 2 คน มีปัญหาด้านสายตาคือสายตาสั้น ไม่เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุ๊กจีนมาก่อน เป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมเฟสบุ๊ก ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาในการจัดแสดง** สามารถทำให้เข้าใจได้ แต่เนื้อหาเยอะมากต้องทำความเข้าใจค่อนข้างยากถ้าไม่ได้ชอบในด้านประวัติศาสตร์อาจจะไม่ค่อยอ่าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ป้ายบรรยาย** ประวัติความเป็นมาของชุมชนว่า เป็นเหมือนป้ายบรรยายที่มีลักษณะธรรมดาไม่ค่อยมีอะไรนอกจากตัวหนังสือกับภาพ ไม่มีสื่อให้ข้อมูลที่เหมือนพิพิธภัณฑ์อื่น ตัวหนังสือค่อนข้างเล็กและเยอะเกินไปในบางป้าย **มีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์** ด้านประวัติศาสตร์หลายแห่ง เช่น ศูนย์ศิลปะบางโพธิ์ และพิพิธภัณฑ์การเกษตร **ในระหว่างเข้าชมได้มีการอ่านป้ายบรรยาย** แต่ไม่ได้อ่านทั้งหมด เนื่องจากสายตาสั้นและป้ายไหนมีขนาดเล็กก็จะได้ไม่อ่าน โดยรวมระหว่างเข้าชมคิดว่า **พิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศ** เยียบสงบและเหมือนบ้านตัวอย่างในโครงการที่มีของตกแต่งบ้านเป็นของเก่า **หลังจากเข้าชมรู้สึก**ว่าได้รับความรู้เยอะขึ้นกว่าเดิม เรื่องเกี่ยวกับวัตถุจัดแสดงว่ามีความสำคัญอย่างไรกับชุมชน และสมัยก่อนเค้าใช้ไปทำอะไร **การปรับปรุงในส่วนของนิทรรศการ** หลังจากเข้าชมอยากให้มีการปรับปรุงเรื่องป้ายบรรยายอยากให้บางป้ายที่มีตัวหนังสือเล็กเพิ่มขนาดตัวอักษร และทำสื่อให้มีความน่าสนใจ เพราะว่าถ้าไม่ได้มาเพื่อการศึกษาจริงๆก็จะไม่อ่านป้ายบรรยายที่มีลักษณะตัวหนังสือเยอะ เรื่องการวางวัตถุจัดแสดงอาจจะทำตู้วางโชว์และติดป้ายบอกเพื่อแสดงความสำคัญของของชิ้นนั้น เพราะวัตถุจัดแสดงบางชิ้นก็วางไว้เฉยๆไม่ได้มีการรักษาอาจทำให้วัตถุจัดแสดงเสียหายได้ **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ** อยากให้มีการเพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Code เหมือนพิพิธภัณฑ์ที่เคยไปเข้าชมจะทำให้ช่วยลดการอ่านเองและเมื่อสแกนจะเป็นคลิปวิดีโอความเป็นมาสั้นๆ และอยากให้มีการเพิ่มผู้บรรยายความเป็นมาของชุมชนเพราะว่าเนื้อหาในการนำเสนอค่อนข้างมาก **ระหว่างที่เข้าชมพบเจอปัญหา**การจัดวางวัตถุจัดแสดงบางชิ้นวางไว้เฉยๆบางชิ้นมีป้ายห้ามจับแต่ป้ายเล็กเกินไปอาจจะทำให้เกิดความเสียหายกับวัตถุได้ จึงอยากให้**มีแนวทางแก้ไขปัญหา**คือจัดแสดงวัตถุจัดแสดงให้มีความปลอดภัยเพราะว่าบางชิ้นหายากและสำคัญหากชำรุดเสียหายจะไม่มีให้คนรุ่นหลังดู ควรจัดให้เป็นระเบียบและมีการใส่ตู้โชว์ไม่ให้จับต้องได้ (ภาพที่ 6)

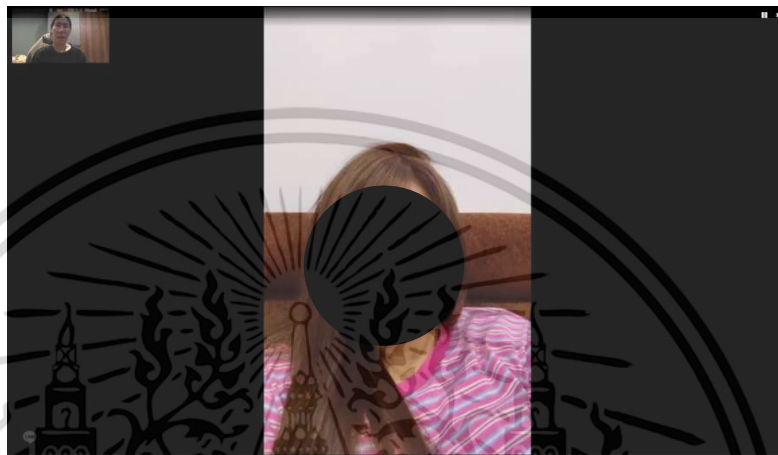

ภาพที่ 6 การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 6 แบบออนไลน์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 7 เข้าชมเพศหญิง อายุ 29 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว กลุ่มผู้เข้าชม 2 คน ไม่มีปัญหาด้านสายตา เป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมเฟสบุ๊ก ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาในการจัดแสดง**ค่อนข้างเข้าใจได้ยากเพราะไม่มีจุดเด่นในการนำเสนอให้ดึงดูดความสนใจและไม่มีบทสรุปใจความสำคัญสั้นๆให้คนที่เข้าไปดูได้เข้าใจง่ายๆในแต่ละชั้น **ป้ายบรรยายความเป็นมาของชุมชน** ตัวหนังสือค่อนข้างเยอะ และวัตถุจัดแสดงบางชิ้นไม่มีป้ายบอกความเป็นมาของวัตถุชิ้นนั้น ว่าวัตถุมีความสำคัญและเป็นมาอย่างไร **ส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์**ที่ต่างประเทศ **ระหว่างเข้าชมอ่านป้ายบรรยาย**แต่เป็นการอ่านแบบผ่านๆ ไม่ได้อ่านทุกป้าย แต่ถ้าป้ายไหนน่าสนใจก็จะอ่านเยอะ **ระหว่างเข้าชมคิดว่าพิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศ**เงียบสงบ เหมือนเดินอยู่ที่บ้านเก่า **หลังจากเข้าชมรู้สึก** ประหลาดใจเพราะได้ความรู้เพิ่มเติมว่ามีเชื้อสายโปรตุเกสในประเทศไทยและมีการใช้ชีวิตร่วมกับคนไทยที่นี่ด้วย **การปรับปรุงในส่วนของนิทรรศการ** อยากให้วัตถุจัดแสดงวางให้เป็นระเบียบและแยกสัดส่วนให้เหมาะสม และเพิ่มการนำเสนอให้น่าตื่นตาตื่นใจ อยากให้มีการเพิ่มสื่อที่ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวในชั้น 2 - 3 และมีคำอธิบายบอกเล่าเนื้อหาเพิ่มเติมที่เป็นใจความสำคัญแบบกำชับว่ากำเนิดขึ้นมาได้อย่างไร วัตถุจัดแสดงได้มาจากไหน **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้เพิ่มสื่อที่จับต้องได้และวิดีโอบอกเรื่องราวสั้นๆ และอยากให้เพิ่มวัตถุจัดแสดงแบบที่สามารถจับต้องได้ด้วย **หลังจากเข้า**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมพบเจอปัญหาไฟคอนข้างมืดในส่วนทางเข้าอาจจะเป็นเพราะตาปรับแสงไม่ทัน และรูปภาพที่วางไว้ก่อนทางออกวางไว้กับพื้นอาจมีการเสียหายได้หากมีคนไปเตะควรถัดกับผนังไปเลย **ในอนาคตมีการปรับปรุง**อยากให้มิตินิ่งเสพบรรยากาศและเรื่องราวจำลองบรรยากาศเหมือนเป็นคนโปรตุเกสในช่วงเวลานั้น (ภาพที่ 7)

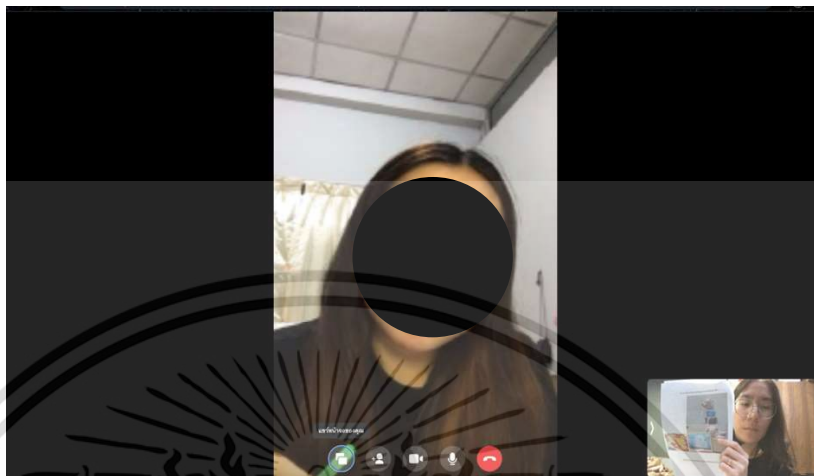

ภาพที่ 7 การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 7 แบบออนไลน์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 8 เข้าชมเพศหญิง อายุ 24 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว กลุ่มผู้เข้าชม 3 คน มีปัญหาด้านสายตาคือสายตาสั้น ไม่เคยเดินทางมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฏิจีนมาก่อน เป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมเฟสบุ๊ก ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาในการจัดแสดง** สามารถทำให้เข้าใจความเป็นมาได้ แต่ถ้าเป็นรูปภาพจะทำให้เข้าใจง่ายกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ป้ายบรรยายประวัติ** ความเป็นมาของชุมชนว่าป้ายเยอะไปและอยู่สูงกว่าระดับสายตาในการอ่าน ตัวหนังสือมีขนาดเล็ก แต่ป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดงชัดเจนดี **ส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง ระหว่างเข้าชมอ่านป้ายบรรยาย**แต่ไม่ได้อ่านทั้งหมดเพราะตัวหนังสือเยอะมากเลยอ่านเฉพาะหัวข้อใหญ่ ถ้าอันไหนสนใจเป็นพิเศษก็จะอ่านรายละเอียดเพิ่มเติม โดยรวมระหว่างเข้าชมคิดว่า **พิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศ**เงียบสงบ **หลังจากเข้าชมรู้สึก**คิดถึงเรื่องราวต่างๆทำให้นึกถึงการจำลองว่าได้เห็นครอบครัวที่กำลังใช้ชีวิตอยู่ในนั้นได้อย่างชัดเจน **การปรับปรุงในส่วนของนิทรรศการ**อยากให้เพิ่มรูปภาพที่สำคัญที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนไปเลย การนำเสนอของเค้าเหมือนการให้อ่านเยอะๆมากกว่าและตัวหนังสือค่อนข้างเล็ก **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้เพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR Code และสื่อการนำเสนอที่สามารถจับต้องได้ นอกจากนั้นยังอยากให้เพิ่มเรื่องเสียงเพลงที่เป็นเพลงของยุคนั้นเพื่อเสริมบรรยากาศให้ผู้เข้าชมมีอารมณ์ร่วมกับสถานการณ์จำลอง **ระหว่างที่เข้าชม**ไม่พบเจอปัญหา

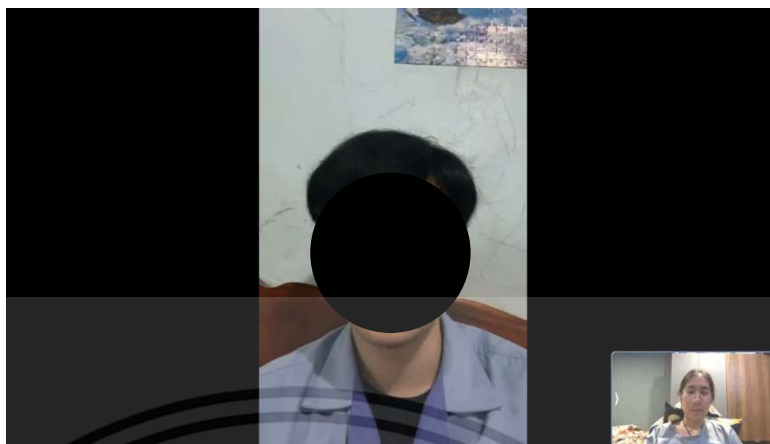
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หากอนาคตมีการปรับปรุงอยากให้มีการเพิ่มรูปภาพและประวัติเพิ่มเติมจากที่นำเสนอในป้ายบรรยายจากการสแกน QR Code นั้น (ภาพที่ 8)

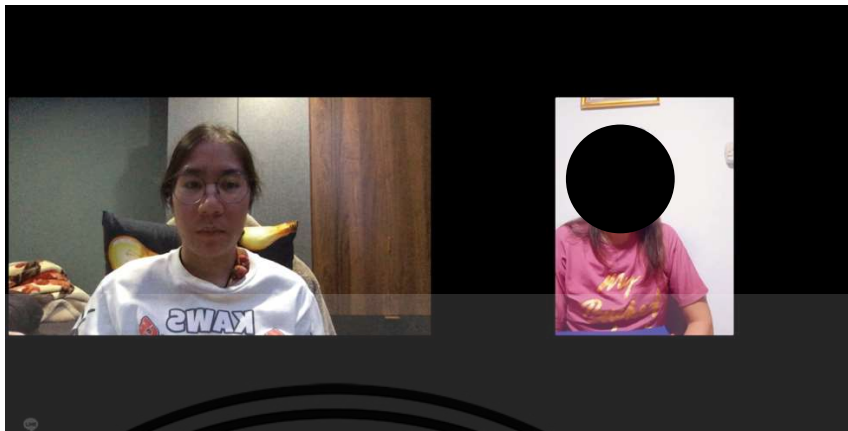
ภาพที่ 8 การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 8 แบบออนไลน์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่ 9 ผู้เข้าชมเพศชาย อายุ 28 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อประกอบการทำงาน จำนวนกลุ่มผู้เข้าชม 15 คน ไม่มีปัญหาด้านสายตา ไม่เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินมาก่อน เป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมเฟสบุ๊ค ให้ความคิดเห็นว่า **ด้านเนื้อหาในการจัดแสดงสามารถทำให้เข้าใจได้แต่ไม่มากเท่าไรเพราะเนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือค่อนข้างเยอะ และเป็นคนที่ไม่ค่อยชอบอ่านอะไรที่เป็นตัวหนังสือเยอะ** มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ**ป้ายบรรยาย**ว่าน่าสนใจแต่ตัวหนังสือเยอะ ด้วยความเป็นคนไม่ชอบอ่านตัวหนังสือเยอะจึงอ่านแค่ส่วนที่สำคัญๆเพื่อให้เข้าใจที่มา วัตถุประสงค์น่าสนใจเพราะเป็นของเก่าที่หาดูได้ยาก **ส่วนตัวไม่มีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ ระหว่างเข้าชมอ่านป้ายบรรยายแต่ไม่ได้อ่านทุกป้ายเพราะเข้าชมกันเยอะเลยทำให้ไม่สะดวกที่จะอ่านทุกป้าย** โดยรวมระหว่างเข้าชมคิดว่า**พิพิธภัณฑ์มีบรรยากาศเหมือนบ้านเก่า** ไม่แน่ใจว่าเพราะมาเข้าชมกันเยอะจึงทำให้รู้สึกว่าการเข้าชมมีขนาดเล็ก ส่วนตัวคิดว่าดูคับแคบและอัดอัดเล็กน้อย **หลังจากเข้าชมรู้สึก** ประทับใจกับการจัดแสดงและมีความรู้สึกว่าได้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์เพิ่ม **การปรับปรุงในส่วนของนิทรรศการ** อยากให้เพิ่มภาพให้เยอะกว่านี้และเพิ่มพื้นที่ถ้าสามารถทำได้ **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ** อยากให้เพิ่มทุกสื่อ เช่น การเพิ่มการนำเสนอป้ายบรรยายผ่าน QR Code จะได้สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ และสื่อแนะนำที่สามารถจับต้องได้ และการเล่าเรื่องผ่านเกม เพราะเป็นสื่อที่พิพิธภัณฑ์ทั่วไปควรมีและจะทำให้ที่น่าสนใจมากขึ้น **ระหว่างที่เข้าชม**ไม่พบเจอปัญหาด้านใดเพิ่มเติมนอกจากปัญหาด้านพื้นที่ **หากอนาคตมีการปรับปรุง** ถ้าสามารถเพิ่มพื้นที่ได้ก็จะดีเพราะจะได้มีของใหม่ๆมาเพิ่ม และถ้าหากเป็นหมู่คณะจะได้มีพื้นที่ที่ไม่ทับซ้อนกันตอนที่ดูวัตถุหรืออ่านป้ายบรรยาย (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 9 แบบออนไลน์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่10 ผู้เข้าชมเพศหญิง อายุ 59 ปี สาเหตุที่มาเข้าชม เพื่อท่องเที่ยว กลุ่มผู้เข้าชม 3 คน ไม่มีปัญหาด้านสายตา ไม่เคยมาที่พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน เป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมไลน์ ให้ความคิดเห็นว่า **เนื้อหาจัดแสดงและวัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์** โดยรวมทำให้เข้าใจความเป็นมาได้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ**ป้ายบรรยาย**ว่าป้ายเล็กไปแต่ตัวหนังสือไม่เยอะเท่าไร แต่ว่าไม่อยู่ในระดับสายตาบางป้ายต้องแหงนมองหรือว่าต้องก้มมอง ทุกอย่างที่เป็นป้ายให้คนอ่านควรอยู่ในระดับสายตา โดย**ส่วนตัวมีประสบการณ์การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ที่อื่น**มาบ้างแต่จำไม่ได้เพราะนานมาก **ในระหว่างเข้าชมไม่ค่อยได้อ่านป้ายบรรยาย**แต่เน้นชมวัตถุจัดแสดงมากกว่า แต่มีการอ่านป้ายบรรยายวัตถุจัดแสดงมากกว่า **บรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์**มีบรรยากาศค่อนข้างมืดในชั้นแรกทำให้มองไม่ค่อยชัดเท่าไร แต่ชั้นที่สองก็สว่างมากจึงทำให้บรรยากาศดีขึ้นและก็ยังมีความรู้สึกว่าสงบเงียบด้วย **หลังจากที่เข้าชมรู้สึก**ว่าก็โอเคแต่ว่าไม่ค่อยตื่นเต้นเท่าไร เท่าที่จำได้มันไม่ค่อยมีอะไรโดดเด่น **การปรับปรุงในส่วนของนิทรรศการ**หลังจากเข้าชมอยากให้ป้ายวัตถุจัดแสดงอยู่คู่กับวัตถุใกล้ๆกัน ดูเหมือนวัตถุบางอันก็ไม่มีป้ายบอก บางอันก็ติดป้ายรวมๆกับวัตถุหลายๆอันก็เลยไม่รู้ว่อันไหนคือป้ายวัตถุอันไหน **ในเรื่องของการเพิ่มสื่อนิทรรศการ**อยากให้มีการเพิ่มสื่อที่สามารถจับต้องได้อาจจะดูโดดเด่นมากกว่านี้ ทำให้คนที่มาชมมีส่วนร่วมจะได้นำชิ้นต้นขึ้นมาหน่อย **ระหว่างที่เข้าชม**พบเจอปัญหาตรงป้ายบรรยายไม่อยู่ในระดับสายตา **หากอนาคตมีการปรับปรุง**อยากให้มีการปรับปรุงเรื่องป้ายบรรยาย และปรับปรุงจุดวางวัตถุจัดแสดง ไม่ควรเอาของไปวางกับพื้นและไม่ควรเอาไปวางกองรวมกันเพราะมันดูไม่เป็นระเบียบ และของควรวางไว้ในระดับสายตาด้วยและอยากให้มีป้ายบอกวัตถุจัดแสดงทุกชิ้น จะได้ว่าวัตถุแต่ละชิ้นสำคัญยังไง ความเป็นมาอย่างไร (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมคนที่ 10 แบบออนไลน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

ผลการสอบถามความต้องการเพิ่มสื่อการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน
 ในวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการออกแบบนิทรรศการโดยใช้แนวคิดการออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าชม
 กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์กุฎิจีน
 สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ชื่อนักศึกษา ธนภรณ์ พาพาน

The image displays two screenshots of the SPSS Data View window. The top screenshot shows a list of 36 respondents with columns for 'จำนวนตัว' (Number of items), 'ราคา' (Price), 'ประเภท' (Category), 'อายุ' (Age), 'เพศ' (Gender), 'ระดับการศึกษา' (Education Level), 'อาชีพ' (Occupation), and 'รายได้' (Income). The bottom screenshot shows the same data with a column for 'ความคิดเห็น' (Opinion) containing 36 numbered comments in Thai.

ภาพที่ 1 ตาราง Data View จาก SPSS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The screenshot shows the SPSS Data Editor interface. The main window displays a grid of data with 38 rows and 10 columns. The columns are labeled with Thai characters and numbers. The data appears to be a series of binary or categorical responses for each row. The interface includes a menu bar at the top and a status bar at the bottom.

ภาพที่ 1 (ต่อ) ตาราง Data View จาก SPSS

Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role	
1	จำนวนเฉลี่ย	Numeric	8	0	เดือนรวมทั้งหมด...	None	None	8	Right	Scale	Input
2	เวลา	Numeric	8	2	ใช้เวลาในการเข้า...	None	None	8	Right	Scale	Input
3	เหตุผล	Numeric	8	0	เหตุผลไม่เข้าชอ...	None	None	8	Right	Nominal	Input
4	อีหา	String	50	0	None	None	8	Left	Nominal	Input	
5	อุปสรรค	Numeric	8	0	ทางเข้าบริเวณหน...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
6	ขอแบบ	Numeric	8	0	เกิดความคับแคบ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
7	'ไม่เลือกจะ'	Numeric	8	0	หากไม่เลือกจะ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
8	'ไม่เลือกสร...	Numeric	8	0	'ไม่เลือกสร...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Unknown	Input
9	อีหาระบุ	String	100	0	None	None	50	Left	Nominal	Input	
10	ปัญหา	Numeric	8	0	พื้นที่ว่าง...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
11	เดือน	Numeric	8	0	เดือนซึ่งส่งส้า...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
12	'ไม่'	Numeric	8	0	'ไม่เลือก'...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
13	อากาศ	Numeric	8	0	อากาศร้อน	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
14	พื้นที่	Numeric	8	0	พื้นที่ไม่เพียงพอ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
15	พื้นที่จอดรถ	Numeric	8	0	'ไม่เลือก'...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
16	อื่น	String	20	0	None	None	8	Left	Nominal	Input	
17	ป้ายจราจร	Numeric	8	0	ป้ายจราจร...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
18	คำพูดสื่อ...	Numeric	8	0	คำพูดสื่อ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
19	ป้าย	Numeric	8	0	ป้าย...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
20	ระยะ	Numeric	8	0	ระยะ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
21	เหมาะสม	Numeric	8	0	เหมาะสมกับ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
22	อีหา	String	100	0	None	None	100	Left	Nominal	Input	
23	บรรยากาศ	Numeric	8	0	บรรยากาศในส่ว...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
24	การ	Numeric	8	0	รูปแบบการ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
25	ความ	Numeric	8	0	วัดจุดแสดง...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
26	อุปสรรค	Numeric	8	0	อุปสรรค...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
27	ความ	Numeric	8	0	ความ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
28	การ	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
29	การ	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
30	QRcode	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
31	อีหา	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
32	การ	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
33	สื่อ	Numeric	8	0	สื่อ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
34	การ	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
35	การ	Numeric	8	0	การ...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
36	หุ้	Numeric	8	0	หุ้...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Ordinal	Input
37	นั	Numeric	8	0	นั...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input
38	เพิ่ม	Numeric	8	0	เพิ่ม...	0, 'ไม่เลือก'...	None	8	Right	Nominal	Input

ภาพที่ 2 ตาราง Variable View จาก SPSS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

39	การปรับปรุง	String	300	0	ต้องการให้มีการ...	None	None	100	Left	Nominal	Input
40	อายุ	Numeric	8	0	อายุ	None	None	8	Right	Scale	Input
41	เพศ	Numeric	8	0	เพศ	(1, ชาย)...	None	8	Right	Nominal	Input
42	ปัญหาตามศ...	Numeric	8	0	มีปัญหาสุขภาพท...	(1, ไม่มีปัญห...	None	8	Right	Nominal	Input
43	รู้หนังสือ	String	20	0		None	None	8	Left	Nominal	Input
44	อาชีพ	Numeric	8	0	อาชีพ	(1, รับราชการ...	None	8	Right	Nominal	Input
45	ระบุ	String	100	0		None	None	50	Left	Nominal	Input

ภาพที่ 2 (ต่อ)ตาราง Variable Viewจาก SPSS

เหตุผลที่มาเข้าชม					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ท่องเที่ยว	33	62.3	63.5	63.5
	เริ่มรู้จักชุมชน	15	28.3	28.8	92.3
	ประกอบการเริ่มหรือการ ทำงาน	4	7.5	7.7	100.0
	Total	52	98.1	100.0	
Missing	System	1	1.9		
	Total	53	100.0		

ในระหว่างเข้าชมท่านพบเจอปัญหา ใด			
		Frequency	Percent
Missing	System	53	100.0

เดินขึ้นลงลำบาก					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	42	79.2	79.2	79.2
	เลือก	11	20.8	20.8	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

ไฟบางจุดมืดเกินไป					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	36	67.9	67.9	67.9
	เลือก	17	32.1	32.1	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

อากาศร้อน					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	38	71.7	71.7	71.7
	เลือก	15	28.3	28.3	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

ภาพที่ 3 Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ไม่มีเสียงดังเวลาเดิน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	47	88.7	88.7	88.7
	เลือก	6	11.3	11.3	100.0
Total		53	100.0	100.0	

ไม่พบเจอปัญหาใดระหว่างเข้าชม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	30	56.6	56.6	56.6
	เลือก	23	43.4	43.4	100.0
Total		53	100.0	100.0	

อื่น

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		53	100.0	100.0	100.0

ป้ายบรรยายข้อมูลและป้ายบรรยายวัตถุในพิพิธภัณฑ์เป็นอย่างไร

		Frequency	Percent
Missing	System	53	100.0

มีตำแหน่งสื่อเยอะเกินไป

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	41	77.4	77.4	77.4
	เลือก	12	22.6	22.6	100.0
Total		53	100.0	100.0	

ป้ายเล็กกว่าระยะสายตา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	36	67.9	67.9	67.9
	เลือก	16	30.2	30.2	98.1
	2	1	1.9	1.9	100.0
Total		53	100.0	100.0	

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะสมกับการจัดนิทรรศการแล้ว

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เลือก	29	54.7	54.7	54.7
	เลือก	24	45.3	45.3	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

บรรยากาศในสํานการจัดนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎจีนเป็นอย่างไร

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	เยี่ยมสงม	22	41.5	41.5	41.5
	พอแตกสาย	21	39.6	39.6	81.1
	อมลูนเหมือนอญบ้าน	9	17.0	17.0	98.1
	มิดสลัว	1	1.9	1.9	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

รูปแบบนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎจีน เช่น ป้ายนิทรรศการ ตั้งจุดมุเขาชมหรือไม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	8	15.1	15.1	15.1
	ตั้งจุด	44	83.0	83.0	98.1
	3	1	1.9	1.9	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

วัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎจีนเป็นอย่างไร

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	1.9	1.9	1.9
	น้อยเกินไบบ	5	9.4	9.4	11.3
	น้อย	4	7.5	7.5	18.9
	พอดี	39	73.6	73.6	92.5
	มาก	4	7.5	7.5	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

วัตถุจัดแสดงที่วางอบบนพื้นชั้น 3 เป็นอุปสรรคต่อการเดินชมพิพิธภัณฑ์ของคุณหรือไม่

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	34	64.2	64.2	64.2
	เป็นอุปสรรค	18	34.0	34.0	98.1
	3	1	1.9	1.9	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พึงพอใจกับรูปแบบการจัดนิทรรศการมากน้อยเพียงใด

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	1.9	1.9	1.9
	น้อย	2	3.8	3.8	5.7
	ปานกลาง	36	67.9	67.9	73.6
	มาก	14	26.4	26.4	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนการค้าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลังเรียนรู้หรือศึกษหรือไม่

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	3.8	3.8	3.8
	การค้าแก่การอนุรักษ์	51	96.2	96.2	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

เห็นด้วยหรือไม่หากมีการเพิ่มสื่อการนำเสนอนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	1.9	1.9	1.9
	เห็นด้วย	52	98.1	98.1	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

การนำเสนอข้อมูลมายบรยายผ่านการสแกน QR Code

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	2	3.8	3.8	3.8
	น้อย	5	9.4	9.4	13.2
	ปานกลาง	23	43.4	43.4	56.6
	มาก	16	30.2	30.2	86.8
	มากที่สุด	7	13.2	13.2	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

สื่อการนำเสนอภาพเคลื่อนไหวนอกเรื่องราวลื่น

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	3	5.7	5.7	5.7
	น้อย	5	9.4	9.4	15.1
	ปานกลาง	18	34.0	34.0	49.1
	มาก	17	32.1	32.1	81.1
	มากที่สุด	10	18.9	18.9	100.0
	Total	53	100.0	100.0	

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำเสนอข้อมูลป้ายบรรยาย infographic

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	2	3.8	3.8	3.8
	น้อย	4	7.5	7.5	11.3
	ปานกลาง	13	24.5	24.5	35.8
	มาก	24	45.3	45.3	81.1
	มากที่สุด	10	18.9	18.9	100.0
Total		53	100.0	100.0	

การนำเสนอแบบเหมเพื่อให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมกับนิทรรศการ ฉายในพิพิธภัณฑ์บ้านภูฏิน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	5	9.4	9.4	9.4
	น้อย	4	7.5	7.5	17.0
	ปานกลาง	15	28.3	28.3	45.3
	มาก	24	45.3	45.3	90.6
	มากที่สุด	5	9.4	9.4	100.0
Total		53	100.0	100.0	

สื่อนำเสนอที่สามารถจับต้องได้

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	1	1.9	1.9	1.9
	น้อย	5	9.4	9.4	11.3
	ปานกลาง	16	30.2	30.2	41.5
	มาก	19	35.8	35.8	77.4
	มากที่สุด	12	22.6	22.6	100.0
Total		53	100.0	100.0	

สื่อนำเสนอโดยการให้เสียงบรรยายตามจุดต่างๆ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	4	7.5	7.5	7.5
	น้อย	4	7.5	7.5	15.1
	ปานกลาง	15	28.3	28.3	43.4
	มาก	21	39.6	39.6	83.0
	มากที่สุด	9	17.0	17.0	100.0
Total		53	100.0	100.0	

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หุ่นขี้ผึ้งจำลองบุคคลสำคัญของชุมชนในอดีต

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยมาก	3	5.7	5.7	5.7
	น้อย	2	3.8	3.8	9.4
	ปานกลาง	19	35.8	35.8	45.3
	มาก	19	35.8	35.8	81.1
	มากที่สุด	10	18.9	18.9	100.0
Total		53	100.0	100.0	

ต้องการให้มีนิตรรศการหมุนเวียนภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจี่หรือไม่

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	6	11.3	11.3	11.3
	ต้องการ	46	86.8	86.8	98.1
	3	1	1.9	1.9	100.0
Total		53	100.0	100.0	

ต้องการให้มีการจัดนิตรรศการเพิ่มเติมในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจี่เรื่องราวใดบ้าง

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ไม่ต้องการ	5	9.4	9.4	9.4	
	มุดสมนึกกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกุฎีจี่	29	54.7	54.7	64.2	
	ประเพณีพิธีกรรมของศาสนาคริสต์	7	13.2	13.2	77.4	
	ของเล่นในยุคนั้น	10	18.9	18.9	96.2	
	ยานโบราณในอดีตของชุมชน	2	3.8	3.8	100.0	
	Total		53	100.0	100.0	

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมสิ่งใดบ้างภายในพิพิธภัณฑ์ที่บ้านกุฎจีน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	23	43.4	43.4	43.4
Okแล้วคับ	1	1.9	1.9	45.3
การจัดพื้นที่อย่างสร้างสรรค์	1	1.9	1.9	47.2
การจัดวางของ	1	1.9	1.9	49.1
การจัดวางสิ่งของ	1	1.9	1.9	50.9
การประชาสัมพันธ์จากเจ้าหน้าที่ ให้คำแนะนำ	1	1.9	1.9	52.8
ช่างในตึกนักรรตการอยุค ให้มีการปรับเปลี่ยนขยายให้ กว้างใหญ่	1	1.9	1.9	54.7
มีสิ่งนำเสนอที่มากมายน่าดี แต่มากกว่านี้ มีการ	1	1.9	1.9	56.6
การมีสื่อบรรยายภาพและเสี ยงเพื่อเพิ่มจุดสนใจจากผู้เข าชมและผู้เข้าชมจะได้เข้าใจ เรื่องราวมากยิ่งขึ้น	1	1.9	1.9	58.5
จัดของให้เป็นระเบียบมากกว่า เป็นเส็ดล้านไม้คารมาขอ งไว้ที่พื้น	1	1.9	1.9	60.4
จัดให้เป็นระเบียบ	1	1.9	1.9	62.3
ดีมาก	1	1.9	1.9	64.2
ดีแล้วครับ	1	1.9	1.9	66.0
ดีแล้ว	1	1.9	1.9	67.9
ตามรูปภาพที่แนบมาให้ดูรู้สึ กว่าถ้ามืดดูเพลิๆไม่ใ ตระวังจะเตะขาวของเสียหา ยและได้รับมาเต็มได้	1	1.9	1.9	69.8
ดูวิชา	1	1.9	1.9	71.7
ที่เป็นอยู่มันคืออยู่แล้ว	1	1.9	1.9	73.6
ป้ายการอยู่ในระดับสายตาจะ ทำให้อ่านง่ายขึ้น	1	1.9	1.9	75.5
ผมขอสิ่งที่เบเอยู่	1	1.9	1.9	77.4
เพิ่มดาเอาธรรม	1	1.9	1.9	79.2
เพิ่มเติมสิ่งที่ต้องจัดวางให้เรี ยบร้อยคะ	1	1.9	1.9	81.1
เพิ่มภาพถ่าย หรือ เสียงดนตรีที่เข้ากับยุคสมัยนั น	1	1.9	1.9	83.0
เพิ่มวีดีโอเพื่อเพิ่มความหนั าสนใจ	1	1.9	1.9	84.9
เพิ่มสื่อที่หน้าสนใจ	1	1.9	1.9	

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มแสงสีเขียวให้ดูหน้าดีนตา	1	1.9	1.9	86.8
ไม่รับรูป	1	1.9	1.9	88.7
ไม่มีต้อยแล้วครับ	1	1.9	1.9	90.6
ระมัดระวังเรื่องจำนวนผู้เข้าชมให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่อะไรที่เป็นไอโคนที่เน้นเข้ามาอะไรที่มีดียวกิตติ	1	1.9	1.9	92.5
รูปถ่ายความเป็นอยู่ควรมีมากอีกสักหน่อย	1	1.9	1.9	94.3
วัตถุประสงค์	1	1.9	1.9	96.2
สุดยอดมากครั้งตาม	1	1.9	1.9	98.1
อยากให้เพิ่มวิดีโอ	1	1.9	1.9	100.0
Total	53	100.0	100.0	

เพศ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ชาย	23	43.4	43.4	43.4
หญิง	29	54.7	54.7	98.1
lgbtq	1	1.9	1.9	100.0
Total	53	100.0	100.0	

มีปัญหาสุขภาพทางด้านสายตาหรือไม่

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ไม่มีปัญหาตาสายตา	24	45.3	45.3	45.3
สายตาสั้น	23	43.4	43.4	88.7
สายตาวาย	3	5.7	5.7	94.3
สายตเอียง	3	5.7	5.7	100.0
Total	53	100.0	100.0	

อาชีพ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid รับราชการ	6	11.3	12.0	12.0
ธุรกิจส่วนตัว	11	20.8	22.0	34.0
พนักงานบริษัท	21	39.6	42.0	76.0
นักเรียนนักศึกษา	10	18.9	20.0	96.0
5	2	3.8	4.0	100.0
Total	50	94.3	100.0	
Missing System	3	5.7		
Total	53	100.0		

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
เดินทางมาที่พิพิธภัณฑ์ภูเก็ต กี่คน	53	1	30	4.25	5.640
ใช้เวลาในการเข้าชมเท่าไร	53	1.00	60.00	9.0904	14.86875
วัตถุจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ภูเก็ตเป็นอย่างไร	53	0	4	2.75	.806
พึงพอใจกับรูปแบบการจัดนิ ทรรศน์มากน้อยเพียงใด	53	0	3	2.19	.590
การนำเสนอข้อมูลป้ายบรรยาย ผ่านการสแกน QR Code	53	1	5	3.40	.968
การนำเสนอข้อมูลป้ายบรรยาย ด้วย infographic	53	1	5	3.68	.996
การนำเสนอแบบหมเพื่อใ ให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมในกรร ตการณ์ภายในพิพิธภัณฑ์บ้าน ภูเก็ต	53	1	5	3.38	1.078
สื่อนำเสนอที่สามารถจับต องได้	53	1	5	3.68	.996
สื่อนำเสนอโดยการใช้เสียง บรรยายตามจุดต่างๆ	53	1	5	3.51	1.103
หุ่นขี้ผึ้งจำลองบุคคลสำคัญ ของชุมชนในอดีต	53	1	5	3.58	1.027
สื่อการนำเสนอภาพเคลื่อนไหว ใหม่ออกเรื่องราวสั้นๆ	53	1	5	3.49	1.085
อายุ	53	20	59	32.19	11.662
Valid N (listwise)	53				

ภาพที่ 3 (ต่อ) Out Put

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

ผลการประเมินผลงานการออกแบบสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน เพื่องานวิทยานิพนธ์

โดย นางสาว ธนภรณ์ พาพาน ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานการออกแบบนิทรรศการภายใน
พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน คุณนาวิณี พงศ์ไทย เพศหญิง อายุ 69 ปี

วันที่สัมภาษณ์ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 11.30 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 13.30 น. รวมระยะเวลา 2 ชั่วโมง

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม

ความคิดเห็นโดยรวม การนำเสนอใหม่ดี มันมีอะไรที่มันแปลกไปบ้าง จากที่ให้คนมีส่วนร่วมบ้าง ถ้า
มีคนมาจัดการเรื่องคนดูแล้ว เพราะการที่คนแต่ละมือมันจะไม่เหมือนกันต้องมีคนแต่เราไม่มีคนแต่ถ้า
เขียนในเชิงว่าเรามีคนครบจะทำแบบนี้เนี่ยก็ดี อะไรที่มันมีกิจกรรมที่คนเค้าร่วมด้วยได้คนเค้าก็ชอบ
จดหมายเหตุไฉนในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ในบ้านน่าจะทำแบบนี้เพราะไม่สามารถดูคนได้แต่อยากจะทำแบบ
นี้ก็เป็นไอเดียที่ดี ถ้าสามารถจัดเป็นมุมประมาณนี้ได้ก็โอเคเพราะบ้านเราเล็กสามารถจัดได้เยอะขนาดนี้ก็
โอเคแล้ว

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ โอเคเหลือเกินไม่ได้ที่จะต้องใช้ตัวหนังสือก็ใช้ให้น้อยที่สุดที่
จำเป็น คนอ่านตัวตลกเสร็จก็จะอ่านผ่าน ๆ เพราะว่าเรามีรายละเอียดเป็นคิวอาร์โค้ดอยู่แล้วแต่เพราะบางคน
เค้าไม่ได้เปิดดูก็สามารถอ่านในนี้ได้ ที่เราเขียนได้ครบตามที่เรายากจะบอกบางคนไม่ได้สนใจเรื่องพวกนี้
เยอะบางทีเค้าก็อ่านผ่าน ๆ

ข้อมูลที่น่าสนใจสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ดูแล้วสามารถเข้าใจได้แต่ว่าจัดหัว
เรื่องหัวข้อข้อให้อ่านให้ตรงกับเนื้อความที่จะนำเสนออ่านปุ๊บให้รู้ว่าห้องเนี่ยเราต้องการจะเล่าเรื่อง

สื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบจะทำให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์ใหม่หรือไม่ คิดว่าได้เป็นการนำเสนอแบบใหม่อีกแบบหนึ่งเพราะฉะนั้นแบบเนี้ยก็เป็นแบบที่ให้นักมีส่วนร่วมด้วยก็ดีทั้งนั้น

รูปแบบสื่อแต่ละห้องสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้หรือไม่ ก็อยู่ที่การออกแบบว่าเราให้เค้าดูอะไรบางที่เค้าอยากดูเรื่องเปิดดูคำตอบคนจะชอบดูชอบดูขงนู่นเปิดนี่อยู่แล้วก็โอเค จากห้องนี้ไปว่าเค้าจะไปดูห้องโน้นก็มีอะไรให้เล่นบ้าง มันก็ดีสำหรับเด็กนักเรียนที่ชอบและน่าสนใจเด็ก ๆ ชอบอยู่แล้วเรื่องพวกนี้ต้องแต่ต้องของ

วิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบเหมาะสมกับหัวข้อเรื่องในการจัดแสดงไหม ข้อมูลที่อยู่ในที่ดึงออกมาที่เหมาะสมอยู่แล้ว คิดว่าสื่อแต่ละรูปแบบมันไม่เยอะเกินไปอย่างละนิดหน่อยพอให้คนดูเค้ามีอะไรในการเล่นบ้าง อย่างห้องที่มีให้ดูวิดีโอมีภาพมีเสียงมันก็ดึงดูดเหมือนกันว่าเค้าเล่าอะไร คนก็ไม่ต้องอ่านอย่างคนแก่มันได้เอาแว่นมาถ้าเล่าเป็นเรื่องได้ก็ดีเดินผ่านภาพก็ฉายบนจอมันก็ถึงความสนใจได้อยู่

วิธีใช้สื่อเชิงโต้ตอบได้มีความยากง่ายต่อการใช้งานเพียงใด ถ้าดึงเข้าดึงออกก็คงไม่เป็นไรแค่มันจะเสียหายง่ายไหมมันคงทนต่อการดึงเข้าดึงออกได้หรือเปล่านั้นต้องมีการเปลี่ยนบ่อย ๆ ต้องมีเจ้าหน้าที่ดูก็อย่างที่บอกถ้าไม่กังวลเรื่องการแก้ไขหรือดูแลถ้าจะเอาแบบนี้ก็โอเค

อยากให้เพิ่มสื่อเชิงโต้ตอบนอกเหนือจากในผลงานการออกแบบที่นำมาเสนอหรือไม่ เป็นตัวจับความเคลื่อนไหวเพื่อนำเสนอเสียงหรือภาพประกอบ คิวอาร์โค้ดนี่โอเคอยู่แล้วสำหรับคนที่เขาต้องการข้อมูลเพิ่มเติมมันก็จะได้รายละเอียดเพิ่ม

ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 1 ควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง อาจจะมีผสมผสานสื่อเช่นห้องนำเสนออาหารเป็นป้ายแบบนี้ก็ละเอียดดีว่ามีข้อมูลความเป็นมาอย่างไร ถ้าป้ายที่ติดบนโต๊ะมันก็จะเล็กป้ายแบบนี้ก็โอเค ห้องอื่นโอเคแล้ว

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นโดยรวมเป็นการนำเสนอที่ใหม่ดีแต่ถ้าเรียงจากซ้ายไปขวาอาจจะดูลำบาก ถ้าสามารถทำได้ก็เรียงไปแบบนี้แหละอยู่ที่การนำเสนอว่าจะนำเสนอห้องที่หนึ่งเป็นเลขที่เท่าไรใครคนอยากจะดูจากหนึ่งไปแปดก็ได้หรือจะแปดไปหนึ่งก็ได้ เป็นทางเลือกก็เป็นอีกความคิดหนึ่งที่สามารถนำเสนอได้

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ พวกป้ายที่ทำมาเหมาะสมแล้ว แต่หัวข้อในการนำเสนอต้องไปปรับบ้าง อย่างเช่นโปรตุเกสเอาอะไรมาให้เราเช่นการทหารการศาสนา

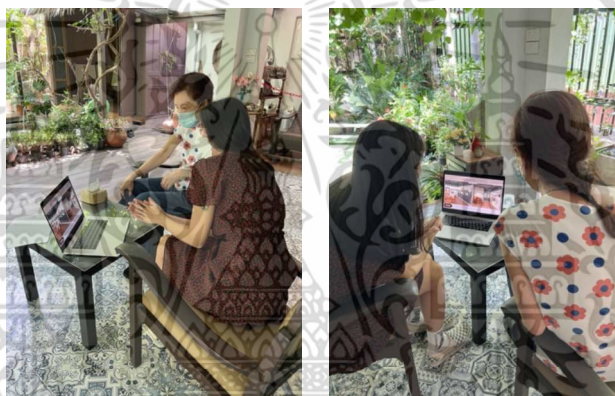
ข้อมูลที่น่าเสนอสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ เนื้อเรื่องโอเคแล้วแต่เห็นหัวข้อแล้ววง

รูปแบบการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกสามารถทำให้ผู้เข้าชมเกิดประสบการณ์ใหม่ได้ไหม เท่าที่ดูมันก็ยังเป็นป้ายเป็นตัวหนังสืออยู่ดี แต่อย่างตัวหนังสือไม่เยอะพอคนอ่านแล้วก็ยังโอเคถ้าเป็นเรื่องที่อ่านแล้วที่เป็นความรู้แต่มันยังเหมือนพิพิธภัณฑท์ทั่วไปอยู่ดี ที่ทำก็พยายามเขียนให้เป็นบ้านของเราให้เหมือน

ไปเยี่ยมบ้าน นอกจากห้องประวัติศาสตร์เราก็จะเล่าให้ฟังสั้นสั้นอันนี้เป็นอย่างนี้คนนี้มาคือทำยังไงให้มันอ่านแล้วไม่เหมือนสารคดี บางทีความจริงก็เป็นสารคดีมันก็หลีกเลี่ยงไม่ได้แต่ถ้าอันไหนหลีกเลี่ยงได้ให้เป็นเรื่องที่เป็นของชาวบ้านก็ลองทำดู แต่ละห้องห้องหนึ่งอาจเป็นวิชาการห้องหนึ่งอาจเขียนแบบสบาย ๆ สั้น ๆ จริง ๆ สามารถทำได้ มันเป็นวิชาการถ้าเป็นห้องของบ้านก็เป็นเรื่องของบ้าน แต่ไม่เบื่อถ้าเกิดอ่านห้องนี้วิชาการเราไปเจอห้องนี้อีกมันก็เหมือนเดิม

ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 2 ควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง เพิ่มเรื่องการก่อสร้าง การศาสนา ที่โปรตุเกสนำเข้ามาด้วยจะเสริมให้ข้อมูลครบถ้วนขึ้น อาจจะจัดแสดงข้อมูลบางเรื่องที่คนอื่นไม่รู้ก็ได้

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน

ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ผู้เข้าชมคนที่ 1 เพศหญิง อายุ 36 ปี

วันที่สัมภาษณ์ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 15.00 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 15.15 น. รวมระยะเวลา 15 นาที

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม

ความคิดเห็นโดยรวม ก็พีคคิดว่าดีนะดีกว่าแบบป้ายอันที่สอง เพราะตอนนี้ที่ขึ้นไปดูมาเค้ายังไม่มีพวกสื่อไรเท่าที่ควร ถ้าอนาคตจะมีแบบนี้ก็โอเค

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ *เหมาะสม*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลที่น่าเสนอสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ข้อมูลเข้าใจได้นะ แต่บางหัวข้อก็ไม่ค่อยเข้าใจถ้าเราไม่ได้ศึกษาข้อมูลมาก่อน

สื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบจะทำให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์ใหม่หรือไม่ คิดว่าได้ ถ้าเทียบกับตอนนี้ที่ข้างบนมี ถ้ามีแบบนี้ก็คือของใหม่แน่นอนก็จะเกิดประสบการณ์แบบใหม่เพราะมันยังไม่เคยมี

รูปแบบสื่อแต่ละห้องสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้หรือไม่ ดึงดูดได้ เหมือนพวกสื่อหรืออะไรที่เราสงสัยและไปจับไปดู คนเราจะชอบนะแล้วก็จะแบบเออมันอะไร นี่คืออะไร ทำไมต้องเป็นนี้ คิดว่าคนคงสนุกกัน

วิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบเหมาะสมกับหัวเรื่องในการจัดแสดงใหม่ ก็เหมาะสมคือมันไม่ได้ยากเกินความเข้าใจ ก็มีทีวีใหม่ที่ฉายภาพ เราก็กดดู อย่างพวกไอตติ้งขึ้นที่ห้องไหนนี่แหละก็ไม่ยากหรอก

วิธีใช้สื่อเชิงโต้ตอบได้มีความง่ายต่อการใช้งานเพียงใด ไม่ยากอย่างที่บอกไป เข้าใจได้

อยากให้เพิ่มสื่อเชิงโต้ตอบนอกเหนือจากในผลงานการออกแบบที่นำมาเสนอ มันต้องดูว่าเพิ่มแล้วมันเกินไปไหม หมายถึงว่าบางทีมันก็ได้จำเป็นต่อการนำเสนอขนาดนั้น มันอยู่ที่บริบทมากกว่าคิดว่าถ้าเป็นพิพิธภัณฑ์เป็นบ้านแบบนี้ไม่ได้ใหญ่ก็คงไม่ต้องเพิ่มไรนะ แค่นี้ก็โอเคแล้ว

ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 1 ควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง ก็อาจจะดูเรื่องของเนื้อหาว่ามันครบหัวข้อไหม เค้ายังมีอะไรอยากจะนำเสนอ ถ้ามันยังมีเรื่องที่จะให้จัดแสดงก็ใส่ไปด้วยก็ได้มันจะได้ครบถ้วน

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นโดยรวม ก็ดีนะแต่อยากให้มีการปรับการนำเสนอการเข้าชมด้านในให้มีความทันสมัยในรูปแบบของเดิม

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ รูปทรงดีและการใช้สีดีแล้ว

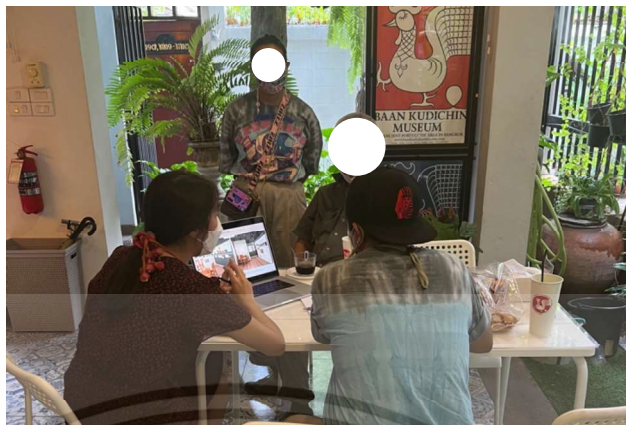
ข้อมูลที่น่าเสนอสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ บางหัวข้อไม่เข้าใจ ถ้าปรับได้ก็อยากให้ตั้งให้คนเข้าใจแบบไม่ต้องนึก

รูปแบบการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกสามารถทำให้ผู้เข้าชมเกิดประสบการณ์ใหม่ได้ไหม ก็เกิดนะเพราะว่าเป็นการอธิบายในแนวที่เป็นภาพได้จริง

รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกสามารถดึงดูดให้อยากเข้าชมนิทรรศการ ที่ว่ารูปแบบนี้ยังไม่ค่อยดึงดูดเท่าไร ไม่เท่าแบบแรก

ผลงานการออกแบบรูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง ด้านรูปภาพและคำบรรยายของภาพประกอบนั้น ๆ

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีนกลุ่มที่ 1

ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิจีน ผู้เข้าชมคนที่ 2 เพศหญิง อายุ 28 ปี อาชีพ พนักงานบริษัท

วันที่สัมภาษณ์ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 15.50 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 16.20 น. รวมระยะเวลา 30 นาที

ผลการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม

ความคิดเห็นโดยรวม ดูน่าสนใจแต่การที่มีสื่อเชิงโต้ตอบอาจจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการดูแลสิ่งที่โชว์ไว้ว่าจะเสียหายหรือสูญหายได้

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมค่ะ

ข้อมูลที่นำเสนอสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ได้เข้าใจได้ค่ะ ตามความคิดที่จากที่เรา
นำเสนอให้ฟังนะ ก็ละเอียดดี

สื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบจะทำให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์ใหม่หรือไม่ ได้ค่ะ จากที่เคยไปเข้าชมที่
อื่นมาแต่เป็นที่ใหญ่ ๆ นะ ผู้คนเค้าก็ดูสนุกกัน

รูปแบบสื่อแต่ละห้องสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้หรือไม่ ดึงดูดได้อยู่แล้ว แต่อย่างที่บอกมันก็ต้องแลก
ด้วยการดูแลรักษาของ พอนานๆไปมันอาจเสียหาย ก็ต้องดูว่ามันจะคุ้มกันหรือเปล่า

วิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบเหมาะสมกับหัวข้อในการจัดแสดงไหม เหมาะอย่างเช่นอะไรที่มันเป็น
เรื่องสำคัญก็นำเอาสื่อที่เป็นวิดีโอมาเลย ก็ทำให้คนเข้าใจได้โดยไม่ต้องมาอ่าน

วิธีใช้สื่อเชิงโต้ตอบมีความยากง่ายต่อการใช้งานเพียงใด ไม่ยากนะ แต่ถ้ามีคนแนะนำก็จะดี เพราะ
บางคนไม่รู้

อยากให้เพิ่มสื่อเชิงโต้ตอบนอกเหนือจากในผลงานการออกแบบที่นำมาเสนอ พี่คิดว่าไม่นะ แคนี่ก็
พอแล้วเพราะถ้ายิ่งเพิ่มไปกว่านี้มันก็ต้องดูแลรักษามากกว่านี้ ถ้ามันสูญหายหรืออะไรก็ต้องเพิ่มส่วนนี้อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 1 ควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง ไม่มีค่ะ

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นโดยรวม แบบนี้ก็ดูเข้าใจง่ายขึ้น

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมค่ะ

ข้อมูลที่น่าเสนอสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ หัวข้อคิดว่าดูเข้าใจง่ายและขยายความจากสิ่งเดิมที่มีอยู่ได้ดี

รูปแบบการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกสามารถทำให้ผู้เข้าชมเกิดประสบการณ์ใหม่ได้ไหม คิดว่าทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ได้ เพราะได้ข้อมูลที่ละเอียดขึ้นจากป้ายเล็กๆที่เค้ามียางที่ก็บอกแค่หัวข้อหรือชื่อ และอันนี้มีรูปภาพด้วยก็ยิ่งทำให้น่าสนใจ

รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกสามารถดึงดูดให้อยากเข้าชมนิทรรศการ ดึงดูดได้ดีเพราะแบบเดิมตัวหนังสือเค้าเยอะทำให้คนไม่ค่อยอ่าน

ผลงานการออกแบบรูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง ไม่มี

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 2 รูปแบบอินโฟกราฟิก (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนคนที่ 2

ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน ผู้เข้าชมคนที่ 3 เพศชาย อายุ 23 ปี อาชีพ พนักงานบริษัท

วันที่สัมภาษณ์ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 16.30 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 16.50 น. รวมระยะเวลา 20 นาที

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม

ความคิดเห็นโดยรวม โอเคเพราะว่ามีข้อมูลเยอะแต่เข้าใจง่ายพอนำเสนอแบบนี้ และมีลูกเล่นของสื่อเยอะกว่าเดิม และก็ได้เห็นภาพจริงตอนสมัยนั้น ๆ ได้รู้ว่าอาหารการกินของสมัยนั้นเป็นยังไง และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีหุ่นขี้ผึ้งเสมือนจริงที่ทำให้เห็นชัดเจนว่าทหารสมัยก่อนเป็นอย่างไร แต่งตัวแบบไหน และก็มีภาพสามมิติที่
ตั้งออกมาจากกำแพงด้วย ทำให้น่าสนใจมากขึ้น

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสม เพราะว่ามีข้อมูลมากที่จะทำให้พวกนักท่องเที่ยว
ได้มาศึกษา

ข้อมูลที่น่าสนใจสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ เข้าใจ สื่อข้อมูลทำออกมาได้ชัดเจน
สื่อนิทรรศการเชิงโต้ตอบจะทำให้ผู้เข้าชมมีประสบการณ์ใหม่หรือไม่ เกิด เพราะว่ามีคนที่ไม่รู้ข้อมูล
และได้เข้าไปชมจะได้รู้ว่าประวัติของคนสมัยก่อนเป็นอย่างไร

รูปแบบสื่อแต่ละห้องสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้หรือไม่ ดึงดูดได้ เพราะมีกิจกรรมให้ทำและมีลูกเล่น
ต่าง ๆ

วิธีการใช้งานสื่อเชิงโต้ตอบเหมาะสมกับหัวเรื่องในการจัดแสดงใหม่ เหมาะสม
วิธีใช้สื่อเชิงโต้ตอบได้มีความยากต่อการใช้งานเพียงใด ใช้งานง่าย เพราะว่ามีคำเขียนบอกไว้ว่า
ควรทำอย่างไร ตามที่อธิบายมา

อยากให้เพิ่มสื่อเชิงโต้ตอบนอกเหนือจากในผลงานการออกแบบที่นำมาเสนอ ไม่อยาก
ผลงานการออกแบบรูปแบบที่ 1 ควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง ไม่มี

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

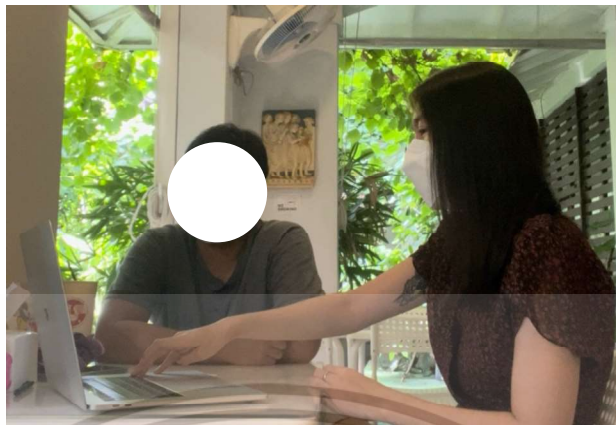
ความคิดเห็นโดยรวม ก็ดี ข้อมูลสื่อออกมาได้ดี และยังมีภาพที่ออกมาจากกำแพงอย่างชัดเจนของ
สมัยนั้น แสงไฟที่ฉายออกมาจากเพดานทำให้เห็นข้อมูลได้ชัดเจน

รูปร่างรูปทรงการใช้สีเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสม
ข้อมูลที่น่าสนใจสามารถทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการนำเสนอ สามารถทำให้เข้าใจได้
รูปแบบการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกสามารถทำให้ผู้เข้าชมเกิดประสบการณ์ใหม่ได้ไหม ได้
เพราะว่าคนสมัยใหม่ยังไม่เข้าใจความเป็นอยู่ เรื่องราว หรือวิถีชีวิตต่าง ๆ ของคนสมัยนั้น

รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกสามารถดึงดูดให้อยากเข้ามามีประสบการณ์ ดึงดูดให้อยากเข้า
ชม เพราะว่ามีทั้งภาพประกอบและเสียงดนตรีในวิดีโอ และบรรยากาศห้องทำออกมาได้ดี

ผลงานการออกแบบรูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิกควรปรับปรุงด้านไหนบ้าง ไม่มี

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 1 การสัมผัสเพื่อเพิ่มประสบการณ์ผู้เข้าชม (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 การสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงานออกแบบ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีนคนที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก รฐ

ผลการประเมินผลงานการออกแบบนิตรรศการพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่องานวิทยานิพนธ์

โดย นางสาว ธนภรณ์ พาพาน ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานการออกแบบนิตรรศการภายในพิพิธภัณฑ์บ้านกุฎิเงิน มีรายละเอียดดังนี้
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 คุณ สถาปนิก ก เพศหญิง อายุ 27 ปี ตำแหน่งสถาปนิกอิสระ สถานที่ทำงาน ประเทศอังกฤษ ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงาน 4 ปี
วันที่สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2565
เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 18.30 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 20.00 น. รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ผลงานการออกแบบนิตรรศการรูปแบบที่ 1 สื่อนำเสนอนิตรรศการเชิงโต้ตอบ

ความคิดเห็นโดยรวม รูปแบบการนำเสนอแบบที่ 1 ดีกว่าถ้าในแง่ของการลงทุนควรทำแบบดี ๆ ไปเลย ด้วยเทคโนโลยีหรือสื่อสมัยนี้มันไปไกลกว่าป้ายแบบธรรมดาแล้ว อย่างที่บอกว่าผู้คนเค้าไม่ค่อยไปเข้าหรือพิพิธภัณฑ์แต่ถ้ามีสื่อปฏิสัมพันธ์เพิ่มเติมหรือเป็นนิตรรศการหมุนเวียนก็จะดึงดูดได้อยู่ ห้องแรกถ้านำโต๊ะแบบเดิมมาใส่จะเพิ่มรายละเอียดในการนำเสนอให้มันดูดีขึ้นได้ แต่เนื่องจากขนาดพื้นที่จำกัดก็เข้าใจอยู่แต่ถ้าเพิ่มได้ก็จะดี และห้องที่ 2 ถ้ารวมทั้ง 2 แบบเข้าด้วยกันได้ก็จะดีเพราะจุดเด่นของห้องนี้อยู่ที่บอร์ดบ้านที่ดึงออกมาจากผนัง

ความคิดเห็นเชิงบวก ห้องแรกที่ทำกรนำเสนอพระเยซูโอเค ห้องที่ 4 ที่จำลองบรรยากาศส่วนตัวชอบเพราะว่าเป็นการนำเสนอรูปแบบหนึ่งเหมือนกัน เหมือนให้ห้องมันนำเสนอตัวมันเองโดยที่เราไม่ต้องทำอะไรมากอันนี้โอเคอยู่แล้วไม่ต้องเปลี่ยน ถ้าเลือกระหว่างห้องนี้แบบที่ 1 กับแบบนี้ก็เลือกแบบนี้ผู้เข้าชมจะเห็นภาพมากขึ้น ห้องที่ 7 ที่นำเสนอทหารโอเคแล้วมีจุดเด่นในการดึงดูด และห้องที่ 8 ไม่ติดอะไรเพราะชอบเป็นการส่วนตัว ห้องที่ 3 การนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ดีในการถอดแบบโบสถ์มาเป็นบอร์ดแบบ 3 มิติเพิ่มลูกเล่นในการนำเสนอได้

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง อาจจะมีการปรับป้ายด้านหน้าว่าแต่ละรูปแบบมีความต่างกันยังไง เพราะในเมื่อด้านในมีความแตกต่างในการนำเสนอแล้วถ้าจะต่างกันแล้วด้านหน้าก็ควรจะต่างกันเลยดีกว่า

พอเป็นการนำเสนอแบบสื่อเชิงตอบโต้ห้องที่ 6 ดูเรียบไปหน่อยมันยังคล้าย ๆ กับอินโฟกราฟิก ห้องที่ 3 ที่ให้คนต่อภาพต้องระวังเรื่องถ้าขึ้นส่วนนี้หยาบมันจะใช้งานไม่ได้ทั้งหมด เพราะสื่อนี้มันเกิดการปฏิสัมพันธ์กับมือและเราไม่สามารถควบคุมคนได้ว่าไม่ให้เอาไปถ้ามันเกิดเสียหาย นิทรรศการส่วนนี้ก็จะมีปัญหาด้านการใช้งาน

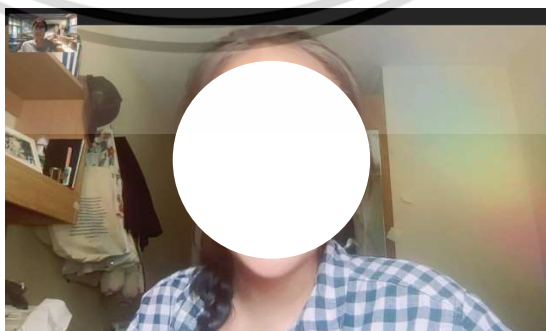
ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นโดยรวม รูปแบบการนำเสนอคิดว่าเหมาะสมกับพื้นที่ที่สามารถทำการออกแบบได้ มีทั้งเทคนิคการนำเสนอที่มีทั้งการจำลองบรรยากาศที่ดูเป็น 3 มิติทำให้ห้องดูมีอะไรขึ้นมา และมีการใช้พื้นที่ที่จำกัดได้อย่างสร้างสรรค์ แต่มันก็จะมีปัญหาคือห้องที่เป็นป้ายกราฟิกห้องอื่นอย่างเช่น ห้องนำเสนอการแต่งงานก็จะดูเรียบ ไม่ค่อยโดดเด่นเท่าไร แต่โดยรวมก็โอเคเพราะถ้าทุกห้องแย่งกันเยอะหรือแย่งกันโดดเด่นบรรยากาศมันจะตึงกันทำให้มันเยอะไปหมดจนผู้เข้าชมอาจจะเหนื่อยถ้าในการเข้ามาชมได้ ในรูปแบบที่สองก็โอเคแล้ว

ความคิดเห็นเชิงบวก รูปแบบการนำเสนอป้ายแบบนี้มันโอเคแล้ว โดยส่วนตัวชอบการจำลองบรรยากาศห้องที่ 1 และห้องสุดท้ายที่ดูจะมีรายละเอียดที่น่าสนใจ มีเรือสำเภาจำลองขึ้นมา มีการจัดศิลปะ ส่วนมากพิพิธภัณฑ์ที่มีอะไรซ้ำเดิมคนมักไม่ค่อยกลับไปดู บางทีคนเค้าเข้าไปไม่ได้อยากอ่านบอร์ดอย่างเดียว การจำลองบรรยากาศก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ดีในการนำเสนอ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ควรทำแปลนหรือโซนนิ่งประกอบการนำเสนอด้วย เพราะถ้าคนที่ไม่เคยไปก็อาจจะงงได้ว่าห้องนี้ต่อไปมันจะไปทางไหนถึงอีกห้องนี้ ควรมีการเพิ่มรายละเอียดของวัตถุหรือการจำลองเพิ่มเติมเช่น โต๊ะรับประทานอาหารให้คนเห็นเลยว่าเป็นโต๊ะไม้เก่า หรือเครื่องครัวที่นำมาใส่ในฉากใช้วัสดุอะไรให้มันสอดคล้องกับหัวข้อหรือความเก่าของสิ่งที่เรานำเสนอ ถ้าใส่รายละเอียดได้เยอะๆ ยิ่งดีคนที่เค้าเข้าชม หรือคนที่ไม่ได้มีประสบการณ์ในการออกแบบจะได้เข้าใจง่าย ๆ

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 คุณ สถาปนิก ข เพศหญิง อายุ 33 ปี ตำแหน่งนักออกแบบอิสระ สถานที่ทำงาน ที่บ้าน ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงาน 10 ปี

วันที่สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 12.00 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 13.00 น. รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ

ความคิดเห็นโดยรวม แบบที่ 1 จะตอบโจทย์กับแนวคิดที่นำเสนอมากกว่า คู่มือความทันสมัยในการนำเสนอ ถึงตัวพิพิธภัณฑ์จะเป็นบ้านเก่าแต่นิทรรศการไม่จำเป็นต้องเก่าตาม ข้อมูลที่นำเสนอพวกเขาแต่ละหัวข้อจัดเป็นสัดส่วนได้ดี สื่อต่าง ๆ ดึงดูดให้ผู้เข้าชมเค้าน่าสนใจได้คือเพิ่มความสนใจได้และตามจิตวิทยาของมนุษย์ที่ต้องการเรียนรู้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาแบบนี้ก็คือตอบโจทย์ เพราะวงการนี้ถ้ามาทำเก่า ๆ แบบเดิม ๆ คนก็ไม่เข้ามาชมอีกครั้งอยู่แล้ว การจัดการพื้นที่ใช้สอยได้คุ้มค่า

ความคิดเห็นเชิงบวก ห้องแรกของแบบที่ 1 ดูทันสมัยดูง่ายขึ้น เหมาะแก่การถ่ายรูปป้ายที่นำเสนอ การออกแบบป้ายแต่ละอันมันดูรู้เรื่องและสีการใช้อักษรมันดูเข้ากัน ทำให้ตัวป้ายตัวอาหารมันดูมีความน่าสนใจ แต่ละห้องดูดีขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดจากแบบที่ 2 สบายตาขึ้น การจัดพื้นที่โอเคขึ้นอย่างห้องที่ 7 ของแบบที่ 1 ที่แสดงความคิดเห็นไปก็เหมือนแบบที่ 2 นี่คือการจัดการพื้นที่ได้ดีแล้วลดระยะบอร์ดลง

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง เป็นการปรับให้สอดคล้องเพื่อให้ได้รูปแบบที่ดีขึ้นดีกว่า อย่างเช่นห้องที่นำเสนอเหตุการณ์ไฟไหม้เพิ่มวัตถุจัดแสดงแบบแรกไปด้วยก็จะดีเพราะว่าของयेจะจริงแต่ก็ยังมีความสำคัญหรือว่ามีความสวยงาม สมัยนี้อาจหายากก็ยิ่งอยากให้นำออกมาแสดงอยู่ ส่วนสื่อนำเสนอที่เป็นบอร์ดมีให้เปิดหนังสือก็โอเคแล้ว แต่สื่อเชิงโต้ตอบก็ต้องอาศัยการดูแลรักษาของที่นำมาแสดง และคนที่ต้องคอยอธิบายว่าสื่อนี้เทคนิคนี้ใช้อย่างไร ถ้าจะออกแบบแบบนี้ก็ควรคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย ห้องที่ 3 ที่มีการเปลี่ยนนามสกุลที่ต่อภาพอาจจะเปลี่ยนมาเป็นภาพปกติเหมือนแบบที่สองไปเลยจะดีกว่าป้องกันของหายด้วย

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นโดยรวม รูปแบบการนำเสนอที่ใช้มีความเข้าใจง่ายใส่รายละเอียดไม่เยอะจนเกินไปแต่แต่ละห้อง อย่างเช่นตัวหนังสือก็ไม่อัดแน่นเกินไป มีรูปภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนองานจัดมีความสบายตามีพื้นที่ว่างให้ได้พักสายตาจากการที่เราอ่านป้ายต่าง ๆ มา อันนี้ก็ถือว่าทำได้โอเคเคยไปที่นี้เหมือนกันก็ด้วยความที่เค้าใส่รายละเอียดเยอะจนทำให้มันดูล้นจนบางอย่างมันไม่ต้องทำเยอะ

ขนาดนั้นก็ได้ เหมือนเป็นการที่ชาวบ้านเอาของมาให้ก็เอามาจัดจนมันล้นไม่มีที่วาง และการนำเสนอแบบเดิมไม่มีสื่อแบบผสมเลย และก็จัดวางวัตถุที่มันซ้ำกันทำให้คนดูไม่รู้จะดูอะไร

ความคิดเห็นเชิงบวก ในส่วนห้องที่ 1 โดยส่วนตัวคิดว่านำเสนอออกมาได้ดี การจำลองโต๊ะก็ยึดสถานการณ์ในปัจจุบันที่เน้นการถ่ายรูป จุดนี้ก็จะสร้างกิจกรรมให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมได้ไม่ใช่แค่ดูหรืออ่านป้ายบอร์ดอย่างเดียว เป็นการนำของเก่ามาปรับให้สอดคล้องกับการออกแบบได้ แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลด้วยว่าชอบในการชิมช้ข้อมูลได้เยอะแค่ไหน

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โดยรวมก็ไม่ดีปัญหาในเรื่องรูปแบบ แต่จะมีการวางบอร์ดที่อาจจะต้องปรับอย่างเช่นพื้นที่มันค่อนข้างแคบอยู่แล้วควรออกแบบให้เหลือพื้นที่ใช้สอยอย่างอื่นหรือว่าทางเดินห้องที่ 7 ตัวบอร์ดที่นำเสนออาหารถ้ามันจะเล็กกว่านี้ก็ควรเพราะว่ามันไม่จำเป็นต้องกินพื้นที่เยอะขนาดนั้นก็ได้ ทำเล็ก ๆ ก็สามารใส่ข้อมูลได้ และการวางปืนใหญ่มันก็เกินออกมาจากตัวบอร์ดทำให้กินพื้นที่ทางเดินเข้าไปอีก ตรงนี้ก็ต้องคำนึงด้วย การวางบอร์ดของห้องที่ 5 ซิดกับไม้เกินไปขยับให้อยู่กึ่งกลางเพิ่มอีกนิดจะมองง่ายกว่าในส่วนของคนดู

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 คุณ สถาปนิก ค เพศหญิง อายุ 27 ปี ตำแหน่งนักออกแบบอิสระ สถานที่ทำงาน ที่บ้าน ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงาน 3 ปี

วันที่สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

เวลาเริ่มสัมภาษณ์ 19.15 น. เวลาจบการสัมภาษณ์ 20.50 น. รวมระยะเวลา 1 ชั่วโมง 35 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิงโต้ตอบ

ความคิดเห็นโดยรวม ภาพรวมโอเคกว่าแบบที่สองเพราะมีลูกเล่นและกิจกรรมให้ผู้เข้าชมทำ สามารถดึงดูดความสนใจได้ ยังมีผู้คนที่เข้าถึงนิทรรศการได้เพราะมีการใช้มือจับต้อง หูฟัง ตามอง เค้าวอ จำได้ก็ยังไม่โอเค แต่บางห้องก็ยังคงคล้ายแบบที่สอง

ความคิดเห็นเชิงบวก เหมือนแบบนี้ไม่เดจจะทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพ และเข้าถึงนิทรรศการได้ดี ยังมีกิจกรรมให้ทำคนยิ่งชอบ การจัดโมเดลไม่ได้มีทุกห้องแต่ก็พอมีจุดละนิดหน่อยในแต่ละห้องถือว่าไม่มากไม่น้อยเกินไป ผู้เข้าชมแต่ละคนมีประสบการณ์ไม่เหมือนกันฉะนั้น แบบที่ 1 สามารถใช้พื้นที่ได้คุ้มค่า การออกแบบดูมีความทันสมัยเหมือนพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ออกแบบให้ต่อเนื่องกันป้ายเชื่อมในห้องที่ 1 ตรงพระเยซูเชื่อมให้ต่อเนื่องกันเลย ไม่แน่ว่าสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่หรือวางรายละเอียดของด้านในได้มากขนาดไหนแต่ถ้าทำได้ควรตีระแนงด้านบนปิดทึบไปเลยเพราะว่าสมัยนี้เค้าไม่มีระแนงแบบนี้แล้ว ไม่ใช่กันแล้ว ส่วนมากพิพิธภัณฑ์จะมีห้องบรรยายแยกเพื่อให้ผู้เข้าชมรู้ข้อมูลเป็นแบบห้องฉาย อันนี้เป็นคำแนะนำถ้าต้องเปลี่ยนแปลงห้องไหนสักห้องอาจจะทำให้เป็นห้องบรรยายขึ้นมาเลยหรือจะเป็นมุมเล็ก ๆ เป็นจุดบรรยาย และมีเก้าอี้พักคอยให้ผู้เข้าชมผ่อนคลายควรเป็นห้องหลัง ๆ ที่ผู้เข้าชมเดินดูมานานแล้ว

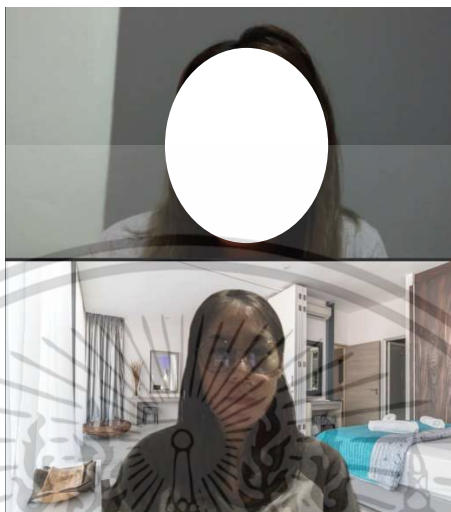
ผลงานการออกแบบนิทรรศการรูปแบบที่ 2 รูปแบบป้ายบรรยายแบบอินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นโดยรวม แบบที่สองนำเสนอป้ายอินโฟกราฟิกแต่ยังคิดว่าตัวหนังสือยังเยอะอยู่ดี เช่น ห้องที่ต้องเล่าประวัติคนที่มาเข้าชมก็ยังคงยืนอ่านน่าจะมีการจำลองสื่อต่างๆ การแสดงคิวอาร์โค้ดจะมีการฉายด้วยไหม แล้วการฉายเพิ่มเติมจะมีเรื่องราวเดิมที่เราใส่ลงไปป้ายแล้วหรือเปล่า

ความคิดเห็นเชิงบวก โมเดลบางห้องอย่างเช่นการจำลองอาหาร และห้องสุดท้ายที่มีการโมเดลเรือยังพอทำให้ผู้เข้าชมเห็นภาพได้ว่าการนำเสนออะไรในห้อง ตัวหนังสือในป้ายบรรยายเยอะก็จริงแต่มีการเพิ่มขนาดเพราะกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้กับพิพิธภัณฑ์คือผู้ใหญ่ไปจนถึงสูงอายุก็ถือว่าโอเคแล้ว การจัดนิทรรศการของห้องสุดท้ายทำได้ดีมีการตั้งพื้นขึ้นมาเพื่อให้โมเดลดูเด่นดังสายตาคนดูได้

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การนำเสนอควรปรับวัสดุโปรแกรมให้สมจริงกว่านี้ เพื่อให้เห็นภาพที่จริงที่สุด เนื่องจากพิพิธภัณฑ์มีขนาดเล็กการใช้พื้นที่ว่างที่เหลือควรใช้ให้เป็นประโยชน์ การที่เราเลียนแบบของเก่าเค้านั้นอาจจะไม่ทันสมัยเหมือนนิทรรศการที่เราออกแบบต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับการออกแบบของเรานั้นจะน่าสนใจกว่า ลูกเล่นหรือสื่อในแบบที่ 2 สามารถเพิ่มเติมได้อีกเยอะทั้งแบบจำลองสามมิติ ฉายมอนิเตอร์ ดิจจอทีวี ถ้าห้องที่แคบสามารถติดกระจกได้ทุกด้านเพื่อให้ดูโปร่งขึ้นทั้งตู้จัดแสดงและผนัง

รูปแบบมีความชอบ รูปแบบที่ 1 สื่อนำเสนอนิทรรศการเชิง (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

GRADUATE INTEGRITY 13th

โครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13

บุหลัน กุลวิจิตร. (2562). การจัดนิทรรศการในยุคดิจิทัลของพิพิธภัณฑ์. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 41(2), 116-130.

สายันต์ โทระชญจิตร. (2553). พิพิธภัณฑ์บริบาล(MUSEOPEN). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาพัฒนาโบราณคดีชุมชน (ARCHAEOOPEN).

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2565). แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. เข้าถึงได้จาก: <https://www.okmd.or.th/upload/pdf/2565/PDF/action-plan-65.pdf>

อนุชา แห่งเกษร. (2555). คู่มือการสอนการออกแบบภายในพิพิธภัณฑ์.

เข้าถึงได้จาก: <https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipheerapas/docs/>

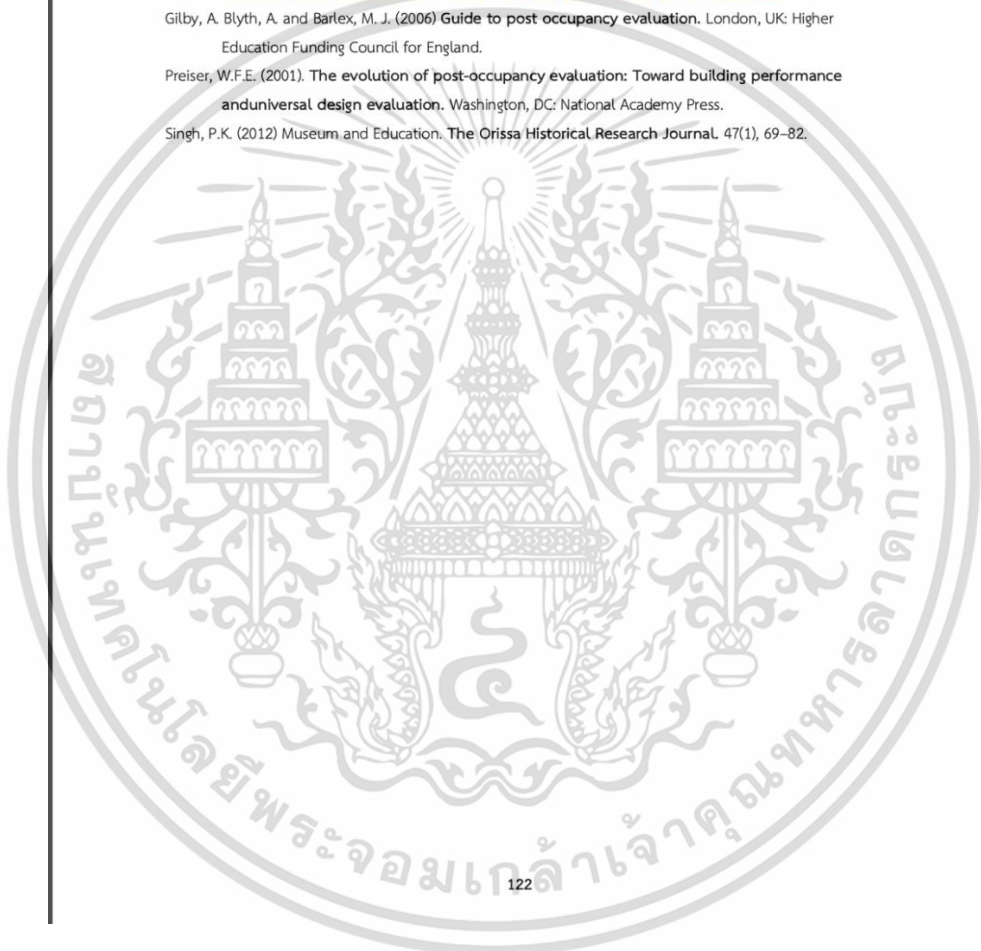
Andrew, L. (2016) Museums and Galleries. Retrieved from:

[file:///Users/tanapompapan/Downloads/Museums_and_Galleries_brochure%20\(2\).pdf](file:///Users/tanapompapan/Downloads/Museums_and_Galleries_brochure%20(2).pdf)

Gilby, A. Blyth, A. and Barlex, M. J. (2006) Guide to post occupancy evaluation. London, UK: Higher Education Funding Council for England.

Preiser, W.F.E. (2001). The evolution of post-occupancy evaluation: Toward building performance and universal design evaluation. Washington, DC: National Academy Press.

Singh, P.K. (2012) Museum and Education. The Orissa Historical Research Journal. 47(1), 69-82.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ฅ

ใบประกาศผ่านการทดสอบหลักสูตรหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

10/22/2020

สำนักงานมาตรฐานการวิจัยในคน

Certificate of Completion
National Research Council of Thailand (NRCT) and Forum for Ethical Review Committee in Thailand (FERCIT)

Certify that

Tanaporn Papan

Has completed the ON-LINE RESEARCH ETHICS TRAINING
Course หลักสูตรหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำหรับนักศึกษา/นักวิจัย

Date approved
(22/10/2563)

Date expired
(22/10/2566)

S. Songsivilai
(Professor Dr.Sirirung Songsivilai)
Secretary-General
National Research Council of Thailand

ohrs.nrct.go.th/lms/reportcertcompletion?uid=NDg5MzM=&typeID=MQ==

2/4

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล ธนภรณ์ พापาน
 วัน เดือน ปีเกิด 13 กรกฎาคม 2541 จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 ที่อยู่ 99/149 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
 โทร 094 - 1789987

ประวัติการศึกษา

2562 ปริญญาตรีเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผลงานวิจัย

2565 ธนภรณ์ พापาน และญาณินทร์ รั้ววงศ์วาน. 2565. “การประเมินอาคารเพื่อการออกแบบ
 นิทรรศการแบบปฏิสัมพันธ์: กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน” หนังสือบทความวิจัยใน
 โครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
 ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง